

Tornion kaupunki

Tilinpäätös 2021

Tornion kaupungin tilinpäätös 2021
Tornion kaupunki
Suensaarenkatu 4, Tornio

Taitto- ja painotyö:
Tornion kaupungin talouspalvelut ja asiakaspalvelupiste Kompassi
Länsi-Pohjan Kirjapaino Oy, Kemi 2022

SISÄLLYSLUETTELO

1	Kaupunginjohtajan katsaus	1
2	Tornion kaupungin hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset	3
2.1	Kaupunginvaltuusto	3
2.2	Kaupunginhallitus	5
2.3	Tornion kaupungin organisaatio	7
3	Yleinen taloudellinen kehitys	8
4	Tornion kaupungin ja lähialueiden toiminnan ja talouden kehitys	12
4.1	Väestönkehitys	12
4.2	Hyvinvointi	13
4.2.1	Teaviisari-tiedonkeruu	14
4.2.2	Lasten ja nuorten hyvinvointitilanne	16
4.2.3	Työikäisten ja ikääntyneiden hyvinvointi	16
4.2.4	Osallisuuden vahvistaminen	17
4.3	Elinkeinot	17
4.4	Työllisyys	21
4.5	Asuminen ja rakentaminen	22
4.6	Kuntatalouden kehitys Torniossa	24
4.7	Olellaiset muutokset kaupungin toiminnassa	28
4.7.1	Kaupungin toimintojen kehittäminen	28
4.7.2	Alue-, seutu- ja kansainvälinen yhteistyö	31
4.7.3	Olellaiset muutokset kaupungin taloudessa	32
4.7.4	Koronan vaikutukset kaupungin talouteen	36
5	Tornio 400 -juhlavuosi	39
6	Kaupungin henkilöstö	44
6.1	Henkilöstön määrä	44
6.2	Henkilötyövuodet	45
6.3	Henkilöstön ikä- ja sulkupuolijakauma sekä eläke-ennuste	45
6.4	Henkilöstön sairauspoissaolot	46
6.5	Henkilöstökulut	46
7	Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toiminnan kehittymiseen vaikuttavista seikoista	47
7.1	Toiminnalliset riskit	47
7.2	Rahoitusriskit	47
7.3	Ympäristötekijät	48
7.4	Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toteutuminen	48

8	Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus	50
8.1	Tilikauden tuloksen muodostuminen	50
8.2	Toiminnan rahoitus	52
8.3	Rahoitusasema ja sen muutokset	54
8.4	Kokonaistulot ja -menot	56
8.5	Kuntakonsernin toiminta ja talous.....	57
8.5.1	Konsernirakenne	57
8.5.2	Konsernin toiminnan ohjaus.....	57
8.5.3	Olellaiset konsernia koskevat tapahtumat.....	58
8.5.4	Konsernivalvonnan järjestäminen	58
8.5.5	Konsernitilinpäätös ja sen tunnusluvut.....	60
8.5.6	Tytäryhteisöjen toiminta ja tilinpäätöstiedot	63
8.6	Kaupunginhallituksen esitys tilikauden tuloksen käsittelystä ja talouden tasapainottamista koskevista toimenpiteistä.....	92
9	Talousarvion toteutuminen.....	93
9.1	Toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutuminen	93
9.2	Toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutuminen toimialoittain 2021	109
9.2.1	Tarkastustoimi.....	109
9.2.2	Keskushallintopalvelut.....	111
9.2.3	Hyvinvointipalvelut	131
9.2.4	Sivistyspalvelut.....	141
9.2.5	Tekniset palvelut	180
9.3	Tuloslaskelman toteutuminen	196
9.4	Investointien toteutuminen.....	198
9.5	Rahoitusosan toteutuminen	206
9.6	Yhteenveto määrärahojen sekä talousarvion toteutumisesta.....	207
10	Tilinpäätöslaskelmat	208
10.1	Tornion kaupunki	208
10.2	Tornion kaupunkikonserni.....	212
	Tilinpäätöksen liitetiedot.....	216
	Käytetyt kirjanpitokirjat.....	234
	Tilinpäätöksen allekirjoitukset ja merkinnät.....	236

KUVIOT

Kuvio 1. Tornion kaupungin luottamushenkilö- ja virasto-organisaatio.....	7
Kuvio 2. Tornion kaupungin ikäpyramidi 12/2021 (Lähde: Tilastokeskus).....	13
Kuvio 3. Ylen Kuntatutka, Tornio 2021.....	15
Kuvio 4. Työttömien työnhakijoiden osuus (%) työvoimasta 1–12/2021.....	22
Kuvio 5. Rakentamisen volyymi Torniossa 2011–2021 (m ³).....	23
Kuvio 6. Myönnetyt rakennusluvut (m ²) Torniossa 2011–2021.....	23
Kuvio 7. Asuntotuotanto Torniossa 2011–2021.....	24
Kuvio 8. Tornion verotulot 2012–2021.....	25
Kuvio 9. Tornion kaupungin ulkoiset tulot 2021.....	25
Kuvio 10. Torneå 1621 -kuosi, suunnittelija Susanna Sivonen.....	40
Kuvio 11. Henkilötyövuosien kehitys 2017–2021.....	45
Kuvio 12. Vakituisten henkilöstön ikä- ja sukupuolijakauma 31.12.2021.....	45
Kuvio 13. Tornion kaupunkistrategian 2017–2021 tiivistelmä.....	93
Kuvio 14. Tornion kaupunkistrategian toimeenpano, seuranta ja arviointi.....	94

TAULUKOT

Taulukko 1. Kaupunginvaltuuston kokoonpano 30.7.2021.....	4
Taulukko 2. Kaupunginvaltuuston kokoonpano 16.8.2021.....	4
Taulukko 3. Kaupunginhallituksen kokoonpano 27.1.2020.....	5
Taulukko 4. Kaupunginhallituksen kokoonpano 16.8.2021.....	6
Taulukko 5. Tornion väestömuutokset 2013–2021 (Lähde: Tilastokeskus).....	12
Taulukko 6. Teaviisarin tulokset Tornio 2021, Kuntajohto.....	14
Taulukko 7. Teaviisarin tulokset Tornio 2021, Kulttuuri.....	15
Taulukko 8. Torniossa työssäkäyvät toimialan mukaan 2015–2019.....	19
Taulukko 9. Torniossa työssäkäyvät työnantajasektorin ja sukupuolen mukaan 2015–2019.....	19
Taulukko 10. Työttömyyden tunnusluvut vuosina 2018–2021.....	22
Taulukko 11. Valtionosuudet 2017–2021.....	26
Taulukko 12. Kriisikuntakriteerit.....	27
Taulukko 13. Kiinteistö- ja yhteisöveron muutokset 2021.....	34
Taulukko 14. Vertailu Kuntaliiton ja verohallinnon veroennusteen sekä Tornion talousarvion ja tilinpäätöksen 2021 välillä.....	34
Taulukko 15. Verotulojen erittely.....	34
Taulukko 16. Valtionosuuksien erittely.....	35
Taulukko 17. Henkilöstömäärä toimialoittain ja palvelusuhteittain vuosina 2019–2021.....	44
Taulukko 18. Sairauspoissaolot vuosina 2018–2021.....	46
Taulukko 19. Lainasalkku 31.12.2021.....	47
Taulukko 20. Tornion kaupungin kokonaistulot ja -menot 2021.....	56
Taulukko 21. Konsernirakenne.....	57

KÄSITTELY

Kaupunginhallitus 13.6.2022

Kaupunginvaltuusto 20.6.2022

1 Kaupunginjohtajan katsaus

Tornion kaupungin tilinpäätös vuodelta 2021 on ylijäämäinen 1 746 092 euroa. Koronan hoitoon liittyvät välittömät terveydenhuollon kulut kasvattivat Tornion menoja 4,1 milj. euroa, mutta nämä kulut katetaan koronavastuksilla. Lisäksi erikoissairaanhoidon kulut nousivat 2,7 milj. euroa arvioitua suuremmiksi. Sivistystoimen reilun 1 milj. euron talousarvioylityksen aiheutti arvioitua suuremmat henkilöstökulut, jotka perustuvat varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen annettuihin henkilöstömitoituksiin palvelutarpeen kasvaessa. Teknisten palvelujen toimintakulut ylittyivät 0,6 milj. euroa henkilöstökulujen ja lähinnä sähkön hinnan noususta. Keskushallintopalvelujen toimintakate puolestaan toteutui 0,7 milj. euroa talousarviota paremmin. Suurimpana yksittäisenä poikkeamana oli sähkönmyyntituottojen arvioitua suurempi kertyminen sekä henkilöstö- ja asiantuntijakulujen pienempi toteutuminen. Kaupungin toimintamenot toteutuivat -154,9 milj. euroa ja ne ylittyivät alkupe räiseen talousarvioon 10,1 milj. eurolla. Toimintatuotot toteutuivat 27,1 milj. euroa ja ylittivät alkuperäisen talousarvion 8,1 milj. eurolla.

Yleinen talouskehitys kääntyi huhtikuussa 2021 kasvuun alkuvuoden rajoitustoimien ja heikon talouskehityksen jälkeen. Talouskasvu jatkui pirteänä koko loppuvuoden ajan ja vuoden 2021 BKT:n volyymin muutoksen arvioidaan asettuvan 3,5–4 prosenttiin. Kasvua on ylläpitänyt loppuvuonna erityisesti tavaroiden ja palvelujen vienti sekä kulutus. Kuntien ja kuntayhtymien tilikauden tulokset säilyivät vahvoina toisenkin koronavuoden jäljiltä. Tilikauden tulos on 1,5 mrd. euroa ja se on kuntatalousohjelman kehitysarvion mukainen. Valtionosuudet vähenivät 8 % johtuen pääasiassa siitä, että valtion vuonna 2020 myöntämät noin 1,5 mrd. euron koronatuet jäivät pois. Verotulot kasvoivat lähes 7 %.

Myönteinen talouden kehitys näkyi myös Tornion kaupungin verotulojen muodostumisessa, sillä kaupungin verotulokertymä oli lähes 4 milj. euroa talousarviossa asetettua suurempi. Kunnallisveroa kertyi 79,2 milj. euroa, kiinteistövero 6,7 milj. euroa ja yhteisövero lähes 5 milj. euroa. Yhteisövero nosti väliaikainen 10 prosenttiyksikön jako-osuuden korotus, minkä kunnat saivat koronan aiheuttamiin talousvaikeuksiin. Valtionosuudet toteutuivat hieman arvioitua suurempina ollen 44 milj. euroa.

Elinkeinoelämän osalta vuosi 2021 oli Kemi-Tornion seudulla kaksijakoinen erityisesti suurteollisuuden alalla. Loppuvuonna 2020 Outokumpu ilmoitti merkittävistä supistuksistaan tuotannossaan ja huhtikuussa 2021 Stora Enso ilmoitti sulkevansa Veitsiluodon tehtaan Kemissä. Outokummun päätös johti vuodenvaihteessa 2020–2021 Tornion kaupungin koordinoimaan laaja-alaiseen äkilliseen rakennemuutosprosessiin. Valtioneuvoston myöntämän rahoituksen avulla on käynnistetty toimenpiteitä muun muassa uusien yritysten ja työpaikkojen luomiseksi sekä osaamisen, innovaatioiden ja markkinoinnin kehittämiseksi etenkin metalli- ja teollisuuden alalla.

Valtakunnan tasolla työllisyys kasvoi vuoden 2021 aikana 60 000 hengellä ja työllisyysaste oli 72,3 prosenttia. Tornion työpaikkamäärä oli 8 697 työpaikkaa, missä oli vähennystä edelliseen vuoteen 132 työpaikkaa. Teollisuuden työpaikkoja on Torniossa edelleen lähes 2 500 ja terveys- ja sosiaalipalvelut työllistävät vajaa 1 200 torniolaista. Tornio on työpaikkojen osalta palveluvaltainen kaupunki, sillä vajaa 55 % kaikista työpaikoista on palvelualalla.

Tornion kaupungin väkiluku oli vuoden 2021 lopussa 21 326 asukasta. Kaupungin väkiluku laski edellisestä vuodesta kaikkiaan 141 asukkaalla. Erityisesti väkiluku laski vuoden 2021 kolmannella neljänneksellä (7–9/2021: -104 as.), jolloin useat nuoret muuttavat opiskelemaan Tornioista toiselle paikkakunnalle. Tornion luonnollinen väestönlisäys oli vuonna 2021 -84 henkilöä. Tornion kaupungin väestö ikääntyy ja kaupungin väestörakenteen haasteet koskevat valtaosaa Suomen kuntia.

Henkilötyövuosien määrä oli vuoden 2021 lopussa 1 261,3 työvuotta, kun vuonna 2020 se oli 1 214,3 työvuotta. Vuoden 2021 osalta henkilötyövuosien lisääntyminen selittyi sijaisten määrän kasvulla.

Sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen rakenteiden uudistaminen käynnistyi, kun Lapin hyvinvointialue aloitti toimintansa 1.7.2021. Tornion kaupunki on osallistunut hyvinvointialueen toiminnan ja hallinnon

valmisteluun ja toimitti väliaikaiselle valmistelutoimielimelle suuren määrän aineistoa kaupungin sosiaali- ja terveyspalveluihin, sopimuksiin ja kiinteistöihin liittyen.

Vuotta 2021 leimasi edelleen koronaan liittyvät tartuntatautilain mukaiset määräykset ja toimenpiteet, joilla oli suuri vaikutus rajayhteisöjen asukkaiden ja yritysten arkeen. Tornion ja Haaparannan kaupunkien viestinä kansallisen tason päätöksentekijöille oli ja tulee olemaan, että rajan sulkemiseen liittyvässä kokonaisarvioinnissa tulee huomioida sosiaaliset ja taloudelliset vaikutukset niin työelämään kuin yrityksillekin sekä itse rajayhteisöille. Mekaaninen valtakunnantason laintulkinta ei sovellu rajattomalle rajalle.

Tornio 400 -juhlavuoden toimenpiteet näkyivät kaupungissa monella tavalla ja kuntalaiset osallistuivat aktiivisesti juhlavuoden kilpailuihin, tapahtumiin ja äänestyksiin. Juhlavuoden aikana tapahtumien kehittäminen oli yhtenä painopisteenä yhdessä paikallisten yritysten ja Haaparannan kanssa ja uusia tapahtumia järjestettiin juhlavuotena ensimmäistä kertaa, mm. valofestivaali PIOT. Juhlavuotta leimasi yhdessä tekeminen ja siitä huokui ylpeys kotikaupungista ja sen vahvoista juurista.

Tornion uuden kaupunkistrategian varsinainen päivitysprosessi käynnistettiin syksyllä 2021, kun uudet luottamushenkilöt aloittivat toimikautensa valtuustokaudelle 2021–2025. Kaupunkistrategian on määrä valmistua huhtikuussa 2022, minkä jälkeen sitä ryhdytään toteuttamaan strategian toteuttamisohjelmien ja ennen kaikkea talousarvioiden kautta. Kaupunkistrategian rinnalla vuonna 2021 on työstetty eteenpäin mm. elinkeino-ohjelmaa, hyvinvointiohjelmaa ja henkilöstöohjelmaa.

Tornion kaupunki selvitti syksyllä 2021 kaupungin talouden kantokyvyn sote-uudistuksen jälkeen. Selvitys osoitti, että uudistuksen vaikutus on kaupungille maltillisen positiivinen, mutta talouden tasapaino vuoteen 2030 ulottuvassa ennusteessa on herkkä kustannustason muutoksille ja tämän johdosta kaupungin on tärkeä sitoutua kustannuksia hillitseviin toimenpiteisiin, jotka konkretisoituvat tulevien vuosien talousarvioesityksissä ja kaupunginhallituksen ja -valtuuston päätöksissä.

Vuotta 2021 leimasi muutos, korona ja suuret uudistukset. Kiitän koko henkilöstöä, luottamushenkilöitämme ja erityisesti sosiaali- ja terveystoimen ammattilaisiamme, jotka ovat tehneet arvokasta työtä haastavissa olosuhteissa.

Jukka Kujala
Kaupunginjohtaja

2 Tornion kaupungin hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset

2.1 Kaupunginvaltuusto

Tornion kaupunginvaltuusto on kaupungin ylin päättävä 43 valtuutetun toimielin. Valtuuston jäsenten määrä on määritelty kuntalain mukaisesti 26.10.2020 § 82. Kuntavaalivuotta edeltävänä vuonna 2020 valtuuston lukumääräksi vahvistettiin väestötietojärjestelmässä vaalivuotta edeltävän vuoden marraskuun 30. päivän asukasluvun mukainen vähimmäismäärä eli 43 valtuutettua. Vuoden 2017 kunnallisvaaleissa valittu kaupunginvaltuusto vastasi päätöksenteosta kunnallisvaaleihin 13.6. 2021 saakka. Vuoden 2021 aikana valtuusto koontui elokuuhun 2021 mennessä yhteensä kaksitoista (12) kertaa, joista välittömästi valtuuston kokouksia edeltäviä valtuuston informaatio- ja keskustelutilaisuuksia oli kuusi (6) ja kuusi (6) valtuuston varsinaista kokousta. Koronapandemiasta huolimatta kaupunginvaltuuston kokoukset saatiin järjestettyä osin aiemmin sovituin hybridikäytäntein, eli valtuutettujen oli mahdollista osallistua kokoukseen myös etäyhteydellä. Alkuvuodesta kokouksia järjestettiin edellisvuoden tapaan Peräpohjolan Opiston Joentalon salissa, mikä katsottiin riittävän väljäksi kokoustilaksi pandemian aiheuttaman tartuntariskin minimoimiseksi. Kokouksiin etäyhteydellä osallistuneilla valtuutetuilla oli sekä ääni että kuvayhteys käytettävissä. Koronarajoituksista johtuen kaupunginvaltuuston kokoukset videoitiin ja yleisöä suositeltiin seuraamaan kokousten kulkua Tornion kaupungin Internet-sivuille lisätyn kokouslinkin kautta. Videoinnista vastasi Lapin ammattikorkeakoulu ja radiokanavan kuulijoille tuotti RadioPro.

Kaupunginvaltuuston jäsen Mari Tuomaalalle myönnettiin tammikuun 2021 kokouksessa ero ja sijalle kutsuttiin kaupunginvaltuuston jäseneksi SDP:n valtuustoryhmän 1. varajäsen Mika Vaara. Tammikuun kokouksessa valtuusto päätti kaupunginjohtajan valinnasta kuuden vuoden määräajaksi ja virkavaalissa tuli valituksi kaupunginjohtajan virkaan yhteiskuntatieteiden lisensiaatti Jukka Kujala.

Siirtyminen uuteen Dynasty 10 -järjestelmään toteutettiin kesälomien aikana ja valtuustokauden vaihteessa. Valmistelu siirtymiseen aloitettiin jo varhain keväällä 2021. Kaupunginvaltuuston kokousaineistot tallennettiin viimeisen kerran Dynasty 6.2 -järjestelmään 14.6.2021, jolloin valtuusto oli käsitellyt yhteensä 87 pykäläasiaa (§). Kaikkiaan vuoden 2021 aikana kaupunginvaltuuston päätöksiä kirjattiin yhteensä 194 pykäläasiaa (§). Valtuusto hyväksyi vuoden 2021 aikana mm. keskeiset toimintaa ohjaavat päivitettyt sääntökokoelman asiakirjat hallintosäännön ja konserniohjeen.

Valtuustokauden 2021–2025 alkaessa elokuussa, kaupunginvaltuusto otti käyttöön sähköisen kokoustamisen välineistön eli Chromebook-laitteet sekä sähköisen CloudMeeting-kokousalustan, jonne kokousaineistot toimitetaan sähköisesti valtuutettujen luettavaksi. Ohjelman käyttöönotossa valtuutetuille järjestettiin ohjausta ja opastusta. Lisäksi luottamushenkilöt saivat käyttöönsä uudet henkilökohtaiset luottamushenkilön sähköpostiosoitteet etunimi.sukunimi@luottamus.tornio.fi.

Taulukko 1. Kaupunginvaltuuston kokoonpano 30.7.2021.

Aalto Merja (VAS)	Keinänen Outi (KESK)	Pigg Pasi (KESK)
Aho Kirsti (KESK)	Keränen Toni (VAS)	Pirttimaa Pertti (KESK)
Auniola Vilho (KESK)	Kristo Helena (KESK)	Ponkala Markku (KESK)
Alatalo Hannu (KESK)	Kulmuni Katri (KESK)	Pukero Päivi (KESK)
Berg Juha (KESK)	Lampela Jenni (VIHR)	Rainio Olli (KESK)
Hakomäki Jan-Mikael (VAS)	Lankila Matti (KESK)	Sadinmaa Markku (KESK)
Hannuniemi Jari (SDP)	Liikamaa Arto (KESK)	Sainmaa Jari (Tornio meidän kunta)
Husa Marja-Liisa (KESK)	Lummi Raija (KOK)	Sven Jani (PS)
Hyöppinen Sauli (VAS)	Marin Satu (KOK)	Taramaa Markku (KESK)
Juntura Sari (KESK)	Muhonen Marjo (VAS)	Tikkanen Vilho (PS)
Jutila Lasse (SDP)	Ollila Kosti (SDP)	Urpilainen Ismo (KESK)
Juuso Kaisa (PS)	Olsen Janne (SIT)	Vaara Mika (SDP)
Kaarlela Antti (KOK)	Parkkila Olavi (VAS)	Välimaa Risto (KESK)
Kapraali Ilkka (VAS)	Petäjämäa Katariina (SDP)	
Kari Jarmo (KESK)	Pelttari Pekka (KESK)	

Valtuustokausi 2017–2021 vaihtui kesällä 2021. Valtuustokaudelle 2021–2025 valittiin 13.6.2021 kunnallisvaaleilla uusi 43 jäseninen kaupunginvaltuusto.

Taulukko 2. Kaupunginvaltuuston kokoonpano 16.8.2021.

Aalto Merja (VAS)	Keränen Toni (VAS)	Rämö Outi (SDP)
Aho Kirsti (KESK)	Koivisto Liisa (KESK)	Sadinmaa Markku (KESK)
Antinjuntti Ilmari (KOK)	Kokkonen Ninni-Ingrid (KOK)	Sainmaa Jari (PS)
Hakomäki Jan-Mikael (VAS)	Kulmuni Katri (KESK)	Stoor Olavi (VAS)
Hannuniemi Jari (SDP)	Leinonen Risto (KESK)	Säily Ismo (KESK)
Harjuoja Karoliina (KESK)	Liikamaa Arto (KESK)	Taramaa Markku (KESK)
Hast Jari (PS)	Lummi Raija (KOK)	Tervahauta Jari (KESK)
Hurtig Erkki (KD)	Ollila Kosti (SDP)	Tikkanen Vilho (PS)
Husa Marja-Liisa (KESK)	Petäjämäa Katariina (SDP)	Törmä Markus (PS)
Hyöppinen Aino (VAS)	Pigg Pasi (KESK)	Urpilainen Ismo (KESK)
Isometsä Jorma (PS)	Pirttimaa Pertti (KESK)	Vanhala Taava-Tuulia (SDP)
Juntura Sari (KESK)	Ponkala Markku (KESK)	Välimaa Risto (KESK)
Juuso Kaisa (PS)	Pukero Päivi (KESK)	Ylikitti Tuomo (PS)
Kaarlela Antti (KOK)	Rainio Olli (KESK)	
Keinänen Outi (KESK)	Rauhala Heikki (PS)	

Valtuustokausi 2021–2025 käynnistyi 1.8.2021 ja Tornion kaupunginvaltuusto järjestäytyi 16.8.2021. Valtuuston puheenjohtajaksi valittiin vaalilla 16.8.2021 § 94 Markku Ponkala (KESK) ja varapuheenjohtajat 1. vpj Kaisa Juuso (PS), 2. vpj. Kosti Ollila (SDP) ja 3. vpj Toni Keränen (VAS). Valtuusto kokoontui syyskaudella 2021 yhteensä kuusi (6) kertaa varsinaiseen kokoukseen ja varsinaisia kokouksia edelsi jokaista valtuutettujen informaatio- ja keskustelutilaisuus, joita toteutui kuusi (6) tilaisuutta.

Syksyn 2021 aikana järjestettiin useita luottamushenkilökoulutuksia, pääosin sisällytettynä valtuuston informaatio- ja keskustelutilaisuuksien ohjelmaan. Luottamushenkilökoulutusta saatiin myös Meri-Lapin Kehittä-

miskeskus ry:n kautta Hallintoakatemian toteuttamana sekä Kuntaliiton USO 6 -ohjelman kautta, Tornion kaupungin kuuluessa uuden sukupolven organisaatioiden edelläkävijäverkostoon. Kaikille luottamushenkilöille jaettiin lisäksi yleisohje koskien kokouskäytänteitä valtuustokaudella 2021–2025.

2.2 Kaupunginhallitus

Kaupunginvaltuuston 12.6.2017 valtuustokaudeksi 2017–2021 valitsema kaupunginhallitus johti valtuustokaudellaan kaupungin hallintoa ja toimintaa kaupunginvaltuuston hyväksymien tavoitteiden mukaisesti. Kaupunginhallituksen puheenjohtajana toimi vuodesta 2017 Pekka Pelttari ja varapuheenjohtajat 1. vpj Ilkka Kapraali ja 2 vpj. Markku Taramaa. Kaupunginhallituksen puheenjohtajisto vaihtui vuoden 2020 tammikuun 27. päivästä lukien, jolloin valtuusto valitsi eronneen Pekka Pelttarin sijalle kaupunginhallituksen puheenjohtajaksi Markku Taramaan ja varapuheenjohtajiksi 1. vpj Ilkka Kapraalin ja 2 vpj. Pekka Pelttarin.

Vaalivuonna 2021 kaupunginhallitukseen kuului 11 jäsentä ja kaupunginhallitus kokoontui 13. kerran 9.8.2021 ns. toimeenpanohallituksena. Kaupunginhallitus käsitteli yhteensä 273 pykälääasiaa (§) valtuustokauden vaihteeseen mennessä vuoden 2021 aikana. Alkuvuoden kokoukset järjestettiin ns. hybridikokouksina eli kokouspiirin jäsenten oli mahdollista osallistua kokouksiin myös etäyhteydellä.

Taulukko 3. Kaupunginhallituksen kokoonpano 27.1.2020.

Varsinainen jäsen	Henkilökohtainen varajäsen
Aalto Merja (VAS)	Muhonen Marjo (VAS)
Husa Marja-Liisa (KESK)	Lankila Matti (KESK)
Juntura Sari (KESK)	Kristo Helena (KESK)
Kapraali Ilkka (VAS), 1 vpj.	Hyöppinen Sauli (VAS)
Keinänen Outi (KESK)	Aho Kirsti (KESK)
Lummi Raija (KOK)	Kaarlela Antti (KOK)
Olsen Janne (SIT)	Kanto Eija (SDP)
Pelttari Pekka (KESK), 2. vpj.	Kari Jarmo (KESK)
Rainio Olli (KESK)	Alatalo Hannu (KESK)
Sainmaa Jari (Tornio meidän kunta)	Juuso Kaisa (PS)
Taramaa Markku (KESK), pj.	Sadinmaa Markku (KESK)

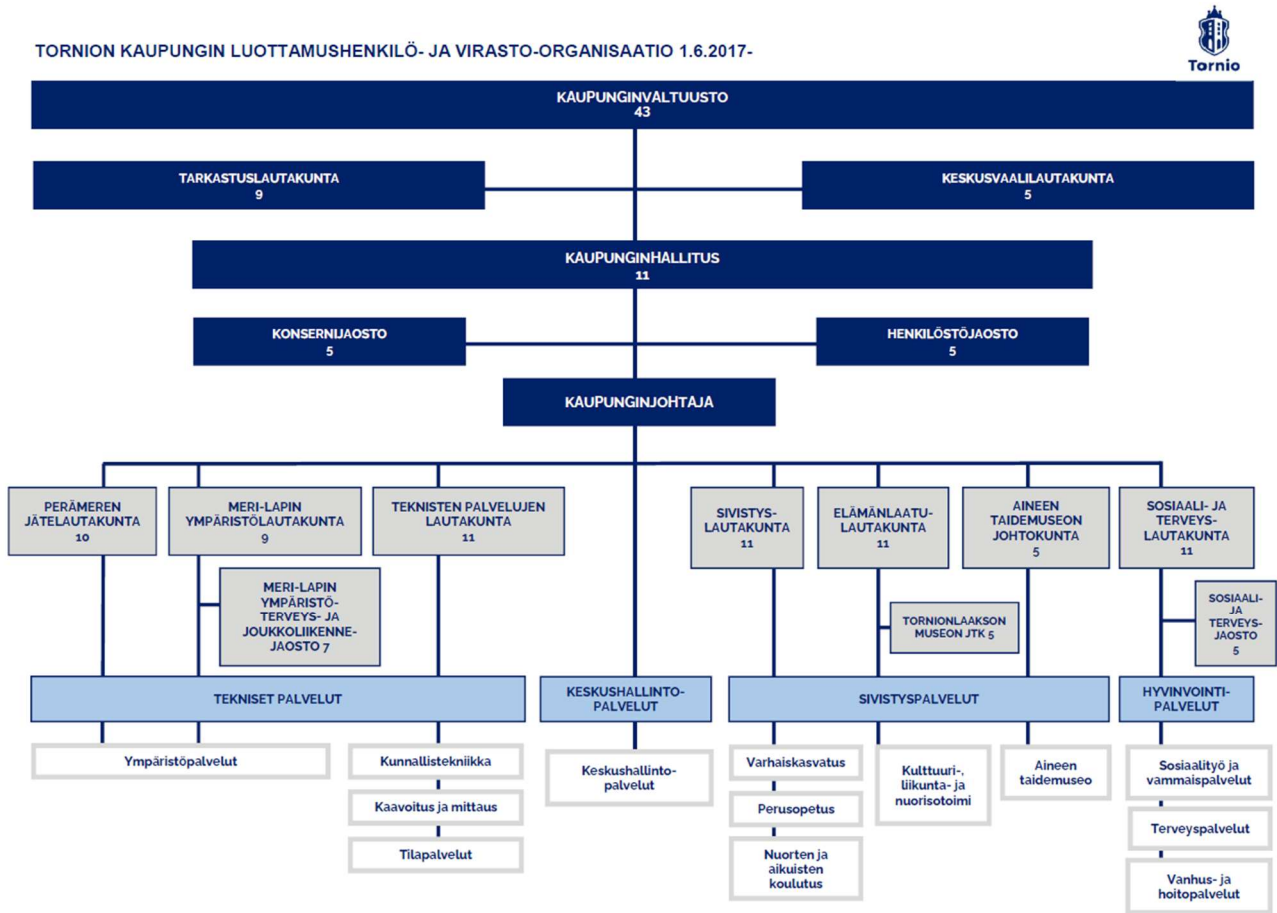
Kaupunginhallitus valmistautui päätöksenteossa tuleviin kuntavaaleihin keskusvaalilautakunnan kanssa 2021 alkuvuodesta alkaen. Kunnallisvaaleissa 2021 saadun äänimäärän mukaisesti nimetty kaupunginvaltuusto järjestäytyi 16.8.2021 kokouksessaan ja valitsi vaaleilla § 232 kaupunginhallituksen jäsenet sekä varajäsenet, puheenjohtajan ja kaksi varapuheenjohtajaa. Kaupunginhallituksen puheenjohtajaksi valittiin vaaleilla Olli Rainio ja 1. varapuheenjohtajaksi Jari Sainmaa ja 2. varapuheenjohtajaksi Risto Välimaa.

Taulukko 4. Kaupunginhallituksen kokoonpano 16.8.2021.

Varsinainen jäsen	Henkilökohtainen varajäsen
Aalto Merja (VAS)	Hyöppinen Aino (VAS)
Hast Jari (PS)	Tallgren Jyri (PS)
Husa Marja-Liisa (KESK)	Sadinmaa Markku (KESK)
Juuso Kaisa (PS)	Törmä Markus (PS)
Kaarlela Antti (KOK)	Antinjuntti Ilmari (KOK)
Pukero Päivi (KESK)	Aho Kirsti (KESK)
Rainio Olli (KESK), pj.	Vanhala Taava-Tuulia (KESK)
Rämö Outi (SDP)	Pernu Tytti (SDP)
Sainmaa Jari (PS), 1 vpj.	Tikkanen Vilho (PS)
Säily Ismo (KESK)	Leinonen Risto (KESK)
Välimaa Risto (KESK), 2 vpj.	Juntura Sari (KESK)

Syyskaudella 2021 kaupunginhallitus kokoontui läsnäolevana kaupungintalon valtuustosalissa, joka katsottiin terveysturvalliseksi kokoustilaksi. Myös kaupunginhallitus siirtyi käyttämään Cloud Meeting -sähköistä kokousjärjestelmää elokuusta 2021 alkaen. Kaupunginhallitus kokoontui syyskaudella 12 kertaa ja käsitteli yhteensä 214 pykäläasiaa (§). Kaiken kaikkiaan vuoden 2021 aikana kaupunginhallitus käsitteli 487 pykäläasiaa (§).

2.3 Tornion kaupungin organisaatio

Kuvio 1. Tornion kaupungin luottamushenkilö- ja virasto-organisaatio.

3 Yleinen taloudellinen kehitys

Bruttokansantuote (BKT) kasvoi 3,4 % vuonna 2021. Covid-19-pandemian pahentuminen vuoden 2021 lopulla lisäsi epävarmuutta ja hidasti talouskasvua tilapäisesti vuodenvaihteen ympärillä. BKT:n kasvun arvioidaan pysyvän 3,0 prosentissa vuonna 2022, sillä usealla toimialalla tuotanto on edelleen pandemiaa edeltävän tason alapuolella. Talouden kasvu kuitenkin hidastuu ja BKT:n arvioidaan kasvavan 1,5 % vuonna 2023 ja 1,4 % vuonna 2024.

Ennusteessa oletetaan, että tautitilanteen heikentyminen hidastaa talouden toipumista vain hetkellisesti. Taudinkehitykseen, virusmuunnoksiin ja rokotekehitykseen liittyvä epävarmuus on uudelleen lisääntynyt.

Valtiovarainministeriön joulukuun 2021 ennusteessa arvioitiin, että energian hinta pitää inflaatiota yllä vuodenvaihteen ympärillä ja kääntyy vähitellen alenevaksi vuoden 2022 aikana. Nopean inflaation taustalla on sekä kysyntä- että tarjontapuolen tekijöitä. Inflaation nousun oletetaan jäävän tilapäiseksi kysyntä- ja tarjontahäiriöiden vähitellen helpottaessa.

Joulukuun ennusteessa arvioitiin myös, että julkisen talouden alijäämä pienenee voimakkaasti vuosina 2021–2023. Alijäämä ei kuitenkaan poistu kokonaan ripeän talouskasvun aikana. Myös velka suhteessa bruttokansantuotteeseen laskee väliaikaisesti talouden elpyessä ja alijäämän pienentyessä. Talouskasvun hidastuessa velkasuhde kääntyy uudelleen kasvuun.

Venäjä hyökkäsi Ukrainaun helmikuun 2022 lopulla. EU ja laajemmin länsimaat ovat reagoineet Venäjän aloittamaan sotaan päättämällä nopealla aikataululla historiallisen laajoista pakotteista. Pakotteiden tavoitteena on nostaa sodan hintaa Venäjän talouden kannalta ja siten vaikuttaa Venäjän kannustimiin lopettaa sota.

Tässä vaiheessa sodan ja rahoitussektorin pakotteiden vaikutuksista voidaan tehdä vasta alustavia arvioita. Pakotteiden yksityiskohdat täsmentyvät yhä, eikä vielä ole näkymää siihen, kuinka suuri osa Venäjän ja Euroopan energiakaupasta jää lopulta pakotteiden ulkopuolelle. Ei myöskään tiedetä mitä vastatoimia Venäjä päättää länsimaiden pakotteiden johdosta tehdä. Venäjä on jo pyrkinyt estämään ulkomaisten yhtiöiden varojen siirtoa pois Venäjältä. Lisäksi on mahdollista, että sodan ja pakotteiden epäsuorat vaikutukset, kuten yleisen luottamuksen heikkeneminen ja muut kerrannaisvaikutukset, ovat merkittävästi suurempia kuin niiden suorat vaikutukset ulkomaankauppaan tai energian hintoihin.

Sodan seurauksena markkinatilanne Euroopassa on joka tapauksessa muuttunut parissa viikossa merkittävästi ja epävarmuus tulevasta on noussut aivan uudelle tasolle. Jo tässä vaiheessa esimerkiksi raaka-aineiden hinnat ja inflaatio-odotukset ovat olleet selkeässä nousussa ja osakkeiden hinnat Euroopassa ovat laskeneet. Osakekurssien lasku on ollut voimakkainta Venäjä-liitännäisten yritysten kohdalla. Valtionlainojen korot ovat olleet laskusuunnassa sekä turvasatamakysynnän vuoksi, että myös siksi, että odotukset keskuspankkien koronnostojen osalta ovat ainakin Euroopassa lykkääntyneet. Valuuttamarkkinoilla turvasatamina pidetyt dollari ja jeni ovat vahvistuneet muita päävaluuttoja vastaan.

Venäjällä sodan ja pakotteiden vaikutukset ovat olleet jo paljon voimakkaampia. Venäjän ruplan arvo päävaluutoissa mitattuna on laskenut merkittävästi, Moskovan pörssi on pidetty suljettuna, venäläisyrietykset tiputettu pois kehittyvien maiden osakeindekseistä ja Venäjän valtion luottoluokitus on laskettu roskalinaluokkaan. Rahoitussektorin pakotteet vaikeuttavat jatkossa pankkien välistä maksuliikennettä Venäjän rajojen yli ja siten myös ulkomaankauppaa.

Sota tulee heijastumaan negatiivisesti myös Suomen talouteen. Kuten laajemmin Euroopassa energian ja ruoan hinnat todennäköisesti nousevat myös Suomessa, kasvu hidastuu ja inflaatio kiihtyy, ainakin väliaikaisesti. Venäjän osuus Suomen koko viennistä on vajaat 5 %. Venäjän viennin loppuminen leikkaisi arviolta 1–1,5 % Suomen BKT:sta. Huomattavasti heikompi skenaario on hyvinkin mahdollinen mm. epäsuorien vaikutusten ja arvaamattomien kehityskulkujen kautta.

Kuntatalouden kehitys Suomessa

Kuntatalouden juuri valmistunut vuoden 2021 ennakkollinen tilinpäätösanalyysi näyttää, että kuntien ja kuntayhtymien tilikauden tulokset säilyivät vahvoina toisenkin koronavuoden jäljiltä. Talous vahvistui myös kuntayhtymissä. Tilikauden tulos on 1,5 mrd. euroa. Tulos on kuntatalousohjelman kehitysarvion mukainen eikä jäänyt kauas huippuvuoden 2020 poikkeuksellisesta 1,7 miljardin euron tuloksesta.

Yhteenveto analyysistä:

- Manner-Suomen kuntien vuosikate heikkeni noin 490 miljoonalla eurolla noin 3,58 mrd. euroon (n. 650 euroa/asukas).
- Vuosikate ylitti varsin selvästi poistotason ja myös nettoinvestoinnit.
- Kuntien toimintakate heikkeni 4,2 %. Toimintakatteen sisällä toimintakulut kasvoivat noin 6,1 % ja tuotot 11 %.
- Kuntien tilikauden tulos oli selvästi positiivinen (noin 1,31 mrd. euroa)
- Kunnilla oli taseessa kertynyttä ylijäämää noin 13,67 mrd. euroa
- Kuntien lainakanta kasvoi noin 0,011 mrd. eurolla noin 19,14 mrd. euroon (3 478 euroa/asukas)
- 13 kunnassa oli negatiivinen vuosikate (2 kuntaa vuonna 2020). Negatiivisten vuosikatteiden yhteenlaskettu määrä oli noin 10,3 milj. euroa.
- Kuntayhtymien vuosikate oli noin 0,82 mrd. euroa ja parani n. 200 milj. eurolla edellisvuodesta. Vuosikate riitti kattamaan poistot, mutta ei nettoinvestointeja.
- Tilikauden tulos oli n. 150 milj. euroa positiivinen.
- Toimintakate parani edellisvuodesta peräti 22 % etenkin toimintatuottojen vahvasta kasvusta (7,1 %) johtuen. Kasvusta pääosa muodostui myyntituotoista.
- Nettoinvestoinnit laskivat edellisvuodesta 292 milj. euroa ollen n. 1,09 mrd. euroa.
- Lainakanta kasvoi kuitenkin n. 660 milj. eurolla yhteensä 6,17 mrd. euroon.
- Taseen kertynyttä alijäämää arvioidaan olevan 26 kuntayhtymällä yhteensä 134 milj. euroa. Edellisvuonna alijäämäisiä kuntayhtymiä oli 21 ja alijäämää yht. n. 185 milj. euroa.

Tilinpäätösarvioiden perusteella kuntien vuosikate heikkeni hieman vajaat 0,5 mrd. euroa vuodesta 2020, jolloin vuosikate oli poikkeuksellisen vahva kuntasektorille kohdennetusta koronatukipaketista johtuen. Vaikka koronaepidemiaan liittyvien valtionosuuksien korotusten määrä väheni n. 1,2 mrd. euroa, verotulojen merkittävä kasvu piti vuosikatteen edellisvuoden tapaan varsin vahvana. Toimintakate kuitenkin heikkeni, koska toimintakuluissa oli selvää kasvua. Kuntien tilikauden tulos oli kuitenkin selvästi positiivinen 1,31 mrd. euroa. Tilikausi oli negatiivinen 67 kunnassa, kun vuonna 2020 tulos oli negatiivinen 32 kunnassa (230 vuonna 2019). Näin kuntien taseen kertynyt ylijäämä kasvoi 13,67 mrd. euroon. 16 kunnalla oli taseessa kertynyttä alijäämää, ja alijäämäisten kuntien määrä laski noin kymmenellä vuodesta 2020.

Vuosikate oli viime vuoden tapaan selvästi yli poistotason ja myös nettoinvestointien. Kuntien nettoinvestoinneissa ja poistotasossa ei koko maan tasolla tapahtunut suurta muutosta. Vuosikatteen heikkenemistä selittää toimintakatteen suurehko kasvu verrattuna verorahoituksen kasvuun.

Valtionosuudet vähenivät 8 % johtuen pääasiassa siitä, että valtion vuonna 2020 myöntämät noin 1,5 mrd. euron koronatuet jäivät pois. Verotulot kasvoivat lähes 7 %. Verohallinnon tilitystietojen perusteella kunnallisveron tuotto kasvoi 2,4 %, yhteisövero peräti 45,5 % (kunnilla 10 prosenttiyksikön korotus) ja kiinteistöveron tuotto kasvoi myös selvästi (12,9 %). Kuntien kiinteistöverotulot kasvoivat, sillä noin 200 miljoonaa euroa vuoden 2020 kiinteistöverotuloista siirtyi tilitettäväksi vasta vuonna 2021, koska kiinteistöverotuksessa siirryttiin ns. joustavaan valmistumiseen ja uuteen tietojärjestelmään.

Vuosikate heikkeni kaikissa kuntakoryhmissä, kun se oli parantunut kaikissa ryhmissä vuonna 2020. Kaikissa ryhmissä vuosikate ylitti vielä poistotason. Alin vuosikate oli 10 001–20 000 asukkaan ryhmässä. Tässäkin ryhmässä vuosikate oli noin 498 euroa/asukas ja vuosikate kattoi poistoista noin 130 prosenttia. Kuntakoryhmien väliset erot vuosikatteen määrässä (euroa/asukas) muuttuivat varsin tasaisesti edellisvuoteen verrattuna ja kehityslinja oli varsin saman laatuinen. Pitemmällä aikavälillä tarkastellessa suuret, yli 100 000 asukkaan kunnat säilyttivät oman paikkansa parhaimpana ryhmänä vuosikatteella tarkastellen.

Kun tarkastellaan vuosikatteen kehitystä kunnittaisen väestökehityksen mukaisesti, on havaittavissa varsin selkeä samansuuntainen muutos kaikissa ryhmissä viime vuoden aikana. Nopeasti kasvavissa kunnissa vuosikate on riittänyt viime vuosina poistojen kattamiseen samalla kun muut kuntaryhmät ovat jääneet selkeästi alle sen. Vuosi 2020 on poikkeus tässäkin asiassa ja sama linja jatkui vielä vuonna 2021.

Toimintakate heikkeni 4,2 % vuodesta 2020. Toimintakatteen vuoteen 2020 suurempaa heikentymistä selittävät toimintakulujen suuri kasvu. Kuntien toimintakulut kasvoivat vuonna 2021 noin 6,1 % ja kasvua oli kaikissa kuntaryhmissä. Suurinta kasvu oli yli 100 000 asukkaan ryhmässä (6,9 %) viime vuoden tavoin. Pienintä kasvu oli alle 2 000 asukkaan kuntakokoryhmässä.

Verorahoitus (verotulot + valtionosuudet) kasvoi vain kaksi prosenttia edellisvuodesta eli noin 710 miljoonaa euroa (35,54 mrd. euroa vuonna 2021). Verorahoitus kasvoi kuitenkin kaikissa kuntakokoryhmissä vuosiin 2020 ja 2019 ja etenkin vuoteen 2018 verrattuna, jolloin kehitys oli negatiivista kaikissa ryhmissä euroa/asukas tarkastellen. Valtionosuudet vähenivät noin 880 miljoonaa euroa viime vuonna ja verotulot kasvoivat noin 1,6 mrd. euroa. Kuntien verotulot olivat noin 25,408 mrd. euroa vuonna 2021 ja käyttötalouden valtionosuudet olivat noin 10,127 mrd. euroa.

Verotulot kehittyivät myönteisesti kaikissa kuntakokoryhmissä. Parhaimmat kasvuprosentit olivat alle 2 000 asukkaan ja 2 000–5 000 asukkaan kokoryhmissä ja heikoimmat 20 001–40 000 asukkaan ryhmässä. Tässäkin kasvu oli kuitenkin yli 5 prosenttia. Valtionosuudet vähenivät kaikissa kuntakokoryhmissä ja prosentuaalisesti enemmän suurimmissa kuntakokoryhmissä. Eniten valtionosuudet vähenivät yli 100 000 asukkaan kuntakokoryhmässä (lähes 15 %) ja 2 001–5 000 asukkaan ryhmässä vähennys oli pienintä 2,5 %.

Kuntien nettoinvestoinnit vähenivät viime vuonna lähes 10 %, kun taas vuonna 2020 nettoinvestoinnit kasvoivat yli 21 prosenttia. Vuoden 2021 laskuun nettoinvestoinneissa vaikuttaa investointihyödykkeiden luovutustulojen ja rahoitusosuuksien väheneminen vuodesta 2020. Mutta myös investointimenot itsestään vähenivät noin 0,400 miljardia euroa. Vuonna 2021 nettoinvestoinnit olivat noin 3,90 miljardia euroa, kun ne edellisvuonna olivat noin 4,31 miljardia euroa.

Kuntakokoryhmäiset muutosprosentit ovat hyvin suuria vaihdellen -41,8 prosentista (alle 2 000 asukkaan kuntakokoryhmä) 23,6 prosenttiin (2 001–5 000 asukkaan ryhmä). On kuitenkin huomattava, että kuntakokoryhmissä yksikin suuri investointi vaikuttaa koko ryhmän tilanteeseen. Lisäksi em. prosenttilukuihin vaikuttaa se, että vastaamatta jättäneistä kunnista suurin osa oli pieniä kuntia. Euromääräisesti tarkastellen yli 100 000 asukkaan ryhmä tekee lähes puolet kuntien nettoinvestoinneista, kuten tilanne on ollut aiempina vuosinakin.

Kuntien lainakanta kasvoi edelleen vuonna 2021 ja lainakannan kasvu hieman rauhoittui aikaisempiin vuosiin verrattuna. Kasvua oli 0,11 mrd. euroa eli alle yksi prosenttia. Lainakanta nousi noin 19,11 mrd. euroon eli 3 479 euroon/asukas. Lainakanta ylitti maan keskiarvon 140 kunnassa, kuten oli tilanne myös vuonna 2020. Erot kuntien välillä ovat suuret: Enonkosken kunnalla ei ollut vuonna 2021 lainkaan lainaa, kun taas Reisjärven kunnalla sitä on noin 11 800 euroa/asukas.

Kuntakokoryhmittäin tarkasteltuna lainakanta väheni yli 100 000 asukkaan kuntakokoryhmässä sekä kahdessa pienimmässä kuntaryhmässä ja muissa ryhmissä kasvua oli välillä 0,0 % – 2,4 %. Suurinta kasvu oli prosentuaalisesti ja euromäärissä tarkastellen 20 001–40 000 asukkaan ryhmässä. Kuntien rahavarat pysyivät vuoden 2020 tasolla. Näin kuntien nettovelka (lainakanta - rahavarat) ei muuttunut vuoden 2020 tasosta. 176 kunnassa lainakanta väheni viime vuonna (158 kuntaa vuonna 2020). Yhdeksän suurimman kaupungin lainakanta pysyi kuitenkin lähes aikaisempien vuosien tasolla ollen noin 38 % Manner-Suomen kuntien lainoista. Myös uudesta lainasta tämä ryhmä otti selvästi yli puolet, kuten tavallisesti.

Negatiivisen vuosikatteen kuntien lukumäärä kääntyi kasvuun. Negatiivisen vuosikatteen kuntia oli 13 vuonna 2021, kun vuonna 2020 niitä oli vain kaksi. Yhteenlaskettu negatiivinen vuosikate oli noin -10,3 milj. euroa, kun se vuonna 2020 oli -1,0 milj. Vuonna 2021 negatiivisen vuosikatteen kunnista 10 oli alle 4 000 asukkaan kuntaa.

Erityisen vaikeassa taloudellisessa asemassa olevien kuntien arviointimenettelyyn tulevista kunnista ei tässä vaiheessa voi sanoa tarkkaa arviota, koska menettelyn raja-arvot perustuvat konsernitilinpäätöksiin, eikä niitä

ole vielä käytettävissä. Voidaan kuitenkin tarkastella vuoden 2020 konsernitilinpäätöksiä ja viime vuoden kuntien tilinpäätösarvioita. Näiden tietojen perusteella voidaan ennakoida, että uusia kuntia voisi olla tulossa arviointimenettelyyn 0–2 kappaletta. Menettelyyn tulevat kunnat tulisivat taseen kertyneen alijäämän johdosta.

Uuden kuntalain mukaan kuntien tulee kattaa peruskunnan (kunta + liikelaitokset) vuoden 2015 taseen kertynyt alijäämä neljässä vuodessa tai jos taseeseen kertynyttä alijäämää oli vuonna 2015 yli 500 euroa/asukas, kuudessa vuodessa. Vuoden 2021 alustavien tilinpäätösarvioiden mukaan voidaan olettaa, että taseessa ei olisi arviointimenettelyyn aiheuttavaa vuodesta 2015 asti kertynyttä alijäämää yhdelläkään kunnalla. Vuoden 2021 tilinpäätösarvion perusteella voidaan myös arvioida, että alijäämäisiä kuntia, joilla oli vuonna 2016 taseeseen kertynyttä alijäämää ja tätä alijäämää olisi vielä vuoden 2022 lopussa, ei olisi yhtään kappaletta.

4 Tornion kaupungin ja lähialueiden toiminnan ja talouden kehitys

4.1 Väestönkehitys

Tornion kaupungin väkiluku oli vuoden 2021 lopussa 21 326 asukasta (Tilastokeskuksen ennakkotieto). Kaupungin väkiluku laski edellisestä vuodesta kaikkiaan 141 asukkaalla. Erityisesti väkiluku laski vuoden 2021 kolmannella neljänneksellä (7–9/2021: -104 as.), jolloin useat nuoret muuttavat opiskelemaan Torniota toiselle paikkakunnalle.

Tornion väestönkehityksessä on koettu viime vuosina useampia merkittäviä käännteitä. Vuonna 2012 Tornion väkiluku kääntyi laskuun monen myönteisen vuoden jälkeen. Vuonna 2017 tuli uusi käänne, kun käytännössä vuosikymmeniä jatkunut luonnollinen väestönlisäys kääntyi negatiiviseksi eli kuolleisuus ylitti syntyneisyyden. Vuonna 2021 väestön vähenemisen pääsyy vaihtui muuttoliikkeestä luonnollisen väestönkasvun puuttumiseen.

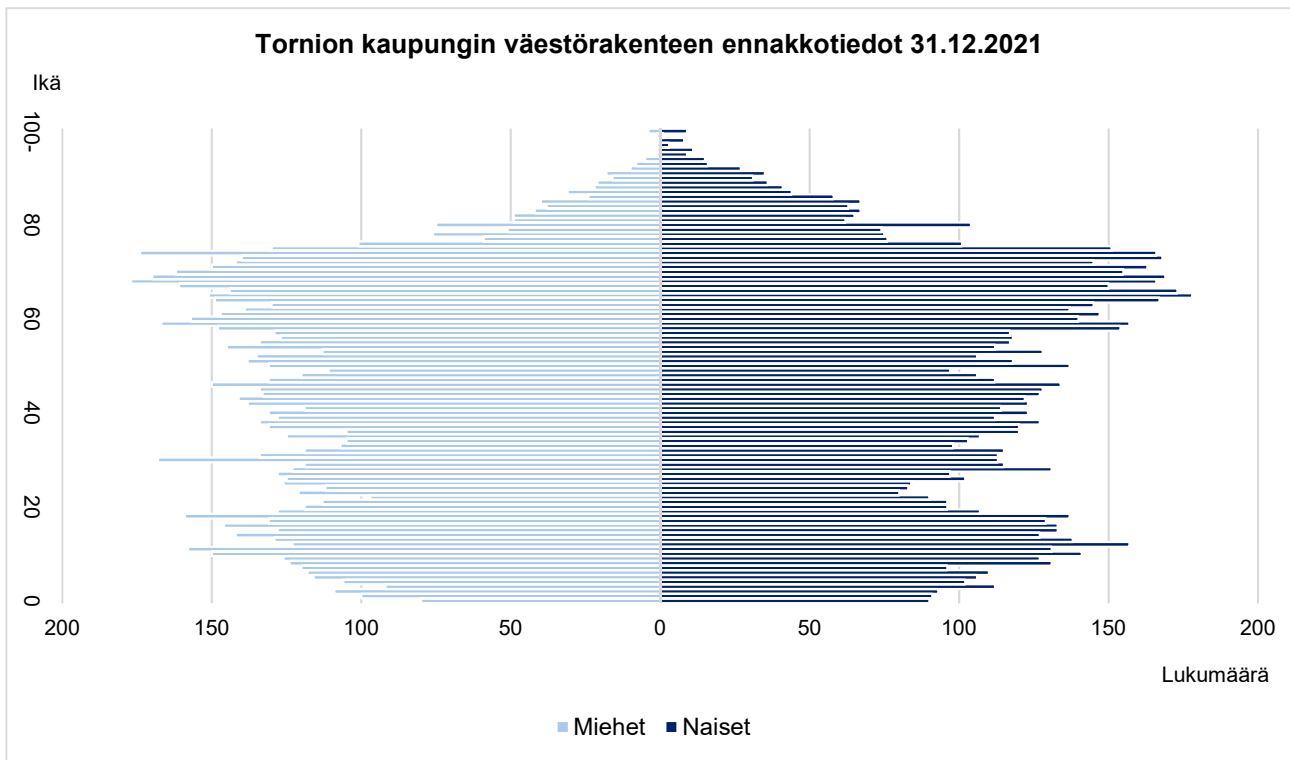
Tornion luonnollinen väestönlisäys oli vuonna 2021 -84 henkilöä. Syntyvyys aleni entisestään ollen vuonna 2021 163 lasta. Kuolleisuus nousi vuodesta 2020 ollen vuoden lopussa 247 henkilöä. Tornion kaupungin väestö ikääntyy ja kaupungin väestörakenteen haasteet koskevat valtaosaa Suomen kuntia.

Tornion kokonaisnettomuuttotappio puolittui edellisestä vuodesta. Kuntien välinen nettomuuttotappio väheni hieman ja nettomaahanmuutto käytännössä kaksinkertaistui edellisestä vuodesta. Kunnan sisäinen muutto-
liike oli aiempien vuosien tasolla (n. 2 300).

Taulukko 5. Tornion väestömuutokset 2013–2021 (Lähde: Tilastokeskus).

TORNIO Väestönmuutos	Tammi-joulukuu 12 kk								
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Elävänä syntyneet	260	218	231	217	201	195	200	182	163
Kuolleet	188	203	190	190	222	216	233	200	247
Luonnollinen väestönlisäys	72	15	41	27	-21	-21	-33	-18	-84
Kuntien välinen tulomuutto	831	895	887	856	821	842	768	808	817
Kuntien välinen lähtömuutto	1 092	995	1 106	1 066	1 049	948	1 030	957	948
Kuntien välinen nettomuutto	-261	-100	-219	-210	-228	-106	-262	-149	-131
Nettosiirtolaisuus	78	46	47	107	79	73	20	32	72
Kokonaisnettomuutto	-183	-54	-172	-103	-149	-33	-242	-117	-59
Kunnan sisäinen muutto	2 475	2 325	2 721	2 316	2 359	2 649	2 334	2 344	2 317
Kokonaismuutos	-118	-49	-123	-82	-189	-53	-273	-135	-141
Kokonaismuutos %	-0,5	-0,2	-0,6	-0,4	-0,8	-0,2	-1,2	-0,6	-0,7
Väkiluku	22 371	22 322	22 199	22 117	21 928	21 875	21 602	21 467	21 326
Väkilukutavoite, Tornion TA	22 500	22 500	22 400	22 330	22 203	22 177	21 600	21 600	21 500

Kuviossa 2 on esitetty Tornion kaupungin väestörakenne vuoden 2021 lopussa. Luvut perustuvat Tilastokeskuksen ennakkotietoihin. Ikäpyramidista on havaittavissa suurten ikäluokkien koko suhteessa lasten ja nuorten ikäryhmiin.

Kuvio 2. Tornion kaupungin ikäpyramidi 12/2021 (Lähde: Tilastokeskus).

Lapin maakunnan väkiluku oli vuoden 2021 lopussa 176 510 asukasta (-155). Lapin 21 kunnasta väestönkasvua oli ilahduttavasti kuudessa kunnassa (Rovaniemi +666, Inari +146, Kittilä +90, Kolari +60, Muonio +24, Salla +8). Muissa Lapin kunnissa väkiluku väheni. Absoluuttisesti väestö väheni eniten Kemissä (-446), Torniossa (-141) ja Kemijärvellä (-84).

Meri-Lapin viiden kunnan (Tornio, Kemi, Keminmaa, Tervola, Simo) yhteenlaskettu väkiluku oli 55 006 asukasta, missä oli laskua edelliseen vuoteen 757 asukasta.

Tornion naapurikaupungissa eli Haaparannalla asui marraskuun 2021 lopussa 9 535 asukasta (-66). Norrbottenissa vastaava väkiluku oli 249 683 asukasta (+69).

4.2 Hyvinvointi

Valtuustokaudelle 2017–2021 laadittu hyvinvointisuunnitelmakausi päättyi vuoteen 2021. Kevään 2021 aikana kaupungin poikkihallinnollinen, ennaltaehkäisevästä poikkihallinnollisen hyvinvointityön edistämisestä sekä hyvinvointitiedon kokoamisesta vastaava hyvinvointiryhmä keräsi päättyvän valtuustokauden hyvinvointitilanteen ja -työn raportin Laajan hyvinvointikertomuksen kertomusosuuteen. Kertomus käsiteltiin hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistämisen johtoryhmässä, muokattiin keskustelun pohjalta ja hyväksyttiin lopulta kaupunginvaltuustossa kesäkuussa 2021. Kertomus löytyy Tornion kaupungin verkkosivuilta, Kaupunki ja hallinto -osiosta, kohdasta Ohjelmat ja suunnitelmat¹. Hyvinvointitilanteen perusteella kertomuksessa nousivat tärkeimmiksi kohteiksi hyvinvointi- ja kehittämistyön osalta valtuustokaudelle 2021–2025 aktiivinen ja osallistuva torniolainen.

¹ Linkki hyvinvointikertomukseen: <https://www.tornio.fi/wp-content/uploads/2021/11/Hyvinvointikertomus-2017-2021-KV-14.6.2021.pdf>.

Hyvinvointitilanteen analyysiin ja kuvaukseen on päivitetty keväältä 2021 saatu tilastotieto koskien lasten ja nuorten kouluterveyskyselyä. Covid-19-pandemiaan liittyvistä maakunnallisista ja kansallisista tutkimuksista on myös saatu tuoretta tietoa paikallisen arvioinnin tueksi. Muuna tietona on käytetty toimialojen palveluissa ja yhteistyössä kertyvää toiminta- ja kokemustietoa (mm. ikääntyneiden osallisuuden kokemus) sekä syksyn 2021 aikana Laajan hyvinvointikertomuksen 2021–2025 hyvinvointi- ja turvallisuussuunnitelmaosuuden laadinnan aloittaneiden työryhmien työssä kerättyä tietoa.

Covid-19-pandemialla oli laajasti vaikutuksia edelleen vuonna 2021 kaikenikäisten kuntalaisten hyvinvointiin, terveyteen ja turvallisuuteen, erityisesti kokemukseen niistä. Lapin aluehallintoviranomaisen Hyvinvointi, terveys ja arjen turvallisuus koronatilanteessa -kartoituksen (2020) mukaan pandemian vaikutukset ovat merkittäviä ja kestävät vielä pitkään.

Toimialat kuvaavat, luvussa Toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutuminen toimialoittain 2021, tarkemmin edellisen valtuustokauden hyvinvointisuunnitelmaan 2017–2021 sisällytetyt ja toteutetut toimenpiteet.

4.2.1 Teaviisari-tiedonkeruu

Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen (THL) Teaviisari-tiedonkeruu kuuluu säännöllisesti seurattaviin tietolähteisiin. Teaviisari-tiedonkeruu mittaa kuntien aktiivisuutta terveyden edistämässä. Uuden sotelainsäädännön mukaan kuntien valtionosuuksien laskennassa tullaan käyttämään laskennallisena perusteena vuodesta 2023 alkaen nk. HYTE-kerrointa. HYTE-kerroin on kannustin kunnille, sillä saatavan euromääräisen korvauksen laskennassa käytetään Teaviisari-tietoja. Näin ollen kuntien rahoituksen valtionosuuden suuruus määräytyy osaksi niiden tekemän hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyön mukaan. Tällä halutaan varmistaa kuntien aktiivinen toiminta asukkaiden hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi, erityisesti soteuudistuksen jälkeen.

Tuorein Teaviisari-tieto on saatu vuodelta 2021 kuntajohtoon ja kulttuurin sektoreilta (taulukot 6 ja 7). Kuntajohtolla kehitys on ollut pääsääntöisesti myönteistä. Osallisuuden toteutumisessa tulosta laskee se, ettei Torniossa ole tiedonkeruun indikaattoreiden perusteella riittävästi hyödynnetty kuntalaisten näkemyksiä lautakuntapäätösten valmistelussa, talouden suunnittelussa tai hankintojen valmistelussa ja arvioinnissa. Myöskään lasten osallisuudelle ei ole säännöllisiä rakenteita, kuten lapsiparlamenttia tai lasten kyselytunteja.

Taulukko 6. Teaviisarin tulokset Tornio 2021, Kuntajohto.

Ulottuvuudet	2021	2019	2017	2015
Kuntajohto ka.	77	68	76	73
Sitoutuminen	87	74	58	61
Johtaminen	79	83	82	57
Seuranta ja tarveanalyysi	100	100	100	90
Voimavarat	62	12		
Osallisuus	58	70	62	82

Kulttuurin toimialan tuloksia (taulukko 7) on saatavilla vasta kahden vuoden tiedonkeruista. Tulokset ovat tänä aikana heikentyneet kaikilla muilla ulottuvuuksilla paitsi osallisuudessa. Heikoimmat pisteet olemme saaneet johtaminen-ulottuvuudessa, jossa heikko tulos johtuu esimerkiksi siitä, ettei talousarvioissa ole selkeästi määriteltäviä erityisiä kulttuuritoiminnan tavoitteita ja resursseja eri ikäisten väestöryhmien huomioimiseksi. Kirjaston tapahtumiin osallistuneiden määrä ja kirjastokäynnit ovat myös verrokkikunnista alhaisimmat.

Taulukko 7. Teaviisarin tulokset Tornio 2021, Kulttuuri.

Ulottuvuudet	2021	2019
Kulttuuri ka.	45	61
Sitoutuminen	33	44
Johtaminen	23	68
Seuranta ja tarveanalyysi	44	63
Voimavarat	45	49
Osallisuus	72	52
Muut ydintoiminnot	50	89

Teaviisari-tiedonkeruun tulosten luotettava tulkinta ja arviointi edellyttävät kunkin sektorin eri ulottuvuuksien avaamista perustana olevien yksittäisten indikaattorikysymysten tasolle. Tiedonkeruusiin vastaaminen edellyttää indikaattoreiden perusteellista pohdintaa, koska käytetyt käsitteet voivat poiketa kunnassa käytössä olevista ja tulos voi näin muodostua virheelliseksi. Jatkossa sektoreiden tiedonkeruuseen vastaamisessa tulee hyödyntää moniammatillista asiantuntemusta ja jokaisen toimialan johtoryhmäkäsittelyä.

Torniolaisten hyvinvointi näyttää tietolähteiden perusteella kokonaiskuvaltaan kohtalaisen hyvältä verrattuna vertailukohteina oleviin kuntiin ja alueisiin. Ylen tilastotietokannoista keräämä Kuntatutka (kuvio 3) yhdistelee eri tilastotietokantoja ja sisältää myös hyvinvointia kuvaavia osioita, kuten terveyteen ja elintapoihin, turvallisuuteen, työllisyyteen sekä koulutustasoon liittyviä indikaattoreita. Kuntatutka osoittaa samoin, että naapurikuntiin verrattuna Tornion tilanne on keskimäärin parempi. Tarkemmin kuntatutkaan voi tutustua osoitteessa <https://yle.fi/uutiset/3-11925581#Tornio>.

Kuvio 3. Ylen Kuntatutka, Tornio 2021.

Yksityiskohtaisessa tarkastelussa, yksittäisten hyvinvointi-indikaattoreiden kohdalla Tornion tilanteesta löytyy edelleen selkeitä haasteita ja verrokkikuntia ja -alueita heikompia tuloksia. Kunnille yhteisiä, kansallisellakin tasolla tunnistettuna haasteena on ikärakenteen jatkuva muutos vanhuspainotteisempaan suuntaan ja siihen liittyvä sairastavuuden todennäköinen lisääntyminen.

4.2.2 Lasten ja nuorten hyvinvointitilanne

Kansalliseksi haasteeksi – myös Torniossa – on tunnustettu lasten ja nuorten suosituksiin nähden vähäisempi liikkuminen, ylipainoisuuden kehitys ja mielen hyvinvoinnin ongelmat. Torniossa syrjäytymiskehitykseen, yksinäisyyteen sekä osallisuuden ja mielenterveyden ongelmiin pidemmällä aikajänteellä yhteydessä oleva kiusaaminen on vuoden 2021 tietojen perusteella kääntynyt vuonna 2019 nousuun. Sekä ala- että yläkouluikäisten osallistuminen harrastuksiin oli vuoden 2021 seurannassa aiempaa vähäisempää. Lapsiin ja nuoriin kohdistuvan väkivallan sekä seksuaalisen kommentoinnin, ehdottelun, viestittelyn ja ahdistelun yleistymisen on erityistä huolta aiheuttavaa.

Peruskoulun 8.–9. luokkalaisten osalta kouluterveyskyselyn tulokset kertovat, että keskustelumahdollisuudet koulun aikuisten kanssa olivat parantuneet ja opettajilta saatu kohtelu koettiin aiempaa useammin välittäväksi ja oikeudenmukaiseksi. Kokemus terveydentilasta ja osallisuudesta koulu yhteisössä heikentyivät edellisestä mittauksesta. Elintavoissa aamupalan syöminen ja suun terveyden hoito olivat parantuneet, tupakointi vähentynyt, kuukausittainen humalajuominen samoin, mutta viikoittainen alkoholinkäyttö oli lisääntynyt, mikä on edelleen yleisintä vertailukohteina oleviin kuntiin nähden, samoin nuuskaaminen. Kannabiksen kokeilu oli kahden vuoden takaisesta kaksinkertaistunut tässä ikäryhmässä, mutta vuoden 2017 tuloksia ja verrokkikuntien keskiarvoa alempi. Miltei 40 % 8.–9. luokkalaisista koki vaikeuksia oppimistaidoissa ja koulunkäynnistä pitäminen oli laskussa.

Peruskoulun 4.–5. luokkalaisten tuloksissa elintapoihin liittyen hampaiden harjaaminen on parantunut ja vähintään tunnin päivässä liikkuvien lasten osuus on kasvanut. Keskimäärin 13 % lapsista kokee nukkuvansa liian vähän, tytöt poikia useammin. Vajaa kolmannes ei syö aamupalaa joka arkipäivä, kouluinnostus on laskenut ja mielialaan liittyvät oireet ovat lisääntyneet. Elämänsä tyytyväisten 4. ja 5. luokkalaisten osuus on pienentynyt ja kokemus terveydentilasta oli heikentynyt; 14 % koki terveydentilansa keskinkertaiseksi tai huonoksi kun vuonna 2017 osuus ikäluokassa oli 8,2 %.

Lukion ja ammatillisessa oppilaitoksessa opiskelevien nuorten hyvinvoinnin indikaattoritiedot poikkeavat monilta osin toisistaan. Lukio-opiskelijoilla ylipainoisten osuuden kehitys on muista ikäryhmistä poiketen lähtenyt laskuun vuonna 2021, ollen verrokkikuntien matalin. Vastaavasti ammatillisessa oppilaitoksessa opiskelevien osuus on verrokkien korkein. Ei yhtään läheistä ystävää -indikaattori on lukio-opiskelijoilla laskussa ja ammatillisessa oppilaitoksessa opiskelevilla nousussa. Lukiolaisista 22,9 % ja ammatillisessa oppilaitoksessa opiskelevista 32,5 % koki terveydentilansa kohtalaiseksi tai heikoksi. Humalajuominen eri koulutusmuodoissa opiskelevilla näyttäytyy samanlaisena; noin 21–22 % joi itsensä humalaan kuukausittain. Tapausmäärät nuorten rikosepäilyissä eivät ole vuoden 2021 osalta vielä päivittyneet, mutta vuoden 2020 tietojen perusteella torniolaisilla nuorilla, etenkin 18–20-vuotiailla, rikosepäilyjä oli selkeästi verrokkikuntia enemmän.

Lasten ja nuorten tilanteeseen ovat varmasti olleet vaikuttamassa koronapandemiaan liittyvät rajoitukset ja suositukset. Kynnys harrastamiselle ja vapaa-ajan vieton ikätovereiden kanssa on ollut normaalia korkeampi, ja myös Torniossa jouduttiin vuoden 2021 aikana järjestämään luokkakohtaisia opiskelujaksoja etäkouluna. Lasten ja nuorten arjen pienetkin muutokset, kuten ruokailujen porrastaminen kouluissa, vaikuttavat yhteisöllisyyden ja osallisuuden kokemuksiin.

4.2.3 Työikäisten ja ikääntyneiden hyvinvointi

Työttömyys on keskeinen työikäisten hyvinvointiin vaikuttava tekijä. Työttömyys on yhteydessä sekä taloudellisen että sosiaalisen eriarvoisuuden kehittymiseen. Työttömien osuus työvoimasta oli joulukuussa 2021 Torniossa 10,4 % kun se vuotta aiemmin oli 12,4 %. Työikäisten elintapoihin ja terveyteen liittyvinä haasteina ovat terveydenhuoltopalveluiden havainnoimana ylipainoisuuden lisääntyminen ja liikunnallisen aktiivisuuden polarisaatio runsaasti liikkuviin ja liikunnallisesti passiivisiin. Ikääntyneiden tilanteesta ei vuodelta 2021 ole päivittyntä tilastotietoa. Toimijoiden havaintojen mukaan koronarajoitukset ja -suositukset ovat lisänneet

ikäntyneiden yksinäisyyttä ja mahdollisesti viivästyttäneet palveluihin hakeutumista sekä palvelujen saavuuden että oman varovaisuuden vuoksi.

4.2.4 Osallisuuden vahvistaminen

Osallisuuden vahvistamiseksi yhteisesti luotu Tornion osallisuusmalli valmistui vuonna 2021. Osallisuusmallityö sisälsi osallisuutta vahvistavia toimenpiteitä kuten työpajoja, kyselyjä sekä osallistumisen ja vaikuttamisen menetelmien tunnetuksi tekemistä. Työskentelyn aikana käydyn laajan keskustelun voidaan arvioida yhtenäistäneen näkemystä osallisuudesta ja kunnan roolista osallisuuden edistämiseksi. Keskustelu ja yhteinen tekeminen ovat aktivoineet uusia ideoita ja kokeiluja osallisuustoimenpiteiksi. Esimerkiksi nuoret päättivät kohdistaa heille kerätyn osallistuvan budjetoinnin määrärahan, noin 13 000 euroa, mopoharrastamisen edistämiseen.

Vaikuttamistoimielinten rooli on vahvistunut hyvinvointi- ja turvallisuussuunnitelmatyöryhmytyössä ja kommentointimahdollisuuksia on lisätty, esimerkiksi osallisuusmallia luotaessa. Kunta-järjestöyhteistyön vakiintunut yhteistyöfoorumi, järjestötreffit, järjestettiin vuonna 2021 hyvinvointityön vuosikellon mukaisesti kaksi kertaa virtuaalisesti Covid-19-pandemiasta johtuen. Järjestötrefeillä käsitellään ajankohtaisia hyvinvointiasioita ja järjestötoimijoiden mahdollisuuksia ja roolia hyvinvointityössä. Samalla kunta-järjestöyhteistyökumppanuuden sisällöt ja käytänteet selkeytyvät ja vuoropuhelu vahvistuu.

Alla muutamia nostoja torniolaisten hyvinvoinnin plussista ja miinuksista 2021:

- Ikärakenne vertailukuntiin nähden tasapainoisempi ja lapsiperheiden osuus väestöstä on vertailukunnista suurin.
- Vanhusväestön osuus kasvaa ja huoltosuhteen kehitys on heikentyvä, kuten kansallisesti muualakin.
- Tapaturmissa kehitystä parempaan suuntaan, päihteisiin liittyvässä ja nuorten rikollisuudessa ei
- Lasten ja nuorten mielenterveyden riskitekijät, kuten osallisuuden puutteet, kiusaaminen/väkivalta ja yksinäisyys kasvussa
- Työikäisten ylipainoisuus ja liikkumattomuus korostuvat riskitekijöinä terveyspalveluissa
- Ikäntyneiden osallisuus edellyttää aktiivisia toimia, kuten digitaitojen vahvistamista ja etsivää työtä
- Paikallista, ajantasaista tietoa työikäisten ja ikäihmisten hyvinvoinnista tarvitaan lisää

4.3 Elinkeinot

Suomen talous nousi vuonna 2021 kasvu-uralle koronaviruspandemiasta huolimatta. Joulukuussa 2021 arviointiin Suomen bruttokansantuotteen kasvuksi koko vuoden osalta 3,4 %. Esimerkiksi yksityisen kulutuksen ja investointien kehitys kuten asuntorakentaminen on ollut suotuisaa koko maan tasolla ja piristänyt taloutta. Toisaalta myös maailmantalouden vahvistuminen, elvytystoimet ja Suomen vientituotteiden kysynnän kasvu tärkeillä kauppa-alueilla nostivat sekä vientiä että tuontia.

Lapin suhdannekehitys notkahti koko maata voimakkaammin koronapandemian rajoitustoimien iskiessä keväällä 2020. Koronaviruspandemia on jatkunut aaltoillen edelleen koko vuoden 2021 ajan aiheuttaen epävarmuutta ja rajoituksia eri toimialoilla.

Erityisen hankalassa asemassa on ollut matkailu-, majoitus- ja ravitsemusala sekä tapahtumateollisuus. Sinälään matkailuala nousi vuonna 2021 edellisestä vuodesta ja yöpymiset kasvoivat koko maakunnassa edellisestä vuodesta 14,2 %. Maakunnan kokonaisyöpymismäärä oli 75 % vuoteen 2019 verrattuna.

Vuosi 2021 oli Kemi-Tornion seudulla hyvin kaksijakoinen erityisesti suurteollisuuden alalla. Kemi-Tornion alue hakeutui kahteenkin otteeseen äkillisen rakennemuutostuen (ÄRM) piiriin.

Loppuvuonna 2020 Outokumpu ilmoitti merkittävistä supistuksistaan tuotannossaan. Tämä johti joulukuussa 2020 – tammikuussa 2021 Tornion kaupungin koordinoimaan laaja-alaiseen ÄRM-prosessiin, jossa oli mukana merkittävä määrä toimijoita ympäri Lappia (mm. kunnat, maakuntaliitto, oppilaitokset, ELY-keskus, TE-toimisto). Valtioneuvosto myönsi 18.3.2021 alueelle ÄRM-rahaa 1,1 miljoonaa euroa, josta mittava osuus (0,8 milj. e) kohdentuu Business Tornion valmistelemaan New Business -hankekokonaisuuteen. New Business -hanke sisältää erilaisia toimenpiteitä muun muassa uusien yritysten ja työpaikkojen luomiseksi sekä osaamisen, uusien innovaatioiden ja markkinoinnin kehittämiseksi etenkin metalli- ja teollisuuden alalla. Tavoitteena on myös tukea yritysten kasvua ja kansainvälistymistä. Loput 300 000 euroa kohdentuvat yritysten kehittämishankkeisiin.

Outokummulla oli vuonna 2021 edelleen rakenteilla Elijärven kaivoksen laajennus, joka jatkaa kaivoksen käyttöä vuoden 2040 alkupuolelle. Laajennuksen on määrä valmistua vuoden 2022 aikana. Outokumpu tutkii myös kuonasaluton rakentamismahdollisuutta sekä selvittää Elijärvi-Röyttä-radan mahdollista sähköistämistä ja kuljetusten siirtämistä raiteille (1,1 milj. tn. / vuosi). Jälkimmäisistä investoinneista ei ole lopullista päätöstä.

Outokummulle vuosi 2021 oli lopulta menestys. Outokummun liikevaihto kasvoi 37 % edellisvuodesta ja oli 7 709 milj. euroa vuonna 2021 (5 639 milj. euroa). Poikkeuksellisen vahvassa markkinaympäristössä oikaistu käyttökatte oli 1 021 milj. euroa (250 milj. euroa). Ruostumattoman teräksen toimitukset kasvoivat 13 %, ja kannattavuutta tukivat ruostumattoman teräksen toteutuneiden hintojen nousu Euroopassa ja Amerikoissa sekä ferrokromin myyntihinnan nousu. Muuttuvat ja kiinteät kustannukset kasvoivat edellisvuodesta, ja erityisesti energian ja tuotannon tarveaineiden hintojen merkittävä nousu vaikutti kannattavuuteen. Vuoden 2021 tilikauden tulos oli 553 milj. euroa (-116 milj. euroa).

Helmikuussa 2021 Metsä Fibre ilmoitti päätöksestään rakentaa uuden sellutehtaan Kemiin. Rakennusvaihe kestää noin 2,5 vuotta ja tehtaan on määrä valmistua vuoden 2023 kolmannella neljänneksellä. Pelkästään rakentamisvaiheessa investoinnin työllisyysvaikutuksiksi on laskettu 10 000 henkilötyövuotta, josta työstä yli puolet tehdään Kemissä. Investoinnin kokonaissuuruus on 1,6 miljardia euroa. Hankkeella on merkittävä vaikutus koko seutukuntaan.

Huhtikuussa 2021 Stora Enso ilmoitti sulkevansa Veitsiluodon tehtaan Kemissä. Päätöksen myötä noin 550 työntekijää menetti työnsä. Viimeinen paperikone sammutettiin syyskuussa 2021. Stora Enson päätös johti nopealla aikataululla jo toiseen ÄRM-prosessiin Meri-Lapissa, tällä kertaa Kemin kaupungin johdolla. Kesäkuussa 2021 hallitus myönsi alueelle 4,2 miljoonaa euroa kansallista yritystukivaltuutta suunnattavaksi erityisesti pk-yrityksille. Tätä aiemmin jo huhtikuussa 2021 työ- ja elinkeinoministeriö oli myöntänyt Lapin ELY-keskukselle Kemi-Tornion työllisyystilanteen hoitoon 2,3 miljoonaa euroa. 29.6. valtioneuvosto päätti vielä jakaa alueiden kestäväen kasvun ja elinvoiman tukemisen vuoden 2021 talousarvion mukaista määrärahaa Lapin liitolle Kemi-Tornion äkillisen rakennemuutostilanteen hoitoon ja koordinaatioon 2 miljoonaa euroa.

Saadun ÄRM-rahoituksen turvin sekä Torniossa että Kemissä ollaan aktiivisesti uudistamassa alueen elinkeinoelämää vastaamaan nykyistä toimintaympäristöä. Vaikka suurteollisuuden merkitys on alueella edelleen hallitseva, niin pk-yrityttäjäyden rooli tulee kasvamaan lähivuosina entistä suuremmaksi.

Torniossa oli vuonna 2019 8 697 työpaikkaa, jossa oli vähennyistä edelliseen vuoteen 132 työpaikkaa. Tilastoissa eivät näy vielä koronapandemian vaikutukset. Teollisuuden työpaikkoja on Torniossa edelleen lähes 2 500 ja terveys- ja sosiaalipalvelut työllistävät vajaa 1 200 torniolaista. Tornio on kaiken kaikkiaan kuitenkin työpaikkojen osalta palveluvaltainen kaupunki, sillä vuonna 2019 vajaa 55 % kaikista työpaikoista oli palvelu-
alalla.

Taulukko 8. Torniossa työssäkäyvät toimialan mukaan 2015–2019.

TORNIO	2015	2016	2017	2018	2019	Muutos 15–19	Muutos 18–19
YHTEENSÄ	8 603	8 777	8 689	8 829	8 697	94	-132
A Maatalous, metsätalous ja kalatalous	252	236	222	209	211	-41	2
B Kaivostoiminta ja louhinta	21	51	54	69	87	66	18
C Teollisuus	2 594	2 561	2 487	2 508	2 488	-106	-20
D Sähkö-, kaasu- ja lämpöhuolto, jäähdytysliiketoiminta	62	62	59	52	50	-12	-2
E Vesihuolto, viemäri- ja jätevesihuolto, jätehuolto ja muu ympäristön puhtaanapito	50	55	55	59	67	17	8
F Rakentaminen	575	651	674	719	684	109	-35
G Tukku- ja vähittäiskauppa; moottoriajoneuvojen ja moottoripyörien korjaus	811	809	772	811	821	10	10
H Kuljetus ja varastointi	409	391	373	337	313	-96	-24
I Majoitus- ja ravitsemistoiminta	232	217	230	224	273	41	49
J Informaatio ja viestintä	56	58	62	62	61	5	-1
K Rahoitus- ja vakuutus toiminta	83	83	83	78	80	-3	2
L Kiinteistöalan toiminta	60	72	83	95	80	20	-15
M Ammatillinen, tieteellinen ja tekninen toiminta	257	310	295	314	308	51	-6
N Hallinto- ja tukipalvelutoiminta	513	476	461	483	444	-69	-39
O Julkinen hallinto ja maanpuolustus; pakollinen sosiaalivakuutus	282	279	269	253	265	-17	12
P Koulutus	638	616	620	626	613	-25	-13
Q Terveys- ja sosiaalipalvelut	1 109	1 145	1 169	1 204	1 167	58	-37
R Taiteet, viihde ja virkistys	102	146	134	139	119	17	-20
S Muu palvelutoiminta	167	170	175	189	169	2	-20
T Kotitalouksien toiminta työnantajina; kotitalouksien eriyttämätön toiminta tavaroiden ja palvelujen tuottamiseksi omaan käyttöön	69	78	80	77	60	-9	-17
U Kansainvälisten organisaatioiden ja toimielinten toiminta	0	0	0	0	0	0	0
Tuntematon	261	311	332	321	337	76	16

Tornion yrityskanta oli vuoden 2021 toisen neljänneksen lopussa 1 573 yritystä, jossa oli lisäystä edellisen vuoden vastaavaan ajankohtaan 34 yritystä.

Torniossa olevista työpaikoista (8 697 kpl) lähes 5 700 eli 65 % on sijoittunut yksityiselle sektorille. Kunta-alan työpaikkoja on lähes 20 %, mutta valtion ainoastaan vajaa 2 % kaikista työpaikoista. Vuosina 2015–2019 työpaikat ovat lisääntyneet ainoastaan yksityisellä sektorilla sekä valtioenemmistöinen oy -sektorilla.

Taulukko 9. Torniossa työssäkäyvät työnantajasektorin ja sukupuolen mukaan 2015–2019.

Työntajasektori	Yhteensä					Miehet					Naiset					
	Vuosi	2015	2016	2017	2018	2019	2015	2016	2017	2018	2019	2015	2016	2017	2018	2019
Yhteensä		8 603	8 777	8 689	8 829	8 697	4 801	4 986	4 880	4 960	4 823	3 802	3 791	3 809	3 869	3 874
Yksityinen sektori		5 382	5 581	5 517	5 804	5 671	3 577	3 765	3 680	3 824	3 726	1 805	1 816	1 837	1 980	1 945
Valtio		178	180	156	135	144	88	87	74	67	67	90	93	82	68	77
Kunta		1 916	1 860	1 871	1 719	1 724	436	425	439	376	360	1 480	1 435	1 432	1 343	1 364
Valtioenemmistöinen Oy		38	13	14	67	59	20	7	5	29	21	18	6	9	38	38
Yrittäjät		907	927	908	909	872	614	625	609	603	577	293	302	299	306	295
Tuntematon		182	216	223	195	227	66	77	73	61	72	116	139	150	134	155

Tornion työpaikkaomavaraisuus oli vuonna 2019 100,3 % ja naapurikaupunki Kemin 120,9 %. Kemin osalta Stora Enson tehtaan lakkauttaminen näkyy tilastoissa vasta viiveellä.

Tornio on Suomen kymmenenneksi suurin tuulivoimakunta tuotannon määrällä mitattuna (2020), mutta ei enää vuonna 2021. Suomen kymmenestä suurimmasta tuulivoimakunnasta viisi (Simo, Kalajoki, Raahe, Pyhäjoki, Ii) sijaitsee Perämerenkaarella.

Torniossa on tällä hetkellä käytännössä kaksi tuulivoimapuistoa eli vuonna 2015 rakennettu Kitkiäisvaara (8 myllyä, 36 MW) sekä Röyttän alueen Puuska 1 (2010, 8 myllyä 29 MW) ja Puuska 2 (2015, 5 myllyä, 17 MW). Lisäksi Röyttän edustalle on suunniteltu 14 myllyn (70 MW) merituulivoimapuistoa, mutta hanke on ollut vuosia pysähdyksissä kannattavuushaasteiden takia.

Tornion kaupungin alueelle on kuitenkin valmisteilla useampia uusia tuulivoimapuistoja (mm. Karhakkamaa, 48 myllyä, 300–400 MW sekä Myrsky Oy:n Martimo ja Vinsanmaa). Uusien tuulivoimapuistojen ennakoitaan olevan tuotannossa aikaisintaan 2020-luvun puolivälissä.

Vuonna 2021 käsittelyssä olivat mm. Vinsanmaan alueen yleiskaavamuutoksen käynnistäminen (KH 3.5.2021 § 150) ja kaavoitussopimus (KH 20.9.2021 § 328) sekä Martimon alueen yleiskaavamuutoksen käynnistäminen (KH 3.5.2021 § 151) ja kaavoitussopimus (KH 20.9.2021 § 329).

Matkailun toimialalla Torniossa oli vuonna 2021 kasvua edelliseen vuoteen verrattuna (17,5 %), mutta yöpymisten määrässä ei päästy vielä koronaa edeltävälle tasolle. Vuonna 2021 yöpymisiä oli kirjattu joulukuun loppuun mennessä 46 763 kappaletta.

Torniossa ei ollut vuonna 2021 rakenteilla isoja matkailuinvestointeja, mutta suunnitteilla oli julkisina investointeina mm. Kukkolankosken riippusilta ja ”matkailubulevardi”. Kehittämistyön painopiste oli alueen matkailuorganisaation kehittämisessä, markkinoinnissa sekä matkailun tuotteistamisessa. Tornion matkailun masterplan julkistettiin 2019 ja sen pohjalta käynnistetty Two Countries – One Destination -hanke jatkuu vielä pitkälle vuoteen 2022.

Ennen koronaa Haaparanta oli Ruotsissa yksi kolmesta kunnasta, jossa ns. handelsindex ylitti 300. Käytännössä tämä tarkoittaa, että Haaparannan kaupalliset palvelut oli mitoitettu kolme kertaa kunnan asukaslukua suuremmalle väestölle. Koronan myötä rajakauppa on ollut vaikeuksissa. Sekä Tornion että Haaparannan puolella myynti on laskenut merkittävästi. Esimerkiksi Torniossa rajavalvonta tiukkoine rajoituksineen on aiheuttanut rajakauppaan mittavat menetykset. Kuvaavaa on, että Torniossa sijaitsevan Rajalla-kauppakeskukseen kävijämäärä on laskenut vuositasolla 700 000 asiakkaalla verrattaessa vuosia 2019 ja 2021. Vuonna 2021 kauppakeskuksessa vieraili 1,7 miljoonaa asiakasta (-7,9 %).

Laurila-Tornio-Haaparanta-ratayhteyden sähköistäminen sisältyy pääministeri Marinin hallitusohjelmassa erikseen mainittuihin liikenneinvestointeihin. Hanke oli vuonna 2021 suunnitteluvaiheessa ja rakentamisvaihe käynnistyy vuoden 2022 syksyllä. Hankkeen kokonaiskustannukset selviävät suunnitteluvaiheen kuluessa, mutta alustavan arvion mukaan radan sähköistäminen maksaa 24 miljoonaa euroa. Tornion kaupungin tavoitteena on edistää Suomen ja Ruotsin välisen henkilö- ja tavaraliikenteen sujuvuutta sekä vahvistaa kaupungin asemaa logistisena keskuksena Perämerenkaarella. Ruotsin puolella matkustajajunaliikenne Haaparannalta Luulajaan käynnistyi 1.4.2021.

Kemi-Tornion lentoaseman tulevaisuus on ollut vaakalaudalla jo usean vuoden ajan, ja koronapandemia vain lisäsi haasteita. Koronan haasteet tosin koskevat kaikkia lentoyhtiöitä sekä useita lentoasemia mm. Suomessa. Tällä erää on varmaa, että Kemi-Tornion lentoasemalta liikennöidään Helsinkiin ainakin elokuuhun 2022 saakka. Kyseessä on valtion ostama liikenne, joka kohdentuu Kemi-Tornion ohella Kokkolan, Jyväskylän, Kajaanin ja Joensuun lentoasemille. Kemi-Tornion lentoaseman matkustajamäärä oli tammi-joulukuussa 2021 16 738 matkustajaa (+22,5 %). Vuonna 2019 lentoasemalla oli 63 579 matkustajaa ja vuoteen 2011 asti matkustajamäärä oli noin 100 000 / vuosi.

Suomen satamaliiton tilastojen mukaan Röyttän sataman ulkomaan tavaraliikennemäärä oli vuonna 2021 3,385 miljoonaa tonnia. Tuonti kasvoi 11,7 %, vienti 1,3 % ja tavaraliikenne kokonaisuudessaan 7 %. Kotimaan liikenteen osuus Röyttässä on marginaalinen. Röyttä on Lapin vilkkain satama ja Suomen 9. vilkkain satama

ulkomaan kokonaistavaraliikenteellä mitattuna. Sataman edunvalvontatyössä korostui vuonna 2021 Tornion meriväylän kehittäminen sekä Röyttän sataman sisällyttäminen TEN-T kattavaan verkkoon tulevalla ”tarkastuskierroksella”.

Tornion kansainvälinen rajanylityspaikka on ollut maaliikenteessä vuosien ajan Suomen vilkkain. Ennen koronaa rajan ylitti Tornio-Haaparannassa vuodessa noin 14 miljoonaa matkustajaa ja 4,7–4,9 miljoonaa ajoneuvoa. Vuonna 2020 rajaliikenne puolittui noin 2,5 miljoonaan ajoneuvoon. Matkustajamäärästä ei ole tietoa. Koronarajoitukset ovat jatkuneet vuonna 2021 eikä matkustajamäärän ole ollut mahdollista palautua vuoden 2019 tasolle.

Business Tornio on Tornion kaupungin ja paikallisten yritysten yhdessä omistama elinkeinoyhtiö. Business Tornio toteutti vuonna 2021 lukuisia kehittämishankkeita, jotka vahvistivat Tornion kaupungin elinvoimaa (mm. Two Countries – One Destination, Lapin Kaasutaloussuunnitelma, Invest In, New Business).

4.4 Työllisyys

Lapin ELY-keskuksen tilastojen mukaan Torniossa oli vuoden 2021 joulukuussa 1014 työtöntä työnhakijaa. Työttömien määrä laski 207 työnhakijalla edellisvuodesta. Työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta (työttömyysaste) oli näin ollen 10,4 %, kun se edellisvuonna oli 12,4 %. Työllisten määrä oli 9 717, kun se vuotta aiemmin oli 9 826. Edellisen kerran työttömyysaste on ollut yhtä matala vuonna 2013.

Lapissa oli joulukuun lopussa 9 235 työtöntä, joista lomautettuja 980. Työttömiä oli Lapissa 2 960 (-24 %) vähemmän kuin vuotta aiemmin. Työttömien osuus työvoimasta oli joulukuun lopussa Lapissa 11,4 % (15,1 %) ja koko maassa 10,5 %. Työttömien osuus työvoimasta vaihteli Sodankylän 7,5 %:sta Enontekiön ja Posion 17,0 %:iin.

Joulukuun 2021 tilanteen mukaan Tornion 1014 työttömästä työnhakijasta 625 oli miehiä ja 389 naisia. Alle 20-vuotiaita työttömiä työnhakijoita oli 40, alle 25-vuotiaita 171, yli 50-vuotiaita 371, pitkäaikaistyöttömiä 284 sekä vammaisia ja pitkäaikaissairaita 121 henkilöä. Verrattuna joulukuun 2020 tilanteeseen, työttömyys on selvästi laskenut.

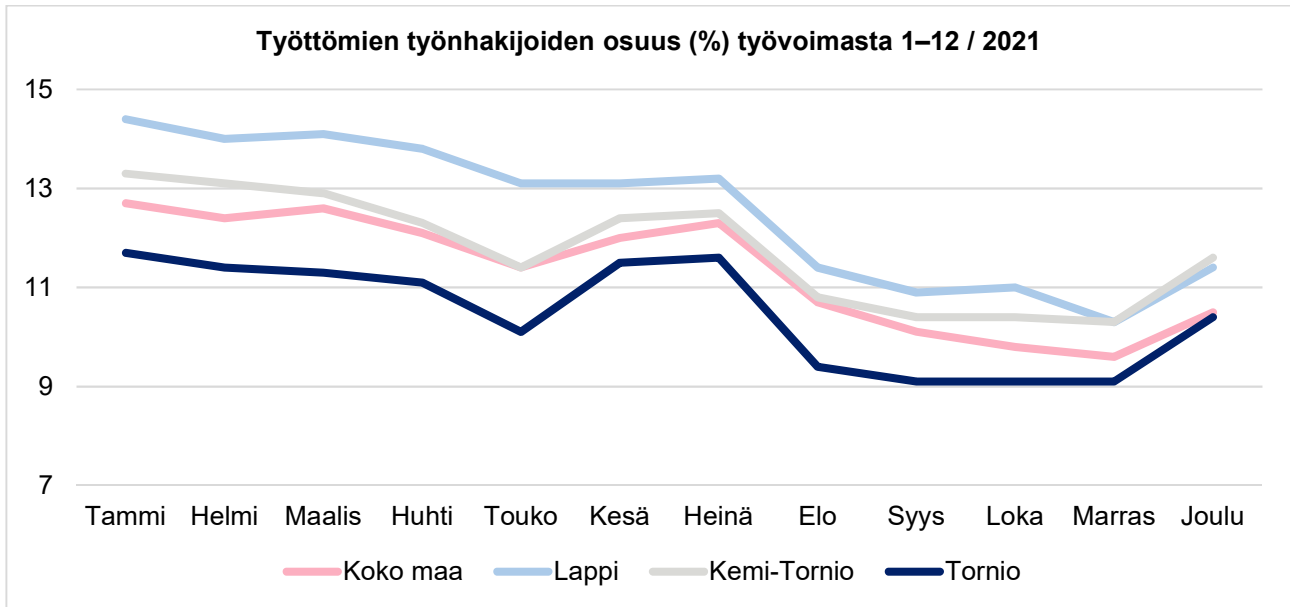
Vuonna 2021 nuorten kesätyöseteliin ja avustuksiin käytettiin 33 360 euroa. Kesätyösetelin avulla työllistettiin 278 torniolaista nuorta yhteensä 107 yritykseen ja 9 yhdistykseen 1–4 viikon mittaisiin työjaksoihin. Vuonna 2020 kesätyösetelin avulla työllistettiin 218 nuorta.

Tornion kaupunki hakeutui mukaan alueelliseen työllisyyden kuntakokeiluun yhdessä Rovaniemen kaupungin, Kemijärven kaupungin sekä Sodankylän kunnan kanssa. Kuntakokeilu alkoi 1.3.2021 ja päättyi kun työllisyydenhoito siirretään kuntiin vuoden 2024 loppupuolella. Kuntakokeilun tavoitteena on nykyistä tehokkaammin edistää työttömien työnhakijoiden työllistymistä ja koulutukseen ohjautumista ja tuoda uusia ratkaisuja osaan työvoiman saatavuuteen. Kuntakokeiluihin ohjautuva asiakaskohderyhmä pitää sisällään kaikki ne työttömät ja työvoimapalveluissa olevat työnhakijat, jotka eivät ole oikeutettuja ansiopäivärahaan. Lisäksi kohderyhmään kuuluvat kaikki alle 30-vuotiaat työnhakijat sekä kaikki maahanmuuttajat ja vieraskieliset, jotka ovat joko työttömänä tai työvoimapalveluissa kokeilualueilla.

Kuntakokeilun henkilöstö koostuu TE-toimistosta siirtyneistä työntekijöistä, kaupungin työntekijöistä ja yhdestä Työvoimalasäätiön työntekijästä. Työllisyysyksikön kokonaisvahvuus on vuoden 2022 tammikuussa yhteensä 12 työntekijää. Marraskuussa kaupunginhallitus perusti uuden määräaikaisen työllisyyspäällikön viran. Työllisyyspäällikön tehtäväksi määriteltiin mm. työllisyyspalveluiden henkilöstön esimiestehtävät ja työllisyysyksikön perustaminen, kuntakokeilun johtaminen, työllisyyspalveluiden vastuun siirtymiseen valmistautuminen, Ohjaamon perustaminen sekä alueellisen, operatiivisen ja paikallisen ohjausryhmän esittelytehtävät.

Taulukko 10. Työttömyyden tunnusluvut vuosina 2018–2021.

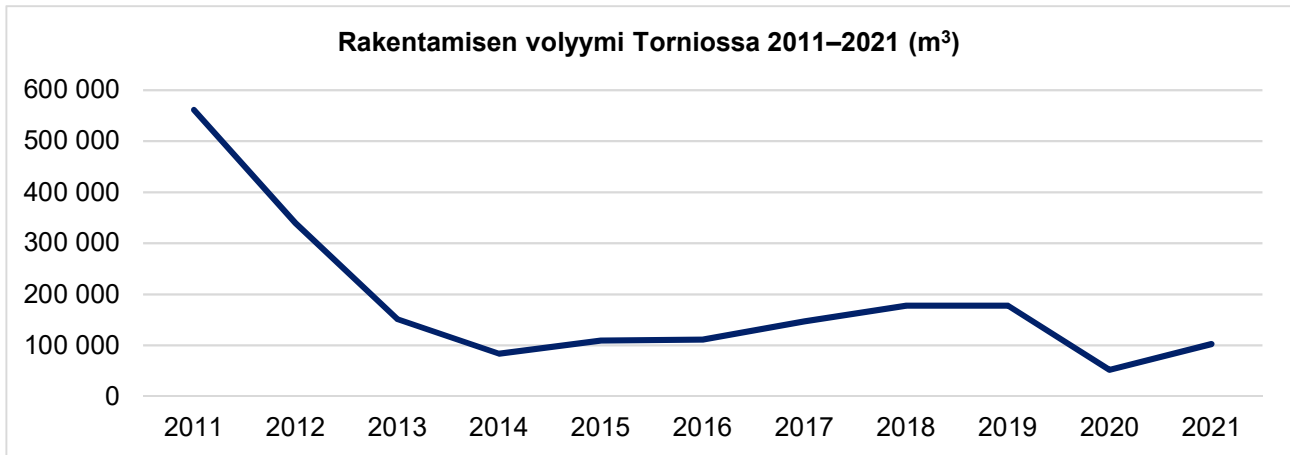
	2018	2019	2020	2021
Työttömien työnhakijoiden määrä	1 145	1 066	1 221	1014
Työttömyysaste Torniossa	11,3 %	10,8 %	12,4 %	10,4 %

Kuvio 4. Työttömien työnhakijoiden osuus (%) työvoimasta 1–12/2021.

4.5 Asuminen ja rakentaminen

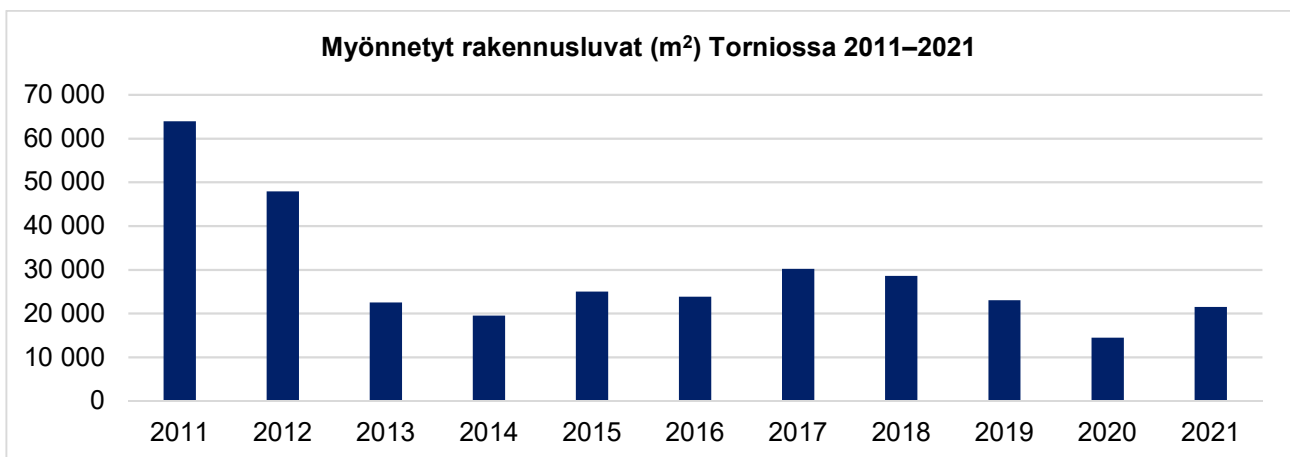
Kaupungin asemakaavoitetuilla alueilla sijaitsevista tonteista varattiin 10 kappaletta, varauksista peruttiin 2 kappaletta, jatkovarattiin 3 kappaletta ja luovutettiin rakentajien käyttöön 10 kappaletta. Kesämökkitonnteja luovutettiin 2 kappaletta.

Uusia asemakaavoja toteutui vuoden 2021 aikana kolme kappaletta. Uusia vireille tulleita kaavoitushankkeita käynnistyi yksityisten maanomistajien aloitteesta kaksi kappaletta, kaupungin omana kaavahankkeena on Kromilaakson eteläosaan ryhdytty tekemään sekä melu- että luontoselvitykset vuoden 2021 aikana. Vanhoista, ennen vuotta 2021 vireille tulleista asemakaavoista vietiin eteenpäin kolmea, joista tärkeimpänä Pihlajasaaren 25. kaupunginosan asemakaava. Näihin teetettiin viranomaiskeskusteluiden ja saatujen lausuntojen perusteella tarvittavia lisäselvityksiä sekä selvitysten perusteella tehdyt tarkennukset. Asemakaavahankkeiden lisäksi yleiskaavan ajantasaisuuden tarkastelutyötä on ollut suuri kokonaisuus, jota on tehty aktiivisesti vuoden 2021 aikana, ja tämä työ jatkuu vuoden 2022 aikana.

Kuvio 5. Rakentamisen volyymi Torniossa 2011–2021 (m³).

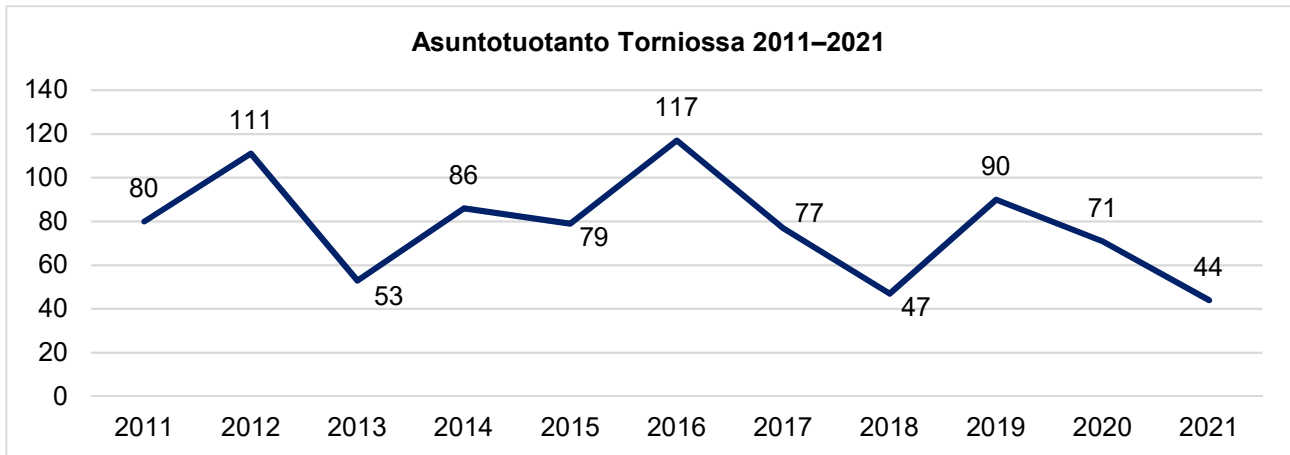
Rakentamisen volyymin lasku on taittunut vuoden 2021 aikana. Vuonna 2021 rakennuslupia myönnettiin 21 526 m², jossa on nousua vuoden 2020 luvusta 7 046 m². Omakotitaloille myönnettiin lupia 39 kappaletta, joka on kuusi enemmän kuin edellisvuonna.

Kuvio 6. Myönnetyt rakennusluvut (m²) Torniossa 2011–2021.

Asuntotuotannon määrä on tipahtanut alimmilleen viimeisen kymmenen vuoden aikana, pudoten jälleen noin viidenneksen edellisvuodesta 44 asuntoon. Näistä 43 sai luvan erillisiin pientaloihin ja yksi liikerakennuksen yhteyteen. Yhtään kerrostaloa ei valmistunut vuonna 2021.

Edellisestä vuodesta pudotusta on 27 asuntoa. Väestönkehityksen suunnan lisäksi vaikuttavia tekijöitä ovat todennäköisesti rakentamisen kallistuminen 6,9 %, josta rakennustarvikkeiden huima hinnannousu vuonna 2021 oli 10,8 % (Lähde: Tilastokeskus). Rakentamiseen on varmasti vaikuttanut osaltaan kaupungin omakotitonttitarjonnan väliaikainen vähäisyys kaavoituksen koko henkilöstön vaihtumisen ja seisahuneen kaavoitus-toiminnan uudelleenkäynnistämisen viemän ajan vuoksi. Omakotitonttitarjonnan väliaikaista vajetta on pyritty paikkamaan ottamalla yksityisen tontit markkinointiin kaupungin tonttipörssissä.

Kuvio 7. Asuntotuotanto Torniossa 2011–2021.

4.6 Kuntatalouden kehitys Torniossa

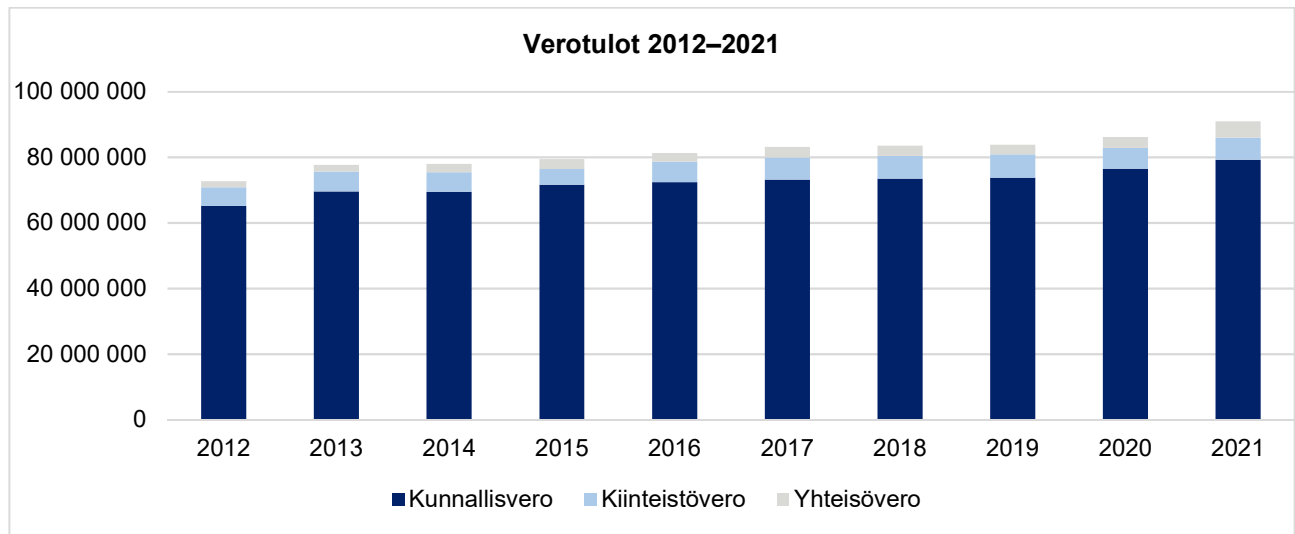
Tornion kaupungin vuoden 2021 tilinpäätös on 1 746 092 euroa ylijäämäinen. Talousarviossa tilikauden tulokseksi arvioitiin -612 284 euroa. Koronan hoitoon liittyvät terveydenhuollon kulut kasvattivat Tornion menoja voimakkaasti. Sosiaali- ja terveysministeriön myöntämiä koronakorvauksia saatiin vuonna 2021 4,4 milj. euroa. Tilintarkastuksen yhteydessä tilintarkastajan suosituksesta tilikauden 2021 tuloihin lisättiin 3,2 milj. euroa korona-avustuksia, jotka maksetaan vuoden 2022 aikana. Korvauksista 1,2 milj. euroa kohdistuu Rajaturvaan ja 2 milj. euroa muihin koronakustannuksiin, kuten rokotuksiin. Rajaturvan korvauksien haku ei ole vielä auennut ja muiden koronakulujen hausta ei ole vielä saatu päätöstä.

Tornion kaupungin toimintamenot toteutuivat kokonaisuudessaan -171 milj. eur, joista sisäisten toimintamenojen osuus on -16,1 milj. eur. Ulkoiset toimintamenot toteutuivat -154,9 milj. euroa ja ne ylittyivät alkuperäiseen talousarvioon 10,1 milj. eurolla ja muutettuun talousarvioon nähden toimintamenot alittuivat 0,38 milj. eurolla. Valtuusto hyväksyi toimintamenojen talousarviomuutoksia 10,5 milj. euroa. Suurin ylitys tapahtui palvelujen ostoissa, joissa toteuma 76,7 ylitti alkuperäisen talousarvion 4,4 milj. eurolla. Suurin yksittäinen ylitys tapahtui erikoissairaanhoidossa, jonka toteuma 32,5 milj. euroa ylittyi alkuperäiseen talousarvioon (29,8 milj. euroa) nähden noin 2,7 milj. eurolla. Erikoissairaanhoidon muutettuun talousarvioon (32,7 milj. euroa) nähden alitusta tuli 156 940 euroa. Valtuusto on hyväksynyt talousarvion ylitykset sivistyslautakunnalle, elämänlautilautakunnalle sekä sosiaali- ja terveyslautakunnalle. Tarkemmat tiedot löytyvät lautakuntien omista tilinpäätösselvityksistä.

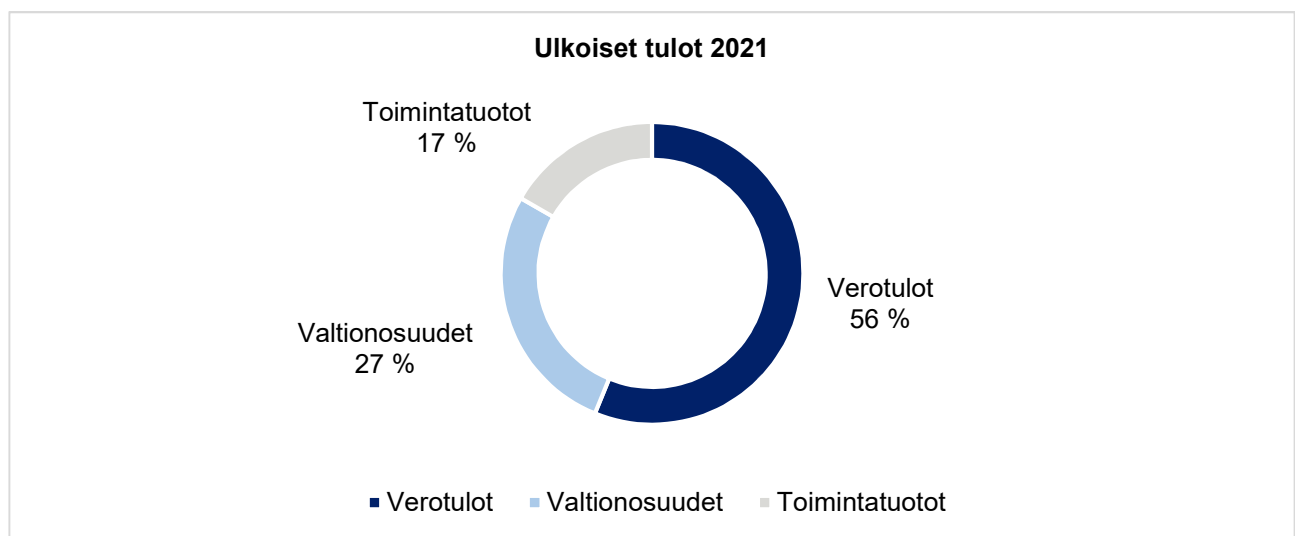
Tornion kaupungin toimintatuotot toteutuivat kokonaisuudessaan 43,2 milj. eur, joista sisäisten toimintatuottojen osuus on 16,1 milj. eur. Ulkoiset toimintatuotot toteutuivat 27,1 milj. euroa ja ylittivät alkuperäisen talousarvion 8,1 milj. eurolla. Valtuusto hyväksyi toimintatuottojen talousarviomuutoksia 3,9 milj. euroa, joihin nähden toimintatuotot ylittyivät kuitenkin 4,2 milj. euroa. Toimintatuottojen tarkemmat tiedot löytyvät lautakuntien omista tilinpäätösselvityksistä.

Kunnallisveroa kertyi 79,2 milj. euroa, joka ylitti talousarvion noin 3,2 milj. eurolla. Kiinteistöveroa kertyi 6,7 milj. euroa, joka jäi 0,3 milj. euroa talousarvion alle. Yhteisöveroa kertyi lähes 5 milj. euroa, joka ylitti alkuperäisen talousarvion 1,1 milj. eurolla. Yhteisöveron toteutumaan vaikutti osaltaan yhteisöveron 10 %-yks. jako-osuuden korotus. Verohallinnolta saadun laskelman perusteella korotetun jako-osuuden vaikutus Tornion osalta on 802 798 euroa vuodelle 2021. Kokonaisuudessaan Tornion kaupungille kertyi verotuloja vuoden 2021 aikana lähes 91 milj. euroa.

Valtionosuuksia saatiin vuoden 2021 aikana 43,9 milj. euroa, joka ylitti talousarvion lähes 0,3 milj. eurolla. Verotulotasausta saatiin 8,6 milj. euroa, joka nousi edellisestä vuodesta 238 720 euroa.

Kuvio 8. Tornion verotulot 2012–2021.

Kuvio 9. Tornion kaupungin ulkoiset tulot 2021.

Taulukko 11. Valtionosuudet 2017–2021.

Valtionosuudet 1000 eur	2017	2018	2019	2020	2021	Muutos 20–21 €	Muutos 20–21 %
Peruspalvelujen valtionosuus	31 111	31 008	31 167	30 777	26 250	-4 527	-14,7 %
Verotulojen tasaus	8 328	8 420	7 753	8 334	8 572	238	2,9 %
Opetus- ja kulttuurit. valtionos.	-776	-827	-574	-397	-212	185	-46,6 %
Verotulomenetysten kompensaatio				9 433	9 326	-107	-1,1 %
Valtionosuudet yht.	38 663	38 601	38 346	48 147	43 937	-4210	-8,7 %

Erityisen vaikeassa taloudellisessa asemassa olevan kunnan arviointimenettely (Kuntalaki 118 §)

Erityisen vaikeassa taloudellisessa asemassa olevan kunnan kriteerejä on uudistettu. Uudistetut kriisikunta-kriteerit kuvaavat kunnan taloutta eri näkökulmista aiempaa paremmin. Kriisikuntamittariston rakenne säilyy ennallaan, mutta tunnuslukuja ja niiden raja-arvoja on muutettu. Uusia raja-arvoja sovelletaan ensimmäisen kerran vuonna 2022 vuosien 2020 ja 2021 tilinpäätösten tunnuslukujen perusteella. Siihen asti sovelletaan, mitä lain voimaan tullessa voimassa olleessa kuntalain 118 §:ssä säädetään.

Arviointimenettely käynnistyy, jos

- kunta ei ole kattanut kunnan taseeseen kertynyttä alijäämää 110 §:n 3 momentissa säädettyssä määräjassa (ei muutosta aiempaan)
- asukasta kohden laskettu kertynyt alijäämä on kunnan viimeisessä konsernitilinpäätöksessä vähintään 1 000 euroa ja sitä edeltäneenä vuonna vähintään 500 euroa (ei muutosta aiempaan)

TAI

jos rahoituksen riittävyttä tai vakavaraisuutta kuvaavat talouden tunnusluvut ovat kahtena vuonna peräkkäin täyttäneet kaikki seuraavat raja-arvot:

- kunnan konsernituloslaskelman vuosikatteen ja poistojen suhde on alle 80 prosenttia (*aiemmin konsernin negatiivinen vuosikate*)
- kunnan tuloveroprosentti on vähintään 2,0 prosenttiyksikköä korkeampi kuin kaikkien kuntien painotettu keskimääräinen tuloveroprosentti (*aiemmin 1 prosenttiyksikkö*)
- asukasta kohden laskettu kunnan konsernitilinpäätöksen lainojen ja vuokratavustuiden määrä ylittää kaikkien kuntien konsernitilinpäätöksen lainojen ja vuokratavustuiden keskimääräisen määrän 50 prosentilla (*aiemmin tunnusluvussa ainoastaan konsernin lainamäärä*)
- konsernitilinpäätöksen laskennallinen lainanhoitokate on alle 0,8 (*aiemmin tunnuslukuna: suhteellinen velkaantuneisuus vähintään 50 %*)

Kuntayhtymässä arviointimenettely voidaan käynnistää vain, mikäli kuntayhtymä ei ole kattanut taseeseen kertynyttä alijäämää kuntalain 110.3 §:n mukaisessa määräjassa.

Keltaiset valot

Kuntalaisia määrätellään edelleen tunnuslukujen raja-arvot, jotka kuvaavat kunnan erityisen vaikeaa taloudellista asemaa. Kuntien olisi tarpeen tunnistaa myös tilanteet, joissa kunta on lähellä raja-arvon täyttymistä. Hallituksen esityksessä on esitetty myös väljemmät raja-arvot (ns. keltaiset valot), jotka eivät vielä johda arviointimenettelyn käynnistämiseen, mutta joiden täytyessä kunnan tulisi kiinnittää erityistä huomiota taloutensa kehitykseen ja analysointiin.

- Konsernin kertynyt alijäämä vähintään 500 e/asukas
- Konsernin vuosikate-% poistoista alle 100
- Tuloveroprosentti 1,5 %-yks. yli keskimääräisen
- Konsernin lainat ja vastuut 25 % yli keskimääräisen
- Konsernin laskennallinen lainanhoitokate alle 1,0

Arviointimenettelyä ei voida käynnistää yllä mainittujen raja-arvojen (keltaiset valot) täyttyessä.

Taulukko 12. Kriisikuntakriteerit.

	Raja-arvo	TP 2016	TP 2017	TP 2018	TP 2019	TP 2020	TP 2021
Vuosikate €/asukas							
Tornion kaupunki	negatiivinen	283 ●	341 ●	225 ●	-1,1 ●	-	-
Tornion kaupunkikonserni	negatiivinen	823 ●	655 ●	654 ●	404 ●	-	-
Vuosikatteen ja poistojen suhde							
Tornion kaupunki	alle 80 %	-	-	-	-	216 ●	132 ●
Tornion kaupunkikonserni	alle 80 %	-	-	-	-	186 ●	135 ●
Tuloveroprosentti							
Tornio	ka. + 1 %-yks. (2019 asti)	21,0 ●	21,0 ●	21,0 ●	21,0 ●		
Tornio	ka. + 2 %-yks (2020 alkaen)					21,0 ●	21,0 ●
Kaikkien kuntien painotettu keskimääräinen tulovero-%		19,85	19,90	19,84	19,88	19,96	20,02
Lainojen ja vuokravastuiden määrä, €/as.							
Tornion kaupunki	ka. + 50 %	2 367 ●	2 299 ●	2 740 ●	3 036 ●	3 060 ●	3 065 ●
Kaikkien kuntien keskimääräinen lainamäärä		4 400	4 400		5 028	5 217	3 476
Tornion kaupunkikonserni	ka. + 50 %	4 777 ●	4 625 ●	4 992 ●	5 190 ●	5 196 ●	5 100 ●
Kaikkien kuntakonsernien keskimääräinen lainamäärä		9 222	9 449	9 806	10 658	7 513	7 272
Taseeseen kertyneet yli-/alijäämät, €/as.							
Tornion kaupunki	alij.	581 ●	670 ●	626 ●	364 ●	674 ●	640 ●
Tornion kaupunkikonserni	alij.	1 781 ●	1 931 ●	2 028 ●	1 777 ●	2 283 ●	2 505 ●
Suhteellinen velkaantuneisuus, %							
Tornion kaupunki	väh. 50 %	48,2 ●	48,6 ●	53,0 ●	56,3 ●	-	-
Tornion kaupunkikonserni	väh. 50 %	68,2 ●	69,6 ●	69,0 ●	69,9 ●	-	-
Laskennallinen lainanhoitokate							
Tornion kaupunki	alle 0,8	-	-	-	-	1,5 ●	0,9 ●
Tornion kaupunkikonserni	alle 0,8	-	-	-	-	1,7 ●	1,2 ●
Asukasmäärä		22 107	21 931	21 872	21 637	21 471	21 326

● = kriisikuntakriteeri ei täyty

● = kriisikuntakriteeri täyttyy

4.7 Olennaiset muutokset kaupungin toiminnassa

4.7.1 Kaupungin toimintojen kehittäminen

Tornion kaupungin toimintojen kehittämistä tapahtui laaja-alaisesti kaikilla kaupungin toimialoilla huolimatta siitä, että koronaviruspandemia vaikeutti normaalia vuorovaikutusta.

Kuntavaalit toteutettiin 2021 ja valmistautuminen aluevaaleihin aloitettiin. Valtuustokauden luottamushenkilökoulutukset toteutettiin suunnitelman mukaisesti. Meri-Lapin kehittämiskeskuksen tilaisuudet toteutettiin 25.8., 8.9. ja 29.9. ja lisäksi puheenjohtajille järjestettiin omaa koulutusta.

Tornion uuden kaupunkistrategian varsinainen päivitysprosessi käynnistettiin syksyllä 2021, kun uudet luottamushenkilöt aloittivat toimikautensa valtuustokaudelle 2021–2025. Kaupunkistrategian on määrä valmistua maaliskuussa 2022, minkä jälkeen sitä ryhdytään toteuttamaan strategian toteuttamisohjelmien ja ennen kaikkea talousarvioiden kautta. Kaupunkistrategian rinnalla vuonna 2021 on työstetty eteenpäin mm. elinkeino-ohjelmaa, hyvinvointiohjelmaa ja henkilöstöohjelmaa.

Tornion kaupunki oli mukana Kuntaliiton monissa verkostoissa ja osallistui aktiivisesti mm. USO6- ja TOK3-hankkeisiin, joiden yhteydessä sparrattiin kaupunkistrategiatyötä sekä konsernijohtamista ja omistajapolitiikkaa. Seutukaupunkiverkoston kautta valmisteltiin vetovoimatutkimusta, mutta sen toteuttaminen ajoittuu vuodelle 2022. Kaupungit ja kunnat matkailukohteina -tutkimus saatiin toteutettua vuonna 2021 ja tätä kautta saatiin lisätietoa Torniossa matkailuvetovoiman näkökulmasta.

Sote-uudistuksen vaikutuksesta kuntatalouteen saatiin lisätietoa erikseen hankitusta tilannekuvasta sote-siirron vaikutuksista kuntien talouden tasapainoon ja investointikykyyn (KH 4.10.2021 § 355).

Tornion kaupungin hyvinvointiryhmä kokoontui 11 kertaa vuoden aikana ja johtoryhmä neljä (4) kertaa. Valtuusto hyväksyi 2021 laajan hyvinvointikertomuksen kertomusosuuden ja käynnisti suunnitelmaosuuden vuosille 2021–2025, nostaen kolme isoa teemaa tavoitteiksi: 1) hyvinvointia edistävät elintavat ja toiminta, 2) kokemus osallisuudesta hyvinvoinnin tukena ja 3) omaehtoiseen hyvinvoinnin edistämiseen kannustavat, viihdyttävät ja turvalliset elin- ja toimintaympäristöt.

Tornion kaupungin osallisuusmalli hyväksyttiin kaupunginvaltuustossa 30.8.2021 § 133. Kuntalaiset osallistuivat mallin sisällön ja nimen valinnan osalta otakantaa.fi järjestelmässä 20.4.2021–16.5.2021 ja mallin nimeksi kuntalaiset äänestivät Solekko tehä.

Matkailun ja tapahtumien kehittämiseen liittyen keskeisimmät hankkeet olivat Two Countries – One Destination sekä Tapahtumien kehittäminen Torniossa -hanke. Jälkimmäinen oli tärkeä siinäkin mielessä, että hankkeen kautta saatiin kaivattu lisäresurssi Tornio 400 -juhlavuoden toimenpiteiden toteuttamiseen. Tapahtumien kehittäminen oli monessakin suhteessa yhtenä painopisteenä 2021 yhdessä paikallisten yritysten ja Haaparannan kunnan kanssa. Tornio 400 -juhlallisuuksien rinnalla kehitettiin mm. TornioHaparanda uudenvuoden tapahtumakonseptia ja järjestettiin näyttävä uusi valofestivaali PIOT ensimmäistä kertaa Torniossa.

Juhlavuoden päätapahtuma Tornio-päivät toteutui koronaepidemian vuoksi pääosin livelähetyksinä 5/2021. Kuntalaiset osallistuivat aktiivisesti erilaisiin juhlavuoden kilpailuihin, mm. sävellys- ja sanoituskilpailuun (32 työtä) ja vantuskisaan (57 työtä), samoin livenä järjestettyihin tapahtumiin (esim. kaupungintalon avoimet ovet noin 800 kävijää) ja erilaisiin äänestyksiin. Juhlavuoden tapahtumia järjestettiin pitkin vuotta aktiivisesti livelähetyksinä verkossa.

Viestinnän ja markkinoinnin kehittämisen suhteen vuosi 2021 oli työntäyteinen. Vuonna 2021 saatiin käyttöön Kuntien internet-sivujen käyttäjätutkimus koskien vuotta 2020. Tornion kaupungin internet-sivusto sijoittui tutkimuksessa kolmen parhaan joukkoon (sija 3/16), käyttäjätyytyväisyysindeksi 3,62 (KA 3,50). Edellinen tutkimus vuonna 2018: sija 5/12 (3,58 / KA 3,50).

Tornio-konserniin kuuluvien yhtiöiden ja yhteisöjen nettisivujen kehittämistä jatkettiin Tornion työvoimalasäätiön, Tornion Kruunun ja Tornion Vesi Oy:n kanssa. Business Tornion sivusto valmistui jo aiemmin.

Vuonna 2020 tilattu julkisuusanalyysi Tornion julkisuuskuvasta korona- ja rajakeskustelun yhteydessä valmistui helmikuussa 2021. Lähteenä olivat suomalaiset ja ruotsalaiset verkkomediat. Suurin osa julkisuudesta oli neutraalia, vain 28 prosenttia sävyllään negatiivista (riski ja huoli koronatartuntojen leviämisestä Tornioon rajan yli). Valtakunnalliseen keskusteluun nousivat kaksoiskaupunki ja sen rajattomuus sekä tähän liittyvä erityinen alueellinen yhteisö ja identiteetti.

Torneå 1621- ja Tornio 400 -brändituotteita myytiin läpi vuoden, mistä kertyi nuorille ohjattavaan osallistavan budjetoinnin pilottiin n. 13 000 euroa. Nuoret valitsivat potin käyttökohteeksi mopoiluharrastuksen edellytysten kehittämisen Torniossa. Samaan teemaan liittyen Tornion kaupunginvaltuusto piti juhlakokouksensa 5.11.2021 ja hyväksyi kokouksessa osallistavan budjetoinnin periaatteet (§ 164). Tornion kaupunki osallistui myös Kuntamarkkinoinnin SM-kilpailuun em. brändituotteilla, mutta kilpailussa ei tällä kertaa edetty jatkoon.

Muita viestintään ja markkinointiin liittyviä kehittämistoimenpiteitä olivat mm. Tornion uusi brändifilmi (11/2021) ja siihen liittyvien asukastarinoiden valmistelu (valmistuu 2/2022) sekä Tornion mainoskyltin pystyttäminen Kemi-Tornion moottoritien varteen.

Korona-aikakautena käynnistynyt digiloikka jatkui vuonna 2021 Torniossa. Merkittäviä digihankkeita olivat mm. palkkaohjelmistouudistus, asiakaspalautejärjestelmä, asianhallintaohjelmiston uudistaminen sekä varhaiskasvatuksen hankkeet. Tornion kaupungin toimielinten kokousten sähköistämisestä tehtiin päätös kaupunginhallituksessa 19.4.2021 § 132. Sähköinen kokouskäytäntö otettiin vuonna 2021 käyttöön kaupunginvaltuustossa, kaupunginhallituksessa ja teknisessä lautakunnassa. Sivistys- ja elämänlaatulautakuntiin sähköinen kokouskäytäntö on tulossa syksyllä 2022.

Kaupunginvaltuuston kokousten live-lähetykset aloitettiin kaupungin YouTube-kanavalla tammikuussa 2021, koska yleisö ei voinut seurata kokouksia paikan päällä koronarajoitusten vuoksi. Kokouksia striimattiin verkkoon yhteensä 13 ja ne keräsivät keskimäärin 497 katselukertaa per kokous (suora lähetys + tallenne).

Tietoverkkojen kehittämiseen liittyvää yhteistyötä jatkettiin Lappi-tasolla (Kuitua Kuntiin – Lapin liiton laajakais-tahanke, KH 3.5.2021 § 149). Paikallistasolla Kaakamon Tietoverkko-osuuskunta laajensi valokuituverkkoa Kallioputaalle, Pirkkiöön ja Puuluotoon. Kaupunki osallistui mm. tiedottamistyöhön. Lisäksi osuuskunta valmisteli valokuituverkon vetämistä Vojakkalasta Kukkolaan ja Karunkiin.

Tornio on edelleen vahva koulukaupunki ja kaupungissa toimii kaikkien muiden koulutusasteiden oppilaitokset paitsi ylimmän korkea-asteen (yliopisto). Tornion kaupunki jatkoi käytännön oppilaitosyhteistyötään vuonna 2021 mm. kumppanuussopimuksisällöillä. Tornion kaupungin, Lapin AMK:n ja Lappian välinen kumppanuussopimus 2021–2023 hyväksyttiin kaupunginhallituksessa 21.12.2020 § 349 ja allekirjoitettiin 12.1.2021. Tornion kaupungilla on myös vahva edustus em. oppilaitosten hallituksissa. Lisäksi Tornion kaupungilla ja Peräpohjan Opistolla on oma kumppanuussopimuksensa.

Koronapandemian hoitoon liittyvät tehtävät ovat olleet toiminnan keskipisteenä, kun hybridistrategiaa on toteutettu läpi vuoden 2021. Tähän ovat kuuluneet valtakunnan rajalla olevan terveystieteiden toiminta, koronanäytteiden ottaminen, koronatartuntojen jäljitys sekä alkuvuodesta 2021 alkaneet koronarokotukset. Koronarokotuksissa on edetty THL:n rokotusjärjestyksen mukaisesti. Torniossa rokotekattavuus on ollut kansallista keskiarvoa korkeampi. Keväällä näytteenottovelvollisuuden laajetessa toimiala kilpailutti yksityisen palveluntuottajan näytteenottoon. Yksityinen palveluntuottaja testasi rajanylittäjiä kaksi kuukautta. Koronates-tejä tehtiin 136 858 kpl (385/vtk) vuoden aikana. Suojaintarvikejakelu jatkoi toimintaansa myös vuoden 2021 ajan, suojaintarvikkeita jaettiin oman toiminnan yksiköille ja ostopalveluyksiköille. Länsi-Suomen merivartiosto jatkoi toimintaansa rajalla. Toiminta perustui hyvinvointipalvelujen virka-apupyynnöön terveystodistusten tarkastamiseksi tartuntatautilain velvoitteiden mukaisesti. Ministeriön ja THL:n korona viestinnän ristiriitaisuus aiheutti sekä viranhaltijoissa että kuntalaisissa epätietoisuutta koronatoiminnoissa.

Palveluissa koronarajoitteista johtuneet sulut ja rajoitteet vaikuttivat toimialalla päivätoiminnan ja vuorohoidon järjestämiseen, vastaanotto toimintaan ja osittaisiin vierailujen rajoittamisiin yksiköissä

Hyvinvointialueella oli suuria haasteita ammattitaitoisen henkilöstön rekrytoinnissa. Koronasta aiheutuvat karanteenit lisäsivät sijaisten tarvetta palveluissa. Haasteisiin pyrittiin vastaamaan korottamalla kutsurahaa, lisäämällä oppisopimuspaikkoja ja panostamalla rekrytointiin etenkin sosiaalisessa mediassa. Koko toimialan henkilökunta sitoutui työskentelemään esimerkiksi vaikeassa tilanteessa.

Kodin ulkopuolelle sijoitettujen alle 18-vuotiaiden lasten määrään prosenttiosuuden vähentymiseen ei ole päästy. Lasten ja nuorten raskaimpien palvelujen käyttö oli edelleen keskeisenä seurannan kohteena. Keväällä aloitettu perhesosiaalityö ja lisääntynyt tukihenkilötoiminta on hillinnyt kokonaiskustannusten kasvua.

Sähköisiä palveluja lisättiin, mm. ajanvaraus koronarokotuksiin. Sähköisiä palveluja käytettiin aiempaa enemmän, ja pääosin asiakkaiden kokemukset ovat olleet myönteisiä.

Heinäkuun alusta tuli voimaan laki sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista, joka vaikutti terveydenhuollon asiakkaiden maksuihin ja maksujen määräytymisperusteisiin sekä laskutuskäytäntöihin. Lakimuutoksen myötä vaikutus esimerkiksi tehostetun palveluasumisen ateriamaksuihin, joita ei voida enää erikseen periä asiakkailta.

Vanhuspalvelulain henkilöstömitoitus nousi 1.1.2021 alkaen, vähintään 0,55 työntekijää asiakasta kohti, se ei aiheuttanut muutoksia toiminnassa.

Työllisyyden edistämisen osalta on tehty yhteistyötä kaupungin sisällä sekä muiden toimijoiden kuten Kelan ja TE-toimiston kanssa. Tornio on mukana työllisyyden kokeilussa, joka käynnistyi Lapissa 1.3.2021. Työllisyyskokeilun tarkempi sisältö on kuvattu työllisyyttä koskevan kappaleen yhteydessä. Tornion kaupunki valmisteli muutenkin tiiviisti työllisyyden hoidon uusia toimintamalleja ja antoi mm. lausunnon Lapin Työllistämistä edistävän monialaisen yhteispalvelun (TYP) organisoitumisesta vuosille 2022–2024 (KH 20.9.2021 § 339).

Henkilöstöhallinnossa oli meneillään lukuisia kehittämishankkeita ja toimenpiteitä, joista keskeisin oli Tuottavuutta ja työhyvinvointia jokivarteen -hanke (ESR, käynnistynyt 1.3.2021). Hankkeessa tehdään laaja-alaista kehittämistoimintaa mm. kaupungin työhyvinvoinnin suhteen. Pitkään vireillä ollut ohjelmistovaihdos henkilöstön terveysperusteisten poissaolojen seurantaan eteni, mutta varsinainen käyttöönotto on vasta vuonna 2022.

Kaupungilla päivitettiin myös johtamisjärjestelmää / sääntöjä / ohjeita pitkin vuotta. Tornion kaupungin hallintosääntöä päivitettiin kaupunginvaltuusto toimesta 13.12.2021 § 188 ja 14.6.2021 § 59. Tornion kaupungin konserniohje hyväksyttiin kaupunginvaltuustossa 31.5.2021 § 57 ja laskutus- ja perintäohje kaupunginhallituksessa 1.11.2021 § 396.

Henkilöstöhallintoon liittyen ajantasaistettiin erilaisia lomakkeita ja ohjeistuksia (esim. työturvallisuus, työhyvinvointi). Lisäksi Tornion kaupungin etätyöohje hyväksyttiin kaupunginhallituksessa 18.1.2021 § 16.

Kaupunginhallitus keskusteli kaupungin hankintalinjauksista koko vuoden ajan ja päätyi hyväksymään Tornion kaupungin hankintapäätösten tekijät ja hankintarajat 2022 (KH 7.12.2021 § 457).

Tornion ja Haaparannan yhteisen kielikoulun johtosääntö hyväksyttiin Tornion kaupunginvaltuustossa 14.6.2021 § 78.

Tornion palveluverkon suhteen tapahtui muutoksia, kun kaupungintalon peruskorjaus valmistui. Kaupungintaloon sijoittuu jatkossa ainakin aluksi kaupungin hallinto, Business Tornio ja työllisyyskokeilun henkilöstö. Näätisaaren koulu lakkautettiin ja kaupunginhallitus päätti Isopalon päiväkodin tarveselvityksestä 21.6.2021 § 217.

Sivistystoimessa kehittämiskohteita olivat mm. harrastamisen Suomen malli, koulukuraattorien määrän lisääminen (5 lk. → lukio) sekä Tornion Ohjaamo-mallin selvittäminen. Tornion kaupunki hakee Ohjaamoja vuodelle 2022.

Vuoden 2020 etäopetusjakson ansiosta koulujen varautuminen kyseiseen tilanteeseen parani huomattavasti. Tehdyt tietokoneinvestoinnit ja opettajien osaamisen lisääntyminen mahdollistivat hyvinkin nopean siirtymisen etäopetukseen vuoden 2021 aikana tautitilanteen niin vaatiessa.

Tornio 400 -juhlavuoteen liittyen historiatoimikunta sai työnsä päätökseen, kun Karungin kunnan historia valmistui.

4.7.2 Alue-, seutu- ja kansainvälinen yhteistyö

Tornion kaupunki osallistui koko vuoden ajan Lapin hyvinvointialueen valmistelutyöhön. Kaupunginhallitus teki 3.5.2021 § 156 päätöksen liittyen Lapin hyvinvointialueen valmistelutoimielimen asettamiseen ja edustajien nimeäminen väliaikaiseen valmistelutoimielimeen (vate).

Hyvinvointialueet aloittivat toimintansa 1.7.2021. Lapin hyvinvointialueen väliaikainen valmistelutoimielin aloitti toimintansa 1.7. ja toimikausi kestää 31.3.2022 saakka. Uudistuksen tarkoituksena on sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen rakenteiden uudistaminen, jotta voidaan taata yhdenvertainen palvelujen saavuus kaikkialla Suomessa. Suomen väestö ikääntyy nopeasti ja tarvitsee aiempaa enemmän palveluita. Syntyvyyden lasku vähentää työikäisten määrää ja verotuloja. Rakenne on uudistettava, jotta voidaan hillitä kustannusten kasvua ja varmistaa yhdenvertaiset sosiaali- ja terveyspalvelut tuleville sukupolville.

Hyvinvointialueen väliaikainen valmistelutoimielin vastaa hyvinvointialueen toiminnan ja hallinnon käynnistämisen valmistelusta siihen saakka, että aluevaltuusto ja aluehallitus aloittavat toimintansa (1.3.2022). Lapin liiton hallitus asetti vaten toiminnan tueksi poliittisen seurantaryhmän. Väliaikainen valmistelutoimielin valmistelee asiat poliittisen seurantaryhmän käsiteltäväksi ja seurantaryhmän työn koordinoinnista vastaa maakuntajohtaja.

Väliaikaisen valmistelutoimielimen nimeämät valmistelutyöryhmät ovat 1) hallinto, talous ja tukipalvelut, 2) johtaminen ja osaaminen 3) palveluiden järjestäminen 4) yhdyspinnat ja 5) ICT. Valmistelutyöryhmät kokoontuvat säännöllisesti muiden hyvinvointialueiden ryhmien kanssa ministeriön johdolla. Väliaikaishallinto on perustanut väliaikaisen yhteistoimintaelimien toimikaudekseen.

Länsi-Pohjan sosiaali- ja terveyspalveluiden ja sairaanhoitopiirin kuntayhtymän perussopimus hyväksyttiin kaupunginvaltuustossa 14.6.2021 § 202.

Meri-Lapin kehittämiskeskus koordinoi ja toteuttaa alueen seudullista yhteistyötä mm. edunvalvonnan, hankkeiden ja muiden yhteistyömuotojen kautta. Kehittämiskeskus on ollut viime vuosien ajan tärkeä kuntayhteistyöalusta myös sote-uudistuksen valmistelun suhteen. Vuonna 2021 muita yhteistyökysymyksiä olivat mm. Kemi-Tornion lentoasemaan sekä muihin liikennehankkeisiin liittyvä edunvalvonta sekä matkailuyhteistyön kehittäminen. Mahdollisista kuntapalveluiden järjestämiseen liittyvässä yhteistyössä olivat esillä mm. nuorisoorkesteri (KH 18.1.2021 § 20), maaseutuhallinto (KH 18.1.2021 § 20) sekä hevosurheilukeskus. Matkailutoimintaa hoitaa seudullisesti kuitenkin Meri-Lapin Matkailu Oy, jonka tulevaisuus on ollut vaakalaudalla jo usean vuoden ajan.

Yhtenä käytännön esimerkkinä Meri-Lapin alueen kuntien seutuyhteistyöstä on Tornion, Kemin ja Keminmaan kuntien lukioden yhteisopettajuus. Yhteisiä opettajia niin Kemin kuin Keminmaankin lukioden kanssa oli erityispuolella ja C-kielissä. Kielten osalta ryhmiä yhdistettiin lukioden kesken ja näin pystyttiin takaamaan kielten opiskeluun laajempi tarjonta.

Osana Lapin Ammattikorkeakoulun hallitustyöskentelyä Tornion kaupunki osallistui Lapin Ammattikorkeakoulua ohjaavan LUC 2030 -strategian toimeenpanoon. Tornion kaupunki osallistui myös Lapin yliopiston määrittämänä keskeisenä sidosryhmän edustajana Lapin yliopiston laatujohtajan auditointiprosessiin syksyllä 2021.

Tornio-Haaparanta-rajayhteistyössä vuotta 2021 leimasi pitkälti korona, joka vaikeutti monin eri tavoin normaalioloissa tehtävää rajayhteistyötä. Paikallisille viestittiin aktiivisesti Suomen ja Ruotsin eri rajoituskäytänteistä koronaan liittyen. Muita ajankohtaisia yhteistyökysymyksiä olivat mm. Kukkolan kosken alueen kehittäminen, Two Countries – One Destination -matkailuhanke, Suomen ja Ruotsin Selviytyjät tv-formaatin markkinointiyhteistyö ja Laurila-Tornio-Haaparanta-ratayhteyden kehittäminen. Tornio-Haaparanta-rajayhteistyön

toimintasuunnitelma eteni vuoden aikana päätöksentekoon (KV 16.8.2021 § 97) kuten myös kielikoulun uusi johtosääntö (KV 14.6.2021 § 78). Koronan vuoksi joitain investointeja jouduttiin lykkäämään edelleen. Esi-merkkinä Rajapuiston toinen kevyenliikenteen silta. Hyvin edistynyt haaparantalaiden lasten uimaopetuksen järjestäminen Tornion uimahallissa vaikeutui tautitilanteesta johtuen. Muutkin perinteisen yhteistyön muodot; koulutukset, tapaamiset, yhteiset hankkeet ja työryhmien tapaamiset olivat vaikeuksissa niin seudullisesti kuin Haaparannankin suuntaan.

TCOD-hankkeen puitteissa valmistui vuoden 2021 aikana Kukkolankosken sillan toteuttamisesta esiselvitys ja yleissuunnitelma. Lisäksi laadittiin kehittämissuunnitelma rantareitistä Uitonrannan ja Cape Eastin välille.

Perämerenkaari teki vuoden 2020 lopulla merkittävän organisaatiomuutoksen. Ruotsiin rekisteröity taloudellinen yhdistys lakkautettiin ja sen tilalle perustettiin uusi suomalainen yhdistys, jonka nimi on Perämerenkaari Bothnian Arc ry. Vuoden 2021 aikana uuden yhdistyksen toiminta aktivoitiin ja yhdistyksen puitteissa haettiin ja saatiin kansallista AKKE-rahaa kehittämisvyöhykehankkeelle nimeltään Perämerenkaaren kehittämisvyöhykkeen rajaton ja kestävä tulevaisuus 2021–2023. Tornion kaupunki osallistui Perämerenkaaren yhteistyöhön Meri-Lapin kehittämissuunnitelman kautta.

Tornionlaakson neuvoston vuotta 2021 leimasi koronaviruspandemiaan liittyen alueen kuntien edunvalvonta- ja vaikuttamistyö pääkaupunkien suuntaan. Suomen ja Ruotsin sisäministerit vierailivat alueella ja Tornionlaakson yhteisenä esityksenä olikin nostaa jokilaakso jatkossa erityisalueeksi mm. rajat ylittävien työmarkkinoiden osalta. Tornionlaakson neuvostoon saatiin myös uusi jäsenkunta, kun Norjan Lyngen päätti lähteä mukaan yhteistyöhön. Uutena hankkeena valmisteltiin kolmen maan kulttuuria ja perinteitä yhdistävää kulttuurihanketta.

Business Tornio yhteydessä toimiva ja Pohjoiskalotin neuvoston hallinnoima Pohjoiskalotin rajaneuvonta toimi koko vuoden ajan neuvoen mm. rajatyöntekijöitä ja yrityksiä Suomen, Ruotsin ja Norjan välisissä käytännön asioissa. Lisäksi rajaneuvonta pyrki vaikuttamaan rajaesteiden purkamiseen em. maiden välillä.

Tornion kaupunki täytti 12.5.2021 400 vuotta. Tämän johdosta kaupunki kutsui pääjuhlaansa 5.11.2021 kaikki ystävyyskaupungit vuosien varrelta. Koronasta johtuen kutsuun vastasi myönteisesti vain Devizes Town Wiltshiresta Englannista. Muilta osin ystävyyskaupunkitoiminta oli vuonna 2021 vähäistä.

Syksyllä 2021 Tornio päätti liittyä mukaan myös Arctic Mayors Forum -verkostoon.

4.7.3 Olennaiset muutokset kaupungin taloudessa

Tornion kaupungin tilikaudentulos toteutui 1 746 092 euroa ylijäämäisenä.

Hyvinvointialueita koskeva sote-lainsäädäntö on astunut voimaan 1.7.2021. Sairaanhoidopiireiltä ei saa siirtyä alijäämää uusille aloittaville hyvinvointialueille, vaan kuntien tulee kattaa sairaanhoidopiireille kertynyt alijäämä. Hyvinvointialueiden toiminta käynnistyy 1.1.2023.

Tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen edellyttämän oikean ja riittävän kuvan vaatimuksen mukaisesti kunnan tulee antaa kuntayhtymän alijäämän käsittelystä selostus tilinpäätöksessä (KPL 3:2.1§). Kirjanpito- ja kuntalain sekä kirjanpitolautakunnan ohjeistuksien mukaisesti jäsenkunnan tulee kirjata kirjanpitoonsa osuus kuntayhtymän kertyneestä alijäämästä pakollisena varauksena, mikäli kuntayhtymän alijäämää ei todennäköisesti saada lähitulevaisuudessa katetuksi kuntayhtymän päättämällä muilla toimenpiteillä.

Tornion kaupunki on kirjannut vuoden 2021 tilinpäätöksensä omistussuuden mukaisen osuutensa Länsi-Pohjan sosiaali- ja terveystalouden ja sairaanhoidopiirin kuntayhtymän kertyneestä alijäämästä taseen pakollisten varausten lisäykseksi ja edellisten tilikausien voittovarojen vähennykseksi yht. 2,5 miljoonaa euroa. Aiemmin Tornion kaupungin vastuun Länsi-Pohjan sairaanhoidopiirin kuntayhtymän kertyneestä alijäämästä ei katsottu täyttävän kaikkia kirjanpitolain 5:14 §:n mukaisia pakollisen varauksen tekemiä edellytyksiä, minkä

vuoksi vastuu esitettiin tilinpäätöslaskelmien sijaan vastuusitoumuksia koskevissa liitetiedoissa. Asia on avattu myös tilinpäätöksen esittämistapaa ja tasetta koskevissa liitetiedoissa.

Tornion kaupungin ulkoinen tulokertymä (toimintatuotot, verotulot, valtionosuudet ja rahoitustuotot) oli 11,9 milj. euroa alkuperäistä talousarviota suurempi. Toimintatuotoissa merkittävin ylitys tapahtui korona-avustuksissa. Tornion kaupunki sai vuonna 2021 4,4 milj. euroa korona-avustusta mm. koronatestaukseen, -jäljitykseen ja rokotukseen. Tilintarkastuksen yhteydessä tilintarkastajan suosituksesta tilikauden 2021 tuloihin kirjattiin lisäksi 3,2 milj. euroa korona-avustuksia, jotka maksetaan vuoden 2022 aikana. Korvauksista 1,2 milj. euroa kohdistuu Rajaturvaan ja 2 milj. euroa muihin koronakustannuksiin, kuten rokotuksiin. Rajaturvan korvauksien haku ei ole vielä auennut ja muiden koronakulujen hausta ei ole vielä saatu päätöstä. Toimintatuotoissa myös Kemijoki Oy:n sähkönmyyntituotot ylittyivät 764 600 eurolla ja satamamaksuissa oli ylitystä noin 200 000 euroa. Verotulot ylittivät kokonaisuudessaan talousarvion lähes 4 milj. eurolla.

Palkkasumma kehittyi hyvin vuonna 2021 ja se kasvoi koko maan osalta 4,5 %. Torniossa palkkasumma kasvoi 3,1 %, vuonna 2020 kasvua oli 0,4 %. Palkkasumman suotuisa kehitys on vaikuttanut siihen, että kunnallisverotuotto toteutui Torniossa odotettua paremmin. Kunnallisveroa kertyi 79 245 950 euroa ja se ylitti talousarvion 3 165 950 eurolla.

Yhteisöveroa kertyi 4 981 669 euroa ja se ylitti talousarvion 1 101 669 eurolla. Koronapandemiasta johtuva yhteisöveron 10 %-yks. jako-osuuden korotus oli voimassa vuosien 2020 ja 2021 ajan. Kuntaryhmän väliaikainen korotettu jako-osuus päättyy vuonna 2022, minkä johdosta yhteisöverokertymän odotetaan koko kuntaryhmässä putoavan reilu 30 %. Yhteisöveron 10 %-yksikön korotuksen euromääräinen vaikutus Tornion kaupungille oli noin 803 000 euroa.

Kiinteistöveron osalta viime vuosi oli koko maassa odotettua heikompi. Heikompi kehitys johtui siitä, että kiinteistöverotus vuonna 2020 siirtyi verovelvolliskohtaiseen verotuksen valmistumiseen. Näin ollen verovuoden 2021 kiinteistöveron kokonaismaksuunpanosta vuoden 2022 tammi-maaliskuun aikana eräännyy noin 10 prosenttia, koko maan osalta noin 190 miljoonaa euroa. Tornion osalta vuoden 2021 kiinteistöveroja tilitettiin tammi-maaliskuussa 2022 noin 647 000 euroa. Kiinteistövero toteutui 6 741 101 euroa ja alitti talousarvion 304 899 eurolla.

Ulkoiset toimintakulut ylittivät alkuperäisen talousarvion 10,1 milj. eurolla. Merkittävimmät ylitykset tapahtuivat hyvinvointipalvelujen toimialalla kokonaisuudessaan 8,8 milj. euroa. Myös sivistyspalvelujen toimiala ylitti alkuperäisen talousarvion 1,2 milj. eurolla.

Palvelujen ostot toteutuivat 76,7 milj. euroa ja ylittivät alkuperäisen talousarvion 4,4 milj. eurolla. Suurin yksittäinen ylitys tapahtui erikoissaanhoidossa, jonka toteuma 32,5 milj. euroa ylitti alkuperäisen talousarvion 2,7 milj. eurolla. Erikoissairaanhoidon myönnettiin valtuustossa 2,9 milj. euron ylitys, joka lopulta alittui noin 157 000 eurolla. Palvelujen ostoissa ylitystä tapahtui lisäksi lastensuojelun kuluissa, joiden toteuma 3,4 milj. euroa ylitti alkuperäisen talousarvion noin 468 000 eurolla. Hyvinvointipalveluiden palveluasumisen palveluseteleissä tapahtui myös talousarvion ylitys, sillä toteuma 1,3 milj. euroa ylitti alkuperäisen talousarvion noin 290 000 eurolla.

Henkilöstökulut toteutuivat 59,6 milj. euroa, mikä ylitti alkuperäisen talousarvion 3,5 milj. eurolla ja muutetun talousarvion 1 milj. eurolla. Ylitykseen vaikuttivat sivistyspalveluissa mm. avustajien lisääntynyt tarve, pitkät sairaslomasijaisuudet sekä kaksivuotisen esiopetuksen kokeilu. Rajan koronatestaus puolestaan lisäsi hyvinvointipalveluiden henkilöstökuluja. Lisäksi palkkaohjelman vaihtoon liittyneiden ongelmien vuoksi vuodelta 2020 siirtyi palkkoja maksettavaksi vuoden 2021 budjetista. Tarkemmat selvitykset ylityksistä löytyvät toimialojen omista kappaleista.

Tornion kaupungin vuoden 2021 suunnitelman mukaiset poistot olivat 368 701 euroa alkuperäistä talousarviota pienemmät. Talousarviossa poistojen suuruudeksi arvioitiin 5 900 000 euroa ja vuoden 2021 toteuma on 5 531 299 euroa. Poistojen arvioitua pienempään toteumaan vaikutti toteutumattomat ja keskeneräiseksi jääneet investoinnit, joita olivat mm. Pihlajasaaren alue, Arctio / E14, Rajalla – Pää Gränsen Eu-puisto, Victorian tori sekä Putaan nuorisotalo.

Taulukko 13. Kiinteistö- ja yhteisöveron muutokset 2021.

Verolaji	TA 2021	Toteuma 2021	Yhteisöveron jako-osuuden 10 %-yks. korotus	Kiinteistöveron tilitys 1–3 / 2022
Kiinteistövero	7 046 000	6 741 101		647 000
Yhteisövero	3 880 000	4 981 669	802 798	

Yhteisövero ja kiinteistövero on vuoden 2021 talousarvioon otettu verohallinnon ja Kuntaliiton vuoden 2020 viimeisimmästä ennusteesta vuodelle 2021. Ennuste julkaistiin syyskuussa 2020.

Taulukko 14. Vertailu Kuntaliiton ja verohallinnon veroennusteen sekä Tornion talousarvion ja tilinpäätöksen 2021 välillä.

1000 eur	Kuntaliitto & verohallinto Ennuste 2021	Tornion kaupunki TA 2021	Tornion kaupunki TP 2021
Kunnallisvero	77 080	76 080	79 246
Yhteisövero	3 880	3 880	4 982
Kiinteistövero	7 046	7 046	6 741
Yhteensä	88 006	87 006	90 969

Taulukko 15. Verotulojen erittely.

Verotulojen erittely 1000 eur	Talousarvio 2021	Toteuma 2021	TA-poikkeama 2021	
	€	€	€	%
Kunnallisvero	76 080	79 246	3 166	4,2 %
Kiinteistövero	7 046	6 741	-305	-4,3 %
Osuus yhteisöveron tuotosta	3 880	4 982	1 102	28,4 %
Verotulot yhteensä	87 006	90 969	3 963	4,6 %
Kunnan tulovero € / asukas	3 539	3 716	177	
Verotulot yht. € / asukas	4 047	4 266	219	
Asukasmäärä	21 500	21 326	-174	

Valtionosuudet toteutuivat 43 936 625 euroa ja ylittivät talousarvion 263 087 eurolla. Vuonna 2021 peruspalvelujen valtionosuudet eivät sisällä erillisiä korona-avustuksia.

Taulukko 16. Valtionosuuksien erittely.

Valtionosuuksien erittely 1000 eur	Talousarvio 2021 €	Toteuma 2021 €	TA-poikkeama 2021	
			€	%
Peruspalvelujen valtionosuus	26 240	26 250	11	0,0 %
Verotulojen tasaus	8 572	8 572	0	0,0 %
Opetus- ja kulttuurit. valtionos.	-352	-212	140	39,9 %
VO:n järjestelmän muutoksen tasaus	0	0		
Verotulomenetysten kompensatio	9 214	9 326	112	1,2 %
Valtionosuudet yhteensä	43 674	43 937	263	0,6 %

4.7.4 Koronan vaikutukset kaupungin talouteen

Sosiaali- ja terveyslautakunta	Yhteensä
Tuet ja avustukset	
Tulojen lisäykset +	7 629 658
Henkilöstömenot	
Menojen lisäykset -	-192 072
Palvelujen ostot	
Menojen lisäykset -	-328 845
Aineet ja tarvikkeet	
Menojen lisäykset -	-91 159
Muut toimintakulut (sis. Rajaturva)	
Menojen lisäykset -	-3 458 697
	3 558 885

Perustelut:

Maaliskuu:

Henkilöstömenoja n. 29 tEur (ilman Rajaturvan kustannuspaikkaa), hoitotarvikkeita n. 29 tEur ja koronaan liittyviä laboratoriokuluja 158 tEur.

Rajaturvan kulut omalla rivillään yht. 592 tEur

Huhti-kesäkuu:

Rajaturvan kulut omalla rivillään yht. n. 2,1 milj. eur tammi-kesäkuussa. Kuluihin on myönnetty valtionkorvaus
Palvelun ostot sisältävät laboratoriokuluja

Muita koronasta aiheutuneita kuluja on aineissa ja tarvikkeissa (lääkkeet ja hoitotarvikkeet)

Heinä-syyskuu:

Rajaturvan kulut (rajan koronatestaus) heinä-syyskuussa 924 tEur

Loka-joulukuu:

Rajaturvan kulut 320 tEur, palvelujen ostot 19 tEur (sis. laboratoriokuluja)

Aineet ja tarvikkeet 42 tEur (sisältävät hoitotarvikkeita)

Tuet ja avustukset sisältävät koronakorvaukset, joista saatu päätökset v. 2021:

- 2 322 535 eur (Rajaturvan korvaus ajalta 1.8.20–30.6.21 perustuen kirjanpidon toteumaan ajanjaksolla) ja

- 2 102 087 eur (muut koronakorvaukset kuin Rajaturva, esim. koronarokotukset. Huom: tämä valtionkorvaus on laskennallinen)

Lisäksi tuloihin kirjattu tilintarkastuksen yhteydessä 3 205 036 eur, joka maksetaan v. 2022 aikana. Tästä 1,2 milj. eur kohdistuu Rajaturvaan ja 2 milj. eur muihin koronakustannuksiin. Tuotot yhteensä 7 629 658 eur.

Sivistyslautakunta	Yhteensä
Maksutuotot	
Tulojen vähennykset -	-9 099
Aineet ja tarvikkeet	
Menojen lisäykset -	-52 935
	-62 034

Perustelut:

Maksutuotoissa tilojen käyttökorvaukset (esim. koulujen liikuntasalien vuokraus). Viimeisellä kvartaalilla toimintaa pystyttiin avaamaan.

Hygieniatarvikkeet.

Elämänlaatulautakunta	Yhteensä
Myyntituotot	
Tulojen vähennykset -	-165 429
Maksutuotot	
Tulojen vähennykset -	-123 904
Aineet ja tarvikkeet	
Menojen lisäykset -	-4 848
	-294 181

Perustelut:

Elämänlaatulautakunnan alainen toiminta ollut koronarajoituksista johtuen jäissä. Viimeisellä kvartaalilla toimintaa pystyttiin avaamaan rajoituksien purun myötä.

Uimahallin pääsymaksutoteuma 52 % (tammi–joulukuu), maksutuotot (kurssimaksut, pääsymaksut, tilojen käyttökorvaus) toteuma 55 %.

Hygieniatarvikkeet.

Aineen taidemuseon johtokunta	Yhteensä
Myyntituotot	
Tulojen vähennykset -	-17 143
Maksutuotot	
Tulojen vähennykset -	-6 454
Aineet ja tarvikkeet	
Menojen lisäykset -	-1 674
Muut toimintakulut	
Menojen lisäykset -	-1 089
	-26 360

Perustelut:

1–3/21 Pääsymaksut ja tilojen käyttökorvaukset eivät ole toteutuneet ensimmäisellä kvartaalilla rajoituksista johtuen.

4–6/21 Pääsymaksut toteutumatta rajoituksista johtuen. Palvelujen ostoihin vaikuttaa alkuvuosi, jossa näytettyä (koronasta johtuen osa siirtynyt vuodelta 2020) ja 2 julkaisua.

7–9/21 Pääsymaksuissa ja tilojen käyttökorvauksissa positiivista kehitystä kolmannella neljänneksellä. Kohti 'normaalia' arkea. Hygieniatuotteissa kasvomaskien ja käsidesien hankinta edelleen.

10–12/21 Pääsymaksut eivät toteutuneet rajoituksista johtuen. Toimintaa vietiin verkkoon, josta kuluja. Hygieniatuotteita hankittiin.

Teknisten palvelujen lautakunta	Yhteensä
Muut toimintatuotot	
Tulojen vähennykset -	-21 945
Aineet ja tarvikkeet	
Menojen lisäykset -	-58 918
	-80 863

Perustelut:

Tuloissa pysäköinninvalvonnan virhemaksujen vähennys. Rajoituksien myötä ihmisten liikkuminen vähentynyt.

Varaston tarvikeostot koronaan liittyen (YL 2020).

Verotulot	Yhteensä
Yhteisövero	
Tulojen lisäykset +	802 798
	802 798

Perustelut:

Kuntaliitolta ja verohallinnolta saadun laskelman mukaan yhteisöveron korotetun jako-osuuden (10 %-yks.) vaikutus Tornion kaupungille on 802 798,10 euroa.

Koronan vaikutukset yhteensä	Yhteensä
Tulojen vähennykset -	-343 974
Tulojen lisäykset +	8 432 456
Menojen lisäykset -	-4 190 237
	3 898 245

5 Tornio 400 -juhlavuosi

Tausta ja tavoitteet

Tornio täytti merkittävät 400 vuotta vuonna 2021. Juhlavuosi oli kirjattuna Tornion kaupunkistrategiaan (2017–2021) yhtenä kaupungin kärkihankkeena. Juhlavuotta lähdettiin rakentamaan ja suunnittelemaan hyvissä ajoin, jo vuonna 2018. Juhlavuoden tavoitteisiin kirjattiin, että juhlavuoden on tarkoitus näkyä niin ulkoisesti kaupungin kaduilla kuin tasokkaana ja houkuttelevana tapahtumatarjontana ja sisältönä läpi juhlavuoden. Kaupungin kärkitapahtumiin oli tarkoitus satsata ja juhlavuoden ohjelman puhutella kaikkia ikäryhmiä ja ihastuttaa monipuolisuudellaan. Tornio 400 -juhlavuoden ohjelma suunnattiin etenkin kaupunkilaisille, mutta sen tarkoitettiin houkuttavan Tornioon myös naapurikuntalaisia, matkailijoita ja arvovieraita. Juhlavuoden ohjelmassa näkyi kaupungin viranhaltijoiden kädenjäljen lisäksi niin kaupunkilaisten, yhdistysten ja yritysten ideat ja aloitteet. Juhlavuoden tapahtumat koordinoi Tornion kaupunki.

Juhlavuoden teemoja valittiin kolme ja ne olivat lähtöisin kaupunkilaisilta itseltään:

1. Tornio – luonnostaan villi
2. Rajatonta kulttuuria – pääsispä Tornioon!
3. Lapin vanhin – 400 vuotta historiaa ja tarinoita.

Teemat ohjasivat juhlavuoden suunnittelua ja resursointia.

Tornio on Lapin vanhin kaupunki ja sitä haluttiin vaalia ja nostaa esille. Kaupungin perustajan Kustaa II Adolfin haluttiin tulevan tutuksi torniolaisille. Perustaja tuotiin esille juhlavuoden logossa, joka oli esillä kaikessa juhlavuoden viestinnässä ja joissakin tuotteissa. Lisäksi Kustaa II Aadolf ja hänen historia tuli esille muun muassa Tornionlaakson museon näyttelyssä. Hänestä kirjoitettiin piennäytelmä, jota kierrätettiin eri tapahtumissa ja laitoksissa. Kustaa II Aadolf näkyi myös myytävässä Kustaan kiertue -paidassa ja kouluille jaetussa Tornio 400 -lautapelissä.

Meidän juhlavuosi ja kilpailut

Yhteistyö ja osallistaminen nähtiin hyvin tärkeänä osana juhlavuotta. Yhdistykset, kaupunkilaiset, oppilaitokset ja koulut, yritykset sekä Haaparanta haluttiin mukaan juhlavuoteen. Osallistaminen näkyi juhlavuodessa monin tavoin. Yhdistykset ja yksityishenkilöt pystyivät hakemaan juhlavuoden toimintarahaa, jota jaettiin yhteensä 15 000 euroa neljälletoista eri taholle. Rahan avulla juhlavuoteen saatiin muun muassa kulttuurisuunnistus-kartta, Neulefestarit, Tornio 400 -valokuvanäyttely, monitaide-esityksiä juhlalähettykseen sekä kuorojen yhteisen Tornio 400 -konsertin.

Juhlavuonna järjestettiin useampi kilpailu, joihin kaupunkilaiset pystyivät osallistumaan ja vaikuttamaan. Sävellys- ja sanoituskilpailu järjestettiin yhdessä Pop & Jazzkonservatorio Lappian kanssa. Kilpailuun osallistui 32 kappaletta ympäri Suomea. Voittajakappaleeksi äänestettiin Päivi Heikura-Gullstenin säveltämä ja Seppo Gullstenin sanoittama ”Kotikaupunkini”-kappale.

Kaikille avoin Tornio 400 -leivoskilpailu järjestettiin yhdessä Lappian elintarvikealan kanssa. Kahdeksastatoista kilpailuleivoksesta Eerika Myllynevan tyrnileivos valittiin voittajaksi. Tornio 400 -leivosresepti on kaikkien käytettävissä ja hyödynnettävissä. Hyvänmakuinen ja suosittu leivos on myynnissä Ammattiopisto Lappian kahvilassa ja kahvila Karkiaisella.

Juhlavuoden vantuskilpailu järjestettiin yhdessä Tornion käsityöharrastajien kanssa. Suosittuun kilpailuun osallistui 57 vantusmallia, joista yleisö valitsi voittajaksi Paula Jussheikin Peilikuva-nimiset vanttuut. Ääniä annettiin yhteensä 777 kappaletta.

Neljän vuosisadan torniolainen muusikko -äänestys järjestettiin yhdessä Väylän Pyörteen kanssa. Äänestyksessä annettiin yli tuhat ääntä ja voittajaksi valikoitui CMX-yhtye.

Tornio 400 -veistoskilpailu toteutettiin kutsukilpailuna, jonka myötä torniolaislähtöinen taiteilijapariskunta Teija ja Pekka Isorätyä toteutti Nordbergin Möljälle näyttävän Kojamo-veistoksen. Kojamo saavutti heti huikean suosion, ja kuvat teräksisestä vonkaleesta näkyivät niin lehtien palstoilla kuin sosiaalisessa mediassakin.

Torneå 1621 -kuosi ja juhluvuoden tuotteet

Tuotteistus oli näkyvä ja tärkeä osa juhluvuotta. Tuotteiden nähtiin tuovan hyvin esille Torniota ja niille huomattiin selkeä tarve. Haaparantalaislähtöinen tekstiilitaiteilija Susanna Sivonen suunnitteli Tornion 400-vuotisen historian läpileikkaavan Torneå 1621 -kuosin. Torniolaiset ottivat ihastuttavan ja värikkään kuosin omakseen. Kuosia hyödynnettiin kaupunkiviestinnässä ja sen pohjalta suunniteltiin yhteensä kymmenen Tornio-tuotetta. Kuosin lisäksi tuotteistuksessa hyödynnettiin juhluvuoden logoa. Tornio-tuotteita muodostui yhteensä kaksikymmentä erilaista, joista kaksitoista oli myyntituotteita. Tuotteita myös jaettiin ja arvottiin kuntalaisille ja käytettiin lahjat tuotteina vieraille.

Kuvio 10. Torneå 1621 -kuosi, suunnittelija Susanna Sivonen.

Tornio-tuotteisiin ja niiden myyntiin haluttiin nivoa nuoret mukaan. Tuotemyynnin avulla kerrytettiin nuorten osallistavaa budjettia eli rahaa, jonka käyttötarkoituksesta torniolaiset nuoret saivat päättää. Kolmasosa tuotteiden myynnistä meni osallistavaan budjettiin, jota kerättiin ajalla kesäkuu 2020 – joulukuu 2021. Pottia kertyi yhteensä 13 646,40 euron edestä. Nuoret päättivät käyttää potin mopoiluharrastamisen edistämiseen, mikä tulee konkretisoitumaan tarkemmin vuonna 2022.

Torniolaisille kouluille ja nuorten liikuntaseuroille annettiin myös mahdollisuus myydä Tornio-tuotteita ja kerryttää sitä kautta omia harraste- ja luokkarahakassojaan. Tähän tarttui yhteensä kuusi tahoa, jotka keräsivät tuotemyynnin avulla kassoihinsa yhteensä reilut 4 000 euroa.

Tornio-lähettiläät

Tornio-lähettiläiksi valittiin Tornioista maailmalle ponnistaneita, eri aloilla vaikuttavia torniolaisia tai sydämel-tään torniolaisia. Tornio-lähettiläät näkyivät juhluvuoden viestinnässä ja osa heistä myös esiintyi juhluvuonna. Tornio-lähettiläiksi lupautuivat blues-kitaristi Erja Lyytinen, jazzlaulaja Nina Mya, kotimaisen konemusiikin pio-neeri ja Terveet kädet -yhtyeen nokkamies Veli-Matti "Läjä" Äijälä, kansanedustaja Kaisa Juuso, taiteilija ja tekstiilis suunnittelija Susanna Sivonen, elokuvaohjaaja Arto Koskinen, flamencokitaristi Joonas Widenius, Eu-roopan investointipankin pääomamarkkinaosaston johtaja Eila Kreivi sekä toimittaja Kari Lumikero.

Tornio-päivät -juhaviikko

Kaupungin perustamisen vuosipäivän kunniaksi toukokuussa järjestettävien Tornio-päivien suunniteltiin ole-van juhluvuoden päätapahtuma, juhaviikko. Tapahtuma, joka on torniolaisilta torniolaisille ja sen alle mahtuu niin pienempiä kuin suurempiakin torniolaisten tapahtumia ja toteutuksia. Covid-19-pandemiatilanteen vuoksi suunnitellut päätapahtumat (yleisöjuhla, karnevaalikulku, katutanssit ja suuri yhteislauluilta sekä lasten ja nuorten konsertit) jouduttiin kuitenkin joko perumaan tai siirtämään syksyyn.

Tilalle suunniteltiin digitaalisia toteutuksia, jotka saavuttivat varsin hyvät katsojaluvut ja ihmisiä tavoitettiin myös Tornion ulkopuolelta. Kari Lumikeron ja Mira Sunnarin juontamassa juhllive-lähetyksessä oli mukana 25 en-nakkoon tehtyä videota, joissa oli mukana lapsia, nuoria, yrittäjiä sekä kulttuurintekijöitä. Virtuaaliset onnitte-lut saatiin myös tasavallan presidentti Sauli Niinistöltä. Tornion 400-vuotisjuhlapäivänä 12.5.2021 näytettiin kau-pungin Youtube-kanavalla ja Facebookissa seuraavat lähetykset:

- Kojamon paljastuslähetyks – 2,8 tuhatta katselukertaa / livenä lähetystä seurasi 527 henkeä, paikan päällä reilu 200 ihmistä (vaikka kokoontumisrajoitukset olivat voimassa)
- Tornio 400 -palkintolähetyks – 1,8 tuhatta katselukertaa / livenä lähetystä seurasi 226
- Tornio 400 -juhllalähetyks – 6,3 tuhatta katselukertaa / livenä lähetystä seurasi 797, 140 chat-viestiä juhllalähetyksen aikana.

Lähetykset ovat edelleen katsottavissa kaupungin Youtube-kanavalla.

Juhlavuoden palkinnot

Juhlavuoden kunniaksi jaettiin useampi erityispalkinto: Kulttuuritekopalkinto Ilkka Teerijoki, Liikuntatekopalkinto Markku Kasala, Nuorisotekopalkinto Eija-Sinikka Juho, Ympäristötekopalkinto Erkki Rissanen, Juhlavuoden torniolainen Kaj Kostiander. Palkitut julkaistiin 12.5.2022 Tornio 400 -palkintolähetyksessä.

Lisäksi juhluvuonna huomioitiin 12.5. syntyneet torniolaiset, joita muistettiin Tornio-leivoslahjakortein. Juhlavuonna syntyneet uudet torniolaiset saivat Tornea 1621 kuosi t-paidan. Lisäksi kunnallisneuvoksen ja sosiaalineuvoksen arvonimiä haettiin ja saatiin juhluvuoden kunniaksi.

Juhlavuoden toteutuksia

- Karungin historiakirja
- Kulttuurisuunnistuskartta (Alatornion Pirkat ja Tornionlaakson museo)
- Juhlametsä Pirkkiön maankaatopaikalla (Pirkkiön koulun 4. luokkalaiset)
- Juhlapuisto Vesitorninmäellä (20 yhdistystä hankki ja istutti taimet)
- Musiikkia Tornioista -Spotify-lista
- Tornio elokuvissa, taiteessa ja kirjallisuudessa -osiot nettisivuilla
- Tornio-dokumenttielokuvat syksyllä 2021:
  - Koneiden ja kissojen orja -dokumentti "Läjä" Äijälästä
  - Panimomestari-dokumentti, Lapin kullan tarina (yht.10 näytöstä)
  - Valopilkkuja – torniolaisesta musiikkikulttuurista -dokumentti
- Ole Eki! -roskienkeruukampanja keväällä
- 400 syytä asua Torniossa -video nuorisolta
- 400 linnunpönttöä jaettiin kuntalaisille
- 400 lumiukkoa -tempaus
- Juhlavuoden runo, kirjoittajana Lauri Taneli Lassila
- Hevisaurus-konsertti lapsille
- Cledos ja Etta -konsertti nuorille
- Syöhään yhdessä! -yhteisruokailutapahtuma
- Kalottjazz & Blues -festivaali
- Kylien yhteislaulutilaisuudet
- Juhlavuoden näyttelyt: Tornio 400 -valokuvanäyttely, Kolme Kustaan kaupunkia, Kustaa II Aadolf, Tornio NOIR, Keräilijän Tornio
- Tornion urheilun kunniagalleria
- PIOT poikkitaiteellinen valofestivaali
- Tornio 400 juhlakonsertti: Schubertin oktetto
- Joulukuikat
- Kaupungintalon avoimet ovet
- Juhlavaltuuston kokous ja kutsuvierastilaisuus
- Yrittäjien 400 jäälyhtyä -tempaus
- Meidän juhluvuosi -koostevideo

Näiden lisäksi juhluvuonna järjestettiin lukuisia muita tapahtumia ja konsertteja eri kohderyhmille.

PIOT poikkitaiteellinen valofestivaali

Uusi poikkitaiteellinen valotapahtuma PIOT järjestettiin 5.–7.11.2021 yhtenä juhluvuoden päätapahtumana ja huipentumana. Tapahtuman pääpäivä oli Kustaa II Adolfin päivänä 6.11. Oheistapahtumia järjestettiin perjantaina 5.11 ja sunnuntaina 7.11.

Uuden tapahtuman pilotointi oli yksi EAKR-hankerahoitteen Tapahtumien kehittäminen Torniossa -hankkeen toimenpiteistä. Rahoitus tapahtumalle oli yhteensä vajaa 100 000 euroa, josta 20 % kaupungin omarahoitusosuus. Valotapahtuman konseptoinnin ja suunnittelutyön sekä tapahtuman toteutustyön tuotti rovaniemeläinen palvelumuotoilutoimisto Arctic Factory.

Tapahtuma sai torniolaiset yritykset, yhdistykset, oppilaitokset ja yksityiset osallistumaan ja innostumaan valosta vuoden pimeimpänä aikana. Torniossa oli tapahtuman aikana yli 30 ”Valopilkkua” eli oheisohjelmaa, joissa oli yli 200 ihmistä järjestämässä tapahtumia. Tapahtuman etkoja Nordbergin Möljällä seurasi yli 500 kävijää ja yli 4500 kävijää vieraili lauantain päätapahtumassa Länsirannalla.

Tapahtuma sai valtavasti palstatilaa alueellisissa medioissa ja Tornio nähtiin uudessa valossa. Video PIOT-tapahtumasta on nähtävissä netissä: www.youtube.com/watch?v=UyM_twCy0dg.

Covid-19-pandemian vaikutus juhluvooteen

Maailmanlaajuinen Covid-19-pandemia ja sen aiheuttamat kokoontumisrajoitukset vaikuttivat juhluvoiton suunnitelmiin monella tavoin. Tehtyjä suunnitelmia laitettiin uusiksi, tapahtumia siirrettiin ja niitä jouduttiin myös perumaan. Juhluvoiton aloittavaksi tapahtumaksi kaavailtu Happy New Twice -uuden vuoden tapahtuma peruttiin samoin kuin juhluvoiton lopettava Happy New Twice -tapahtuma. Koronarajoitukset hallitsivat etenkin vuoden ensimmäistä puoliskoa. Mainittakoon, että kevään Tornio-päivien juhla-illan päätapahtumat laitettiin uusiksi ja turvaututtiin pääasiassa digitaalisiin toteutuksiin. Tornio-hahmot eli piennäytelmät Tornion historiallisten henkilöihin pohjautuen eivät päässeet suunnitellulla tavalla esille juhluvoiton aikana. Arvovieraat jäivät myös tulematta koronapandemian johdosta. Juhluvoiton kesä ja syksy pystyttiin menemään pitkälle suunnitelmien mukaan. Syksy oli keväältä siirrettyjen tapahtumien johdosta hyvin kiireinen.

Juhluvoiton anti

Juhluvoiton näkyi laajasti alueellisessa mediassa ja toi Torniolle myönteistä julkisuutta. Juhluvoiton leimasi yhdessä tekeminen ja siitä huokui ylpeys kotikaupungista ja sen vahvoista juurista. Juhluvoiton sävelletty ja sanoitettu Tornio-kappale jää soimaan ja juhluvoiton Tornio-leivoksesta saadaan nauttia edelleen. Myös historiallisten Tornio-roolihenkilöiden lyhytnäytelmiä tullaan näkemään jatkossakin. Tornio-tuotteiden kehitys ja niiden myynti jatkuvat supistetummalla valikoimalla ja Torneå-kuosia tullaan hyödyntämään edelleen. Tuotemyynti ja sen kautta saatava tulo mahdollistivat osallistavan budjetoinnin mallin testaamisen juhluvoiton aikana. Kojamo-veistoksesta muodostui Tornion maamerkki ja suosittu kuvauskohde.

Juhluvoiton tarjosi hyvän alustan Tornion tapahtumien kehittämiseksi, uusien pilotoinnille sekä tapahtuma- ja yksityissektorin yhteistoiminnan vahvistamiselle. Tapahtumia kehitettiin EAKR-rahoitteisen Tapahtumien kehittäminen Torniossa -hankkeen kautta. Hankkeen avulla muun muassa pilotoimme PIOT poikkitaiteellisen valofestivaalin, jolle toivon mukaan saadaan myös jatkumoa tulevaisuudessa. Hankkeen avulla tehtiin myös valosuunnitelma Hannulan sillalle johtavan suomalaisen valosuunnittelija Jukka Huitilan toimesta. Haaparanta lahjoitti rahat suunnitelman toteuttamiseen, joka tapahtuu vuonna 2022.

6 Kaupungin henkilöstö

6.1 Henkilöstön määrä

Henkilöstön määrä on arvioitu vuosittain 31.12. tilanteen mukaan. Kokonaishenkilöstömäärä 31.12.2021 tilanteen mukaan oli 1 390, joista vakinaisia oli 943, määräaikaista 399 ja työllistettyjä 48. Kokonaishenkilöstömäärä kasvoi 51 henkilöllä vuonna 2021 verrattuna vuoteen 2020. Vakinaisen henkilöstön määrä kasvoi 4 henkilöllä, määräaikaisten henkilöstön määrä kasvoi 30 henkilöllä ja työllistettyjen määrä kasvoi 17 henkilöllä edelliseen vuoteen verrattuna.

Taulukko 17. Henkilöstömäärä toimialoittain ja palvelusuhteittain vuosina 2019–2021.

Toimiala	Vakinaiset			Määräaikaiset			Työllistetyt			Yhteensä		
	2019	2020	2021	2019	2020	2021	2019	2020	2021	2019	2020	2021
Keskushallintopalvelut	37	40	38	4	7	11	4	2	3	45	49	52
Hyvinvointipalvelut	287	302	297	167	149	178	16	8	26	470	459	501
Sivistyspalvelut	441	445	451	199	195	191	15	15	13	655	655	655
Tekniset palvelut	155	152	157	18	18	19	12	6	6	185	176	182
Yhteensä	920	939	943	388	369	399	47	31	48	1355	1339	1390
Muutos ed. vuoteen		19	4		-19	30		-16	17	0	-16	51

Keskushallintopalveluiden henkilöstön määrä kasvoi 3 henkilöllä.

Hyvinvointipalveluissa henkilöstön määrä kasvoi 42 henkilöllä. Määräaikaista henkilöstöä työskenteli hyvinvointipalveluissa 29 henkilöä enemmän verrattuna vuoteen 2020.

Sivistyspalvelujen osalta henkilöstön kokonaismäärä pysyi vuonna 2021 edellisvuoden tasossa. Työllistettyjen määrä sivistyspalvelujen osalta väheni 2 henkilöllä vuonna 2021 verrattuna edeltävään vuoteen.

Teknisten palvelujen henkilöstömäärä kasvoi 6 henkilöllä. Määräaikaista vakainaistettiin 4 henkilöä ja työllistettyjä 2 henkilöä.

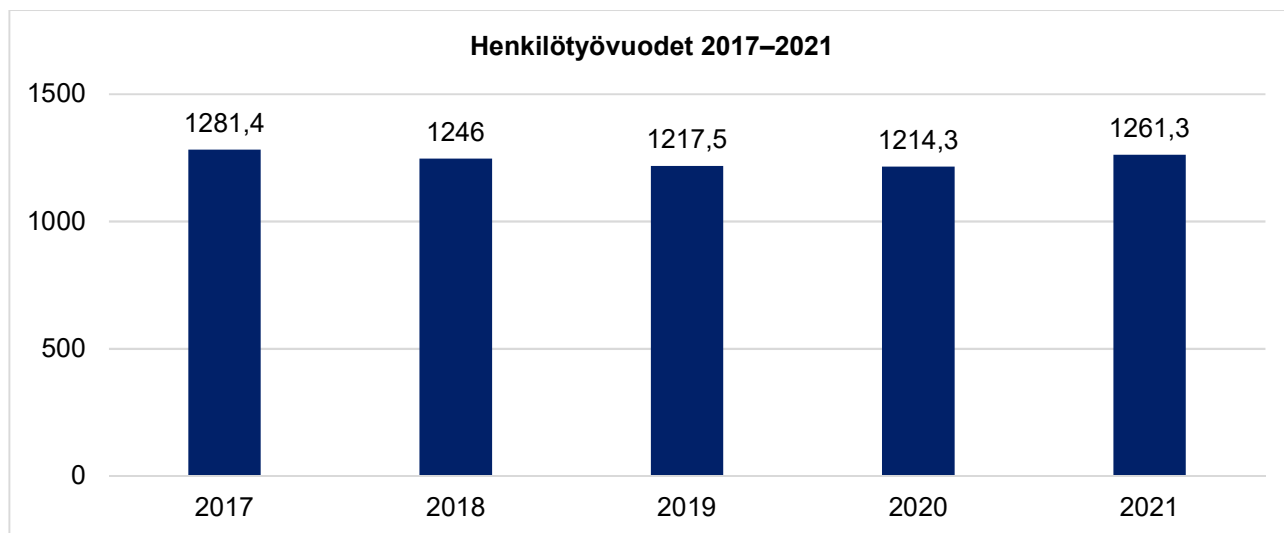
Työllisyysvaroin palkatun henkilöstön määrä vuonna 2021 oli 48 henkilöä ja vuonna 2020 oli 31 henkilöä. Lähes kaikki työllisyysmäärärahat kohdennettiin yli 300 päivää työmarkkinatukea saaneisiin pitkäaikaistyöttömiin, joiden Kelan työmarkkinatukimaksuista kunta maksaa 50–70 %.

Henkilöstöjärjestelyjen tavoitteena on ollut henkilöstön vakainaistaminen sekä määräaikaisten palvelussuhteiden vähentäminen ja siten henkilöstön eläköitymiseen varautuminen. Vuonna 2021 määräaikaisten palvelussuhteiden määrä kasvoi yhteensä 30 henkilöllä, johtuen mm. koronan aiheuttamista sijaisjärjestelyistä.

Käytettäessä henkilöstömäärää mittarina tulee huomioida, että osa-aikaiset palvelussuhteet aiheuttavat usein henkilöstömäärän kasvua. Kunta-alan henkilöstön kohdalla eläköityminen on voimakasta lähivuosina, jolloin työvoiman resursoinnin näkökulmasta ajankohtaiseksi tulee osa-aikatyön kehittäminen. On huomioitava, että osa-aikatyön lisääminen lisää henkilöstömäärää sekä joitain palkkaukseen liittyviä sivukuluja. Osa-aikatyöllä on kuitenkin myönteisiä vaikutuksia henkilöstön työssä jaksamiseen ja sitä kautta esim. sairauspoissaolokustannusten sekä työkyvyttömyyseläkemaksujen vähentymiseen. Osa-aikatyön edistämällä voi olla myönteisiä vaikutuksia myös työllisyyden edistämisen näkökulmasta.

6.2 Henkilötyövuodet

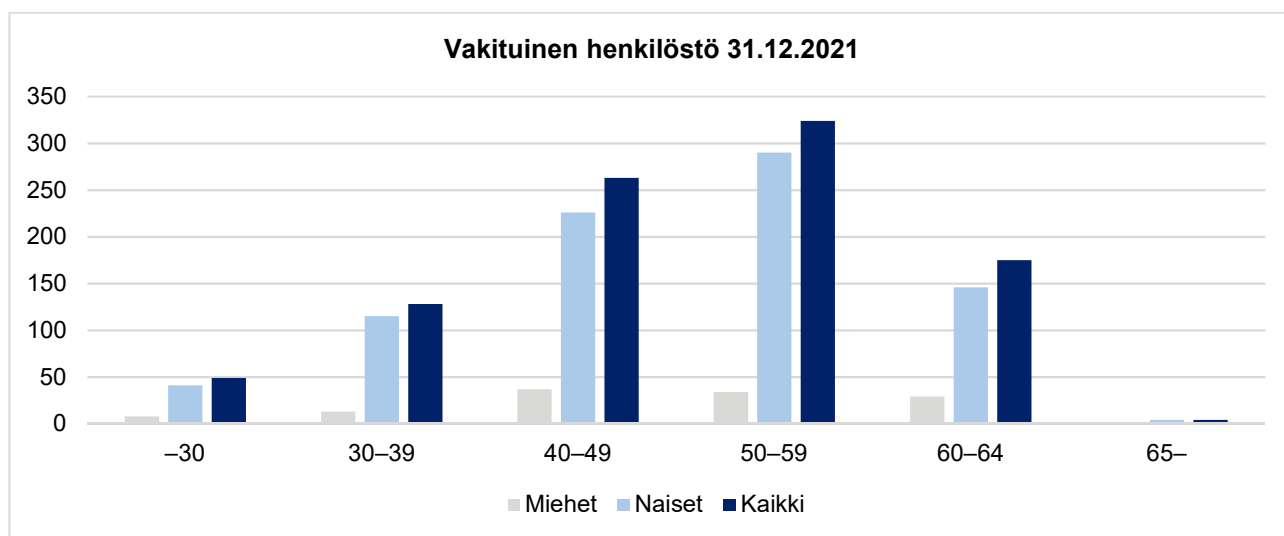
Henkilötyövuosien määrä oli 31.12.2021 tilanteen mukaan yhteensä 1 261,3 työvuotta. Vuoden 2021 osalta henkilötyövuosien lisääntyminen selittyy sijaisten määrän kasvulla.

Kuvio 11. Henkilötyövuosien kehitys 2017–2021.

6.3 Henkilöstön ikä- ja sulkupuolijakauma sekä eläke-ennuste

Vakinaisen henkilöstön keski-ikä vuonna 2021 oli 49,4 vuotta, joka oli sama edellisvuonna. Koko henkilöstön keski-ikä oli 46,8 vuotta, joka oli kutakuinkin sama kuin vuonna 2020. Vakinaisen henkilöstön määrä 31.12.2021 oli 943 henkilöä, joista 822 (87,2 %) oli naisia ja 121 (12,8 %) miehiä.

Kuvio 12. Vakituisen henkilöstön ikä- ja sukupuolijakauma 31.12.2021.

6.4 Henkilöstön sairauspoissaolot

Vuonna 2021 sairauspoissaolojen kokonaismäärä oli 13 677 kalenteripäivää (kpv). Sairauspoissaolopäivien määrä kasvoi 658 päivällä verrattuna vuoteen 2020. Sairauspoissaolopäivien kasvuun vaikuttavat varsinkin lisääntyneet pitkät, yli 30 päivän poissaolot. Tarkempi sairauspoissaolopäivien analysointi tehdään henkilöstökertomuksen yhteydessä.

Taulukko 18. Sairauspoissaolot vuosina 2018–2021.

	2018	2019	2020	2021
Sairauspoissaolopäivät (kpv)	18 191	21 083	13 019	13 677
Sairauspoissaolopäivät (kpv/htv)	14,6	17,3	10,7	10,8

Vuoden 2021 aikana on tehty yhteistyötä mm. Mehiläisen työterveyspalvelujen ja Kevan kanssa. Mehiläisen työterveyspalvelujen kanssa on kehitetty edelleen yhteisiä toimintatapoja ja pidetty mm. Hyvinvointiin liittyviä webinaareja esimiehille ja päättäjille. Suunniteltiin myös Esimies- ja TyökykyKompassi-työkalun käyttöönottoa, joka tapahtuu vuoden 2022 puolella. Kevan kanssa toteutettiin keväällä 2021 työhyvinvointikysely, jonka pohjalta määriteltiin kehittämiskohteeksi johtamisen avoimuus sekä työyhteisön kyky ratkaista ristiriitoja. Tätä tuetaan kouluttamalla lisää työyhteisösovitteijoita ja takaamalla toimintamallin jatkuminen maakuntaudistuksen jälkeen.

Tuottavuutta ja hyvinvointia Jokivarteen -hanke pääsi kunnolla käyntiin elokuussa 2021, kun kehittäjätyöntekijä aloitti hankkeessa 50% työajalla. Hankkeen puitteissa toimii esihenkilöistä ja työsuojelutiimistä koostuva kehittäjätyöryhmä, joka on kokoontunut syksyn aikana aktiivisesti ja tuonut yhteen näkemyksiä ja osaamista työhyvinvoinnin kehittämiseen liittyen.

6.5 Henkilöstökulut

Vuoden 2021 henkilöstökulut olivat 59 553 115 euroa. Henkilöstökuluista palkat ja palkkiot olivat 47 249 465 euroa, jotka kasvoivat edellisvuoteen verrattuna 4 591 940 euroa eli 10,8 %. Henkilöstökulujen kasvu johtui järjestelyvaraerä- ja palkkojen korotuksista sekä koronan aiheuttamista ylimääräisistä sijaiskustannuksista.

Vuonna 2021 palkat ja palkkiot olivat 46 363 188 euroa ilman henkilöstökorvauksia. Henkilösivukulut olivat 12 303 651 euroa, jossa oli kasvua edelliseen vuoteen verrattuna 9,2 %. Vuonna 2020 vastaava luku oli 11 265 831 euroa. Henkilösivukuluista eläkekulut olivat 10 531 096 euroa, jossa kasvua edelliseen vuoteen on 8,6 %. Vuonna 2020 vastaava luku oli 9 699 655 euroa.

Henkilöstökorvauksissa tulot olivat 886 277 euroa, jossa kasvua edellisvuoteen oli noin 28,9 %. Vuonna 2020 vastaava luku oli 687 781 euroa.

Henkilöstömenoja on aktivoitu vuonna 2021 käyttöomaisuuteen 38 391 euroa, jossa vähennystä edelliseen vuoteen on 55,8 %. Vuonna 2020 vastaava luku oli 86 867 euroa.

7 Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toiminnan kehittymiseen vaikuttavista seikoista

7.1 Toiminnalliset riskit

Toiminnalliset riskit voivat toteutua henkilöstön osaamisessa, saatavuudessa, suhdannevaihteluissa ja lain-säädännön muutoksissa. Henkilöstön saatavuuden ongelmat näkyvät erityisesti lyhytaikaisten sijaisten rekrytoinnissa. Lisäksi erityisasiantuntijoiden saatavuudessa on ilmennyt ongelmia (esim. psykologit ja sosiaalityöntekijät). Suurten ikäluokkien eläköityminen saattaa aiheuttaa lisääntyviä ongelmia kunnallisten palveluiden tehokkaaseen tuottamiseen.

7.2 Rahoitusriskit

Rahoitusriskien osalta arvioidaan korko-, valuutta-, likvideetti- ja luottoriskiä.

Kaupungin lainakanta oli vuoden 2021 lopussa 64 050 000 euroa. Lainakanta laski edellisestä vuodesta 300 000 euroa. Talousarviolainaa ei nostettu vuonna 2021. Talousarviolainoja oli 31.12.2021 tilanteessa 41 050 000 euroa, minkä lisäksi tilinpäätöshetkellä oli lyhytaikaisia kassalainoja 23 000 000 euroa. Asukaskohtainen lainamäärä on 3003 euroa eli edelliseen vuoteen nähden 6 euroa/asukas lisäystä.

Taulukko 19. Lainasalkku 31.12.2021.

Lainasalkku 31.12.2021				
Pitkät korot	Pääoma	Keskikorko	Osuus korkoryhmästä	Osuus koko lainakannasta
10 v 8 kpl	41 050 000	1,358 %	100 %	64 %
Yhteensä	41 050 000	1,358 %	100 %	64 %
Lyhyet viitekorot				
	0	0,000 %	0 %	0 %
Yhteensä	0		0 %	0 %
Talousarviolainat yht.	41 050 000	1,358 %	100 %	64 %
Kassalainat Korkosuojaus	23 000 000	-0,457 %		36 %
Lainakanta yht.	64 050 000	0,770 %		100 %

Korkotasoa on edelleenkin pysynyt alhaisena koko vuoden 2021 ajan. 3 kuukauden euribor on vaihdellut tammikuun -0,545 %:n ja joulukuun -0,573 %:n välillä, 6 kuukauden euribor on vaihdellut -0,526 % ja -0,546 % välillä ja 12 kuukauden euribor on vaihdellut -0,499 % ja -0,501 % välillä.

Lainat ovat euromääräisiä, joten niihin ei liity valuuttariskiä. Toimintamenoihin sisältyy avoin SEK-kurssiriski kielikoulun maksujen osalta. Kielikoulu laskuttaa kaupunkia Ruotsin kruunuissa.

Kaupungin likviditeettiä hoidetaan kuntatodistusohjelmien avulla, joilla nostetaan kilpailukykyiseen päivän hintaan lyhytaikaista rahoitusta. Kaupunginvaltuusto vahvistaa vuosittain kassalainojen enimmäismäärät. Vuonna 2021 kassalainoja on saanut olla samanaikaisesti nostettuna enintään 26 milj. euroa.

Periaatteellista luottoriskiä sisältyy tytäryhtiöille annettuihin pääomalainoihin, Tornion Energia Oy:lle 3 milj. euroa ja Tornion Vesi Oy:lle 5 milj. euroa. Pääomalainoille ei voi saada vakuutta eli ne ovat rinnastettavissa pääomasijoituksiin, jotka huonoimmassa tapauksessa voidaan menettää kokonaan. Tytäryhtiöiden luottoriskin toteutuminen ei ole tällä hetkellä todennäköistä. Kaupunginvaltuusto ei myöntänyt uusia pääomalainoja vuonna 2021.

Kaupungin myöntämät takaukset 31.12.2021 tilanteessa ovat yhteensä 77 milj. euroa jakaantuen seuraavasti: tytäryhteisöjen velat 69 milj. euroa, osakkuusyhteisöjen velat 2 milj. euroa ja muut 6 milj. euroa. Takauksiin liittyy aina riskiä. Takauksille vaaditaan pääsääntöisesti vastavakuudet omistajapolitiikan mukaisesti sekä peritään takausprovisio. Kaupunki myöntää takauksia Kuntalain 129 §:n sekä 28.5.2018 päivitetyn omistajapolitiikan mukaisesti.

7.3 Ympäristötekijät

Tornion kaupungilla ei tällä hetkellä ole sellaisia avoimia ympäristökysymyksiä, joilla olisi olennaista vaikutusta kaupungin taloudelliseen tulokseen tai asemaan tai toiminnan kehitykseen. Tilinpäätöksessä taseeseen sisältyy tulevia ympäristövelvoitteita varten varattu pakollinen varaus noin 1,135 milj. euroa, jolla katetaan mm. Miukin alueen puhdistusvelvoitteet. Alueella on vielä teollisuuskaava, mutta tulevaisuudessa se on tarkoitus muuttaa asuinalueeksi. Kaavamuutoksen ja alueen käyttöönoton yhteydessä tulee myös alueen maaperän puhdistaminen ajankohtaiseksi.

Maa- ja metsätalousministeriö on 20.12.2011 nimennyt alueet, joilla tulvimisesta aiheutuvia riskejä pidetään merkittävänä. Tornio on yksi 21:stä riskialueesta ja mahdollisen tulvan vaikutusalueella on 3000 asukasta. Tornionjoen vesistöalueelle on laadittu tulvariskien hallintasuunnitelma vuosiksi 2016–2021 ja suunnitelma on päivitetty vuosille 2022–2027. Suunnitelmassa on esitetty toimenpiteitä tulvariskien vähentämiseksi, tulvan-suojelun toimenpiteitä, valmiustoimia, toimintaa tulvatilanteessa sekä jälkitoimenpiteitä. Ensisijaiseksi toimenpiteeksi esitetään Tornion Kaupunginlahden tulvapenkereen korottamista siten, että se suojaa erittäin harvinaisella tulvalla, jonka toistuvuus on kerran 250 vuodessa. Tulvapenkereen korottamiseksi laadittiin suunnitelma vuoden 2019 aikana. Hankkeen toteuttamiseksi vaadittava vesilain mukainen ympäristölupahakemus on laadittu ja jätetty Ruotsin lupaviranomaiselle syksyllä 2020. Lupaharkinta on vielä kesken.

7.4 Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toteutuminen

Kaupunginvaltuuston 13.12.2021 hyväksymän hallintosäännön 73 §:n mukaan:

Kaupunginhallitus vastaa kokonaisvaltaisen sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä sekä

1. hyväksyy sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa koskevat ohjeet ja menettelytavat
2. valvoo, että sisäinen valvonta ja riskienhallinta toimeenpannaan ohjeistuksen mukaisesti ja tuloksellisesti
3. antaa toimintakertomuksessa tiedot sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja keskeisistä johtopäätöksistä sekä selvityksen konsernivalvonnasta ja merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä

4. kaupunginhallitus vastaa sopimusten hallinnan ja sopimusvalvonnan järjestämisestä, antaa tarkemmat ohjeet sopimushallinnasta (sopimusten riskiarvioiden laadinta, vastuuhenkilöt, sopimusten valmistelu ja valvonta, raportointi, reklamointi ja sisäinen tiedonkulku) sekä määrää sopimusten vastuuhenkilöt toimialallaan.

Lautakunnat ja johtavat viranhaltijat vastaavat omalla tehtäväalueellaan sisäisen valvonnan ja kokonaisvaltaisen riskienhallinnan järjestämisestä ja asianmukaisesta toimivuudesta sekä merkittävimpien riskien raportoinnista.

Tornion kaupungin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohje hyväksyttiin kaupunginhallituksessa 19.11.2018 ja Tornion kaupungin ja kaupunkikonsernin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteet hyväksyttiin kaupunginvaltuustossa 10.12.2018.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteiden tavoitteena on vahvistaa ja yhdenmukaistaa kaupunkikonsernin hyvää hallintoa ja johtamista ja ne koskevat kaikkia kuntakonsernin toimielimiä ja tilivelvollisia viranhaltijoita sekä kaupunkikonsernin toimintaa. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tavoitteena on varmistaa, että kaupungille ja kaupunkikonsernille asetetut tavoitteet saavutetaan ja että toiminta on tuloksellista.

Toimialajohtajat ovat toimittaneet tammikuun loppuun mennessä toimialansa kuvauksen sisäisen valvonnan järjestämisestä vuonna 2021 sekä raportin sisäisen valvonnan toteutumisesta edelliseltä vuodelta ao. lautakunnalle ja kaupunginjohtajalle käyttösuunnitelman liitteenä.

Vuonna 2021 riskien arvioinnissa on toteutettu keväällä 2016 sovittuja periaatteita, jotka perustuivat Kuntaliiton riskienarviointilomakkeeseen. Riskit on muotoiltu kunkin toimialan tarpeita vastaavaksi ja niitä on päivitetty vuoden 2021 aikana. Toimialat ovat raportoineet riskienhallinnasta kesäkuun 2021 osavuosikatsauksen ja vuoden 2021 tilinpäätöksen yhteydessä.

Vuoden 2021 suunnitelmien osalta oli painotettu ohjeistuksessa toimialojen käyttötalouden seurannan toteutumisen ja järjestämisen sekä toimialan tiedonkulun varmistamisen lisäksi myös johtoryhmätyöskentelyn tärkeyttä. Kaupunginjohtajan johtoryhmä kokoontuu säännönmukaisesti maanantaisin ja käsiteltäväksi otetaan kaupunginhallituksen ja -valtuuston lista-asioiden lisäksi kaikki jäsenten esiin tuomat ao. toimialan ja/tai yhteiset asiat. Kaupunginjohtajan johtoryhmä muodostaa sisäisen valvonnan ja ohjauksen kannalta ensiarvoisen tärkeän foorumin, koska sen kautta välittyy tieto kaupungin toimintojen kehityksestä, ongelmista ja toimintojen tai tavoitteiden toteutumisesta mahdollisesti uhkaavista riskeistä.

Keskitetty talouden seuranta toteutettiin valtuustolle neljännesvuosittain osavuosikatsauksissa maaliskuu-, kesä- ja syyskuun tilanteista. Operatiivinen johto ja kaupunginhallitus seuraavat talouden kehittymistä kuukausiraporttien muodossa. Jokaisella toimialalla on lisäksi omat sisäisen valvonnan suunnitelmassa ilmoitetut talouden seurantatavat ja -ajat.

Valtuusto on hyväksynyt konserniyhtiöille talousarvion tavoitteet ja talouden seuranta toteutettiin osavuosikatsausten ja tilinpäätösten yhteydessä. Vuoden 2021 aikana konsernijaostossa on käynyt kuultavana eri konserniyhtiöiden edustajia kertomassa yhtiöiden toiminnasta ja talouden toteutumisesta. Konsernijaosto on ohjeistanut tytäryhteisöjä hallintosäännön, konserniohjeen ja omistajapolitiikan mukaisesti.

Laskujen hyväksyntätavat on järjestetty ja dokumentoitu asianmukaisesti käyttösuunnitelmien yhteydessä. Toimialat ovat käyttösuunnitelmien yhteydessä määritelleet hankintarajat ja hyväksyjät asianmukaisesti.

Kaupunginhallitus on nimennyt erillisiä työryhmiä ja toimikuntia palvelutoimintojen seurantaan ja kehittämistä varten. Kaupunginjohtajan nimeämässä tietohallinnon kehittämistyöryhmässä käydään läpi IT-toimintoihin liittyvien riskien hallintaa. Viikoittain kokoontuvassa elinkeinotyöryhmässä käydään läpi kaupungin kehittämiseen liittyviä elinkeinotoiminnan asioita.

8 Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus

8.1 Tilikauden tuloksen muodostuminen

Ulkoinen tuloslaskelma ja sen tunnusluvut

	2021	2020
	e	e
Toimintatuotot	27 098 866	17 651 520
Toimintakulut	-154 938 813	-141 502 976
Toimintakate	-127 839 946	-123 851 456
Verotulot	90 968 720	86 139 416
Valtionosuudet	43 936 625	48 147 169
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	357 760	356 066
Muut rahoitustuotot	137 233	1 988 565
Korkokulut	-282 210	-392 157
Muut rahoituskulut	-791	-96 104
Vuosikate	7 277 390	12 291 499
Poistot ja arvonalennukset	-5 531 299	-5 692 541
Satunnaiset tuotot		
Tilikauden tulos	1 746 092	6 598 957
Varausten lisäys (-) tai vähennys (+)		
Rahastojen lisäys (-) tai vähennys (+)		
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	1 746 092	6 598 957

Tuloslaskelman tunnusluvut	2021	2020
Toimintatuotot/Toimintakulut, %	17,5	12,5
Vuosikate/Poistot, %	132	216
Vuosikate, e/asukas	341	572
Asukasmäärä	21 326	21 471

Tuloslaskelmassa selvitetään tilikaudelle kuuluvien tulojen riittävyyttä tilikaudella aiheutuneisiin menoihin. Tulorahoituksen riittävyyttä arvioidaan toiminta- ja vuosikatteen sekä tilikauden tuloksen avulla.

Toimintakate osoittaa, paljonko toimintamenoista jää katettavaksi verotuloilla ja valtionosuuksilla.

Vuosikate osoittaa tulorahoituksen, joka jää käytettäväksi investointeihin, sijoituksiin ja lainan lyhennyksiin. Vuosikate on keskeinen kateluku arvioitaessa tulorahoituksen riittävyyttä. Perusoletus on, että mikäli vuosikate on siitä vähennettävien poistojen suuruinen, kunnan tulorahoitus on riittävä.

Tilikauden tulos, 1 746 092 euroa, on tilikaudelle kuuluvien jaksotettujen tulojen ja menojen erotus. Tilikauden tuloksen jälkeen esitettävät erät ovat tuloksenjärjestelyeriä. Tilinpäätössiirtojen jälkeen tilikaudelta 2021 ylijäämäksi muodostuu 1 746 092 euroa.

Tunnuslukujen analysointi

Toimintatuottojen %-osuus toimintakuluista osoittaa, paljonko toiminnan kuluista saadaan katetuksi myynti- ja maksutuotoilla sekä muilla varsinaisen toiminnan tuotoilla. Tornion kaupungin vuoden 2021 tunnusluku on 17,5 % ja vuonna 2020 se oli 12,5 %.

Vuosikatteen oikeamääräisyyttä voidaan yksinkertaisesti arvioida vertaamalla vuosikateprosenttia poistoprosenttiin. Kun tunnusluvun arvo on 100 %, oletetaan kunnan tulorahoituksen olevan riittävä, mikäli poistot vastaavat kunnan keskimääräistä vuotuista investointitasoa. Tornion kaupungin vuoden 2021 vuosikate/poistot-prosentti on 132 % ja vuonna 2020 se oli 216 %.

Vuosikate asukasta kohden on yleisesti käytetty tunnusluku tulorahoituksen riittävyyden arvioinnissa. Asukas-kohtaisen vuosikatteen tulisi olla muutaman vuoden tarkastelujaksolla keskimäärin samansuuruinen kuin keskimääräinen investointitaso asukasta kohden. Keskimääräistä, kaikkia kuntia koskevaa tavoitearvoa ei voida asettaa. Kunnan koko, taajama-aste, tekniset verkostot ja toimintojen organisointi ovat tekijöitä, jotka vaikuttavat vuosikatetavoitteen määrittämiseen kunnassa. Asukaskohtainen vuosikate vuonna 2021 oli 341 euroa/asukas ja vuonna 2020 tunnusluku oli 572 euroa/asukas.

8.2 Toiminnan rahoitus

Rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut

	2021	2020
	e	e
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	7 277 390	12 291 499
Satunnaiset erät		
Tulorahoituksen korjauserät	-105 777	-272 109
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-9 285 247	-7 651 820
Rahoitusosuuden investointimenoihin	15 000	296 591
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	107 610	282 196
Toiminnan ja investointien rahavirta	-1 991 023	4 946 356
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset		-368 300
Antolainasaamisten vähennykset	140 000	60 000
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys		15 000 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-8 300 000	-8 350 000
Lyhytaikaisten lainojen muutos	8 000 000	-8 000 000
Oman pääoman muutokset		
Muut maksuvalmiuden muutokset	-243 951	-357 645
Rahoitustoiminnan rahavirta	-403 951	-2 015 945
Rahavarojen muutos	-2 394 974	2 930 411
Rahavarat 31.12.	3 185 420	5 580 394
Rahavarat 1.1.	5 580 394	2 649 983
Rahoituslaskelman tunnusluvut	2021	2020
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, e	-2 331 744	-496 106
Investointien tulorahoitus, %	78,5	160,6
Laskennallinen lainanhoitokate	0,9	1,5
Kassan riittävyys, pv	7	13
Asukasmäärä	21 326	21 471

Rahoituslaskelman tunnusluvut

Rahoituslaskelma osoittaa, miten kunnan menot on rahoitettu. Rahoituslaskelmassa esitetään erikseen tulo-rahoituksen ja investointien nettomäärä ja rahoitustoiminnan eli anto- ja ottolainauksen, oman pääoman ja maksuvalmiuden muutosten nettomäärä. Näiden kahden nettomäärän erotus tai summa osoittaa kunnan rahavarojen muutoksen tilikaudella. Varsinaisen toiminnan ja investointien positiivinen kassavirta osoittaa, kuinka paljon on käytettävissä lainojen lyhennyksiin ja rahoitus- ja vaihto-omaisuuden lisäyksiin. Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta on 2 331 744 euroa negatiivinen. Negatiivinen rahavirta tai erittäin niukka positiivinen rahavirta on osoitus rahoitustarpeesta, joka on katettava joko lainojen lisäyksellä tai vapauttamalla rahoitus- ja vaihto-omaisuuteen sitoutunutta pääomaa.

Investointien tulorahoitus -tunnusluku kertoo, kuinka paljon investointien omahankintamenoista on rahoitettu tulorahoituksella. Vuonna 2021 tunnusluvun arvo oli 78,5 % ja vuonna 2020 160,6 %.

Lainanhoitokate kertoo kunnan tulorahoituksen riittävyyden vieraan pääoman korkojen ja lyhennysten mak-suun. Tulorahoitus riittää lainojen hoitoon, jos tunnusluvun arvo on 1 tai suurempi. Luotettavan kuvan kunnan lainanhoitokyvystä saa tarkastelemalla tunnuslukua useamman vuoden jaksolla. Kunnan lainanhoitokyky on hyvä, kun tunnusluvun arvo on yli 2, tyydyttävä kun tunnusluku on 1–2 ja heikko, kun tunnusluvun arvo jää alle yhden. Tornion kaupungin lainanhoitokate-tunnusluku on vuonna 2021 0,9 ja edellisenä vuonna 1,5.

Maksuvalmius

Kunnan maksuvalmiutta kuvataan kassan riittävyytenä päivissä. Tunnusluku ilmaisee, monenko päivän kas-sasta maksut voidaan kattaa kunnan rahavaroilla. Vuonna 2021 tunnusluku oli 7 päivää ja vuonna 2020 se oli 13 päivää.

Rahavaroihin lasketaan rahoitusarvopaperit sekä rahat ja pankkisaamiset.

Tornion kaupungilla oli 31.12.2021 varoja maksuliikennetileillä 3 185 420 euroa. Vuoden 2021 vaihteessa oli lyhytaikaisia lainoja yhteensä 23 000 000 euroa, kun edellisvuoden lopussa kassalainoja oli 15 000 000 euroa.

Tulorahoituksen riittävyys

Tuloslaskennan näkökulmasta kunnan tavoitteena ei ole tuloksen maksimointi vaan palvelutuotannon meno-rakenteen optimointi. Useamman tilikauden tarkastelujaksolla tuloslaskelmaan merkittyjen tulojen tulisi kattaa tuloslaskelmaan merkityt menot.

Tulojen riittävyyttä tulee arvioida myös rahoitusnäkökulmasta. Vuosikatetta eli rahoitustulosta suhteutetaan investointeihin ja lainan lyhennyksiin. Vuoden 2021 tulos on 752 004 euroa negatiivinen. Tilinpäätöksessä 2021 muodostuu taseen omaan pääomaan yhteensä 13 714 786 euron kertynyt ylijäämä.

8.3 Rahoitusasema ja sen muutokset

Tase

VASTAAVAA	2021	2020	VASTATTAVAA	2021	2020
	e	e		e	e
PYSYVÄT VASTAAVAT	125 325 782	121 728 711	OMA PÄÄOMA	54 671 965	55 500 670
Aineettomat hyödykkeet	591 260	589 081	Peruspääoma	40 133 880	40 133 880
Aineettomat oikeudet	110 884	68 131	Muut omat rahastot	900 000	900 000
Muut pitkäv.menot	480 375	520 950	Edell.tilik.yli-/alijäämä	11 891 994	7 867 833
			Tilik.yli-/alijäämä	1 746 092	6 598 957
Aineelliset hyödykkeet	92 325 099	88 597 584	POISTOERO JA VAPAAEH-		
Maa- ja vesialueet	14 902 567	14 766 674	TOISET VARAUKSET	220 870	220 870
Rakennukset ja rakennelmat	55 368 509	49 488 816	Työyhteisöjen kehittämisvaraus	220 870	220 870
Kiinteät rak. ja laitteet	17 736 693	17 692 645	PAKOLLISET VARAUKSET	3 762 621	1 187 869
Koneet ja kalusto	2 345 151	1 300 000	Muut pakolliset varaukset	3 762 621	1 187 869
Muut aineell.hyödykkeet	431 372	381 372	TOIM.ANT.PÄÄOMAT	610 842	438 413
Enn.maksut ja kesk.er.hank.	1 540 806	4 968 076	Lahjoitusrahastojen pääomat	171 617	183 169
			Muut toimeksiantojen pääomat	439 225	255 245
Sijoitukset	32 409 423	32 542 046	VIERAS PÄÄOMA	79 152 235	78 103 875
Osakkeet ja osuudet	22 809 467	22 802 090	Pitkäaikainen	33 150 000	41 050 000
Muut lainasaamiset	9 457 737	9 597 737	Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	33 150 000	41 050 000
Muut saamiset	142 219	142 219	Lainat julk.yhteisöiltä	0	0
			Muut velat	0	0
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	90 519	85 618	Lyhytaikainen	46 002 235	37 053 875
Lahjoitusrahastojen erit.kat.	90 519	85 618	Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	30 900 000	23 300 000
			Lainat julk.yhteisöiltä	0	0
VAIHTUVAT VASTAAVAT	13 002 232	13 637 368	Saadut ennakot	1 496	1 496
Vaihto-omaisuus	34 422	45 405	Ostovelat	3 064 255	3 002 656
Aineet ja tarvikkeet	23 081	34 514	Muut velat	1 098 351	1 040 403
Ennakkomaksut	11 342	10 891	Siirtovelat	10 938 134	9 709 320
			Yhteensä	138 418 533	135 451 697
Saamiset	9 782 390	8 011 568			
Pitkäaikaiset saamiset	54 838	78 885			
Myyntisaamiset	0	0			
Lainasaamiset	54 838	78 885			
Muut saamiset	0	0			
Siirtosaamiset	0	0			
Lyhytaikaiset saamiset	9 727 552	7 932 683			
Myyntisaamiset	2 901 640	2 641 309			
Lainasaamiset	200 000	0			
Muut saamiset	1 097 156	868 293			
Siirtosaamiset	5 528 756	4 423 081			
Rahat ja pankkisaamiset	3 185 420	5 580 394			
Yhteensä	138 418 533	135 451 697			

Taseen tunnusluvut	2021	2020
Omavaraisuus %	39,7	41,1
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	48,9	51,4
Lainat ja vuokravastuut 31.12., 1000 e	65 354	65 691
Lainat ja vuokravastuut 31.12., e/asukas	3 065	3 060
Kertynyt ylijäämä, 1000 e	13 638	14 467
Kertynyt ylijäämä e/asukas	640	674
Lainakanta 31.12., 1000 e	64 050	64 350
Lainakanta 31.12., e/asukas	3 003	2 997
Lainasaamiset 31.12., 1000 e	9 458	9 598
Asukasmäärä	21 326	21 471

Taseen tunnuslukujen analysointi

Omavaraisuusaste mittaa kunnan vakavaraisuutta, alijäämän sietokykyä ja kunnan kykyä selviytyä sitoumuksistaan pitkällä tähtäimellä. Omavaraisuuden hyvänä tavoitetasona voidaan pitää kuntatalouden keskimääräistä 70 %:n omavaraisuutta. 50 %:n tai sitä alhaisempi omavaraisuusaste merkitsee kuntataloudessa merkittävän suurta velkarasitetta. Tornion kaupungin omavaraisuusaste vuonna 2021 on 39,7 % ja vuonna 2020 se oli 41,1 %.

Suhteellisen velkaantuneisuuden tunnusluku osoittaa, kuinka paljon kunnan käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun. Mitä pienempi velkaantuneisuuden tunnusluvun arvo on, sitä paremmat mahdollisuudet kunnalla on selviytyä velan takaisinmaksusta tulorahoituksella. Vuonna 2021 Tornion kaupungin suhteellinen velkaantuneisuus on 48,9 % ja vuonna 2020 se oli 51,4 %.

Kunnan lainakannalla tarkoitetaan korollista vierasta pääomaa, johon lasketaan sekä pitkäaikainen että lyhytaikainen korollinen vieras pääoma. Tornion kaupungin lainakanta vuoden 2021 vaihteessa oli 64 050 000 euroa. Vuoden 2021 lopussa oli lyhytaikaisia kassalainoja 23 000 000 euroa. Asukaskohtainen lainamäärä on kasvanut 6 euroa edellisvuoden 2 997 eurosta 3 003 euroon asukasta kohden. Kuntien keskimääräinen asukaskohtainen lainamäärä on vuoden 2021 ennakkotietojen mukaan 3 476 euroa/asukas. Tornion kaupungin velkamäärä 3 003 euroa/asukas alittaa kuntien keskimääräisen velkamäärän.

8.4 Kokonaistulot ja -menot

Kokonaistulojen ja -menojen laskelmaan yhdistetään kunnan tuloslaskelmasta ja rahoituslaskelmasta ulkoiset tulot, menot ja rahoitustapahtumat. Laskelma osoittaa, että toimintakulujen osuus kokonaismenoista oli 89,7 % ja vastaavasti toimintatuottojen osuus oli 15,9 % kokonaistuloista.

Taulukko 20. Tornion kaupungin kokonaistulot ja -menot 2021.

Tulot			Menot		
		%			%
Toiminta			Toiminta		
Toimintatuotot	27 098 866	15,9 %	Toimintakulut	154 938 813	89,7 %
Verotulot	90 968 720	53,3 %	Korkokulut	282 210	0,2 %
Valtionosuudet	43 936 625	25,7 %	Muut rahoituskulut	791	0,0 %
Korkotuotot	357 760	0,2 %	Tulorahoituksen korjauserät		
Muut rahoitustuotot	137 233	0,1 %	+/- Pakollisten varausten muutos	44	0,0 %
Tulorahoituksen korjauserät			- Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustappiot	-236	0,0 %
- Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot	-105 968	-0,1 %			
Investoinnit			Investoinnit		
Rahoitusosuudet investointeihin	15 000	0,0 %	Investointimenot	9 285 247	5,4 %
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	107 610	0,1 %			
Rahoitustoiminta			Rahoitustoiminta		
Antolainasaamisten vähennys	140 000	0,1 %	Pitkäaikaisten lainojen vähennys	8 300 000	4,8 %
Lyhytaikaisten lainojen lisäys	8 000 000	4,7 %			
Kokonaistulot yhteensä	170 655 845	100,0 %	Kokonaismenot yhteensä	172 806 868	100,0 %

8.5 Kuntakonsernin toiminta ja talous

8.5.1 Konsernirakenne

Taulukko 21. Konsernirakenne.

	Yhdistelty lkm	Ei yhdistelty lkm
Tytäryhteisöt		
Kiinteistö- ja asuntoyhtiöt	4	
Kunnallista liiketoimintaa harjoittavat yhtiöt	3	
Muut yhtiöt	3	
Säätiöt	1	
Tytäryhteisöt yhteensä	11	
Kuntayhtymät	4	
Osakkuusyhteisöt	4	4
Yhteensä	19	4

8.5.2 Konsernin toiminnan ohjaus

Kaupunginvaltuusto on Tornion kaupunkikonsernin toiminnan ylin ohjaaja, joka kuntalain 14 §:n mukaan päättää kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden keskeisistä tavoitteista sekä konserniohjauksen periaatteista.

Tornion kaupungin konserniohjaus perustuu kaupunginvaltuuston 31.5.2021 hyväksymään konserniohjeeseen. Omistajapolitiikka on päivitetty ja hyväksytty kaupunginvaltuustossa 28.5.2018.

Vuoden 2021 aikana konserniohjauksesta on vastannut hallintosäännön 24 §:n perusteella kaupunginhallituksen alaisuudessa toimiva konsernijaosto. Konsernijaosto kokoontui vuoden 2021 aikana kuusi kertaa. Kokouksissa on kuultu kaikkien Tornion kaupungin tytäryhteisöjen tilannekatsauksia sekä talousarvio- ja toteumaennusteita.

Virallista raportointia on toteutettu seuraavasti: valtuuston 14.12.2020 § 109 hyväksymässä vuoden 2021 talousarviossa on asetettu tytäryhteisöjen talousarviotavoitteet vuodelle 2021. Konsernijaosto on käynyt kaikkien tytäryhteisöjen kanssa keskusteluja mm. yhteisöjen talouteen, vuosittain toteutumiseen, investointeihin, talousarvioon sekä omistajaohjaukseen liittyen. Vuoden 2021 tilinpäätöksen toimintakertomukseen on liitetty tytäryhteistöistä yhteisökohtaiset selvitykset vuodelta 2021. Kaupunginvaltuusto on vahvistanut vuoden 2021 talousarviossa tytäryhteisöille toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet, minkä lisäksi talousarviot keskeisine tavoitteineen on liitetty kaupungin talousarviokirjaan.

8.5.3 Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat

Kuntalain 114 §:n mukaan kunnan, joka tytäryhteisöineen muodostaa kuntakonsernin, tulee laatia ja sisällyttää tilinpäätökseensä konsernitilinpäätös. Konsernitilinpäätöksen laativa kunta on emoyhteisö. Emoyhteisöasema perustuu määräysvaltaan toisessa kirjanpitovelvollisessa. Konsernitilinpäätöksen laatimisvelvollisuudella pyritään saamaan kunnan toiminnasta ja taloudesta oikea ja riittävä kokonaiskuva myös tilanteessa, jossa kunnan palvelutuotantoa ja vastuita on merkittävässä määrin siirretty tytäryhteisöihin ja kuntayhtymiin. Lisäksi sillä pyritään parantamaan kuntakonsernien ja kuntakonsernin eri tilikausien välistä vertailtavuutta. Vertailukelpoisuutta edellyttää myös se, että kuntalain 118 §:n 3 momentin mukaan erityisen vaikeassa taloudellisessa asemassa olevan kunnan arviointimenettely voidaan käynnistää muun muassa konsernitaseeseen kertyneen alijäämän perusteella.

Kunnan konsernitilinpäätös käsittää konsernituloslaskelman, konsernitaseen, konsernin rahoituslaskelman sekä niiden liitteenä ilmoitettavat tiedot (Kuntal 114 § 2 mom). Tornion Oppilasasuntola Oy on fuusioitu 1.4.2021 Tornion Palveluasunnot Oy:öön. Kiinteistö Oy Tornion Kisakodin selvitystoimet ovat käynnissä. Tarkemmat tiedot yhtiöiden toiminta- ja tilinpäätöstiedoissa.

Vuoden 2021 kaupunginvaltuusto on myöntänyt seuraavat omavelkaiset takaukset:

- Tornion Vesi Oy:n 990 000 euron lainalle, KV 22.2.2021 § 20
- Tornion Vuokra-asunnot Oy:n 1 025 000 euron lainalle, KV 13.12.2021 § 185

8.5.4 Konsernivalvonnan järjestäminen

Kirjanpitolautakunnan konsernijaoston yleisohjeen mukaan konsernivalvonnan tarkoituksena on varmistaa, että kuntakonsernin toiminta on taloudellista ja tuloksellista, päätösten perusteena oleva tieto on riittävää ja luotettavaa sekä lain säännöksiä, viranomaisohjeita ja toimielinten päätöksiä noudatetaan sekä omaisuus ja voimavarat turvataan.

Toimivalta ja vastuunjako konsernivalvonnassa on kirjattu kaupunginvaltuuston 31.5.2021 hyväksymään konserniohjeeseen sekä hallintosääntöön.

Konsernitavoitteiden toteutumista koskevaa arviointia on valvottu konsernin osavuosikatsauksen yhteydessä sekä vuoden 2021 tavoitteiden toteutumisen ja vuoden 2022 tavoitteiden asettamisen yhteydessä.

Tytäryhteisöt ovat laatineet yhteenvedot tilinpäätöksistä sekä konsernitavoitteiden toteutumisesta kaupungin toimintakertomusta varten seuraavassa esitettävillä lomakkeilla. Lomakkeissa on käytettyjen tunnuslukujen kaavat ja Yritystutkimusneuvottelukunnan ohjeelliset luokitusarvot ovat seuraavat:

Liiketulos-%	<p>= Tilikauden tulos / Toimintatuotot x 100</p> <p>Liiketulos mittaa, kuinka paljon varsinaisen toiminnan tuotoista on jäljellä ennen rahoituseriä, tilinpäätössiirtoja ja veroja.</p> <p>Yli 10 % hyvä 5–10 % tyydyttävä Alle 5 % heikko</p>
Vuosikate / Poistot (%)	<p>= Vuosikate / Poistot x 100</p> <p>Kun tunnusluku on 100 %, oletetaan tulorahoituksen olevan riittävä. Tulorahoitus on ylijäämäinen, kun vuosikate ylittää poistot ja alijäämäinen, kun vuosikate alittaa poistot. Jos vuosikate on negatiivinen, on tulorahoitus heikko (kriisissä).</p>

Laskennallinen lainanhoitokate	$= (\text{Vuosikate} + \text{Korkokulut}) / [\text{Korkokulut} + (\text{Lainakanta} / 8)]$ <p>Kuvaa lainanhoitoon käytettävissä olevan tulorahoituksen ja laskennallisen lainanlyhennysten sekä korkojen suhdetta eli kykyä hoitaa lainoista aiheutuvia velvoitteita.</p> <p>Yli 2 hyvä 1–2 tyydyttävä Alle 1 heikko</p> <p>Tulorahoitus riittää lainojen hoitoon, jos tunnusluvun arvo on 1 tai suurempi. Kun tunnusluvun arvo on alle 1, joudutaan vieraan pääoman hoitoon ottamaan lisälainaa tai realisoimaan omaisuutta.</p>
Omavaraisuusaste (%)	$= 100 \times (\text{Oma pääoma} + \text{Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset}) / (\text{Vastattavaa yhteensä} - \text{Saadut ennakot})$ <p>Omavaraisuusaste mittaa yrityksen vakavaraisuutta, tappion sietokykyä ja ylipäätään kykyä selviytyä sitoumuksista pitkällä tähtäimellä. Omat varat muodostavat puskurin mahdollista tappiota varten.</p> <p>Yli 40 % hyvä 20–40 % tyydyttävä Alle 20 % heikko</p> <p>Kuntataloudessa luokitusasteikko: yli 70 % hyvä, alle 50 % merkittävän suuri velkarasite.</p>
Suhteellinen velkaantuneisuus (%)	$= 100 \times (\text{Vieras pääoma} - \text{Saadut ennakot}) / \text{Liikevaihto}$ <p>Suhteellinen velkaantuneisuus mittaa velkaantuneisuuden suhdetta toiminnan laajuuteen. Tunnuslukua voidaan vertailla vain saman toimialan yritysten kesken.</p> <p>Alle 40 % hyvä 40–80 % tyydyttävä Yli 80 % heikko</p>

8.5.5 Konsernitilinpäätös ja sen tunnusluvut

Konsernituloslaskelma ja sen tunnusluvut

	2021	2020
Toimintatuotot	80 312 596	72 748 884
Toimintakulut	-212 260 732	-198 682 082
Osuus osakkuusyhtiöiden voitosta	82 575	102 539
Toimintakate	-131 865 562	-125 830 659
Verotulot	90 577 073	85 895 991
Valtionosuudet	58 263 752	62 548 511
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	57 815	23 276
Muut rahoitustuotot	160 624	1 872 647
Korkokulut	-723 774	-813 724
Muut rahoituskulut	-18 809	-303 911
Vuosikate	16 451 119	23 392 132
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-11 832 148	-12 566 171
Arvonalentumiset	-341 899	-21 023
Satunnaiset erät	-13 132	-15 952
Tilikauden tulos	4 263 940	10 788 985
Tilinpäätössiirrot	162 903	85 652
Tilikauden verot	-168 524	-181 123
Laskennalliset verot	-71 262	-13 093
Vähemmistöosuus	-63 126	-118 975
Tilikauden yli/-alijäämä	4 123 931	10 561 446

Konsernituloslaskelman tunnusluvut	2021	2020
Toimintatuotot/Toimintakulut, %	37,8	36,6
Vuosikate/Poistot, %	135	186
Vuosikate/e/asukas	771	1 089
Asukasmäärä	21 326	21 471

Konsernin rahoituslaskelma

	31.12.2021		31.12.2020	
Toiminnan rahavirta				
Vuosikate	16 451 118,28		23 392 132,23	
Satunnaiset erät	-13 132,41		-15 952,36	
Tilikauden verot	-168 523,61		-181 122,69	
Tulorahoituksen korjauserät	-234 197,52	16 035 264,73	-1 233 175,40	21 961 881,78
Investointien rahavirta				
Investointimenot	-15 899 589,57		-10 961 207,19	
Rahoitusosuudet investointimenoihin	295 858,11		316 877,97	
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luov.tulot	127 078,62	-15 476 652,84	311 232,60	-10 333 096,62
Toiminnan ja investointien rahavirta		558 611,89		11 628 785,16
Rahoituksen rahavirta				
Antolainauksen muutokset				
Antolainasaamisten lisäys	-6 727,97		6 419,39	
Antolainasaamisten vähennys			-2 636,06	
	-6 727,97	-6 727,97	3 783,33	3 783,33
Lainakannan muutokset				
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	2 190 890,19		16 081 416,46	
Pitkäaikaisten lainojen muutos	-10 697 983,78		-11 568 822,69	
Lyhytaikaisten lainojen muutos netto	6 553 394,59	-1 953 699,00	-7 408 341,80	-2 895 748,03
Lainakannan muutokset				
Muut maksuvalmiuden muutokset				
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	-621 908,99		212 493,67	
Vaihto-omaisuuden muutos	-17 836,42		-124 500,48	
Saamisten muutos	-3 591 356,04		-2 075 381,13	
Korottomien velkojen muutos	1 603 234,66	-2 627 866,79	-138 732,94	-2 126 120,88
Rahoituksen rahavirta		-4 588 293,76		-5 018 085,58
Rahavarojen muutos		-4 029 681,87		6 610 699,58
Rahavarat 31.12.	18 184 311,44		22 213 993,31	
Rahavarat 1.1.	22 213 993,31	-4 029 681,87	15 603 293,73	6 610 699,58

Konsernin rahoituslaskelman tunnusluvut

	2021	2020
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, €	10 034 138	16 036 330
Investointien tulorahoitus, %	105,4	219,8
Laskennallinen lainanhoitokate	1,2	1,7
Kassan riittävyys, pv	28	37

Konsernitase ja sen tunnusluvut

VASTAAVAA	2021 e	2020 e	VASTATTAVAA	2021 e	2020 e
PYSYVÄT VASTAAVAT	207 982 288	200 431 897	OMA PÄÄOMA	96 300 970	91 844 259
Aineettomat hyödykkeet	1 309 012	1 275 024	Peruspääoma	40 133 880	40 133 880
Aineettomat oikeudet	587 077	498 315	Säätiöiden ja yhd.peruspääoma	237 586	237 586
Muut pitkäv.menot	711 885	775 801	Muut omat rahastot	2 507 934	2 461 699
Ennakkomaksut	10 051	908	Edell.tilik.yli-/alijäämä	49 297 639	38 439 283
Aineelliset hyödykkeet	193 085 354	185 865 696	Tilik.yli-/alijäämä	4 123 930	10 571 812
Maa- ja vesialueet	16 101 585	15 825 073	VÄHEMMISTÖSUUDET	728 032	680 067
Rakennukset	124 712 786	120 167 679	PAKOLLISET VARAUKSET	2 723 308	2 819 784
Kiinteät rak. ja laitteet	40 141 727	35 445 580	Eläkevaraukset	23 133	1 783
Koneet ja kalusto	6 693 268	6 666 750	Muut pakolliset varaukset	2 700 175	2 818 000
Muut aineell.hyödykkeet	2 394 086	1 122 661	TOIM.ANT.PÄÄOMAT	2 589 750	3 474 853
Enn.maksut ja kesk.er.hank.	3 041 902	6 637 954	Valtion toim.annot	916 921	261 079
Sijoitukset	13 587 922	13 291 176	Lahjoitusrahastojen pääomat	185 584	211 557
Muut osakkeet ja osuudet	13 547 679	13 250 934	Muut toimeksiantojen pääomat	1 487 244	3 002 217
Muut lainasaamiset			VIERAS PÄÄOMA	144 504 053	142 676 121
Muut saamiset	40 242	40 242	Pitkäaikainen	76 948 197	84 972 036
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	2 053 459	2 886 908	Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	58 481 596	67 189 079
Valtion toimeksiannot	928 176	272 552	Lainat julk.yhteisöiltä	-55 982	-163 206
Lahjoitusrahastojen erityisk.	1 034 764	85 618	Lainat muilta luotonantajilta	9 610 300	9 115 656
Muut toimeksiantojen varat	90 519	2 528 738	Saadut ennakot	317 427	341 449
VAIHTUVAT VASTAAVAT	36 810 366	38 176 279	Muut velat	8 594 857	8 489 057
Vaihto-omaisuus	979 918	962 082	Laskennalliset verovelat	0	0
Aineet ja tarvikkeet	968 577	940 401	Lyhytaikainen	67 555 856	57 704 085
Ennakkomaksut	11 342	21 681	Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	37 351 406	31 379 970
Saamiset	17 646 137	15 000 204	Lainat julk.yhteisöiltä	197 471	17 798
Pitkäaikaiset saamiset	223 761	78 119	Lainat muilta luotonantajilta		
Myyntisaamiset	115 745		Saadut ennakot	499 989	267 464
Lainasaamiset	65 766	89 814	Ostovelat	8 124 706	6 981 648
Muut saamiset	42 250	-3 783	Muut velat	3 021 196	2 911 549
Siirtosaamiset		-7 911	Siirtovelat	16 166 919	15 894 247
Lyhytaikaiset saamiset	17 422 375	14 922 084	Laskennalliset verovelat	2 194 168	251 408
Myyntisaamiset	8 853 296	8 076 147	Yhteensä	246 846 113	241 495 083
Lainasaamiset	-16 184	-16 184			
Muut saamiset	2 379 196	2 264 067			
Siirtosaamiset	6 206 067	4 598 054			
Rahoitusarvopaperit	825 532	756 763			
Muut arvopaperit	825 532	756 763			
Rahat ja pankkisaamiset	17 358 780	21 457 230			
Yhteensä	246 846 113	241 495 083	Taseen tunnusluvut	2021	2020
			Omavaraisuus %	39,4	38,4
			Suht.velkaantuneisuus %	62,7	64,2
			Kertynyt ylijäämä, 1000 e	53 422	49 011
			Kertynyt ylijäämä/as	2 505	2 283
			Konsernin lainat, e/asukas	4 951	5 009
			Konsernin lainakanta 31.12., 1000 e	105 585	107 539
			Lainat ja vuokravastuut 31.12.,1000 e	108 756	111 573
			Lainat ja vuokravastuut e/asukas	5 100	5 196
			Asukasmäärä	21 326	21 471

8.5.6 Tytäryhteisöjen toiminta ja tilinpäätöstiedot

Kuntalain 115 §:n mukaan kunnan toimintakertomuksessa on tehtävä selkoa, miten valtuuston asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet ovat toteutuneet kunnassa ja kuntakonsernissa. Tavoitteet laaditaan merkittävimmille tytäryhteisöille, joissa kunnilla on määräysvalta.

Tornion Energia Oy

Tornion Energia Oy	
Perustiedot	
Yhteisön tytäryhtiöt	
Yhteisön toiminta-ajatus	Tornion Energia Oy:n perustehtävänä on toimittaa asiakkailleen sähköä ja kaukolämpöä edullisesti, luotettavasti ja taloudellisesti.
Hallituksen puheenjohtaja	19.9.2021 asti Pekka Pelttari 20.9.2021 alkaen Markku Taramaa
Hallituksen jäsenet	19.9.2021 asti Helena Kristo, Marja-Liisa Husa, Martti Rauhala, Kari Hietala Henkilöstön edustaja: Jaana Niva 20.9.2021 alkaen Liisa Koivisto, Piritta Peurasaari, Pekka Hacklin, Martti Rauhala Henkilöstön edustaja: Jaana Niva
Toimitusjohtaja	Merja Nelimarkka
Hallituksen käsittely pvm.	1.3.2022
Merkittävät / poikkeukselliset tapahtumat vuonna 2021	<p>Turpeella tuotetun energian päästöoikeusmaksujen yli kaksinkertaistuminen keväällä 2021.</p> <p>Yhtiö on aktiivisesti neuvotellut lämmöntoimittajan kanssa bioenergian käytöstä. Bioenergian osuus lämmönhankinnasta on saatu 30–40 %:iin vuodelle 2021. Vuodelle 2022 bioenergian osuus nostetaan vähintään 50 %:iin. Vuoteen 2025 mennessä bioenergian osuutta nostetaan asteittain lähelle 100 %:a.</p> <p>Lämmönhankintasopimus on tehty 15 vuotta sitten 100%:sti turpeeseen perustuen. Yhtiössä tavoitellaan vähäpäästöistä lämmönhankintaa vuoteen 2025 mennessä.</p> <p>Yhtiö on sitoutunut kehittämään Tornion biokaasuhanketta ja on mukana biokaasulaitoksen kannattavuuden selvittämishankkeessa syksyllä 2021.</p> <p><u>Biokaasuhankkeen keskeiset tehtävät:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Selvitys biokaasulaitoksen sijainnista ja maankäyttöön liittyvistä suunnittelu- ja lupatarpeista • Selvitys kaasun jakeluaseman sijainnista sekä siihen liittyvästä suunnittelutarpeesta • Neuvottelut mahdollisesti perustettavasta biokaasun tuotantoyhtiöstä sekä sen omistuksesta

TÄRKEIMMÄT TOIMINNALLISET TAVOITTEET VUONNA 2021–2023	
Toiminnalliset tavoitteet 2021	<p>Sähköverkko Parannetaan verkon käyttövarmuutta. Sähkön siirtohintaa säilytetään Energiamerkinviraston valtakunnallisessa tilastossa halvimman neljänneksen joukossa.</p> <p>Kaukolämpö Asiakkaille tarjotaan edullista, toimintavarmaa sekä kilpailukyistä kaukolämpöä. Kaukolämmön hinta säilytetään valtakunnallisessa tilastossa halvimmassa viidenneksessä.</p> <p>Fennovoima Tornion Energia on sitoutunut Fennovoima-hankkeeseen 1,6 MW:n teholla. Vuoden 2021 rahoitustarve 191 500 euroa.</p>
Toiminnalliset tavoitteet 2022–2023	<p>Sähköverkko Parannetaan verkon käyttövarmuutta. Sähkön siirtohintaa säilytetään Energiamerkinviraston valtakunnallisessa tilastossa halvimman neljänneksen joukossa.</p> <p>Kaukolämpö Asiakkaille tarjotaan edullista, toimintavarmaa sekä kilpailukyistä kaukolämpöä. Kaukolämmön hinta säilytetään valtakunnallisessa tilastossa halvimmassa viidenneksessä.</p> <p>Fennovoima Tornion Energia on sitoutunut Fennovoima-hankkeeseen 1,6 MW:n teholla.</p>
TÄRKEIMMÄT INVESTOINNIT VUONNA 2021–2023	
Investoinnit 2021	<p>Investoinnit n. 2,01 M€:n tasossa (sähköverkko 1,5 M€, kaukolämpö 0,5 M€) Investoinneissa huomioidaan kaupungin infran suunnittelu ja korjaustoimet.</p> <p>Sähköverkko Laatuvaatimukset täyttävä sähköverkon rakentaminen Korvausinvestoinnit 1 200 000€ Uudet investoinnit 100 000€ Muita 182 000€</p> <p>Kaukolämpöverkko Aukiokatu, uudet polttimet 4MW ja 6MW kattiloihin 140 000€ Uudet liittymät 90 000€ Muita 220 000€</p>
Investoinnit 2022–2023	<p>Investoinnit kohdistuvat sähkö- ja kaukolämpöverkon korjausvelkainvestointeihin ja säävarman verkon korjaamiseen. Investointien toteutuksessa huomioidaan kaupungin infran suunnittelu ja korjaustoimet.</p>

Tornion Energia Oy			
TA-tavoite	Mittarit	Toteuma	Tila
Kaupungin pääomallainalle maksetaan sopimuksen mukainen korko	Korkotuloutus	Tuloutettu 180 000 euroa pääomallainan korkoa.	■
Sähkön siirtotoiminnan siirtohinnot sijoittuvat Energiaviraston valtakunnallisessa tilastossa halvimpaan neljännekseen	Energiaviraston tilasto	Toteutuu alle 25 %	■
Kaukolämmön hinnat sijoittuvat Energiateollisuus Oy:n valtakunnallisessa tilastossa halvimpaan viidennekseen. Kaukolämmön tuotanto biopohjaiseksi mahdollisuuksien mukaan vuonna 2025.	Energiateollisuus Oy:n tilasto	Toteutuu alle 20 % Kaukolämmön biopolttoaineen käyttöosuus 50 % 12/2021	■
Verkostojen laajennus- ja peruskorjausinvestoinnit toteutetaan hallitusti talous huomioon ottaen. Energiaviraston tavoitteiden mukainen säävarman verkon rakentaminen vuoteen 2028 mennessä.	Investointitaso, rahoituksen kestävyys, säävarman verkon rakentaminen aikataulussaan	Investoinnit yht. 2,01 milj. eur • Sähköverkko 1,4 milj. euroa • Kaukolämpö 0,5 milj. euroa • Osakkeet 0,2 milj. euroa • Keskener. hankinnat 0,12 milj. euroa Säävarman sähköverkon rakentaminen aikataulussaan	■
Minimoidaan käyttökatkokset alle 1 tunti	Käyttökatkosten lukumäärä, pituus, vaikuttavuus (riskianalyysi)	<u>Vuosienergiolla painotettu keskeytysmäärä ja -aika:</u> Odottamattomat keskeytykset 0,65 kpl, 0,11h Suunnitellut keskeytykset 0,13 kpl, 0,16h Odottamattomien keskeytysten lkm yht. 12 kpl Suunniteltujen keskeytysten lkm yht. 28 kpl	■
Sähkön siirtotoiminnan kohtuullinen tuotto	Energiaviraston laskelma	Kohtuullinen tuotto alijäämäinen kum. -7,7 milj. euroa	■

Tornion Energia Oy

TULOSLASKELMA	TP 2020	TP 2021	TA 2021
Toimintatuotot	12 300 277	14 898 884	13 722 498
Toimintakulut	-9 215 922	-11 707 788	-10 834 819
Toimintakate	3 084 355	3 191 096	2 887 679
Rahoitustuotot	1 681 491	4 479	0
Rahoituskulut	-264 215	-274 272	-238 200
Vuosikate	4 501 631	2 921 303	2 649 479
Poistot	-2 480 656	-1 836 880	-2 455 400
Tilikauden tulos	2 020 975	1 084 423	194 079
Tilinpäätössiirrot	90 874	-291 890	
Verot	-86 342	-155 074	-38 816
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	2 025 507	637 459	155 263

TASE	TP 2020	TP 2021	TA 2021
Peruspääoma/osakepääoma	1 208 000	1 208 000	1 208 000
Taseen loppusumma	31 521 047	32 553 752	32 500 000
Investoinnit netto	1 993 411	2 014 296	1 990 000
Leasing- ja vuokravastuut			
Lainakanta (pitkäaikaiset ja lyhytaikaiset)	14 415 329	14 518 684	14 500 000
- josta kaupungin myöntämät lainat	3 000 000	3 000 000	3 000 000
- josta kaupungin takaamat lainat	3 498 509	1 406 893	2 452 701

TUNNUSLUKUJA	TP 2020	TP 2021	TA 2021
Liiketulos -%	16,4 %	7,3 %	1,4 %
Vuosikate/Poistot -%	181,5 %	159,0 %	107,9 %
Laskennallinen lainanhoitokate	2,3	1,5	1,4
Henkilöstömäärä keskimäärin	22	22	22
Investointien tulorahoitus %	123		111

Tornion Vesi Oy

Tornion Vesi Oy	
Perustiedot	
Yhteisön tytäryhtiöt	
Yhteisön toiminta-ajatus	Toimittaa asiakkailleen hyvälaatuista vesijohtovettä kohtuullisella hinnalla. Huolehtia jätevesien johtamisesta ja käsittelystä vesiensuojelun vaatimukset ja kestävä kehityksen periaatteet huomioon ottaen.
Hallituksen puheenjohtaja	Arto Liikamaa
Hallituksen jäsenet	29.9.2021 asti: Anne Kulju, Teemu Kalliokoski, Anne-Mari Korhola, Markku Salmi, Timo Keinänen 29.9.2021 alkaen: Markus Törmä, Pasi Pigg, Satu Rantajärvi, Marjo Muhonen, Timo Keinänen
Toimitusjohtaja	Juha Ylloinas
Hallituksen käsittely pvm.	17.2.2022
Merkittävät / poikkeukselliset tapahtumat vuonna 2021	Covid-19-pandemia. Hallitus vaihtunut 29.9.2021.
TÄRKEIMMÄT TOIMINNALLISET TAVOITTEET VUONNA 2021–2023	
Toiminnalliset tavoitteet 2021	<ul style="list-style-type: none"> • Hyvälaatuisen veden turvaaminen asiakkaille • Häiriötön jäteveden siirto jätevedenpuhdistamolle • Vuotovesien vähentäminen • Verkoston saneeraussuunnitelman teko
Toiminnalliset tavoitteet 2022–2023	<ul style="list-style-type: none"> • Hyvälaatuisen veden turvaaminen asiakkaille • Häiriötön jäteveden siirto jätevedenpuhdistamolle • Vuotovesien vähentäminen • Verkoston saneeraus suunnitelman mukaisesti
TÄRKEIMMÄT INVESTOINNIT VUONNA 2021–2023	
Investoinnit 2021	<ul style="list-style-type: none"> • Saarenpäänkadun saneeraus • Keskikadun saneeraus • Vesihuollon saneeraus välillä Niittypolku-Isopalon jvp • Vesijohdon saneeraus Äijähuhdankankaan kohdalla • Vesijohdon saneeraus Raumon koulun-Raumojoen välillä
Investoinnit 2022–2023	<ul style="list-style-type: none"> • Pihlajasaaren uuden asuinalueen kunnallistekniikan rakennus • Haja-asutusalueen jätevesiverkoston laajennus

Tornion Vesi Oy			
TA-tavoite	Mittarit	Toteuma	Tila
Kaupungin pääomallainalle maksetaan sopimuksen mukainen korko.	Korkotuloutus	Maksettu	
Vesi- ja jätevesikuution kokonaishinta sijoittuu valtakunnallisen tilaston keskikolmannekseen.	Valtakunnallinen tilasto	5,1 % keskiarvon alapuolella	
Verkostohäiriöiden ja vuotovesien määrä vähenee ja käyttökatkosten määrä minimoidaan.	Verkostohäiriöt lkm < 40 kpl, vuotovesi m ³ < 15 %, jätevesi < 40 %, käyttökatkokset < 20 kpl	Vuodot 28 kpl. Laskuttamaton vesi 20,6%. Laskuttamaton jätevesi 57%. Käyttökatkokset 29kpl	
10 vuoden saneeraussuunnitelman laadittaminen vuoden 2021 aikana		Tehty	

Tornio Vesi Oy

TULOSLASKELMA	TP 2020	TP 2021	TA 2021
Toimintatuotot	4 623 768	4 666 306	4 622 400
Toimintakulut	-3 225 667	-3 352 264	-3 297 698
Toimintakate	1 398 101	1 314 042	1 324 702
Rahoitustuotot	11 958	11 319	13 500
Rahoituskulut	-198 138	-184 353	-176 970
Vuosikate	1 211 921	1 141 007	1 161 232
Poistot	-1 104 403	-1 129 840	-1 131 030
Tilikauden tulos	107 518	11 167	30 202
Tilinpäätössiirrot	61 320	47 136	59 450
Verot	-34 368	-11 497	-60 509
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	134 470	46 806	29 143

TASE	TP 2020	TP 2021	TA 2021
Peruspääoma/osakepääoma	1 008 000	1 008 000	1 008 000
Taseen loppusumma	19 626 326	19 353 543	21 233 013
Investoinnit netto	668 650	718 827	1 013 000
Leasing- ja vuokravastuut	0	0	0
Lainakanta (pitkäaikaiset ja lyhytaikaiset)	12 059 075	11 722 009	11 771 509
- josta kaupungin myöntämät lainat	5 000 000	5 000 000	5 000 000
- josta kaupungin takaamat lainat	7 059 075	6 722 009	6 771 509

TUNNUSLUKUJA	TP 2020	TP 2021	TA 2021
Liiketulos -%	2,3 %	0,2 %	0,7 %
Vuosikate/Poistot -%	109,7 %	101,0 %	102,7 %
Laskennallinen lainanhoitokate	0,8	0,8	0,8
Henkilöstömäärä keskimäärin	12	12	12

Tornion Vuokra-asunnot Oy

Tornion Vuokra-asunnot Oy	
Perustiedot	
Yhteisön tytäryhtiöt	
Yhteisön toiminta-ajatus	Laadukkaiden ja kohtuuhintaisten vuokra-asuntojen vuokraaminen ja peruskorjaaminen.
Hallituksen puheenjohtaja	Ismo Urpiainen
Hallituksen jäsenet	Arja Karhu, Arto Kanto, Eija Sunnari, Lasse Jutila, Sanna Lehtinen, Voitto Niva-oja 23.9.2021 alkaen: Ismo Urpilainen, Lasse Jutila, Sanna Lehtinen, Satu Rantajärvi, Paavo Maansaari, Jaana Kostiainen, Jorma Isometsä
Toimitusjohtaja	Maija Rantamaa
Hallituksen käsittely pvm.	
Merkittävät / poikkeukselliset tapahtumat vuonna 2021	
TÄRKEIMMÄT TOIMINNALLISET TAVOITTEET VUONNA 2021–2023	
Toiminnalliset tavoitteet 2021	
Toiminnalliset tavoitteet 2022–2023	
TÄRKEIMMÄT INVESTOINNIT VUONNA 2021–2023	
Investoinnit 2021	Tapiolantieltä talo 9 purku
Investoinnit 2022–2023	Röyttäntie 4:n peruskorjaus Tapiolantieltä 8-talon purku

Tornion Vuokra-asunnot Oy			
TA-tavoite	Mittarit	Toteuma	Tila
Vuokrataso on kohtuullinen	Vuokrat ovat kohtuullisia muihin alueen vuokriin verrattuna	Aravalainoitetuissa kohteissa keskivuokra 8,65 e/m ² /kk ja korkotukilainoitetuissa kohteissa keskivuokra 9,89 e/m ² /kk. Tornion keskivuokra on 10,46 €/m ² /kk (ARA:n tilasto 2/2021)	■
Vuokra-asuntojen laatu ja määrä säilyy kohtuullisena.	Vuokrausaste 90 %, korjausinvestointitaso, vaihtuvuus, luovutaan sellaisesta asuntokannasta, joka ei palvele yhtiön toimintaa.	Käyttöaste 88,69 %. Käyttöastetta heikentää Röyttäntie 4 ja Pirkkiönkatu 9:ssä on tyhjänä suuria asuntoja. Tellervontie 4 (9-talon) purku on meneillään.	■
Vuokrasaatavien prosenttimäärä liikevaihdosta, luottotappioiden määrä liikevaihdosta	Vuokrasaatavat 3,5 %, luottotappiot 0,5 % Luovutaan sellaisesta asuntokannasta, joka ei palvele yhtiön toimintaa	Vuokrasaamiset 1,84 %, luottotappiot 0,30 %. Yhtiö jatkaa luopumista asuntokannasta, joka ei palvele yhtiön toimintaa	■
Asuntoja on tarjolla riittävästi erityisryhmille.	Kaupungin sosiaalitoimen tarpeet	Asumisneuvoja on tiiviisti yhteydessä sosiaalitoimeen.	■
Yhtiön taloudellista tilannetta tervehdytetään kokonaissuunnitelman 2021–2025 toimenpiteiden mukaisesti	Pitkántähtäimen kokonaissuunnitelma 2021–2025	Hallituksen kokouksessa on käsitelty vuosien 2021–2022 korjaustarpeet. Näin saadaan korjausvelkaa pienennettyä	■
Lainanlyhennys 500 tEur vuonna 2021. Lainanlyhennys 3,1 milj. eur vuosina 2021–2025	Lainanhoitokate	Lainoja lyhennetty 1 742 043 eur. Tornion kaupungilta otettu 200 000 eur lyhytaikainen laina, jotta saatiin käyntiin 9-talon purku. Vuosina 2021–2025 lyhennetään lainoja arviolta 7,1 milj. euroa.	■

Tornion Vuokra-asunnot Oy

TULOSLASKELMA	TP 2020	TP 2021	TA 2021
Toimintatuotot	6 477 052	6 420 304	6 699 181
Toimintakulut	-4 393 632	-4 449 857	-4 760 254
Toimintakate	2 083 420	1 970 447	1 938 927
Rahoitustuotot	13 925	22 021	29 300
Rahoituskulut	-559 118	-594 006	-343 400
Vuosikate	1 538 227	1 398 462	1 624 827
Poistot	-1 373 139	-1 309 741	-1 623 828
Tilikauden tulos	165 089	88 721	999
Tilinpäätössiirrot	0		0
Verot	0		0
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	165 089	88 721	999

TASE	TP 2020	TP 2021	TA 2021
Peruspääoma/osakepääoma	2 462 608	2 464 608	2 464 608
Taseen loppusumma	31 236 736	30 003 064	30 000 000
Investoinnit netto	74 724	338 713	0
Leasing- ja vuokravastuut	0	0	0
Lainakanta (pitkäaikaiset ja lyhytaikaiset)	23 471 525	21 728 924	0
- josta kaupungin myöntämät lainat	1 208 579	1 208 579	0
- josta kaupungin takaamat lainat	11 776 314	10 899 946	0

TUNNUSLUKUJA	TP 2020	TP 2021	TA 2021
Liiketulos -%	2,5 %	1,4 %	0,0 %
Vuosikate/Poistot -%	112,0 %	106,8 %	100,1 %
Laskennallinen lainanhoitokate	0,6	0,6	5,7
Henkilöstömäärä keskimäärin	7	6,5	11

Tornion Oppilasasuntola Oy

Tornion Oppilasasuntola Oy	
Perustiedot	
Yhteisön tytäryhtiöt	
Yhteisön toiminta-ajatus	Vuokra-asuntojen tarjoaminen pääasiassa opiskelijoille.
Hallituksen puheenjohtaja	Ismo Urpilainen
Hallituksen jäsenet	Linda Oinas, Virve Södervall, Virpi Lilja
Toimitusjohtaja	Maija Rantamaa
Hallituksen käsittely pvm.	31.7.2020
Merkittävät / poikkeukselliset tapahtumat vuonna 2021	Sulautuminen Tornion Palveluasunnot Oy:öön ja yhtiön lakkaaminen. Fuusio toteutui 1.4.2021 alkaen.
TÄRKEIMMÄT TOIMINNALLISET TAVOITTEET VUONNA 2021–2023	
Toiminnalliset tavoitteet 2021	
Toiminnalliset tavoitteet 2022–2023	
TÄRKEIMMÄT INVESTOINNIT VUONNA 2021–2023	
Investoinnit 2021	
Investoinnit 2022–2023	

Tornion Oppilasasuntola Oy

TULOSLASKELMA	TP 2020	TP 2021	TA 2021
Toimintatuotot	547 307	52 393	52 300
Toimintakulut	-135 445	-51 844	-51 000
Toimintakate	411 863	548	1 300
Rahoitustuotot	30546	612	
Rahoituskulut	-11 966	-1 351	-1 300
Vuosikate	430 443	-191	0
Poistot	-82 841		
Tilikauden tulos	347 603	-191	0
Tilinpäätössiirrot	-118 770		0
Verot	-58177		0
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	170 656	-191	0

TASE	TP 2020	TP 2021	TA 2021
Peruspääoma/osakepääoma	25 228	25 228	
Taseen loppusumma	1 942 334	1 948 322	
Investoinnit netto	-673021	9011	0
Leasing- ja vuokravastuut	0		0
Lainakanta (pitkäaikaiset ja lyhytaikaiset)	3 541 519	1 570 589	
- josta kaupungin myöntämät lainat	26 365	26 365	
- josta kaupungin takaamat lainat	58 299		

TUNNUSLUKUJA	TP 2020	TP 2021	TA 2021
Liiketulos -%	63,5 %	-0,4 %	0,0 %
Vuosikate/Poistot -%	519,6 %		
Laskennallinen lainanhoitokate	2,1	0,0	1,0
Henkilöstömäärä keskimäärin	0		0

Tornion Palveluasunnot Oy

Tornion Palveluasunnot Oy	
Perustiedot	
Yhteisön tytäryhtiöt	
Yhteisön toiminta-ajatus	Asuntojen vuokraaminen ja ylläpito.
Hallituksen puheenjohtaja	Pekka Tallgren
Hallituksen jäsenet	Arja Karhu, Lasse Jutila, Pauli Pyykkö, Marja-Liisa Hentilä 23.9.2021 alkaen Pekka Tallgren, Arja Karhu, Lasse Jutila, Jaana Amonsén, Timo Siivola
Toimitusjohtaja	Maija Rantamaa
Hallituksen käsittely pvm.	
Merkittävät / poikkeukselliset tapahtumat vuonna 2021	Tornion Oppilasasuntola Oy fuusioitu 1.4.2021 alkaen Tornion Palveluasunnot Oy:öön
TÄRKEIMMÄT TOIMINNALLISET TAVOITTEET VUONNA 2021–2023	
Toiminnalliset tavoitteet 2021	
Toiminnalliset tavoitteet 2022–2023	
TÄRKEIMMÄT INVESTOINNIT VUONNA 2021–2023	
Investoinnit 2021	Etappitie 3 viiden asunnon käyttötarkoituksen muutos
Investoinnit 2022–2023	

Tornion Palveluasunnot Oy			
TA-tavoite	Mittarit	Toteuma	Tila
Vuokra-asuntojen laatu ja määrä säilyi kohtuullisena	Vuokrausaste 85 %, PT-suunnitelman mukaiset korjaukset	Käyttöaste 82,77 %, käyttöaste alle 85 % on Kirkkokatu 2–4:ssä ja Etappitie 3:ssa, koska opiskelijat siirtyivät etäopetukseen koronan vuoksi. Tornion Palveluasunnot Oy:n muiden kohteiden käyttöaste on yli 95 %. Etappitie 1 ja Nahkuri on vuokrattu Tornion kaupungille 100 %:sesti.	
Vuokrasaatavien prosenttimäärä liikevaihdosta, luottotappioiden määrä liikevaihdosta	Vuokrasaamiset 2 %, luottotappiot 0,2 %	Vuokrasaamiset 1,03 %, Luottotappiot 0 %	
Asuntoja on tarjolla riittävästi erityisryhmille	Tarvittavat käyttötarkoituksen muutokset.	Etappitie 3:een ARA on myöntänyt käyttötarkoituksen muutoksen vuoden 2025 loppuun asti.	

Tornion Palveluasunnot Oy

TULOSLASKELMA	TP 2020	TP 2021	TA 2021
Toimintatuotot	422 666	748 254	748 117
Toimintakulut	-302 386	-395 863	-614 275
Toimintakate	120 280	352 391	133 842
Rahoitustuotot	3	28	200
Rahoituskulut	-14 622	-23 129	-8 940
Vuosikate	105 661	329 290	125 102
Poistot	-129 099	-218 349	-99 000
Tilikauden tulos	-23 438	110 941	26 102
Tilinpäätössiirrot	24800	500	
Verot	-2480	-1889,25	0
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-1 117	109 552	26 102

TASE	TP 2020	TP 2021	TA 2021
Peruspääoma/osakepääoma	8 000	8 000	8 000
Taseen loppusumma	3 404 170	5 120 518	4 100 000
Investoinnit netto	12 892	1 896 404	100000
Leasing- ja vuokravastuut	0	0	0
Lainakanta (pitkäaikaiset ja lyhytaikaiset)	2 996 573	4 481 266	4 577 051
- josta kaupungin myöntämät lainat	54 493	80 858	80 858
- josta kaupungin takaamat lainat	1 196 675	1 137 611	1 056 000

TUNNUSLUKUJA	TP 2020	TP 2021	TA 2021
Liiketulos -%	-5,5 %	14,8 %	3,5 %
Vuosikate/Poistot -%	81,8 %	150,8 %	126,4 %
Laskennallinen lainanhoitokate	0,3	0,60	0,2
Henkilöstömäärä keskimäärin	0	0	0

Tornion Krunni Oy

Tornion Krunni Oy	
Perustiedot	
Yhteisön tytäryhtiöt	
Yhteisön toiminta-ajatus	Kunnossapito- ja isännöintipalvelujen tuottaminen kuntakonsernin vuokrataloyhtiöille.
Hallituksen puheenjohtaja	Ismo Urpilainen
Hallituksen jäsenet	Eija Sunnari, Lasse Jutila, Juhani Jaako, Minna Tarkka. 23.9.2021 alkaen Ismo Urpilainen, Lasse Jutila, Satu Rantajärvi, Arja Karhu, Jouni Myllyneva.
Toimitusjohtaja	Maija Rantamaa
Hallituksen käsittely pvm.	
Merkittävät / poikkeukselliset tapahtumat vuonna 2021	
TÄRKEIMMÄT TOIMINNALLISET TAVOITTEET VUONNA 2021–2023	
Toiminnalliset tavoitteet 2021	
Toiminnalliset tavoitteet 2022–2023	
TÄRKEIMMÄT INVESTOINNIT VUONNA 2021–2023	
Investoinnit 2021	
Investoinnit 2022–2023	

Tornion Krunni Oy

TULOSLASKELMA	TP 2020	TP 2021	TA 2021
Toimintatuotot	562 340	551 214	706 420
Toimintakulut	-561 629	-516 267	-635 100
Toimintakate	710	34 947	71 320
Rahoitustuotot	40	8,18	0
Rahoituskulut	0	-18	0
Vuosikate	750	34 938	71 320
Poistot	-4 235	-3 438	-4 000
Tilikauden tulos	-3 485	31 500	67 320
Tilinpäätössiirrot	0		0
Verot	0	-4 646	-12200
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-3 485	26 854	55 120

TASE	TP 2020	TP 2021	TA 2021
Peruspääoma/osakepääoma	50 456	50 456	50 456
Taseen loppusumma	233 335	264 688	220 000
Investoinnit netto	4222	0	0
Leasing- ja vuokravastuut	660	165	660
Lainakanta (pitkäaikaiset ja lyhytaikaiset)	0	0	0
- josta kaupungin myöntämät lainat	0	0	0
- josta kaupungin takaamat lainat	0	0	0

TUNNUSLUKUJA	TP 2020	TP 2021	TA 2021
Liiketulos -%	-0,6 %	5,7 %	9,5 %
Vuosikate/Poistot -%	17,7 %	1 016,3 %	1 783,0 %
Laskennallinen lainanhoitokate	9,1	905,0	864,5
Henkilöstömäärä keskimäärin	8,5	8	8

Tornion Työvoimalasäätiö sr

Tornion Työvoimalasäätiö sr	
Perustiedot	
Yhteisön tytäryhtiöt	
Yhteisön toiminta-ajatus	Sosiaalisen työllistämisen ja kuntoutuksen järjestäminen ja kehittäminen Tornion kaupungissa sekä lähikunnissa
Hallituksen puheenjohtaja	Matti Lankila
Hallituksen jäsenet	Eija Kanto, Marja-Liisa Hentilä, Juhani Maliniemi, Petri Röntynen
Toimitusjohtaja	Samuel Juntunen
Hallituksen käsittely pvm.	2.3.2022
Merkittävät / poikkeukselliset tapahtumat vuonna 2021	Korona-avustus Tornion kaupungilta.
TÄRKEIMMÄT TOIMINNALLISET TAVOITTEET VUONNA 2021–2023	
Toiminnalliset tavoitteet 2021	Kuntakokeilun tukeminen ja asiakasohjauksen parantuminen. Ylijäämäinen toimintavuosi.
Toiminnalliset tavoitteet 2022–2023	Kuntakokeilussa menestyminen, asiakasohjauksen parantuminen. Talouden tasapainon tavoittamiseksi ylijäämäiset toimintavuodet. Hyvinvointialue-aikaan valmistautuminen.
TÄRKEIMMÄT INVESTOINNIT VUONNA 2021–2023	
Investoinnit 2021	Ei merkittäviä investointeja.
Investoinnit 2022–2023	

Tornion Työvoimalasäätiö sr			
TA-tavoite	Mittarit	Toteuma	Tila
Säätiön toiminta perustuu tulorakenteeseen	Tilinpäätös, osavuositarkastukset	Säätiön tulos on ylijäämäinen avustuksen ja säästötoimenpiteiden ansiosta.	☒
Säätiön toiminta kehittyy sosiaalisen työllistämisen yksikönä	Kehityshankkeiden tai muiden kehittämistoimenpiteiden raportointi toimintakertomuksessa	Hanketoiminta toteutuu suunnitellusti.	☒
Nuorten ohjaaminen koulutukseen ja työelämään, työnantajayhteistyön lisääminen	Nuorten jatkosijoittuminen 85 %, valtakunnallinen keskiarvo 75 %, nuorisotyöttömyys	Nuorten jatkosijoittuminen 31.12.2021 oli 80,5 %, joka jää hieman tavoitteesta.	☐
Työllisyys kuntakokeilun tukeminen ja asiakasohjauksellisen kehittämisen	Asiakasmäärät, tilastointitiedot.	Asiakasmäärät eivät ole palautuneet vielä koronaepidemiaa edeltävälle tasolle ja säätiön asiakaspaikat ovat vajaakäytöllä.	☐
Pyritään ylijäämäiseen tulokseen, jolla katetaan edellisten vuosien alijäämät.	Tilinpäätös	Tulos on ylijäämäinen avustuksen ja säästötoimenpiteiden ansiosta.	☒

Tornion Työvoimalasäätiö sr

TULOSLASKELMA	TP 2020	TP 2021	TA 2021
Toimintatuotot	1 535 570	1 930 232	1 917 490
Toimintakulut	-1 718 573	-1 726 386	-1 888 002
Toimintakate	-183 003	203 846	29 488
Rahoitustuotot	909	789	0
Rahoituskulut	-304	-1 130	-760
Vuosikate	-182 398	203 505	28 728
Poistot	-19 374	-18 528	-15 700
Tilikauden tulos	-201 772	184 977	13028
Tilinpäätössiirrot	0	0	0
Verot	0	0	0
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-201 772	184 977	13028

TASE	TP 2020	TP 2021	TA 2021
Peruspääoma/osakepääoma	25 000	25 000	25 000
Taseen loppusumma	267 025	229 254	542 362
Investoinnit netto			0
Leasing- ja vuokravastuut	22 691	4 892	1 288
Lainakanta (pitkäaikaiset ja lyhytaikaiset)	212 000	152 000	152000
- josta kaupungin myöntämät lainat	152 000	152 000	152000
- josta kaupungin takaamat lainat			

TUNNUSLUKUJA	TP 2020	TP 2021	TA 2021
Liiketulos -%	-13,1 %	9,6 %	0,7 %
Vuosikate/Poistot -%	-941,4 %	1 098,3 %	183,0 %
Laskennallinen lainanhoitokate	-6,8	10,2	1,4
Henkilöstömäärä keskimäärin	37	33	39

Kiinteistö Oy Tornion Kisakoti

Kiinteistö Oy Tornion Kisakoti	
Perustiedot	
Yhteisön tytäryhtiöt	
Yhteisön toiminta-ajatus	Asuntojen vuokraaminen mielenterveysasiakkaille. Asuntoja 7 kpl.
Hallituksen puheenjohtaja	Hannu Markkula, selvitysmies
Hallituksen jäsenet	
Toimitusjohtaja	
Hallituksen käsittely pvm.	
Merkittävät / poikkeukselliset tapahtumat vuonna 2021	Selvitystoimet ovat käynnissä. Yhtiö katsotaan puretuksi, kun selvitysmies esittää lopputilityksen yhtiökokouksessa. Tämän jälkeen tehdään ilmoitus purkautumisesta kaupparekisteriin ja samassa yhteydessä toimitetaan sinne lopputilitys.
TÄRKEIMMÄT TOIMINNALLISET TAVOITTEET VUONNA 2021 – 2023	
Toiminnalliset tavoitteet 2021	Yhtiön lopettamiseen liittyvät tehtävät.
Toiminnalliset tavoitteet 2022 - 2023	Yhtiön lopettamiseen liittyvät tehtävät.
TÄRKEIMMÄT INVESTOINNIT VUONNA 2021 – 2023	
Investoinnit 2021	
Investoinnit 2022 - 2023	

Länsi-Pohjan Hevosurheilukeskus Oy

Länsi-Pohjan Hevosurheilukeskus Oy	
Perustiedot	
Yhteisön tytäryhtiöt	
Yhteisön toiminta-ajatus	Kilparadan ja siihen liittyvien rakennusten ja laitteiden rakentaminen, ylläpito ja vuokraus sekä hevosurheilutilaisuuksien ja muiden erilaisten kurssi-, koulutus- ja yleisötilaisuuksien järjestäminen.
Hallituksen puheenjohtaja	Matti Lankila
Hallituksen jäsenet	Teemu Alatalo, Markus Kannala, Ulla Miettunen, Matti Vaajoensuu
Toimitusjohtaja	Marja-Riitta Tervahauta
Hallituksen käsittely pvm.	17.2.2022
Merkittävät / poikkeukselliset tapahtumat vuonna 2021	Katsomorakennuksen Keminpuoleisen päädyn katto korjattu
TÄRKEIMMÄT TOIMINNALLISET TAVOITTEET VUONNA 2021–2023	
Toiminnalliset tavoitteet 2021	Talouden tasapainottaminen.
Toiminnalliset tavoitteet 2022–2023	Talouden tasapainottaminen.
TÄRKEIMMÄT INVESTOINNIT VUONNA 2021–2023	
Investoinnit 2021	Katsomorakennuksen Keminpuoleisen päädyn katto korjattu
Investoinnit 2022–2023	Katsomorakennuksen sisäpuolen korjaukset tarpeen mukaan

Länsi-Pohjan Hevosurheilukeskus Oy

TULOSLASKELMA	TP 2020	TP 2021	TA 2021
Toimintatuotot	31 177	36 207	32 000
Toimintakulut	-6 711	-7 074	-8 200
Toimintakate	24 466	29 133	23 800
Rahoitustuotot	0	0	0
Rahoituskulut	-1 989	-1 530	-4 000
Vuosikate	22 477	27 603	19 800
Poistot	-27 090	-28 118	-30 937
Tilikauden tulos	-4 613	-515	-11 137
Tilinpäätössiirrot	0		0
Verot	0		0
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-4 613	-515	-11 137

TASE	TP 2020	TP 2021	TA 2021
Peruspääoma/osakepääoma	374 294	374 294	374 294
Taseen loppusumma	358 236	339 893	
Investoinnit netto			8500
Leasing- ja vuokravastuut			
Lainakanta (pitkäaikaiset ja lyhytaikaiset)	91 939	74 140	91 939
- josta kaupungin myöntämät lainat	16 300	16 300	16 300
- josta kaupungin takaamat lainat	75 639	57 840	75 639

TUNNUSLUKUJA	TP2020	TP 2021	TA 2021
Liiketulos -%	-14,8 %	-1,4 %	-34,8 %
Vuosikate/Poistot -%	83,0 %	98,2 %	64,0 %
Laskennallinen lainanhoitokate	1,8	2,7	1,54
Henkilöstömäärä keskimäärin	0	0	0

Tornion Keilahalli Oy

Tornion Keilahalli Oy	
Perustiedot	
Yhteisön tytäryhtiöt	
Yhteisön toiminta-ajatus	Keilailu on koko perheen harrastus, joko yksin tai porukalla. Keilailu sopii kaiken ikäisille.
Hallituksen puheenjohtaja	Pauli Ojanperä
Hallituksen jäsenet	Kari Juottonen, Markus Kannala, Heikki Keinänen, Markku Taramaa
Toimitusjohtaja	
Hallituksen käsittely pvm.	
Merkittävät / poikkeukselliset tapahtumat vuonna 2021	
TÄRKEIMMÄT TOIMINNALLISET TAVOITTEET VUONNA 2021–2023	
Toiminnalliset tavoitteet 2021	
Toiminnalliset tavoitteet 2022–2023	
TÄRKEIMMÄT INVESTOINNIT VUONNA 2021–2023	
Investoinnit 2021	
Investoinnit 2022–2023	

Tornion Keilahalli Oy

TULOSLASKELMA	TP 2020	TP 2021	TA 2021
Toimintatuotot	6 845	11 452	3 600
Toimintakulut	-4 769	-6 681	-3 800
Toimintakate	2 076	4 771	-200
Rahoitustuotot	1		0
Rahoituskulut	-1 491	-912	-1 200
Vuosikate	586	3 859	-1 400
Poistot	-5 810	-5 679	-9 000
Tilikauden tulos	-5 223	-1 820	-10 400
Tilinpäätössiirrot	0		0
Verot	0		0
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-5 223	-1 820	-10 400

TASE	TP 2020	TP 2021	TA 2021
Peruspääoma/osakepääoma	108 901	108 901	108 901
Taseen loppusumma	247 737	241 398	
Investoinnit netto	0		0
Leasing- ja vuokravastuut	0		0
Lainakanta (pitkäaikaiset ja lyhytaikaiset)	107 584	104 084	102 439
- josta kaupungin myöntämät lainat			
- josta kaupungin takaamat lainat	95 584	92 084	91 439

TUNNUSLUKUJA	TP 2020	TP 2021	TA 2021
Liiketulos -%	-76,3 %	-15,9 %	-288,9 %
Vuosikate/Poistot -%	10,1 %	67,9 %	-15,6 %
Laskennallinen lainanhoitokate	0,1	0,3	-0,01
Henkilöstömäärä keskimäärin			

Business Tornio

Business Tornio	
Perustiedot	
Yhteisön tytäryhtiöt	
Yhteisön toiminta-ajatus	Tornion elinkeinoelämän kehittäminen ja monipuolistaminen, työllisyyden edistäminen sekä matkailupalvelujen tarjoaminen.
Hallituksen puheenjohtaja	Kimmo Auno 6.10.2021 asti Risto Leinonen 7.10.2021 alkaen
Hallituksen jäsenet	6.10.2021 asti: Tapio Herajärvi, Terhi Luokkanen, Timo Nousiainen, Raimo Pohjanen, Mikko Ylitalo 7.10.2021 alkaen: Tapio Herajärvi, Jukka Kujala, Terhi Luokkanen, Raimo Pohjanen, Kari Rantamaa, Mikko Ylitalo
Toimitusjohtaja	Marko Alamartimo
Hallituksen käsittely pvm.	Tilinpäätös esitellään hallitukselle kokouksessa 24.2.2022 ja hyväksytään hallituksen kokouksessa maaliskuussa. Yhtiökokous järjestetään huhtikuussa 2022.
Merkittävät / poikkeukselliset tapahtumat vuonna 2021	Business Torniolle on myönnetty Outokummun ÄRM-rahoituksen kautta rahoitus New Business -hankkeen toteuttamiseksi. Hanke kestää vuoden 2023 loppuun saakka. Kokonaisbudjetti hankkeelle on noin 970 000 e. Hankkeessa ovat mukana kumppaneina Lappia, Lapin AMK ja Lapin yliopisto. Business Tornion osuus koko hankkeesta on noin 52 %. Hanke käynnistyi syksyn 2021 aikana, projektipäällikkö aloitti tehtävässään syyskuun alussa ja TKI-asiantuntija marraskuun alussa. Business Tornio vastaa koko hankkeen hallinnoinnista päätoteuttajana.
TÄRKEIMMÄT TOIMINNALLISET TAVOITTEET VUONNA 2021–2023	
Toiminnalliset tavoitteet 2021	<p>Lapin Kaasutaloussuunnitelma -hanke on edennyt hyvin. Jatkoaikaa on saatu hankkeelle kaksi kertaa, ensin vuoden 2021 loppuun ja nyt 3/2022 saakka. Hankkeessa tähdätään kaasun ja bio-kaasun hyödyntämiseen edistämällä sen kaikkia näkökulmia: tuottamista, jakelua ja kulutusta. Hanke kokoaa aiemmin tehtyjä selvityksiä yhteen ja viestii ulospäin saaduista tuloksista. Meneillään olevat biokaasulaitokseen liittyvät investointiselvitykset vaikuttavat lupaavilta ja samassa selvityksessä myös tankkauspisteen investointi mahdollisuuksia ja kaasun käyttämisestä kiinnostuneita on löydetty varsin hyvin. Selvitystyöt hankkeessa ovat kokonaisuudessaan pystytyt toteuttamaan jopa tavoitteita laajempina, ulkopuoliset palvelut on pystytty hankkimaan kilpailukykyisesti.</p> <p>Business Tornio on jatkanut Two Countries - One Destination -hankkeen toimenpiteitä. Hankkeen toteutus on kokonaan ollut koronaepidemian aikana, minkä vuoksi monia toimenpiteitä on jouduttu muokkaamaan. Hanke kestää vuoden 2022 syksyyn saakka. Hankkeen keskeisimpinä tavoitteina on kehittää alueen markkinointia, auttaa yrityksiä tuotteiden ja palveluiden kehittämisessä ja kaupallistamisessa sekä matkailualueiden infraan liittyviä kehitystoimia. Matkanjärjestäjä- ja media-vierailuja on pystytty toteuttamaan osin virtuaalisesti ja osin fyysisesti. Verkkosivuston kehitys on aloitettu ja se jatkuu edelleen sisällön kehittämisellä. Infraan liittyvät selvitystyöt rantareitin ja Kukkolankosken sillan osalta on toteutettu suunnitelman mukaisesti.</p> <p>Business Tornio on jatkanut Invest In Tornio – Invest In Future -toimintaympäristön kehittämishanketta, jonka tavoitteena on selkeyttää alueiden markkinointia ja edesauttaa alueelle sijoittuvien yritysten määrää. Lisäksi hankkeessa konseptoidaan terästeollisuuden ja rakentamisen klusterista yhtenäinen markkinointikonsepti, jota yhtiö aktiivisesti tulee markkinoimaan kotimaassa ja myös ulkomaille eri kanavien ja tapahtumien sekä messujen kautta yhdessä alueen yritysten kanssa. Hankkeen kokonaisbudjetti on noin 315 000 euroa ja omarahoitusosuudesta (20 %) yhtiö vastaa omalla rahoituksellaan. Hanketta varten ei ole erillisesti palkattu lisäresursseja vaan projektipäällikön tehtävät hoidetaan omien tehtävien ohella. Business Tornio on osallistunut Alihankinta 2021 -messuille Tampereella, toteuttanut elinkeino- ja invest in -markkinointia tukevat videokuvaukset ja valmistellut laajasti Invest In -materiaalia.</p>

	<ul style="list-style-type: none"> • Vuoden 2021 aikana Business Tornio otti käyttöön toimitilapörssin, jonka kautta alueen vapaita toimitiloja voidaan markkinoida paremmin ja samalla helpotetaan toimitilojen löydettävyyttä myös paikallisille toimijoille. Toimitilapörssin kehityksessä huomioidaan myös teollisuuden ja kaupan myytävät ja vuokrattavat tontit. Kehitystyö jatkuu edelleen. • 2021 aikana Business Tornio tulee ottamaan käyttöön palvelun ja verkkosivuston, jonka kautta Torniossa olevia avoimia työpaikkoja voidaan markkinoida keskitetysti ja parantaa näin osaltaan yritysten työvoiman saatavuutta sekä edistää alueen vetovoiman positiivista kehittymistä. Kehitystyö jatkuu edelleen. • Business Tornio markkinoi aluetta yhtenäisesti rakentamisen ja metalliteollisuuden klusterina mahdollisissa markkinointi ja messu tapahtumissa, sekä sähköisissä kanavissa. Toiminta jatkuu ja kehittyy edelleen.
Toiminnalliset tavoitteet 2022–2023	<p>Lapin Kaasutaloussuunnitelma -hanke jatkuu 3/2022. Hankkeen tuotoksena syntyy Lapin Kaasutaloussuunnitelma -julkaisu, loppuseminaari, selvityksiä biokaasun hyödyntämismahdollisuuksista teollisuudessa ja biokaasulaitoksen investointiin liittyviä tukimateriaaleja.</p> <p>Two Countries – One Destination -hanke jatkuu 9/2022. Hankkeen loppuaikana on paljon toimenpiteitä edelleen matkanjärjestäjä- ja mediavierailujen osalta sekä markkinointimateriaalin kehittämistä.</p> <p>Invest In Tornio – Invest In Future -hankkeelle tullaan hakemaan jatkoaikaa alkuperäisestä 5/2022 – 10/2022, jotta toimenpiteiden toteutukselle jää enemmän aikaa ja hanke mahdollistaa myös osallistumisia useampaan messu-/markkinointitapahtumaan. Tehtyjen toimenpiteiden jatkokehittäminen ja materiaalien sekä työkalujen julkaisu ja markkinointi.</p> <p>1/2022 Business Tornio on hakenut Work In Sea-Lapland -hanketta, joka on seudullisesti yhteinen hanke, jota Business Tornio hallinnoi. Hanke on suunniteltu käynnistyvän 4/2022 ja hankkeen keskeisin tavoite on auttaa alueen yrityksiä työvoiman saatavuuteen liittyvissä haasteissa. Hankkeen omarahoitukseen osallistuvat Tornio, Kemi, Keminmaa, Simo, Tervola ja Ylitornio.</p>
TÄRKEIMMÄT INVESTOINNIT VUONNA 2021–2023	
Investoinnit 2021	Merkittäviä investointeja ei ole.
Investoinnit 2022–2023	Merkittäviä investointeja ei ole näköpiirissä.

Business Tornio			
TA-tavoite	Mittarit	Toteuma	Tila
Yhtiö neuvoo yritystoiminnan käynnistämistä suunnittelevia asiakkaita.	<ul style="list-style-type: none"> 30% perustettujen yritysten omistajista / yrittäjistä käyttää neuvontapalveluja (PRH:n tilasto) 200 neuvontapalvelutapahtumaa 	<p>Perustettujen yritysten kokonaismäärä vuonna 2021: 114 kpl.</p> <p>Palveltujen yritysten omistajista / yrittäjistä hieman vajaa 30 % käytti Business Tornion palveluja. Neuvontapalvelutapahtumia oli noin 170 kpl</p>	
Yhtiö tukee toimivia yrityksiä niiden liiketoiminnan kehittämisessä.	<ul style="list-style-type: none"> 40% yritys- / kehittämistukia saaneista yrityksistä käyttää BT:n kehittämispalveluja Myönnettyjen kehittämistukien kokonaisvolyyymi 500 000€ 80 kehittämispalvelutapahtumaa 	<p>Business Tornio oli mukana valtaosassa investointi- ja kehittämistukihankkeita.</p> <p>Kokonaisavustusten määrä ylitti reilusti tavoitteen, yhteensä n. 3 milj. €</p> <p>Palvelutapahtumien määrä ylitti tavoitteen, yhteensä 124 kpl</p>	
Tornion yritysalueiden markkinointi.	<p>Yritysalueille sijoittuvia yrityksiä (uusi kiinteistö, vuokraus tai kiinteistön ostos)</p> <ul style="list-style-type: none"> Kromilaakso 5kpl Torppi 5kpl Suensaari, toimitilapörssein myötä seurataan vapaiden/tyhjien tilojen määrän kehitystä <p>Arctio -alueen markkinoinnin käynnistys</p> <ul style="list-style-type: none"> 5 alustavaa neuvottelua sijoittautumisesta 	<p>Kromilaaksoon on toteutunut kaksi tonttivarausta.</p> <p>Torpin alueella on toteutunut neljä tonttivarausta</p> <p>Arction alueen markkinointi käynnistynyt, suurteollisuustoimijoiden kanssa on ollut neuvotteluja, mutta ei varauksia.</p>	
Two Countries – One Destination hankkeen käynnistäminen (edellyttää myönnteistä rahoituspäätöstä)	<ul style="list-style-type: none"> Markkinoinnin ohjausryhmä kokoontuu neljä kertaa 2 matkanjärjestäjävierailu alueella 2 median vierailumatkaa alueelle 	<p>Markkinointiryhmä on kokoontunut kuukausittain. Koronan aikana kokoontumiset ovat olleet pääosin virtuaalisia.</p> <p>Matkanjärjestäjille on järjestetty yksi virtuaalinen vierailu ja fyysinen vierailu.</p> <p>Mediamatkoja on toteutunut kolme.</p>	
Lapin kaasutaloussuunnitelma –hankkeen kautta kaasuun liittyvä infra ja käyttömahdollisuudet paranevat	<p>Kaasutankkausasema</p> <ul style="list-style-type: none"> Sijoittautumisen esisopimus <p>Biokaasulaitoksen investointi</p> <ul style="list-style-type: none"> 5:n potentiaalisen toimijan kanssa alustavat neuvottelut <p>Yhteistilaisuuksia/seminaareja/tiedotteita 2–5 kpl</p>	<p>Tankkausaseman suhteen neuvotteluja on ollut.</p> <p>Laitoksen investoinnista on käynnistetty tarkempi työvaihe yhdessä Tornion Energian kanssa siten, että Tornion Energia olisi mahdollinen pääinvestori. Tankkausasema liittyy tähän investointisuunnitelmaan myös.</p> <p>Torandassa järjestettiin biokaasuautojen esittelytilaisuus ja asiantuntijaseminaari. Osallistujia oli paikalla noin 40.</p> <p>Virtuaalisia tilaisuuksia on järjestetty kaksi, yhteensä osallistujia oli noin 50.</p>	
Business Tornio, Invest In Tornio - Invest In Future	<ul style="list-style-type: none"> Teollisuuden ja kaupan alueiden markkinointimateriaali Rakentamisen ja teollisuuden yhteinen markkinointikonsepti 	<p>Materiaalia on tehty mm Kustaankulmasta ja Torpintorista ja niiden osalta on useita neuvotteluja menossa. Materiaali päivittyy myös verkkosivuille. Materiaalia tulee vielä lisää.</p> <p>Toimitilapörssi on otettu käyttöön. Avoimet työpaikat palvelu on otettu käyttöön.</p>	

	<ul style="list-style-type: none"> • Osallistuminen yhteisesti messu-/ markkinointitapahtumaan • Kyläjoki, käytön ja markkinoinnin konseptointi • Toimitilapörssin käyttöön ottaminen • Avoimien työpaikkojen yhtenäinen markkinointi 	<p>Alihankinta 2021 -messuilla markkinoitu aluetta ja alueen yrityksiä.</p> <p>Kyläjoki-alueen kokonaisuutta koskeva suunnittelu käynnistettiin ja valmistuu tarkemmin 2022 vuoden puolella.</p> <p>Terästä ja rakentamista -konseptin työ käynnistynyt, kehitystyötä jatketaan. Verkkosivuille on saatu nostettua ensimmäinen kokonaisuus.</p>	
Alueelle sijoittautuu uusia isoja työllistäjiä	Alueelle sijoittuva toimija työllistää yli 10 hlö	Mahdollisesti uusi kaupan toimija tulee Tornioon, mutta työllisyysvaikutukset näkyvät vasta 2022 kun uusi liike avataan.	☒
Tapahtumat / koulutukset yrityksille ja sidosryhmille	<ul style="list-style-type: none"> • 4–5 kpl vuodessa • Osallistujia yhteensä 80–100 kpl 	<p>Virtuaalisesti alkuvuoden aikana on ollut yhteensä kolme. (Logistiikka, Biokaasu ja BF)</p> <p>Osallistujia on ollut tapahtumasta riippuen 120, 30 ja 20</p> <p>Loppuvuoden aikana oli useampi tapahtuma virtuaalisesti, hybridinä ja livenä. Yhteensä osallistujia n. 120.</p>	☒
Asiakastytyväisyyskyselyn tulos	4,0 (asteikolla 1–5)	Kysely on toteutettu 2022 vuoden alussa. Asiakastytyväisyys oli 4,41.	☒

Business Tornio

TULOSLASKELMA	TP 2020	TP 2021	TA 2021
Toimintatuotot	904 531	1 247 698	1 270 845
Toimintakulut	-835 278	-1 221 239	-1 267 528
Toimintakate	69 253	26 459	3 317
Rahoitustuotot	4	20,4	0
Rahoituskulut	-159	-803,18	0
Vuosikate	69 098	25 676	3 317
Poistot	-3 806	-3 407,11	-3 000
Tilikauden tulos	65 292	22 269	317
Tilinpäätössiirrot	0		
Verot	0		
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	65 292	22 269	317

TASE	TP 2020	TP 2021	TA 2021
Peruspääoma/osakepääoma	181 643	181 643	181 643
Taseen loppusumma	485 719	503 302	485 719
Investoinnit netto	0		0
Leasing- ja vuokravastuut	11 227	8 072	6 000
Lainakanta (pitkäaikaiset ja lyhytaikaiset)	140 000	140 000	
- josta kaupungin myöntämät lainat	140 000	140 000	
- josta kaupungin takaamat lainat			

TUNNUSLUKUJA	TP 2020	TP 2021	TA 2021
Liiketulos -%	7,2 %	1,8 %	0,0 %
Vuosikate/Poistot -%	-1 815,5 %	-753,6 %	
Laskennallinen lainanhoitokate	3,92	1,45	
Henkilöstömäärä keskimäärin	7	9	9

Bottenvikens Reningsverk Ab

Bottenvikens Reningsverk Ab	
Perustiedot	
Yhteisön tytäryhtiöt	
Yhteisön toiminta-ajatus	Tornion ja Haaparannan jäteveden puhdistus
Hallituksen puheenjohtaja	Markus Kannala
Hallituksen jäsenet	Markku Taramaa, Sven Tornberg
Toimitusjohtaja	Sofia Rosendahl, Hans Kenttä 1.1.–30.9.2022
Hallituksen käsittely pvm.	11.2.2022
Merkittävät / poikkeukselliset tapahtumat vuonna 2021	Ensimmäisellä ja kolmannella neljänneksellä luvan mukainen raja-arvo fosforin reduktion sekä pitoisuuden osalta ylittyi. Ylitys aiheutui laitokselle toimitetusta sakokaivolietteestä. Asiasta on raportoitu valvovalle viranomaiselle.
TÄRKEIMMÄT TOIMINNALLISET TAVOITTEET VUONNA 2021–2023	
Toiminnalliset tavoitteet 2021	Laitos saavuttaa toiminnalle asetetut viranomaisvaatimukset kustannustehokkaasti ja kestäväällä tavalla.
Toiminnalliset tavoitteet 2022–2023	Toiminnalliset tavoitteet ovat ennallaan, eli viranomaisvaatimusten saavuttaminen.
TÄRKEIMMÄT INVESTOINNIT VUONNA 2021–2023	
Investoinnit 2021	<ul style="list-style-type: none"> • Uusi palokeskus • Sakokaivolietteen vastaanoton esikäsittely, jolla saadaan tasoitettua lietteen vastaanotosta aiheutuvia kuormitushuippuja • Varavoima pääpumppaamolle • Laitoksella on otettu käyttöön uusi SCADA automaatiojärjestelmä
Investoinnit 2022–2023	<ul style="list-style-type: none"> • Kattorakenteen saneeraus henkilöstötilojen osalta vuoto-ongelmista johtuen • Runkolinja pumppaamon ja laitoksen välillä

Bottenvikens Reningsverk Ab			
TA-tavoite	Mittarit	Toteuma	Tila
Päästään viranomaisten asettamiin tavoitteisiin taloudellisesti kestäväällä tavalla.	Lupaehdot	Fosforin osalta ylitys Q1 ja Q3 BOD7 osalta luvan mukaisesti.	

Bottenvikens Reningsverk Ab

TULOSLASKELMA	TP 2020	TP 2021	TA 2021
Toimintatuotot	1 465 812	1 511 645	1 433 333
Toimintakulut	-986 365	-1 148 050	-976 190
Toimintakate	479 447	363 595	457 143
Rahoitustuotot	0	0	0
Rahoituskulut	-63 079	-24 838	-57 142
Vuosikate	416 368	338 758	400 001
Poistot	-162 302	-173 469	-171 429
Tilikauden tulos	254 066	165 288	228 572
Tilinpäätössiirrot	0	0	0
Verot	0	0	0
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	254 066	165 288	228 572

Kurssi (vuoden keskiarvo)

10,50

10,1459

TASE	TP 2020	TP 2021	TA 2021
Peruspääoma/osakepääoma	114 285	117 070	114 285
Taseen loppusumma	2 640 764	2 833 185	3 028 371
Investoinnit netto	260424	333 063	238 095
Leasing- ja vuokravastuut			
Lainakanta (pitkäaikaiset ja lyhytaikaiset)	1 323 615	1 304 157	1 283 401
- josta kaupungin myöntämät lainat			
- josta kaupungin takaamat lainat	0	0	12 108

Kurssi (vuoden viimeinen arvo)

10,50

10,2503

TUNNUSLUKUJA	TP 2020	TP 2021	TA 2021
Liiketulos -%	17,3 %	10,6 %	15,9 %
Vuosikate/Poistot -%	256,5 %	192,5 %	233,3 %
Laskennallinen lainanhoitokate	2,1	1,9	2,1
Henkilöstömäärä keskimäärin	3	4	3

8.6 Kaupunginhallituksen esitys tilikauden tuloksen käsittelystä ja talouden tasapainottamista koskevista toimenpiteistä

Kaupunginhallituksen on kuntalain 115 §:n mukaan tehtävä toimintakertomuksessa tai sen antamisen yhteydessä esitys tilikauden tuloksen käsittelystä sekä talouden tasapainottamista koskevista toimenpiteistä. Jos kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää, toimintakertomuksessa on esitettävä selvitys talouden tasapainotuksen toteutumisesta tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman riittävydestä talouden tasapainottamiseksi.

Tornion kaupunginhallitus on kokouksessaan 13.6.2022 § 233 päättänyt esittää vuoden 2021 tilinpäätöksen tuloksen käsittelystä seuraavaa:

1. Siirretään tilikauden 2021 ylijäämä 1 746 091,63 euroa taseen omaan pääomaan yli-/alijäämätilille.
2. Talouden tasapainottamisen osalta taseeseen jäävä 13 638 085,75 euron kertynyt ylijäämä toimii puskurina, mikäli taloudessa tapahtuu nopeita talousarviossa ennakoimattomia muutoksia. Vuoden 2021 alkuperäisessä talousarviossa vuosikate oli 5 287 716 euroa positiivinen ja tulos oli 612 284 euroa alijäämäinen.

9 Talousarvion toteutuminen

9.1 Toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutuminen

Talousarvion rakenteesta säädetään kuntalaissa siten, että talousarviossa on käyttötalous- ja tuloslaskelma-osa sekä investointi- ja rahoitusosa. Kuntalain 113 §:n mukaan kunnan tilinpäätökseen kuuluvat tase, tuloslaskelma, rahoituslaskelma ja niiden liitteinä olevat tiedot sekä talousarvion toteutusvertailu ja toimintakertomus.

Hyväksyessään talousarvion kaupunginvaltuusto on määritellyt toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet toimielinten ja vastuuhenkilöiden sitovasti noudatettavaksi. Kaupunginhallitus antaa selvityksen tavoitteiden toteutumisesta toimintakertomuksessa.

Toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutuminen vuonna 2021 esitetään toimialueittain yhtenä kokonaisuutena.

Tornion kaupunkistrategia 2017–2021: toteutuminen 2021

Tornion kaupunkistrategia 2017–2021

Toiminta-ajatus / kaupungin perustehtävä

Onnellisten asukkaiden, uudistuvien palveluiden ja menestyvien yritysten vetovoimainen rajakaupunki

Visio 2027 / tavoiteltava tulevaisuuskuva

Maailman toimivin rajakaupunki

Strategiset päämäärät ja valtuustokauden tavoitteet 2017–2021

<p>1 Vetovoimainen rajakaupunki</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Tornion väkiluku kasvaa 2. Investoinnit lisääntyvät, työpaikkamäärä kasvaa ja työttömyys vähenee 3. Matkailuvetovoiman vahvistaminen 4. TornioHaparandan yhteinen ydin-keskusta kasvaa ja kehittyy myönteisesti 5. Myönteinen Tomio-kuva vahvistuu (brändi) 6. Vetovoimaiset ja vaikuttavat koulutuspalvelut 7. Saavutettavuuden parantaminen 8. Toimiva maankäyttöpoliittikka 	<p>2 Toimivat ja uudistuvat palvelut</p> <ol style="list-style-type: none"> 9. Sähköinen asiointi ja itsepalvelut lisääntyvät 10. Asiakaslähtöinen palvelukulttuuri vahvistuu 11. Julkisten palveluiden tuottavuus, tehokkuus ja vaikuttavuus paranevat 12. Vaihtoehtoiset palveluiden tuottamistavat yhteistyössä yritysten ja kolmannen sektorin kanssa 13. Kuntarajat ylittävä yhteistyö ja verkostojen hyödyntäminen sekä kehittäminen palveluiden järjestämisessä ja tuottamisessa 14. Maakunta- ja soterakenneuudistuksen sekä muiden hallinnon uudistusten edellyttämien toimenpiteiden toteutus 	<p>3 Onnellinen ja osallistuva torniolainen</p> <ol style="list-style-type: none"> 15. Kuntalaisten hyvinvointi paranee ja vastuu sekä aktiivisuus omassa hyvinvoinnissa kasvavat 16. Terveellinen, turvallinen ja viihtyisä asuin- ja elinympäristö tukee ja vahvistaa kuntalaisten hyvinvointia 17. Kuntalaisten yhteisöllisyys ja me-henki vahvistuvat 18. Kuntalaisten osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuudet kotikaupunkinsa asioihin paranevat 	<p>4 Toimiva kaupunki-konserni</p> <ol style="list-style-type: none"> 19. Talouden tasapainottaminen 20. Omistajapolitiikan ja omistajaohjauksen vahvistaminen 21. Strateginen henkilöstöjohtaminen 22. Johtamisjärjestelmän kehittäminen
---	--	---	--

Toimintaperiaatteet / näin toimimme

Tornion kaupunki toimii kestävän kehityksen periaatteiden mukaisesti.

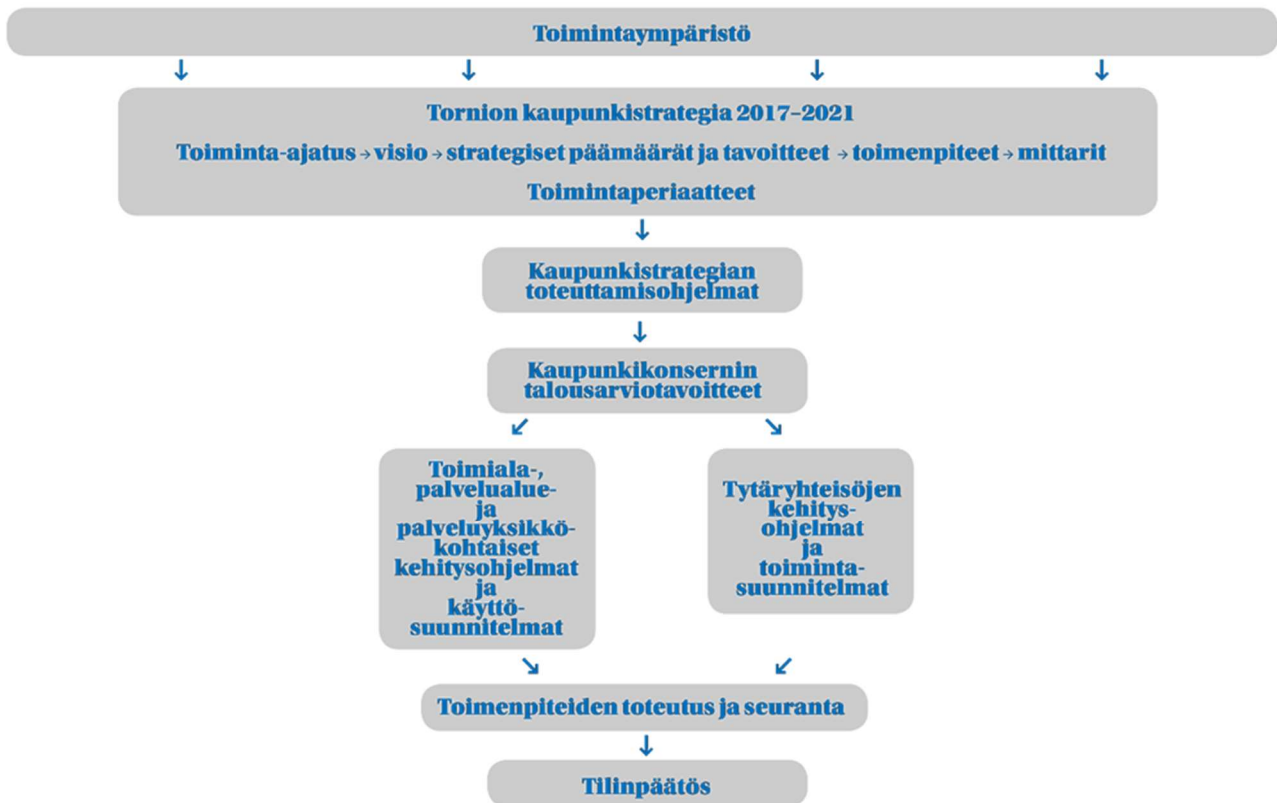
Jatkuva uudistuminen / asiakaslähtöisyys / avoimuus / turvallisuus

Kuvio 13. Tornion kaupunkistrategian 2017–2021 tiivistelmä.

Tornion kaupunkistrategia 2014–2017 hyväksyttiin kaupunginvaltuustossa 25.11.2013 § 101. Vuonna 2017 käynnistettiin kaupunkistrategian uudistamistyö ja Tornion uusi kaupunkistrategia 2017–2021 hyväksyttiin kaupunginvaltuustossa 26.2.2018 § 18. Vuosi 2018 oli strategiatyön näkökulmasta murrosvuosi, jossa talousarviorakenne on laadittu syksyllä pitkälti vanhan strategiarungon pohjalta, mutta uuden strategian hyväksymisen jälkeen ryhdyttiin toteuttamaan ajantasaista kaupunkistrategiaa alkuvuodesta 2018 eteenpäin.

Kaupungin strategisten tavoitteiden toteutumisen arviointipohjana on käytetty nykyistä ja ajantasaista kaupunkistrategiaa. Arviointi on toteutettu sähköiseen muotoon toimialoilta saatujen tietojen pohjalta.

Kaupunkistrategian toimeenpano, seuranta ja arviointi

Kuvio 14. Tornion kaupunkistrategian toimeenpano, seuranta ja arviointi.

Seuraavalta sivulta alkaen on esitetty yhteenveto keskeisimmistä strategian mukaisista toimenpiteistä kokonaisuuksittain tilikaudella 2021.

Vetovoimainen rajakaupunki				
Valtuustokauden strateginen tavoite	Toimenpiteet	Toimenpiteet 2021	Mittarit	Toteuma 2021 / uusien tietojen
1. Tornion väkiluku kasvaa	Kaupunkistrategian toimenpiteet tähtäävät kokonaisvaltaisesti kaupunginväkiluvun kasvattamiseen.	Tornion uuden kaupunkistrategian laadinta käynnistetty. Strategiassa asetetaan mm. uudet väestötavoitteet valtuustokaudelle 2021-2025. Valmisteltu seutukaupunkien vetovoimatutkimusta, joka toteutetaan 2022.	Kaupungin väkiluku 31.12. Lähtötaso: 21 931 (ennakkotieto 31.12.2017)	Tavoite: 21 461 (TK enuste 2019) Toteuma: 31.12.2021: 21 326 as. (-141 as., TK ennakkotieto)
2. Investoinnit lisääntyvät, työpaikkamäärä kasvaa ja työttömyys vähenee	Aktiivinen elinkeinopoliittinen ja yritysmyönteinen päätöksenteko Asiakaslähtöiset elinkeinopalvelut ja rajajoinnin hyödyntäminen sijoittumispalveluissa Kasvualoihin panostaminen (LNG / energia, bio- ja kiertotalous, matkailu, logistiikka, hoiva-ala) Tornion elinkeino-ohjelman ajantasaistaminen Aktiivinen, kokeileva ja vaikuttava työllisyyspolitiikka (mm. Lapin työllisyyskokeilu (1.8.2017–31.12.2018))	Elinkeinojen kehittämissopimus hyväksytty kaupunginhallituksessa 18.1.2021 § 17. Tornion kaupungin uuden elinkeino-ohjelman valmistelu aloitettu Tornion ÄRM-paketti hyväksytty kaupunginhallituksessa 18.1.2021 § 24. Valtioneuvosto myönsi 18.3.2021 Kemi-Tornio alueelle äkillisen rakennemuutoksen hoitoon 1,1 miljoonaa euroa. Uutena hankkeena New Business, ÄRM-hake (25.5.2021-31.12.2023) Yksinyrittäjien koronavastustusten raportointi Jatkettu Lapin Kaasutaloussuunnitelma -hanketta, hanke jatkuu 3/2022 saakka. Myös Investin -hanke jatkunut. Lapin alueellinen työllisyyskokeilu käynnistetty 1.3.2021 alkaen Lausunto Lapin Työllistämistä edistävän monialaisen yhteispalvelun (TYP) organisoinnista vuodelle 2022-2024 (kh. 20.9.2021 § 339) Tuulivoimahankkeiden käynnistäminen: Vinsanmaan alueen yleiskaavamuutoksen käynnistäminen (KH 3.5.2021 § 150), kaavoitussopimus KH 20.9.2021 § 328 ja Marti-	Työpaikat lkm. (2015: 8 603) Yrityspäätös, netto Toteutuneet investoinnit Luovutetut yritystontit kpl Rakentamisen volyyymi m ² (rakennusluvut) Yritysvaikutusten huomiointi Elinkeino- ja työllisyysmittarit (ELPO 2016: 6,9) Työttömyysaste %	Työpaikat lkm. 2019: 8 697 työpaikkaa Yrityspäätös netto 1-12/2021: Kaupparekisteriin merkitty 1-12/2021 114 uutta yritystä ja lakanat 44. Netto +70 Toteutuneet investoinnit: Julkista kehittämistukea sisältävät investointihankkeet yhteensä 7,66 ME Luovutetut yritystontit 6 kpl Rakentamisen volyyymi m ² 20 805 (rakennusluvut) Yrittäjien kuntabarometri - toteutetaan seuraavan kerran 2022 Työttömyysaste % 3/2021 11,3 % 6/2021 11,5 % 9/2021 9,1 % 12/2021 10,4 %

		<p>mon alueen yleiskaava- muutoksen käynnistämi- nen KH 3.5.2021 § 151, kaavoitussopimus KH 20.9.2021 § 329.</p> <p>Kromilaakson 2. vaiheen kaavoitustyö käynnisty- nyt.</p>		
3. Matkailuvetovoiman vahvistaminen	<p>Tornion matkailun master plan</p> <p>Aktiivinen tapahtuma- tuotanto ja kaupunki- kulttuurin vahvistami- nen yhteistyössä kau- pungin ja elinkeinoelä- män kanssa</p>	<p>Kaupungit ja kunnat mat- kailukohteina selvitys (Suomi tänään 1/2021).</p> <p>Two Countries - One Destination -inter- reghanke käynnissä koko vuoden ajan (1/2020 - 9 / 2022), hankkeen koko- naisbudjetti n. 1,2 ME</p> <p>Kukkolankosken sillan esiselvitys ja yleissuunni- telma on valmistunut.</p> <p>Matkailubulevardin kehittä- missuunnitelma on laa- dittu.</p> <p>Jatkettu Meri-Lapin Mat- kailu Oy -yhteistyötä, hy- väksyty kumppanuusso- pimus 2021 (KH 15.3.2021 § 96) ja 2022 (KH 8.11.2021 § 414).</p> <p>Tapahtumien kehittämi- nen Torniossa -hanke käynnissä koko vuoden ajan (3/2020 – 6/2022)</p> <p>Järjestetty kaupungin puolesta mm. Tornio 400 -tapahtuma, Kalott Jazz & Blues, PIOT valotapah- tuma sekä konseptoitu Meän Kesä.</p> <p>Televisionmainonta Selviy- tyjät Pohjola -ohjelman yhteydessä Ruutu-palve- lussa 2-6/2021, kärkenä uusi www.haparandator- nio.com-matkailusivusto. Yhteistyössä Two Count- ries, One Destination - hanke, Business Tornio ja kaupunki.</p>	<p>Matkailutilastot ja tut- kimukset</p> <p>Vetovoimakohteiden ja tapahtumien kävi- jä määrät</p> <p>Matkailuinvestoinnit</p> <p>Matkailun tulo- ja työllisyysvaikutukset / selvitys</p>	<p>Tornion matkailutulo 2021: Ei tiedossa, ei sel- vitetty</p> <p>Yöpymiset (lkm) 1–12/2021: 46 763 (+17,5 %).</p> <p>Kävijämäärät 2021: Aineen taidemuseo 17 637, Tornionlaakson museo 5 166, Kalott jazz & blues 1 239, Rajalla kauppakeskus 1,7 milj. (-7,9 %), Perämeren kansallis- puisto 6 300</p>
4. TornioHaparandan yhteinen ydin-keskusta kasvaa	<p>Europan 14 -jatko- suunnittelu</p>	<p>Hankesuunnittelu Tullin- rannan alueella (E14) on käynnistynyt. Kaavatyö käynnistyy v. 2022.</p>	<p>Tehdyt toimenpiteet</p> <p>Keskustan investoin- nit</p>	<p>Julkiset investoinnit:</p>

ja kehittyi myönteisesti	<p>Kaupunkikuvan ja viihtyisyyden parantaminen / keskustavisio</p> <p>Kaupunkikeskustan kehittämisen uudelleen organisointi</p>	<p>Rajapuiston toisen kevyenliikenteensillan urakka on kilpailutettu. Toteutus 2022.</p> <p>Valmisteltu TEKK -yhdistyksen lakkauttamista. Ei toteutunut vuoden 2021 aikana.</p> <p>Laadittu Two Countries - One Destination -interregionalhankkeen yhteydessä suunnitelma rantaraitista Tornion Näränperästä Haaparannan Sundholmieniin (ns. matkailubulevardi).</p>	<p>Kaupunkikeskustan elinvoimamittaus (2017: 3,558)</p>	<p>- Kaupungintalon peruskorjauksen valmistuminen - Kojamo-teoksen paljastaminen 12.5.2021 - Puutarhakatu, Torikatu, Keskikatu, Saarenpääkatu (töiden aloitus)</p> <p>Yksityiset investoinnit: - Ei merkittäviä investointeja keskustassa 2021</p> <p>TornioHaparandan kaupunkikeskustan elinvoimaindeksi 2021: 2,47 (-0,34), nousua / laskua -12,2 %</p>
5. Myönteinen Tornio-kuva vahvistuu (brändi)	<p>Tornion maine- ja mielikuvan vahvistaminen, maineenhallinta</p> <p>Tornio 400 v -juhluvuoden hyödyntäminen (2021)</p>	<p>Julkisuusanalyysi Tornion julkisuuskuvasta korona- ja rajakeskustelun yhteydessä vuonna 2020 valmis 2/2021. Lähteenä suomalaiset ja ruotsalaiset verkkomediat. Suurin osa julkisuudesta neutraalia, vain 28 prosenttia säilyttään negatiivista (riski ja huoli koronatartuntojen leviämisestä Tornioon rajan yli). Valtakunnalliseen keskusteluun nousivat kaksoiskaupunki ja sen rajattomuus sekä tähän liittyvä erityinen alueellinen yhteisö ja identiteetti, mikä on hyvä asia.</p> <p>Tornion Työvoimalasäätiön ja Tornion Krunnin kaupunkibrändin mukaiset uudet sivustot julkaistu. Tornion Vesi Oy valmis vuonna 2022.</p> <p>Osallistuminen kunta-markkinoinnin SM-kilpailuun (Torneå 1621 -tuotteet ja osallistuvan budjetin pilotti), ei sijoitusta.</p> <p>Tornion brändifilmi valmis 11/2021, asukastarinat valmistuvat 2/2022.</p> <p>Torneå 1621 ja Tornio 400 -brändituotteiden myynti jatkui läpi vuoden, nuorille ohjattavaan osallistuvan budjetoinnin pilottiin kertyi n. 13 000 euroa.</p>	<p>Kuntaimagotutkimukset</p> <p>Mediaseuranta</p>	<p>Julkisuusanalyysi Tornion julkisuuskuvasta korona- ja rajakeskustelun yhteydessä vuonna 2020 valmis 2/2021. Lähteenä suomalaiset ja ruotsalaiset verkkomediat. Suurin osa julkisuudesta neutraalia, vain 28 prosenttia säilyttään negatiivista (riski ja huoli koronatartuntojen leviämisestä Tornioon rajan yli). Valtakunnalliseen keskusteluun nousivat kaksoiskaupunki ja sen rajattomuus sekä tähän liittyvä erityinen alueellinen yhteisö ja identiteetti, mikä on hyvä asia.</p> <p>Kuntien internet-sivujen käyttäjätutkimus 2020: Tornion sivusto kolmen parhaan joukossa (sija 3/16), käyttäjätyytyväisyysindeksi 3,62 (KA 3,50). Ed. tutkimus vuonna 2018: sija 5/12 (3,58/KA 3,50).</p>

		<p>Kuntien internet-sivujen käyttäjätutkimus 2020: Tornion sivusto kolmen parhaan joukossa (sija 3/16), käyttäjätyytyväisyysindeksi 3,62 (KA 3,50). Ed. tutkimus vuonna 2018: sija 5/12 (3,58/KA 3,50).</p> <p>Tornion mainoskyltti paljastettu moottoritien varteen.</p> <p>Tornio 400 -juhlavuoteen liittyen historiatoimikunta saanut työnsä päätökseen (Karungin kunnan historia, KH 29.3.2021 § 118)</p>		
6. Vetovoimaiset ja vaikuttavat koulutuspalvelut	<p>Kumppanuussopimukset (kaupunki/Lappia/Lapin AMK/PPO)</p> <p>Edunvalvonta ja uusien työvoimatarpeeseen perustuvien koulutusohjelmien saaminen kaupunkiin.</p> <p>Lisäksi edistetään oppilaitosten koulutusvientiä.</p>	<p>Tornion kaupungin, Lapin AMK:n ja Lappian välinen kumppanuussopimus 2021-2023 (KH 21.12.2020 § 349, allekirjoitettu 12.1.2021) toiminnut yhteistyön pohjana.</p> <p>PPO:n osalta erillinen kumppanuussopimus.</p>	<p>Kaupungissa toimivat oppilaitokset, koulutusalat/-ohjelmat ja niiden vetovoimaisuus</p> <p>Aloituspaiikat</p>	<p>Lapin amk, Lappia, PPO <u>AMK vetovoima 2021 (päivätoteutus Tornio):</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - kuvataide: 1.3 (25 aloituspaikkaa) - liiketalous 3.5 (75 aloituspaikkaa) - tietojenkäsittely 1.8 (80 aloituspaikkaa) - YAMK Digital Business Management 3.16 <p><u>Lappia Tornio 2021</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - 1 607 opiskelijaa, joista 196 ammattitutkinto, 23 erikoisammattitutkinto, 1 360 perustutkinto, ei tutkintotavoitteisessa koulutuksessa 28 - Painottomattomat opiskelijavuodet yhteensä 834
7. Saavutettavuuden parantaminen	<p>Edunvalvonta</p> <p>Kv-raide-liikennetyksien palvelutason ja infrastruktuurin kehittäminen (Bothnian Corridor, Silkkitie, Jäämerenrata/Narvik)</p> <p>Seudullinen yhteistyö Kemi-Tornion lentoaseman yhteyksien kehittämiseksi</p>	<p>Laurila-Tornio-Haaparanta ratahankkeen rahoitus varmistunut syksyllä 2021. Hankkeen ratasuunnitelmien laatiminen käynnissä. Rakennustyöt määrä aloittaa syksyllä 2022. Hanke valmis 12/2024.</p> <p>Kemi-Tornion lentoaseman matkustajamäärä 1–12 / 2021: 16 738 matkustajaa (22,5 %).</p>	<p>Edunvalvonnassa onnistuminen</p> <p>Kemi-Tornion lentoaseman matkustajamäärä</p>	<p>Laurila-Tornio-Haaparanta ratahankkeen rahoitus varmistunut syksyllä 2021. Hankkeen ratasuunnitelmien laatiminen käynnissä. Rakennustyöt määrä aloittaa syksyllä 2022. Hanke valmis 12/2024.</p> <p>Kemi-Tornion lentoaseman matkustajamäärä 1–12 / 2021: 16 738 matkustajaa (22,5 %).</p>

		Valtio kilpailuttanut Kemi-Tornion lentoaseman operaattoriksi NyxAirin. Liikenne turvattu 14.8.2022 saakka. Edistetty Tornion kaupungille tärkeitä liikennehankkeita (mm. vt. 21, kevyen liikenteen yhteydet, Tornion meriväylän kunnostus + Tornion satama TEN-T kattavan verkon satamaksi).		Valtio kilpailuttanut Kemi-Tornion lentoaseman operaattoriksi NyxAirin. Liikenne turvattu 14.8.2022 saakka. Edistetty Tornion kaupungille tärkeitä liikennehankkeita (mm. vt. 21, kevyen liikenteen yhteydet, Tornion meriväylän kunnostus + Tornion satama TEN-T kattavan verkon satamaksi).
8. Toimiva maankäyttöpolitiikka	Tornion yleiskaava 2021 + ajantasaisuuden arviointi Maapoliittisen ohjelman toteuttaminen (2014-2021) Riittävä tonttutuotanto	Yleiskaavan päivitystarpeet kartoitettu ja päivitystyö on aloitettu liikennetarkastelun osalta. Pihlajasaaren uuden asuinalueen rakentamisen aloittaminen siirtyi vuodelle 2022. Lausunto uudesta kaavoitus- ja rakennuslain luonnoksesta (KH 22.11.2021)	Yleiskaava 2021 Maapoliittinen ohjelma Tonttutuotanto / vuosi (tavoitetaso 30 kpl / vuosi)	Ei uusia tontteja.

Toimivat ja uudistuvat palvelut				
Valtuustokauden strateginen tavoite	Toimenpiteet	Toimenpiteet 2021	Mittarit	Toteutuma 2021 / uusin tieto
9. Sähköinen asiointi ja itsepalvelut lisääntyvät	Sähköisen asioinnin laajentaminen (ajantasainen digiagenda) Kaupungin internet-sivujen kehittäminen sähköisenä palvelualueena Käyttäjättyytyväisyyskysely Valokuidun saatavuuden parantaminen	Digiagendan päivittäminen TA2022 valmisteluun Tornion kaupungin toimielinten kokousten sähköistäminen (kh. 19.4.2021 § 132) Sähköinen kokouskäytäntö otettu käyttöön kaupunginvaltuustossa, kaupunginhallituksessa ja teknisessä lautakunnassa. Sivistos- ja elämänlaatulautakunnat tulossa syksyllä 2022. Toteutettu useita isoja ohjelmistohankkeita (mm. palkkaohjelmisto, asianhallintajärjestelmä, paikkatietojärjestelmä, varhaiskasvatus, sähköinen ilmoittautuminen laajentunut).	Sähköisten palvelujen käyttäjä- ja lukumäärä kasvaa Sähköisten palvelujen käyttäjättyytyväisyys Valokuituverkon kattavuus	Sähköiset palvelut lkm.: 53 kpl (sisäiset + ulkoiset, uudet palvelut CloudMeeting sähköinen kokous (käytössä kaupunginvaltuustossa, kaupunginhallituksessa, teknisten palvelujen lautakunnassa), Nomentia Banking / Analyste, Trimble Locus Cloud SaaS), tilanne 31.12.2021. Kuntien internet-sivujen käyttäjätutkimus 2020 (tulokset valmiina 2021): Tornion sivusto kolmen parhaan joukossa (sija 3/16), käyttäjättyytyväisyysindeksi 3,62 (KA 3,50). Ed. tutkimus vuonna 2018: sija 5/12 (3,58/KA 3,50). Nykyinen valokuituverkko: Korpikylä, Kaa-

		<p>Kuitua Kuntiin - Lapin liiton laajakaistahanke (KH 3.5.2021 § 149)</p> <p>Kaakamon Tietoverkko-osuuskunta laajensi valokuituverkkoa Kallioputaalle, Pirkkiöön ja Puuluotoon. Kaupunki osallistui mm. tiedottamistyöhön. Lisäksi osuuskunta valmisteli valokuituverkon vetämistä Vojakalasta Kukkolaan ja Karunkiin.</p>		<p>kamo, Laivaniemi, Laivajärvi, Kyläjoki, Raumo, Ruohokari, Kirkkokari, Pihlajasaari, Lautamaa, Kantojärvi, Arpela (n. 850 liittymää).</p> <p>Uudet hankealueet 2021:</p> <p>Luotomäki, Kalliopudas, Pirkkiö, Puuluoto. Yhteensä 2021 toteutettujen alueiden jälkeen 933 liittymää.</p> <p>Valmistelussa vuodelle 2022:</p> <p>Vojakkala, Kukkola, Karunki</p> <p>31.12.2021 valokuidun piirissä osuuskunnan kautta 1 074 liittymää (Vojakkala +141).</p>
10. Asiakaslähtöinen palvelukulttuuri vahvistuu	<p>Asiakaspalvelun kehittäminen palveluyksiköissä (mm. koulutus-suunnitelmat, koulutukset, asiakaspalvelusuunnitelmat)</p> <p>Asiakaspalautejärjestelmä</p> <p>Asiakastyytyväisyyskyselyt</p>	<p>Teknisellä toimella pilotoitu, uusi InfoGIS-palautejärjestelmä otettu käyttöön toimialoilla hyvinvointipalveluja lukuunottamatta.</p> <p>Sähköistä asiointia varten lomakkeiston läpikäyminen aloitettu keväällä 2021. Palvelun toimittaja on valittu ja ensimmäiset n. 20 lomaketta on tunnistettu ja tulevat testattavaksi kevään 2022 aikana.</p> <p>Selkokielikoulutus henkilöstölle 3/2021 parantaa saavutettavuutta (saavutettava viestintä), keskimäärin 67 osallistujaa kahtena koulutuspäivänä.</p> <p>Sivistyspalveluilla toteutettu mm. kouluilla tarkennettu asiakaspalvelukysely. Lisäksi tapahtumien yhteydessä toteutettu oppilaitosyhteistyönä asiakaspalvelukyselyitä.</p>	<p>Tehdyt toimenpiteet (esim. toteutuneet koulutuspäivät)</p> <p>Asiakastyytyväisyys / -palaute</p> <p>Kuntapalvelututkimukset 2-4 vuoden välein</p>	<p>Kuntalais- ja päättäjätutkimusta ei toteutettu 2021</p> <p>Teknisellä toimella pilotoitu, uusi InfoGIS-palautejärjestelmä otettu käyttöön toimialoilla hyvinvointipalveluja lukuunottamatta.</p> <p>Sähköistä asiointia varten lomakkeiston läpikäyminen aloitettu keväällä 2021. Palvelun toimittaja on valittu ja ensimmäiset n. 20 lomaketta on tunnistettu ja tulevat testattavaksi kevään 2022 aikana.</p> <p>Selkokielikoulutus henkilöstölle 3/2021 parantaa saavutettavuutta (saavutettava viestintä), keskimäärin 67 osallistujaa kahtena koulutuspäivänä.</p>
11. Julkisten palveluiden tuottavuus, tehokkuus ja vaikuttavuus paranevat	Tornion kaupungin toimintojen jatkuva uudistaminen (palvelut, palveluprosessien kuvaaminen ja kehittäminen,	Osallistuttu USO6 hankkeeseen. Toimintaympäristöanalyysi saatu 5/2021 + toteutettu mm. strategiatyöpaja.	<p>Tutkimukset ja selvitykset</p> <p>Palvelukustannukset</p> <p>Palveluiden optimointi</p>	Osallistuttu USO6 hankkeeseen. Toimintaympäristöanalyysi saatu 5/2021 + toteutettu mm. strategiatyöpaja.

	<p>palveluverkko, henkilöstö, kiinteistöt, hankinnat, työkalut)</p>	<p>Osallistuttu aktiivisesti kaupungintalon peruskorjaustyöryhmän toimintaan ja muutettu peruskorjattuun kaupungintaloon 9/2021.</p> <p>Palvelujen järjestämishjelmaa ei laadittu 2021.</p> <p>Isopalon päiväkodin tarveselvitys laadittu (KH 21.6.2021 § 217). Selvitystä on päivitetty koskemaan koko päiväkotiverkkoa.</p> <p>Näätisaaren koulu lakkautettu</p>	<p>Kaupungin omistamien tilojen käyttöaste</p>	<p>Osallistuttu aktiivisesti kaupungintalon peruskorjaustyöryhmän toimintaan.</p> <p>Palvelujen järjestämishjelmaa ei laadittu 2021. Ei tarvetta.</p> <p>Isopalon päiväkodin tarveselvitys (KH 21.6.2021 § 217)</p>
<p>12. Vaihtoehtoiset palveluiden tuottamistavat yhteistyössä yritysten ja kolmannen sektorin kanssa</p>	<p>Asiakassetelin käytön laajentaminen tarkoituksenmukaisissa palveluissa</p> <p>Monituottajamallien ja verkostokumppanuuk-sien aktiivinen edistäminen</p>	<p>Harrastamisen Suomen malliin liittyen sivistyspalveluissa tehty yhteistyötä paikallisten urheiluseurojen kanssa (mm. harrastusryhmät).</p> <p>Suuntaa reiteille -hankkeen toimenpiteitä on toteutettu yhteistyössä kyläyhdistysten kanssa.</p>	<p>Asiakassetelin piirissä olevat palvelut</p> <p>Selvitetyt ja toteutuneet monituottajamallit</p>	<p>Sivistyspalveluissa jatkettu PPO:n kanssa os-topalvelusopimusta aikuisten perusopetuksen järjestämisestä (sopimuskausi 1 v.)</p> <p>Harrastamisen Suomen malliin liittyen sivistyspalveluissa tehty yhteistyötä paikallisten urheiluseurojen kanssa (mm. harrastusryhmät)</p>
<p>13. Kuntarajat ylittävä yhteistyö ja verkostojen hyödyntäminen sekä kehittäminen palveluiden järjestämisessä ja tuottamisessa</p>	<p>Kuntarajat ylittävä yhteistyö tuottavuutta, tehokkuutta ja vaikuttavuutta parantavissa palveluissa (raja-, seutu- ja maakuntayhteistyö).</p> <p>Palveluyhteistyön kehittäminen Kemi-Tornion alueella seutuyhteistyön nykytilaselvityksen pohjalta</p>	<p>Länsi-Pohjan sosiaali- ja terveyspalvelujen ja sairaanhoitopiiriin kuntayhtymän perussopimuksen uudistaminen (KV 14.6.2021 § 202)</p> <p>Nuorison orkesteritoiminnan järjestäminen Meri-Lapin alueella (KH 18.1.2021 § 20)</p> <p>Lausunto Tervolan maaseutulaustakunnan ja maaseutujaoston lakkauttamisesta ja neuvottelukunnan roolin vahvistamisesta KH 15.3.2021 § 95</p> <p>Tornio-Haaparanta rajayhteistyön toimintasuunnitelma (KV 16.8.2021 § 97)</p> <p>Yhteisopettajuus Meri-Lapin alueen (Tornio, Kemi, Keminmaa) lukioiden kanssa (erityisopettajat, C-kielet)</p>	<p>Tehdyt selvitykset ja päätökset</p>	<p>Länsi-Pohjan sosiaali- ja terveyspalvelujen ja sairaanhoitopiiriin kuntayhtymän perussopimuksen uudistaminen (KV 14.6.2021 § 202)</p> <p>Nuorison orkesteritoiminnan järjestäminen Meri-Lapin alueella (KH 18.1.2021 § 20)</p> <p>Lausunto Tervolan maaseutulaustakunnan ja maaseutujaoston lakkauttamisesta ja neuvottelukunnan roolin vahvistamisesta KH 15.3.2021 § 95</p> <p>Tornio-Haaparanta rajayhteistyön toimintasuunnitelma (KV 16.8.2021 § 97)</p> <p>Yhteisopettajuus Meri-Lapin alueen (Tornio, Kemi, Keminmaa) lukioiden kanssa (erityisopettajat, C-kielet)</p>

14. Maakunta- ja sote-rakenne -uudistuksen sekä muiden hallinnon uudistusten edellyttämien toimenpiteiden toteutus	Sote- ja maakuntalainsäädännön edellyttämien toimenpiteiden toteuttaminen Torniossa ja Lapissa Mehiläinen Länsi-Pohja Oy (yhteisyritys) Talous- ja velkaneuvonta valtiolle 1.1.2019	Lapin hyvinvointialueen valmistelutoimielimen asettaminen ja edustajien nimeäminen väliaikaiseen valmistelutoimielimeen (KH 3.5.2021 § 156) Osallistuttu Lapin hyvinvointialueen valmistelutyöhön	Tehdyt toimenpiteet	Lapin hyvinvointialueen valmistelutoimielimen asettaminen ja edustajien nimeäminen väliaikaiseen valmistelutoimielimeen (KH 3.5.2021 § 156) Osallistuttu Lapin hyvinvointialueen valmistelutyöhön
--	---	--	---------------------	--

Onnellinen ja osallistuva torniolainen				
Valtuustokauden strateginen tavoite	Toimenpiteet	Toimenpiteet 2021	Mittarit	Toteutuma 2021 / uusin tieto
15. Kuntalaisten hyvinvointi paranee ja vastuu sekä aktiivisuus omassa hyvinvoinnissa kasvavat - Kokoväestö / työikäiset	HYTETU -työn organisointi uudessa kunnassa (mm. hyvinvointikoordinaattori) Väestön aktivointi hyvinvointia tukeviin ja terveellisiin elämäntapoihin	Hyvinvointiryhmä koontui 11 kertaa vuoden aikana ja johtoryhmä neljä (4) kertaa. Valtuusto hyväksyi 2021 laajan hyvinvointikertomuksen kertomusosueen ja käynnisti suunnitelmaosuuden vuosille 2021–2025, nostaen kolme isoa teemaa tavoitteiksi: 1) Hyvinvointia edistävät elintavat ja toiminta, 2) Kokemus osallisuudesta hyvinvoinnin tukena, 3) Omaehtoiseen hyvinvoinnin edistämiseen kannustava infra.	Hyvinvointikertomus THL Ikävakioitu sairastavuusindeksi HYTETU -organisointi	Rakenne ja prosessit ovat toimivat ja toteutuu. COVID:sta huolimatta aktivointia on toteutettu uusin menetelmin. Indeksi vuodelta 2016 105,5 (koko maa 100) Alatyöryhmät aloittivat työnsä aikataulussa.
15. Kuntalaisten hyvinvointi paranee ja vastuu sekä aktiivisuus omassa hyvinvoinnissa kasvavat - Lapset ja lapsiperheet	Verkostomaisen yhteistyön vahvistaminen (mm. Perhekeskus-malli) Koulukiusaamisen ennaltaehkäisy	Perhevapaalta työelämään -hanke Kouluterveyskysely toteutettu ja sovittu jatko-toimenpiteistä Varhaiskasvatuksessa toteutettu lasten liikkumiseen liittyviä hankkeita Lapsia ja perheitä edustavat järjestötoimijat ovat mukana alaohjelmatyöryhmässä työstämässä konkreettista työohjelmaa. Leikkipuistojen kunnostukset toteutettu teknisten palvelujen lautakunnan päätöksen	Hyvinvointikertomus Kouluterveyskysely OPH / MOVE-mittaristo	Raportoidaan hyvinvointikertomuksessa. Lastensuojeluilmoituksia tehty v. 2021 yht. 808 kpl. Sijoitettuna oli v. 2021 yht. 77 lasta, joista huostaanotettuja, kiireellisesti sijoitettuja ja avohuollon tukitoimina sijoitettuja 9 lasta. Avohuollon asiakkaina oli v. 2021 yht. 204 lasta. Sosiaalihuoltolain mukaisessa perhetyössä

		24.3.2021 § 68 mukaisesti.		<p>oli v. 2021 yht. 56 perhettä, lastensuojelulain mukaisessa tehostetussa perhetyössä 38 perhettä.</p> <p>Koulukiusattuna vähintään kerran viikossa, % 4. ja 5. luokan oppilaista 2021: 10,9 % (7,3 %)</p> <p>Vähintään tunnin päivässä liikkuvat, % 4. ja 5. luokan oppilaista 2021: 43,4 % (34,3 %)</p>
15. Kuntalaisten hyvinvointi paranee ja vastuu sekä aktiivisuus omassa hyvinvoinnissa kasvavat -Nuoret	<p>Koulunuorisotyö pysyväksi toimintamalliksi</p> <p>Ohjaamo -mallin selvittäminen ja mahdollinen käyttöönotto</p> <p>Koulukiusaamisen ennaltaehkäisy</p>	<p>Nuorisoneuvosto on mukana alaohjelmatyöryhmässä työstämässä konkreettista työohjelmaa.</p> <p>Osallistavan budjetoinnin pilotointi nuorisolle Tornio 400 juhluvuoden yhteydessä</p> <p>Koulukuraattorien (5 lk. - > lukio) määrän lisääminen 1 htv.</p> <p>Tornion Ohjaamo -malli selvitetty vuoden 2021 aikana ja Tornio hakee Ohjaamoa vuodelle 2022 tai 2023</p>	<p>Hyvinvointikertomus</p> <p>Kouluterveyskysely</p> <p>OPH / MOVE-mittaristo</p>	<p>MOVE-tulokset viety tiedoksi lautakunnille ja valtuustolle infossa osana tilinpäätöskäsittelyä.</p> <p>Koulukiusattuna vähintään kerran viikossa, % 8. ja 9. luokan oppilaista: 7,3 % (5,3 %).</p> <p>Ylipaino 8.-9. lk: 21,9 % (22,2 %).</p> <p>Vähintään tunnin päivässä liikkuvat, 8. ja 9. luokan oppilaat: 20,9 % (21,5 %). Heng. liikkuamista korkeintaan 1h/vko 32,6 % (26,9 %).</p> <p>Nuuskaa päivittäin ammatillisten oppilaitosten opiskelijat: 16,2 % (26,6 %) ja 8. ja 9. luokan oppilaat 9,9 % (9,7 %).</p> <p>Laittomien huumeiden kokeilu ainakin kerran: ammatillisten oppilaitosten opiskelijat: 13,1 % (18,9%), lukio 3 % (3,5%), yläluokat 5,8 % (2,9 %).</p> <p>Rikoksista syyllisiksi epäilyt / 1000 vastaavanikäisistä 2020: 15-17v. 94,1 (75,1) ja 18-20v. 433,4 % (307,5).</p>
15. Kuntalaisten hyvinvointi paranee ja vastuu sekä aktiivisuus	Verkostomaisen yhteistyön vahvistaminen	Ikäihmisten neuvosto on mukana alaohjelmatyöryhmässä työstämässä konkreettista työohjelmaa.	Hyvinvointikertomus	Hyvinvointitiedot on raportoitu hyvinvointikertomuksessa vuosittain ja saatettu tiedoksi.

omassa hyvinvoinnissa kasvavat -Ikäihmiset		<p>Kaatumisiin ja putoamisiin liittyvä skaalattu HYTE-indikaattori 46/100 (2020) kuvaa Tornion sijoittumista kansallisella tasolla. Ilman skaalausta saadaan tietoa paikallisesta kehityksestä.</p> <p>Ikäihmisten digihanke, kansalaisopisto antanut hankkeen yhteydessä koulutusta ikäihmisille</p>		<p><u>75 v. täyttäneistä:</u></p> <p>87,5 % asui kotona (v. 2020: 90,5 %), joista 3,1 % asui tavallisessa palveluasumisessa (v. 2020: 3 %)</p> <p>19,5 % sai kotihoidon palveluja (v. 2020: 21,6 %)</p> <p>5,2 % sai omaishoidon tukea (v. 2020: 4,3 %)</p> <p>7,9 % asui ympärivuorokautisessa palveluasumisessa (v. 2020: 8 %)</p> <p>1,5 % oli pitkäaikaisessa laitoshoidossa (v. 2020: 1,5 %)</p> <p>Kaatumisiin ja putoamisiin liittyvät hoitajaksot 65-vuotta täyttäneillä / 10 000 vastaavanikäisistä 2020: 297,8 (571,1)</p>
16. Terveellinen, turvallinen ja viihtyisä asuin- ja elinympäristö tukee ja vahvistaa kuntalaisten hyvinvointia	<p>Liikenneturvallisuuden parantaminen</p> <p>Maankäyttöpolitiikan toteuttaminen</p> <p>Kävelyn ja pyöräilyn olosuhteiden kehittäminen</p>	Seminaarinkadun parantaminen toteutettiin liikenneturvallisuuskohteenä.	<p>Liikenneturvallisuus-suunnitelman ja -työryhmän toimenpiteet</p> <p>Yleiskaava, maapolitiikka</p> <p>Luonto- ja viheralueet</p> <p>Tehdyt toimenpiteet</p>	Liikenneturvallisuuskohteet 1 kpl (Seminaarinkadun parantaminen)
17. Kuntalaisten yhteisöllisyys ja me-henki vahvistuvat	<p>Positiivisten viestien lisääminen julkisuuteen</p> <p>Tornio 400 v -juhlavuosi (2021)</p> <p>Kylien ja kaupunginosien yhteisöllisyyden vahvistaminen</p> <p>Kaupunki-järjestöyhteistyön vahvistaminen</p>	<p>Juhlavuoden päätapahtuma Tornio-päivät toteutui koronaepidemian vuoksi pääosin live-lähettyksinä 5/2021. Kuntalaiset osallistuivat aktiivisesti erilaisiin juhlavuoden kilpailuihin, mm. sävellys- ja sanoituskilpailuun (32 työtä) ja vantuskisaan (57 työtä), samoin liveinä järjestettyihin tapahtumiin (esim. kaupungintalon avoimet ovet noin 800 kävijää) ja erilaisiin äänestyksiin. Juhlavuoden tapahtumia järjestettiin pitkin vuotta</p>	<p>Yhdistyksiä / 1000 as. 19,2 (2017)</p> <p>Yhdistysten aktiivisuus ja toiminta</p> <p>Kouluterveyskysely</p>	Yhdistyksiä / 1000 as.: 20,3 asukasluku 12/2021 21 326 (12/2021, 432 yhdistystä)

		<p>aktiivisesti livelähetyksinä verkossa.</p> <p>Tornion 400-vuotisjuhluvuoden tuotteiden myynnistä kertynyt osallistavan budjetoinnin potti, noin 13 000 euroa, ohjattiin torniolaisnuorten käyttöön. Nuoret valitsivat potin käyttökohteeksi mopoiluharrastuksen edellytysten kehittämisen Torniossa.</p>		
18. Kuntalaisten osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuudet kotikaupunkinsa asioihin paranevat	<p>Kuntalaisten osallistumismahdollisuuksien ja kanavien lisääminen, kuntalaisten aktivointi</p> <p>Vammais-, ikäihmisten ja nuorison neuvostojen sekä Tornion kylien neuvoston tehtävien kirkastaminen ja valjastaminen hyötykäyttöön</p> <p>Tornion kaupungin osallisuussuunnitelman laatiminen</p> <p>Asiakaspalautejärjestelmän kehittäminen ja käyttöönotto</p>	<p>Osallistavan budjetoinnin periaatteet hyväksytty (kv. 5.11.2021 § 164)</p> <p>Tornion kaupungin asiakaspalautejärjestelmä otettu käyttöön toimialoilla hyvinvointipalveluja lukuun ottamatta.</p> <p>Tornion kaupungin osallisuusmallin hyväksyminen (kv. 30.8.2021 § 133) Kuntalaiset osallistettiin mallin sisällön ja nimen valinnan osalta otakanta.fi järjestelmässä 20.4.2021-16.5.2021 ja mallin nimeksi kuntalaiset äänestivät Solekko tehä. Osallisuusmalli käsiteltiin kaupunginhallituksessa 21.6.2021 § 222 ja hyväksyttiin valtuustossa § 133 30.8.2021, toimeenpanoa varten toimialoille.</p> <p>Kuntavaalit toteutettiin 2021 ja valmistautuminen aluevaaleihin aloitettiin. Valtuustokauden luottamushenkilökoulutukset toteutettiin suunnitelman mukaisesti. Meri-Lapin kehittämisskeskuksen tilaisuudet toteutettiin 25.8., 8.9. ja 29.9. ja lisäksi puheenjohtajille järjestettiin omaa koulutusta. Kaupunginvaltuusto, -hallitus ja tekninen lautakunta siirtyivät sähköiseen kokousjärjestelmään.</p> <p>Vaikuttamistoimielinten edustajat olivat tiiviisti mukana ikäihmisten, vammaisten, lasten ja nuorten sekä päihdetyön</p>	<p>Osallistumis- ja vaikuttamiskanavat (tilaisuudet, osallistujat, kanavat)</p> <p>Kuntalais- ja asiakaspalauteiden määrä</p> <p>Äänestysaktiivisuus (Kuntavaalit 2017: 58 %)</p>	<p>Äänestysaktiivisuus:</p> <p>Kuntavaalit 13.6.2021: 54,6 % (koko maa 55,1 %)</p> <p>Tornion kaupungin asiakaspalautejärjestelmä otettu käyttöön toimialoilla hyvinvointipalveluja lukuun ottamatta. Saadut kuntalais- ja asiakaspalauteet 76 kpl.</p> <p>Kaupunginvaltuuston kokousten livelähetykset aloitettiin kaupungin YouTube-kanavalla tammikuussa 2021, koska yleisö ei voinut seurata kokouksia paikan päällä koronarajoitusten vuoksi. Kokouksia striimattiin verkkoon yhteensä 13 ja ne keräsivät keskimäärin 497 katselukertaa per kokous (suora lähetys + tallenne).</p>

		<p>alaohjelmatyössä osana kaupunkistrategian valmistelua.</p> <p>Kaupunginvaltuuston kokousten live-lähetykset aloitettiin kaupungin YouTube-kanavalla tammikuussa 2021, koska yleisö ei voinut seurata kokouksia paikan päällä koronarajoitusten vuoksi. Kokouksia striimattiin verkkoon yhteensä 13 ja ne keräsivät keskimäärin 497 katselukertaa per kokous (suora lähetys + tallenne).</p>		
--	--	--	--	--

Toimiva kaupunkikonserni				
Valtuustokauden strateginen tavoite	Toimenpiteet	Toimenpiteet 2021	Mittarit	Toteutuma 2021 / uusien tieto
19. Talouden tasapainottaminen	<p>Kaupungin talouden ja toimintojen sopeuttaminen (uusi kunta 1.1.2020), tasapainoinen käyttötalous</p> <p>Talouden kannalta kestävä investiointiohjelma</p> <p>Investointien tulorahoituksen vahvistaminen</p> <p>Talouden tasapainottamisohjelman päivitys tarvittaessa</p>	<p>Talousarvioseminaari pidetty 27.5.2021</p> <p>TA21 investointien nettomeno 9,9 milj. euroa ja TP21 9,2 milj. euroa</p> <p>Kriisikuntakriteerien raja-arvot eivät täytyneet.</p> <p>Tilikauden tulos TP21 1 746 092 eur</p> <p>Lainakanta 3003 eur / as. Kuntien keskimääräinen lainakanta 2021 3476 eur/as.</p> <p>Käsitelty Tornion toimitelmassa mm. LPSHP:n talouden tasapainottamiseen ja alijäämän kattamiseen liittyviä asioita.</p> <p>Hankittu tilannekuva sote-siirron vaikutuksista kuntien talouden tasapainoon ja investointikykyyn (KH 4.10.2021 § 355)</p>	<p>Kaupunkikonsernin taloudellisten raja-arvojen toteutuminen (tavoite max.1 raja-arvo täyttyy 2021)</p> <p>Peruskunnan tilikauden tulos positiivinen (minimi 1,5 ME)</p> <p>Peruskunnan ja konsernin lainakanta e / asukas alle koko maan kuntien keskiarvon</p>	<p>Raportoidaan vuoden 2021 tilinpäätöksen yhteydessä</p> <p>Kriisikuntakriteerien raja-arvot eivät täytyneet</p> <p>TA2021: tilikauden alijäämä 612 284 e TP2021: tilikauden ylijäämä 1 746 092 eur</p> <p>TP2021:</p> <p>Kaupungin lainakanta eur / asukas: 3 003 eur / as. (koko maa: 3 476 eur / as.)</p> <p>Konsernin lainakanta e/asukas: 4 951 eur/as. (koko maa arvio 7 272 eur / as.)</p>
20. Omistajapolitiikan ja omistajaohjauksen vahvistaminen	Omistajapolitiisissa linjauksissa toteutetaan kaupungin strategiaa.	Konsernijaosto koontunut 1–12/2021 kuusi kertaa (8.2. / 8.3. / 10.5. / 13.9. / 11.10. / 8.11.)	Konserniohjeen ja omistajapolitiikan toteutuminen (tavoitteet, toimenpiteet)	Konsernijaosto koontunut 1–12/2021 kuusi kertaa (8.2. / 8.3. / 10.5. / 13.9. / 11.10. / 8.11.)

	<p>Kaupungilla on omistuksilleen selkeät ja mitattavat tavoitteet, joita johdetaan ja seurataan vuosittain.</p> <p>Omistajapolitiittiset linjaukset uudistetaan 2018.</p>	<p>Käsitelty ja päätetty työyhteisöjen asioista tapauskohtaisesti (mm. avustushakemukset, omavelkainen takaus, omistajaohjaus).</p> <p>Osallistuttu TOK3-hankkeeseen.</p> <p>Konserniohje päivitetty ja hyväksytty kaupunginvaltuustossa 31.5.2021 § 57.</p> <p>Kiinteistö- ja toimitilasalkun päivitystä on käsitelty tilatyöryhmässä 17.6., hyväksytty lautakunnassa 12.1.2022 § 12 ja edelleen kaupunginhallituksessa 31.1.2022 § 46.</p>	<p>Kiinteistö- ja toimitilasalku, toimenpiteiden toteutuminen</p>	<p>Käsitelty ja päätetty työyhteisöjen asioista tapauskohtaisesti (mm. avustushakemukset, omavelkainen takaus, omistajaohjaus).</p> <p>Osallistuttu TOK3-hankkeeseen.</p> <p>Konserniohje päivitetty ja hyväksytty kaupunginvaltuustossa 31.5.2021 § 57.</p>
21. Strateginen henkilöstöjohtaminen	<p>Muutosjohtamisen ja henkilöstön muutokseen valmistautumisen tukeminen</p> <p>Henkilöstön motiivointi ja osaamisen vahvistaminen</p> <p>Työhyvinvoinnin edistäminen</p> <p>Myönteisen työnantajamielikuvan vahvistaminen</p>	<p>Tuottavuutta ja työhyvinvointia jokivarteen -hanke (ESR) käynnistynyt 1.3.2021</p> <p>Tornion kaupungin etätyöohje hyväksytty kaupunginhallituksessa 18.1.2021 § 16.</p> <p>Terveysperusteisten poissaolojen seuranta ollut viikoittaista. Ohjelmamuutoksen valmistelu tehty ja käyttöön-otto vuonna 2022.</p> <p>Työturvallisuuteen ja työhyvinvointiin liittyviä lomakkeita päivitetty</p> <p>Uuden henkilöstöohjelman valmistelu käynnistynyt. Ohjelma valmistuu 2022.</p> <p>Henkilöstöjaosto koontunut 1–12/2021 seitsemän kertaa (4.2. / 8.4. / 20.5. / 7.10. / 29.10. / 25.11. / 16.12.)</p> <p>Mittareiden toteuma raportoidaan Tornion kaupungin henkilöstökertomuksen yhteydessä.</p>	<p>Työyhteisö- ja esimiespalaverit</p> <p>Kehityskeskustelujen toteutuminen</p> <p>Sairauspoissaolot lkm.</p> <p>Koulutuspäivien lkm.</p>	<p>Työyhteisö- ja esihenkilöpalaverit: Esimiespäivät 4 kpl (24.11. / 15.10. / 19.8. / 3.3.). Pääsääntöisesti työyksikköpalaverit pidetty.</p> <p>Kehityskeskustelut: 56,3 % (sis. vakinaiset + ma.) → raportoidaan henkilöstöraportin yhteydessä</p> <p>Sairauspoissaolot lkm.: 13 677 päivää</p> <p>Koulutuspäivien lkm.: 398 kalenteripäivää</p>

22. Johtamisjärjestelmän kehittäminen	<p>Toimintatapojen yhtenäistäminen koko kaupunkikonsernissa (yhteiset pelisäännöt)</p> <p>Sisäisen ja ulkoisen viestinnän vahvistaminen</p> <p>Toimintaprosessien kehittäminen</p>	<p>Tornion kaupungin hallintosäännön päivittäminen (KV 13.12.2021 § 188 ja KV 14.6.2021 § 59)</p> <p>Tornion kaupungin las-kutus- ja perintäohjeen päivitys (KH 1.11.2021 § 396)</p> <p>Kielikoulun johtosäännön päivittäminen (KV 14.6.2021 § 78)</p> <p>Tornion kaupungin hankintapäätösten tekijät ja hankintarajat 2022 (KH 7.12.2021 § 457)</p>	Tehdyt toimenpiteet	<p>Tornion kaupungin hallintosäännön päivittäminen (KV 13.12.2021 § 188 ja KV 14.6.2021 § 59)</p> <p>Tornion kaupungin las-kutus- ja perintäohjeen päivitys (KH 1.11.2021 § 396)</p> <p>Kielikoulun johtosäännön päivittäminen (KV 14.6.2021 § 78)</p> <p>Tornion kaupungin hankintapäätösten tekijät ja hankintarajat 2022 (KH 7.12.2021 § 457)</p>
---------------------------------------	--	--	---------------------	--

9.2 Toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutuminen toimialoittain 2021

9.2.1 Tarkastustoimi

Lautakunta	Tarkastuslautakunta
TOIMINNALLISET TAVOITTEET:	
Vetovoimainen rajakaupunki	Tarkastuslautakunta on kaupunginvaltuuston alainen toimielin. Sen tehtävät ja asema poikkeavat muista toimielimistä. Lautakunnan ensisijaisena tehtävänä on arvioida, ovatko valtuuston asettamat toiminnan ja talouden tavoitteet kaupungissa ja kaupunkikonsernissa toteutuneet ja onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla.
Toimivat ja uudistuvat palvelut	Tarkastuslautakunta on kehittänyt omaa toimintaansa koulutuksilla ja arvioimalla omaa toimintatapaansa lautakunta- ja sen arviointityössä. Syksyllä 2021 tarkastuslautakunta laati tarkastuslautakunnan toimintaa kuvaavan esitteen avaamaan mm. uusille luottamushenkilöille tarkastuslautakunnan roolia, työn sisältöä ja sen merkitystä.
Onnellinen ja osallistuva torniolainen	Lautakunnan toiminnan luonne rajoittaa lautakunnan osallisuuden ja kuntalaisvaikuttamisen mahdollisuuksia. Tarkastuslautakunta on seurannut ja arvioinut asumisessa ja ympäristössä tapahtuneita muutoksia vastuullisilta viranhaltijoilta saamiensa informaatioiden perusteella ja seuraamalla toimielinten päätöksentekoa. Kuntalaisten tyytyväisyyttä palveluihin on seurattu eri hallintokuntien keräämien ja lautakunnalle esiteltujen palautteiden avulla sekä mm. median kautta.
Toimiva kaupunkikonserni / Henkilöstö	Tarkastuslautakunta on vastannut kaupunkikonsernin hallinnon ja talouden tarkastuksen järjestämisestä. Alkukesästä 2021 käytiin uusi tilintarkastuspalveluiden kilpailutus ja tilintarkastusyhtiönä jatkaa KPMG Oy Ab. Arviointityön painopistealueina vuonna 2021 ovat kaupunginhallitus ja keskushallintopalvelut sekä konserniyhteisöt ja omistajaohjaus. Tarkastuslautakunnan henkilöstö käsittää arkistosihteerin työpanoksen lautakunnan sihteerin tehtävissä. Tehtäväkokonaisuuden numeraaliseksi osuudeksi on arvioitu 0,25 htv.
TALOUDELLISET TAVOITTEET:	
Toimiva kaupunkikonserni / Talous	Tarkastuslautakunta on alittanut talousarvionsa.

TARKASTUSTOIMI ULKOINEN LASKENTA	Alkuperäinen TA	TA- muutokset	TA muutosten jälkeen	Toteuma 1-12 / 2021	Poikkeama	Tot-%
TOIMINTAKULUT						
HENKILÖSTÖKULUT	-47 315	0	-47 315	-35 920	11 395	75,9%
PALKAT JA PALKKIOT	-39 253	0	-39 253	-32 759	6 494	83,5%
HENKILÖSIVUKULUT	-8 062	0	-8 062	-3 161	4 901	39,2%
ELÄKEKULUT	-6 527	0	-6 527	-2 663	3 864	40,8%
MUUT HENKILÖSIVUKULUT	-1 535	0	-1 535	-498	1 037	32,4%
PALVELUJEN OSTOT	-38 210	0	-38 210	-27 876	10 334	73,0%
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-250	0	-250	0	250	0,0%
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-85 775	0	-85 775	-63 796	21 979	74,4%
TOIMINTAKATE	-85 775	0	-85 775	-63 796	21 979	74,4%
TARKASTUSTOIMI SISÄINEN LASKENTA						
TOIMINTAKULUT						
PALVELUJEN OSTOT	-2 690	0	-2 690	-4 794	-2 104	178,2%
MUUT TOIMINTAKULUT	-870	0	-870	-1 230	-360	141,4%
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-3 560	0	-3 560	-6 024	-2 464	169,2%
TOIMINTAKATE	-3 560	0	-3 560	-6 024	-2 464	169,2%
TARKASTUSTOIMI YHTEENSÄ						
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-89 335	0	-89 335	-69 820	19 515	78,2 %
TOIMINTAKATE	-89 335	0	-89 335	-69 820	19 515	78,2 %

9.2.2 Keskushallintopalvelut

Lautakunta	Kaupunginhallitus
Toimiala	Keskushallintopalvelut
Lautakunnan palvelualueet	Keskushallintopalvelut
TOIMINNALLISET TAVOITTEET:	
Vetovoimainen rajakaupunki	Väestötavoite jäi toteutumatta. Tornion uuden kaupunkistrategian laatiminen käynnistetty. Myös elinkeino-ohjelman laatiminen käynnissä. Elinkeinopuolella paljon hankkeita Business Tornion kautta (mm. ÅRM). Työllisyyden kuntakokeilu käynnissä lähes koko vuoden. Matkailussa mm. iso hankekokoisuus ja rajat ylittävä yhteistyöorganisaatio valmisteilla. Tornio-brändiin liittyen tehty paljon uutta (brändifilmi, mainoskyltti, asukastarinat, internet-sivujen kehittäminen). Koulutusyhteistyö jatkunut kumppanuussopimusten kautta. Liikenteen edunvalvontatyö eteni ja Laurila-Tornio-Haaparanta-ratahanke sai rahoituksen.
Toimivat ja uudistuvat palvelut	Torniossa oli vuonna 2021 useita isoja digihankkeita, jotka vaativat mm. tietohallinnon resursseja (asiahallinta, sähköinen kokoustaminen, palkkaohjelma). Tuettu paikallisia valokuituhankkeita. Asiakaspalautejärjestelmä pilotoitu aluksi teknisissä palveluissa ja laajennettu muille toimialoille. USO6 -hanke toiminut sparraajana palveluiden kehittämistyössä. Alue-, seutu- ja rajayhteistyössä vuosi tiivis ja hyvinvointialueiden valmistelu isossa roolissa. Korona vaikeuttanut kansainvälistä yhteistyötä.
Onnellinen ja osallistuva torniolainen	HYTETU-työtä edistetty monella eri rintamalla: mm. laaja hyvinvointikertomus, hyvinvointiohjelman valmistelu sekä hyvinvointialueiden valmistelutyö. Tornio 400 -juhlavuosi 2021. Tornion osallisuusmallin hyväksyminen, kuntavaalien järjestäminen ja valtuustokauden vaihdos, aluevaalien valmistelu.
Toimiva kaupunkikonserni / Henkilöstö	Työhyvinvoinnin kehittämishanke + muita hankkeita. Valmisteltu uutta henkilöstöohjelmaa. Palkkaohjelmamuutos ja terveysperusteiden seurantaohjelman muutos tehty. Päivitetty lukuohjeita ja sääntöjä ml. hallintosääntö ja etätyöohje.
TALOUDELLISET TAVOITTEET:	
Toimiva kaupunkikonserni / Talous	Ulkoiset toimintatuotot toteutuivat 403 281 euroa talousarviota suurempina. Suurin poikkeama myyntituotoissa (+731 613 e vs. TA2021) ja sen yhteydessä sähkönmyyntituotot, jotka toteutuneet 764 602 euroa talousarviota suurempina. Työllistämistuki toteutui 194 858 e talousarviota pienempänä. Käyttöomaisuuden myyntivoitoissa poikkeama 194 032 e. Ulkoiset toimintamenot toteutuivat 299 368 e talousarviota pienempinä. Suurimpia euromääräisiä poikkeamia olivat henkilöstömenot (-172 594 e, erityisesti työllisyyspalkat), ostopalvelut (-352 735 e, erityisesti ICT-palvelut, asiantuntijapalvelut, asiakaspalvelujen ostot, muut palvelut) sekä avustukset (+172

	<p>433 e). Avustusten ylityksessä näkyy 220 000 e ylimääräinen konserniavustus.</p> <p>Toimintakate toteutui näin ollen 702 650 euroa talousarviota parempana.</p>
INVESTOINTIEN TOTEUTUMINEN:	<p>Investointimenot 382 549 euroa ja -tuotot 107 610 euroa. Nettoinvestoinnit -274 939 euroa.</p> <p>Talousarviossa 2021 investointimenoihin varattiin 727 250 euroa ja -tuloihin 435 000 euroa.</p>

Toteutuu

Toteutuu osittain

Ei toteudu

Keskushallintopalvelut						
Toiminnalliset tavoitteet						
Näkökulma	Valtuusto- kauden stra- teginen ta- voite	TA Tavoite	TA Toimenpide	Mittarit	Toteuma	Tila
Vetovoimainen rajakaupunki	1. Tornion väkiluku kasvaa	TK väestöennuste 2019: Tornion asukasluku 12/2021: 21 461 as. Tornion kaupungin asukaslukutavoite 31.12.2021 on 21 500 as. Kaupungin strategisten tavoitteiden uusiminen uudelle valtuustokaudelle	Tornion kaupunkistrategian 2017-2021 toimenpiteet tähtäävät kokonaisvaltaisesti kaupungin väkiluvun kasvattamiseen. TA2021 jatketaan kaupunkistrategian toimeenpanoa suunnitellusti sekä valmistellaan uuden kaupunkistrategian päivitysprosessia. Tornion kaupunkistrategia 2021-2025	Kaupungin väkiluku 31.12.	Tornion uuden kaupunkistrategian 2021-2025 laadinta käynnistetty. Strategiassa asetetaan mm. uudet väestötavoitteet. Tornion kaupungin väkiluku 21 326 as. (11/2021), muutos 12/2020 - 12/2021: -141 as. - väkiluku 31.12.2020: 21 467 as. Valmisteltu seutu-kaupunkien veto-voimatutkimusta, joka toteutetaan 2022.	
	2. Investoinnit lisääntyvät, työpaikamäärä kasvaa ja työttömyys vähenee	Aktiivinen elinkeinopolitiikka ja yrittäjämyönteinen päätöksenteko. Aktiivinen, kokeileva ja vaikuttava työllisyyspolitiikka	Tornion kaupungin ja Business Tornion kehittämissopimus - koordinaatio mm. elinkeinoryhmässä Työllisyyden kuntakokeilu 1.1.2021-30.6.2023	Työpaikat lkm. (2015: 8 603) Yrityspersuntanta, netto Toteutuneet investoinnit Luovutetut yritystontit kpl Rakentamisen volyymi m2 (rakennusluvut) Yritysvaikutusten huomioiminen Elinkeinopoliittinen mittaristo (ELPO 2016: 6,9)	Elinkeinojen kehittämissopimus hyväksytty kaupunginhallituksessa 18.1.2021 § 17. Tornion kaupungin uuden elinkeinohjelman valmistelu aloitettu. Ohjelma valmistuu 2022. Työllisyyden kuntakokeilu käynnistetty 1.3.2021. Lausunto Lapin Työllistämistä edistävän monialaisen yhteispalvelun (TYP) organisoimisesta vuosille 2022-2024 (kh. 20.9.2021 § 339)	

				<p>Työttömyysaste %</p> <p>Tornion ÄRM-paketti hyväksytty kaupunginhallituksessa 18.1.2021 § 24. Valtioneuvosto myönsi 18.3.2021 Kemi-Tornio alueelle äkillisen rakennemuutoksen hoitoon 1,1 miljoonaa euroa.</p> <p>Yksinyrittäjien korona-avustusten raportointi</p> <p>Tornion työttömyysaste 12/2021: 10,4 %. (koko maa: 10,5 %, Lappi: 11,4 %)</p> <p>Kolme uutta hanketta:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Perheystävällinen hybridityön Lappi (KH 15.3.2021 § 97) - Perhevapaalta työelämään -hanke (KH 19.4.2021 § 131). - TRIWA Life -hanke (KH 15.11.2021 § 431) <p>Torniossa myönnetty 48 rakennuslupaa ja luovutettu 6 yritystonttia 1-12/2021.</p> <p>Kaupparekisteriin merkitty 1-12/2021 114 uutta yritystä ja lakannut 44. Netto +70</p>		
	3. Matkailu- vevoiman vahvistaminen	Matkailuelinkeinon kehittäminen Torniossa	<p>Kehittämishanke Two Countries - One Destination (hallinnoijana Business Tornio Oy), osallistuminen hankkeeseen</p> <p>Kuntarajat ylittävät matkailun kehittämistoimenpiteet (Lappi, Meri-Lappi,</p>	<p>Matkailutilastot ja tutkimukset</p> <p>Vetovoimakoh- teiden ja tapahtumien kävijämäärät</p> <p>Matkailuinvestoinnit</p>	<p>Two Countries – One Destination -hanke käynnissä koko vuoden. Hanke päättyy vuoden 2022 syksyllä.</p> <p>Meri-Lapin matkailu Oy:n kumppanuussopimus vuodelle 2021 hyväk-</p>	

			TornioHaparanda), sovitaan erikseen	Matkailun tulo- ja työllisyysvai- kutukset / selvi- tys	<p>sytty kaupunginhal- lituksessa 15.3.2021 § 96.</p> <p>Meri-Lapin mat- kailu Oy:n kumppa- nuussopimus vuo- delle 2022 hyväk- sytty kaupunginhal- lituksessa 8.11.2022 § 414</p> <p>Matkailu- ja tapah- tuma-alat vaikeuk- sissa koronan ta- kia, mutta tilanne paranemaan päin. Tornion majoitus- vuorokaudet 1– 12/2021: 46 763 (+17,5 %).</p> <p>Televisiomainonta Selviytyjät Pohjola -ohjelman yhtey- dessä Ruutu-pal- velussa 2-6/2021, kärkenä uusi www.haparanda- tornio.com-matkai- lusivusto. Yhteis- työssä Two Count- ries, One Desti- nation -hanke, Bu- siness Tornio ja kaupunki.</p>	
	5. Myönteinen Tornio-kuva vahvistuu (brändi)	<p>Tornion maine- ja mielikuvan vahvis- taminen - mai- neenhallinta.</p> <p>Tornio-brändiin liit- tyy kaupungin rooli positiivisena virittäjänä ja teke- misen mahdollis- tajana.</p>	Tornio 400 -juhla- vuoden 2021 to- teuttaminen.	<p>Kuntaimagotut- kimukset</p> <p>Mediaseuranta</p>	<p>Julkisuusanalyysi Tornion julkisuus- kuvasta korona- ja rajakeskustelun yh- teydessä vuonna 2020 valmis 2/2021. Lähteenä suomalaiset ja ruotsalaiset verk- komediat. Suurin osa julkisuudesta neutraalia, vain 28 prosenttia sävyyl- tään negatiivista (riski ja huoli ko- ronatartuntojen le- viämisestä Tornio- oon rajan yli). Val- takunnalliseen kes- kusteluun nousivat kaksoiskaupunki ja sen rajattomuus sekä tähän liittyvä erityinen alueelli- nen yhteisö ja identiteetti, mikä on hyvä asia.</p>	

					<p>Tornion Työvoimallasäätöön ja Tornion Krunnin kaupunkibrändin mukaiset uudet sivustot julkaistu. Tornion Vesi Oy valmis vuonna 2022.</p> <p>Osallistuminen kuntamarkkinoinnin SM-kilpailuun (Torneä 1621 -tuotteet ja osallistuvan budjetin pilotti), ei sijoitusta.</p> <p>Tornion brändifilmi valmis 11/2021, asukastarinat valmistuvat 2/2022.</p> <p>Kuntien internet-sivujen käyttäjätutkimus 2020: Tornion sivusto kolmen parhaan joukossa (sija 3/16), käyttäjätyytyväisyysindeksi 3,62 (KA 3,50). Ed. tutkimus vuonna 2018: sija 5/12 (3,58/KA 3,50).</p> <p>Tornion mainoskyltti paljastettu moottoritien varteen.</p> <p>Tornio 400 -juhluvuoteen liittyen historiatoimikunta saanut työnsä päätökseen (Karungin kunnan historia, kh. 29.3.2021 § 118)</p>	
	6. Vetovoimaiset ja vaikuttavat koulutuspalvelut	Tornion kaupungin ja oppilaitosten välinen yhteistyö	Lapin AMK / Lapia / Tornion kaupunki -kumppanuussopimusten solmiminen uudelle kolmivuotiskaudelle, toimeenpano 2021-2024	Kaupungissa toimivat oppilaitokset, koulutusalat/-ohjelmat ja niiden vetovoimaisuus Aloituspaikat	Tornion kaupungin, Lapin ammattikorkeakoulun ja Lapian välinen uuden kumppanuussopimuksen (KH 21.12.2020 § 394) toimeenpanoa toteutettu koko vuoden ajan (hankkeet, tapaamiset, muut toimenpiteet)	

	7. Saavutettavuuden parantaminen	<p>Laurila-Tornio-Haaparanta rai- deyhteyden kehittäminen yhteistyössä Väyläviraston, Trafikverketin ja lähialueen kuntien kanssa</p> <p>Kemi-Tornio lentoaseman lentoliikenteen turvaaminen</p>	<p>Edunvalvonta ja osallistuminen Laurila-Tornio-Haaparanta rataosuuden suunnitteluun</p> <p>Maakunnallinen ja seudullinen edunvalvonta sekä yhteistyö Kemi-Tornion lentoaseman liikennöinnin turvaamiseksi</p>	<p>Edunvalvonnassa onnistuminen</p> <p>Kemi-Tornion lentoaseman matkustajamäärä</p>	<p>Laurila-Tornio-Haaparanta rataosuuden sähköistämishanketta jatkettu yhteistyössä Väyläviraston kanssa. Pidetty työkokouksia ja yleisötilaisuuksia. Hanke etenee suunnitellusti.</p> <p>Kemi-Tornion lentoaseman matkustajamäärä 1–12/2021: 16 738 matkustajaa (22,5 %).</p> <p>Valtio kilpailuttanut Kemi-Tornion lentoaseman operaattoriksi NyxAirin. Liikenne turvattu 14.8.2022 saakka.</p> <p>Tornion kaupunki antanut lausunnon valtakunnallisesta liikennejärjestelmäsuunnitelmasta 2021–2032 (luonnos), (KH 15.2.2021 § 56) ja henkilöjunaliikenteen ostopalvelusopimusluonnoksesta 2022–2030 (KH 20.9.2021 § 336).</p>	
Toimivat ja uudistuvat palvelut	9. Sähköinen asiointi ja itsepalvelut lisääntyvät	<p>Sähköisten palveluiden kehittämisen vuosittain päivitettävän digigendan mukaisesti.</p> <p>Tornion kaupungin internet-sivujen jatkuva kehittäminen</p>	<p>Digiagendan toimeenpano (mm. asianhallintajärjestelmän uusiminen)</p> <p>Osallistuminen paikallisiin valokuituverkkohankkeisiin</p> <p>Sähköisen päätöksenteon edellytysten lisääminen</p> <p>Saavutettavuusdirektiivin huomiointi kaupungin sähköisessä asiointissa</p>	<p>Sähköisten palvelujen käyttäjä- ja lukumäärä kasvaa</p> <p>Sähköisten palvelujen käyttäjätyytyväisyys</p> <p>Valokuituverkon kattavuus</p>	<p>Toteutettu useita isoja ohjelmistohankkeita (mm. palkkaohjelmisto, asianhallintajärjestelmä).</p> <p>Sähköinen kokouskäytäntö otettu käyttöön kaupunginvaltuustossa, kaupunginhallituksessa ja teknisessä lautakunnassa. Sivistys- ja elämänlaatulautakunnat tulossa syksyllä 2022.</p> <p>Osallistuttu Lapin Kuitua Kuntiin -hankkeen toimenpiteisiin.</p>	

					Kaakamon Tietoverkko-osuuskunta laajensi valokuituverkkoa Kallioputaalle, Pirkkiöön ja Puuluotoon. Kaupunki osallistui mm. tiedottamistyöhön. Lisäksi osuuskunta valmisti valokuituverkon vetämistä Vojakkalasta Kukkolaan ja Karunkiin.	
	10. Asiakaslähtöinen palvelukulttuuri vahvistuu	Tornion kaupungin Internet-sivujen saavutettavuusanalyysin tulosten läpikäyminen ja julkaiseminen. Asiakaspalautejärjestelmän hankinta ja käyttöönotto.	Asiakaspalautteista seuranneet toimenpiteet raportoidaan ja julkaistaan.	Tehdyt toimenpiteet (esim. toteutuneet koulutuspäivät) Asiakastyytyväisyys / -palaute Kuntapalvelututkimukset 2-4 vuoden välein	Teknisellä toimella pilotoitu, uusi InfoGIS-palautejärjestelmä otettu käyttöön toimialoilla hyvinvointipalveluja lukuun ottamatta. Sähköistä asiointia varten lomakkeiston läpikäyminen aloitettu keväällä 2021. Palveluntoimittaja on valittu ja ensimmäiset n. 20 lomaketta on tunnistettu ja tulevat testattavaksi kevään 2022 aikana. Selkokielikoulutus henkilöstölle 3/2021 parantaa saavutettavuutta (saavutettava viestintä), keskimäärin 67 osallistujaa kahdenäköisenä.	
	11. Julkisten palveluiden tuottavuus, tehokkuus ja vaikuttavuus paranevat	Tornion kaupungin / keskushallinnon toimialan tuottavuus, tehokkuus ja vaikuttavuus paranevat	USO6 -verkostoprojektin kautta tehtävät toimenpiteet 2021-2022 Kaupungintalon toimitilajärjestelyt ml. prosessien uudistaminen Palvelujen järjestämishjelma osana kaupunkistrategiaa	Tutkimukset ja selvitykset Palvelukustannukset Palveluiden optimointi Kaupungin omistamien tilojen käyttöaste	Osallistuttu USO6 hankkeeseen. Toimintaympäristöanalyysi saatu 5/2021 + toteutettu mm. strategiatyöpaja. Osallistuttu aktiivisesti kaupungintalon peruskorjaustyöryhmän toimintaan. Palvelujen järjestämishjelmaa ei laadittu 2021. Ei tarvetta.	

	<p>13. Kuntarajat ylittävä yhteistyö ja verkostojen hyödyntäminen sekä kehittäminen palveluiden järjestämisessä ja tuottamisessa</p>	<p>Tornion ja Haaparannan välisen rajayhteistyön kehittäminen uudessa toimintaympäristössä ("koronan jälkeinen uusi normaali")</p> <p>Kansainvälisissä ja kansallisissa verkostoissa toimiminen (mm. Perämerenkaari, Tornionlaakson neuvosto, seutukaupungit, USO...)</p>	<p>Tehdyt selvitykset, suunnitelmat ja päätökset, toimenpano</p>	<p>Tehdyt selvitykset ja päätökset</p>	<p>Tornion ja Haaparannan rajayhteistyössä varauduttu koronan jälkeiseen aikaan. Tehty mm. toimintasuunnitelma (KV 16.8.2021 § 97).</p> <p>Tornionlaakson neuvosto jatkanut toimintaansa normaalisti.</p> <p>Perämerenkaaren uusi yhdistys aloittanut toimintansa.</p> <p>Tornion kaupunki osallistunut aktiivisesti seutukaupunkiverkoston toimintaan.</p> <p>Ystävyyskaupunki-toiminta ollut vähäistä koronasta johtuen. Devizesta käynyt vieraita 4.–7.11.2021 Tornio 400 -juhliin.</p> <p>Kaupunginhallituksessa käsitelty Meri-Lapin seutuyhteistyöaloitteita, esityksiä ja omistajaohjausta 1–12/2021 mm. nuorison orkesteritoiminta, hevosurheilukeskus, matkailu, maaseutuhallinto, sairaanhoitopiiri, toimielin nimeämiset</p> <p>Tornion, Rovaniemen ja Kemin kaupunginhallitukset tavanneet yhteistyön merkeissä. Tornio ollut mukana myös koko Pohjois-Suomen kaupunkien yhteistyöverkostossa.</p> <p>Tornion kaupunki päättänyt liittyä mukaan Arctic Mayors Forumiin 2021-2025 (KH 6.9.2021 § 310)</p>	
--	--	---	--	--	--	---

	14. Maakunta- ja sote-rakenne -uudistuksen sekä muiden hallinnon uudistusten edellyttämien toimenpiteiden toteutus	Pääministeri Marinin hallitusohjelman edellyttämät toimenpiteet 2019-2023	Pääministeri Marinin hallitusohjelman edellyttämät toimenpiteet 2019-2023	Tehdyt toimenpiteet	Osallistuttu Hyvinvointialueiden valmistelutyöhön Lapissa. Sote-uudistus hyväksyttiin eduskunnassa 23.6.2021. Lain säädäntö osin voimaan 1.7.2021. Työllisyyden kuntakokeilu käynnissä. Valmisteilla TE-palvelujen uudistus 2024.	
Onnellinen ja osallistuva torniolainen	15. Kuntalaisten hyvinvointi paranee ja vastuu sekä aktiivisuus omassa hyvinvoinnissa kasvavat - Koko väestö / työikäiset	Hyvinvointitietoon perustuva tieto siirretään käytäntöön. Hyvinvointikertomus huomioidaan osana uuden strategian valmistelua.	Laaja hyvinvointikertomus valtuustokäsittelyyn ja vuosittainen hyvinvointiraportti.	Hyvinvointikertomus THL Ikävakiointu sairastavuusindeksi MOVE-mittarit HYTE-kerroin indikaattorit (TEA-viisarista) HYTETU-johtoryhmän määrittämät HYTE - indikaattorit (Tornion omat paikalliseen tietoon perustuvat indikaattorit) Toimialat asettavat mittarit ja raportoivat hyvinvointityön tuloksista omissa tuloskorteissaan.	TP-kirjaan on sisällytetty hyvinvoinnin vuosiraportti vuodelta 2021. Valtuusto hyväksyi laajan hyvinvointikertomuksen 14.6.2021 § 70 ja kertomuksen tavoitteet 1) hyvinvointia edistävät elintavat, 2) osallisuuden kokeminen ja 3) omaehtoiseen hyvinvoinnin edistämiseen kannustava elin- ja toimintaympäristö. Kaupunginhallitus käynnisti 4.10.2021 hyvinvointikertomuksen suunnitelmiin liittyvien alaohjelmien työryhmätyöskentelyn. Omana koko väestöä koskevana ohjelmalla laaditaan vammaisten henkilöiden hyvinvointi- ja turvallisuusohjelma. Yli-Perttulan säätiön haettua apurahaa liikunta- neuvonnan käynnistämiseksi ei saatu, sillä säätiö tukee terveydenhuollon ja sairaanhoidon hyväksi tehtävää lääketieteellistä, terveydenhoidollista ja sosiaalipoliittista tutkimus ja hoitotyötä Tornion kaupungissa. Liikuntaneuvontaa ei tällaiseksi katsottu.	

	15. Kuntalaisten hyvinvointi paranee ja vastuu sekä aktiivisuus omassa hyvinvoinnissa kasvavat -Lapset ja lapsiperheet			Hyvinvointikertomus Kouluterveyskeskus OPH / MOVE -mittaristo	Valtuuston hyväksymä hyvinvointikertomus 2017-2021 tavoitteet ovat johtopääksiin perustuvia nostoja kouluterveyskeskustalon ja TEA-viisarikyselyn tuloksista ja toimialat raportoivat nostojen mukaisesta toiminnasta omissa kertomuksissaan. KH päätti 7.6. § 205 strategiatyön lasten ja nuorten hyvinvointi ja turvallisuusohjelman alatyöryhmän työn käynnistämisestä. Työ käynnistyi lokakuussa 2021 HYTETU-johtoryhmän ohjatessa kokonaisuutta ja hyvinvointiryhmän käytännön ohjauksessa.	
	15. Kuntalaisten hyvinvointi paranee ja vastuu sekä aktiivisuus omassa hyvinvoinnissa kasvavat -Nuoret			Hyvinvointikertomus Kouluterveyskeskus OPH / MOVE -mittaristo	Valtuuston hyväksymä hyvinvointikertomus 2017-2021 tavoitteet ovat johtopääksiin perustuvia nostoja kouluterveyskeskustalon ja TEA-viisarikyselyn tuloksista ja toimialat raportoivat nostojen mukaisesta toiminnasta omissa kertomuksissaan. KH päätti 7.6. § 205 strategiatyön lasten ja nuorten hyvinvointi ja turvallisuusohjelman alatyöryhmän työn käynnistämisestä. Työ käynnistyi lokakuussa 2021 HYTETU-johtoryhmän ohjatessa kokonaisuutta ja hyvinvointiryhmän käytännön ohjauksessa.	
	15. Kuntalaisten hyvinvointi paranee ja vastuu sekä aktiivisuus omassa hyvin-			Hyvinvointikertomus	Valtuuston hyväksymä hyvinvointikertomus 2017-2021 tavoitteet ovat johtopääksiin perustuvia nostoja	

	voinnissa kasvavat -lkäihmiset				kouluterveyskyselyn ja TEA-viisarikyselyn tuloksista ja toimialat raportoivat nostojen mukaisesta toiminnasta omista kertomuksissaan. KH päätti 7.6. § 205 strategiatyön ikääntymispoliittisen hyvinvointi ja turvallisuusohjelman alatyöryhmän työn käynnistämisestä. Työ käynnistyi lokakuussa 2021 HYTETU-johdoryhmän ohjauksessa kokonaisuutta ja hyvinvointiryhmän käytännön ohjauksessa.	
	17. Kuntalaisten yhteisöllisyys ja menhenki vahvistuvat	Tornio 400-juhluvuoden toteuttaminen yhdessä torniolaisten kanssa.	Tornio 400-juhluvuosi ja vuoden aikana toteutettavat tempaukset ja tapahtumat.	Yhdistyksiä / 1000 as.19,2 (2017) Yhdistysten aktiivisuus ja toiminta Kouluterveyskysely	Juhlavuoden päätapahtuma Tornio-päivät toteutui koronaepidemian vuoksi pääosin live-lähettykinä 5/2021. Kuntalaiset osallistuivat aktiivisesti erilaisiin juhluvuoden kilpailuihin, mm. sävellys- ja sanoituskilpailuun (32 työtä) ja vantuskisana (57 työtä), samoin live-nä järjestettyihin tapahtumiin (esim. kaupungintalon avoimet ovet noin 800 kävijää). Juhlavuoden tapahtumia järjestettiin pitkän vuotta aktiivisesti live-lähettykinä verkossa. Tornion 400-vuotisjuhluvuoden tuotteiden myynnistä kertynyt osallistavan budjetoinnin potti, noin 13 000 euroa, ohjattiin torniolaisnuorten käyttöön. Nuoret valitsivat potin käyttökohteeksi mopoiuharrastuksen edellytysten kehittämisen Torniossa.	

	18. Kuntalaisten osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuudet kotikaupunkinsa asioihin paranevat	Kuntalaisten osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksien vahvistaminen	<p>Kuntavaalien järjestäminen</p> <p>Luottamushenkilökoulutukset uusille kaupunginvaltuutetuille ja luottamushenkilöille</p> <p>Osallisuusmallin käyttöönotto toimialoilla.</p> <p>Digipalveluiden vahvistaminen osana palvelujärjestelmää.</p>	<p>Osallistumis- ja vaikuttamiskanavat (tilaisuudet, osallistujat, kanavat)</p> <p>Kuntalais- ja asiakaspalautteiden määrä</p> <p>Äänestysaktiivisuus (Kuntavaalit 2017: 58 %)</p>	<p>Kuntalaiset osallistettiin mallin sisällyksen ja nimen valinnan osalta otakanta.fi järjestelmässä 20.4.2021-16.5.2021 ja mallin nimeksi kuntalaiset äänestivät Solekko tehä. Osallisuusmalli käsiteltiin kaupunginhallituksessa 21.6.2021 § 222 ja hyväksyttiin valtuustossa § 133 30.8.2021, toimeenpanoa varten toimialoille.</p> <p>Kuntavaalit toteutettiin 2021 ja valmistautuminen aluevaaleihin aloitettiin. Valtuustokauden luottamushenkilökoulutukset toteutettiin suunnitelman mukaisesti. Meri-Lapin kehittämiskeskuksen tilaisuudet toteutettiin 25.8., 8.9. ja 29.9. ja lisäksi puheenjohtajille järjestettiin omaa koulutusta. Kaupunginvaltuusto, -hallitus ja tekninen lautakunta siirtyivät sähköiseen kokousjärjestelmään.</p> <p>Vaikuttamistoimielinten edustajat olivat tiiviisti mukana ikäihmisten, vammaisten, lasten ja nuorten sekä päihdetyön alaohjelmatyössä osana kaupunkistrategian valmistelua.</p>	
Toimiva kaupunkikonserni	19. Talouden tasapainottaminen	Talouden tasapainottaminen ja toimintojen sopeuttaminen	<p>Erikseen päätettävät toimenpiteet</p> <p>Talousseminaarit / iltakoulut</p> <p>Talouden tasapainottamislinjausten määrittäminen (peruslinjaukset, rakkenteellinen uudistamistarve, muut)</p>	<p>Kaupunkikonsernin taloudellisten raja-arvojen toteutumisen (kaupunkistrategiassa asetettu tavoite: max.1 raja-arvo täytty 2021)</p> <p>Peruskunnan tilikauden tulos</p>	<p>Talousarvioseminaari pidetty 27.5.2021</p> <p>Kriisikuntakriteerien raja-arvot eivät täyttyneet.</p> <p>Tilikauden tulos TP2021 1 746 092 eur</p>	

				<p>positiivinen (kaupunkistrategiassa asetettu tavoite: minimi 1,5 ME)</p> <p>Peruskunnan ja konsernin lainakanta e / asukas alle koko maan kuntien keskiarvon</p>	<p>TP2020 6,598 milj. eur</p> <p>Tornion kaupunkikonsernin lainakanta 4 951 e/as. Koko maan Konsernin keskimääräinen lainakanta v. 2021 7 272 eur/as</p> <p>Käsitelty Tornion toimielimissä mm. LPSHP:n talouden tasapainottamiseen ja alijäämän kattamiseen liittyviä asioita.</p> <p>Hankittu tilannekuva sote-siirron vaikutuksista kuntien talouden tasapainoon ja investointikykyyn (KH 4.10.2021 § 355)</p> <p>Kuukausiraportit 2021: tammikuu (KH 15.2.2021 § 52), helmikuu (KH 15.3.2021 § 92), huhtikuu (KH 17.5.2021 § 172), toukokuu (KH 21.6.2021 § 221), heinäkuu (KH 23.8.2021 § 282), elokuu (KH 20.9.2021 § 327), lokakuu (KH 15.11.2021 § 426), marraskuu (KH 20.12.2021 § 476).</p> <p>Osavuositarkastukset 2021: maaliskuu (KH 3.5.2021 § 153, KV 31.5.2021 § 55), kesäkuu (KH 23.8.2021 § 283, KV 30.8.2021 § 131, KH 6.9.2021 § 302), syyskuu (KH 8.11.2021 § 412, KV 15.11.2021 § 169)</p>	
	20. Omistajapolitiikan ja omistajaohjauksen vahvistaminen	Omistajapolitiikan toteuttaminen kaupunkistrategian mukaisesti	Emon ja tytäryhteisöjen välinen vuorovaikutus (mm. konsernijaosto).	Konserniohjeen ja omistajapolitiikan	Konsernijaosto kokoontunut 1–12/2021 kuusi kertaa (8.2. / 8.3. /	

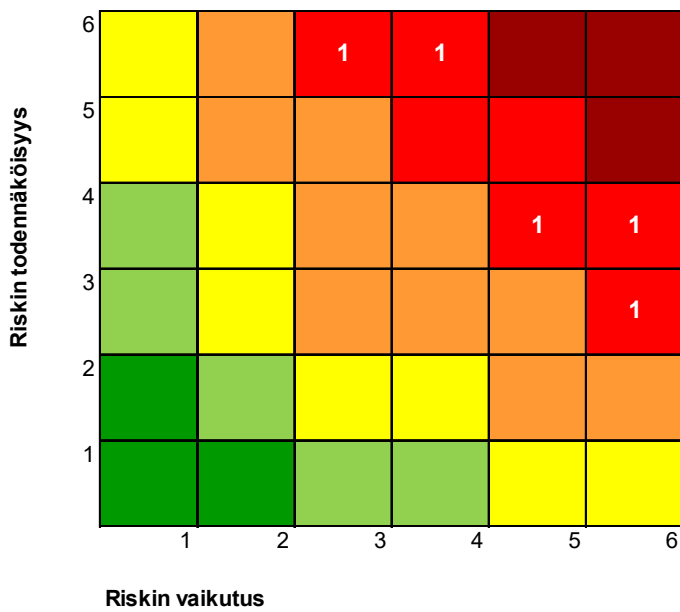
			Konsernin yhteiset käytännöt ja tukipalvelut	<p>tiikan toteutuminen (tavoitteet, toimenpiteet)</p> <p>Kiinteistö- ja toimitilasalkku, toimenpiteiden toteutuminen</p>	<p>10.5. / 13.9. / 11.10. / 8.11.)</p> <p>Käsitelty ja päätetty tytäryhteisöjen asioista tapauskohtaisesti (mm. avustushakemukset, omavelkainen takaus, omistajaohjaus).</p> <p>Osallistuttu TOK3-hankkeeseen.</p> <p>Konserniohje päivitetty ja hyväksytty kaupunginvaltuustossa 31.5.2021 § 57.</p>	
	21. Strateginen henkilöstöjohtaminen	<p>Tiedolla johtamisen kehittäminen</p> <p>Työhyvinvoinnin edistäminen</p>	<p>Tuottavuutta ja työhyvinvointia jokivarteen -hankkeen (ESR) puitteissa tehtävät toimenpiteet</p> <p>Terveysperusteisten poissaolojen seuranta neljännesvuosittain</p> <p>Työyhteisöjen kehittämissuunnitelmat työhyvinvoinnin edistämiseksi</p> <p>Henkilöstön osallistaminen päivittäiseen kehittämiseen</p>	<p>Henkilötyövuosien määrä (suhteessa henkilöstökustannuksiin)</p> <p>Henkilöstötuottavuus (QWL työelämän laadun indeksi)</p> <p>Henkilöstökokeemus (eNPS)</p> <p>Esimiespäivien määrä</p> <p>Työyhteisö- ja esimiespalaverien toteutuminen</p> <p>Kehityskeskustelujen toteutuminen</p> <p>Terveysperusteisten poissaolojen lkm.</p> <p>Koulutuspäivien lkm.</p>	<p>Tuottavuutta ja työhyvinvointia jokivarteen -hanke (ESR) käynnistynyt 1.3.2021.</p> <p>Tornion kaupungin etätöohje hyväksytty kaupunginhallituksessa 18.1.2021 § 16.</p> <p>Terveysperusteisten poissaolojen seuranta ollut viikoittaista. Ohjelma muutoksen valmistelu tehty ja käyttöönotto vuonna 2022.</p> <p>Mittareiden toteuma raportoidaan Tornion kaupungin henkilöstökertomuksen yhteydessä.</p> <p>Uuden henkilöstöohjelman valmistelu käynnistynyt. Ohjelma valmistuu 2022.</p> <p>Henkilöstöjaosto kokoontunut 1-12/2021 seitsemän kertaa (4.2. / 8.4. / 20.5. / 7.10. / 29.10. / 25.11. / 16.12.)</p>	

	22. Johtamisjärjestelmän kehittäminen	Tornion kaupungin johtamisjärjestelmän jatkuva kehittäminen (mm. strategiat ja ohjelmat, hallintosääntö, talousarvioprosessi, poliittinen johtaminen, konsernijohtaminen)	Strategisten ja hallinnollisten asiakirjojen + suunnitelmien ajan tasalla pitäminen sekä kehittäminen Erillishankkeet	Tehdyt toimenpiteet	<p>Valmisteltu hallintosäännön muutostarpeita liittyen mm. tulevan valtuustokauden käynnistämiseen ja kunta- sekä oppivelvollisuuslain muutoksiin.</p> <p>Tornion kaupungin hallintosäännön päivittäminen (KV 13.12.2021 § 188 ja KV 14.6.2021 § 59)</p> <p>Tornion kaupungin hankintapäätösten tekijät ja hankintarajat 2022 (KH 7.12.2021 § 457)</p> <p>Kaupunkistrategiatyö käynnissä</p>	
--	---------------------------------------	---	--	---------------------	--	---

Keskushallintopalvelut					
Riskienhallinta					
Riskityyppi	Riski ja kuvaus	Riskiarvio	Toimenpiteet	Toteuma	Vastuuhenkilöt
Strateginen riski – Ulkoinen	Koronaviruspandemia aiheutti Suomeen poikkeusolot keväällä 2020 ja koko loppuvuosi elettiin koronan varjossa. Pandemia on kiihtynyt uudelleen syksyllä 2021.	Todennäköisyys: 4 Vaikutus: 6 24	Noudatetaan Suomen kansallisia ohjeita pandemian hoidossa ja sopeutetaan kaupungin toiminta niiden mukaisesti	Kaupunki on noudattanut kansallisia pandemiaohjeita. Hyvinvointipalvelut on voinut tarjota lakisääteiset palvelut pandemiasta huolimatta. Erikoissairaanhoidon palvelut on saatu hoitotakuun puitteissa. Sivistyspalveluissa yksittäisiä luokkia ollut karanteerissa useilla kouluilla (Seminaari, Hannula, Kokkangas) ja kaksi koulua lyhyesti suljettuna (Raumo, Näätasaari).	Jukka Kujala
Taloudellinen riski – Ulkoinen	Kuntatalous ei ole tasapainossa	Todennäköisyys: 6 Vaikutus: 4 24	Erikoissairaanhoidon kustannukset ovat kasvaneet huomattavasti, korona epidemian vaikutuksesta verotulokehitys heikentynyt ja kunnan velkamäärä kasvussa.	Erikoissairaanhoido ylitti suunnitellun talousarvion 2,8 milj. eurolla. Tornion kaupunki oli velvoitettu hoitamaan koronaepidemiaan liittyvän rajatestauksen. Testauksen kuluihin STM myönsi täysimääräisen valtionavustuksen yht. 4,4 milj. euroa. Lisäksi STM:ltä on haettu Rajaturvaan 1,2 milj. eur korvaus, josta ei ole vielä saatu päätöstä. Toinen haku 2 milj. eur ei ole vielä auennut.	Anne Vuorjoki, Sampo Kangastalo, Leena Karjalainen, Ilkka Halmkrona, Markus Kannala, Jukka Kujala

				Verotulot ylittivät talousarvion lähes 4 milj. eurolla (toteuma 90,97 milj. eur).	
				Pitkäaikaista lainaa ei ole nostettu vuodelle 2021.	
Taloudellinen riski – Ulkoinen	Mehiläinen Länsi-Pohja Oy sopimus (15 v.) + erikoissairaanhoidon laskutus ml. Mehiläinen Länsi-Pohja Oy	Todennäköisyys: 4 Vaikutus: 5 20	Omistajaohjaus Mehiläisen osalta jatkuva seuranta ja neuvottelut sopimuksen toteutumisesta	Mehiläisen sopimushintaa nostettiin 1,75% 1.6.2021 lähtien. Uusi sopimushinta on 5 860 072,56 e, muutos 10 086,75/kk, hintaa ei ole huomioitu talousarvion laadinnassa.	Leena Karjalainen, Raila Peltola, Jukka Kujala
Taloudellinen riski – Sisäinen	Lainanotto (hyväksytyt periaatteet)	Todennäköisyys: 3 Vaikutus: 6 18	Isot investoinnit toteutetaan lainarahalla. Tulorahoitus ei riitä kuluihin (negatiivinen vuosikate)	Pitkäaikaista lainaa ei ole nostettu vuodelle 2021. Vuosikate on 7 277 390 euroa positiivinen.	Anne Vuorjoki, Markus Kannala, Jukka Kujala
Toiminnallinen riski – Sisäinen	Hankintojen toteutuksessa ei noudateta hankintakalenteria Kilpailutuspyynnöt toimialoilta tulevat kiire aikataululla hankintapalveluihin, hankintaprosessin laadukkaaseen hoitamiseen ei ole riittävästi aikaa Toimialojen toimittamat substanssitiedot hankintaprosessin ovat puutteellisia <ul style="list-style-type: none"> Tarjoajille ei jää hankinnan laatuun ja laajuuteen nähden riittävästi aikaa tarjouspyyntöihin vastaamiseen Lyhyet urakkaajat johtavat kalliimpiin hintoihin ja todennäköisesti huonompaan 	Todennäköisyys: 6 Vaikutus: 3 18	Hankintaohjeen ja hankintakalenterin noudattaminen Kilpailutusprosessien toteuttamisen aikais-taminen vuoden ensimmäiselle ja toiselle neljännekselle.	Hankintatointa on kehitetty perustamalla hankintojen ohjausryhmä. Ryhmä on kokoontunut vuoden 2021 aikana kaksi kertaa. Ohjausryhmän tehtävät on laadittu ja hyväksytty sekä toiminta hankintaprosessien tehostamiseksi on käynnistetty. Hankintapäätösten tekijät ja hankintarajat vuodelle 2021 on hyväksytty käyttösuunnitelman yhteydessä.	Sampo Kangastalo, Leena Karjalainen, Ilkka Halmkrona, Markus Kannala

	palvelun laatuun. <ul style="list-style-type: none"> • Maanrakennusurakkoja ei saada toteutettua kesäkautena • Tarjotut hinnat sisältävät kiireellisestä aikataulusta johtuvia riskivaurouksia 				
--	--	--	--	--	--

Tornion kaupunki toteuttaa riskien arvioinnissa Kuntaliiton mallia.

Lisätietoja: [Kuntaliiton riskienarviointilomake.](#)

KESKUSHALLINTOPALVELUT ULKONAINEN LASKENTA	Alkuperäinen talousarvio	TA- muutokset	TA muutosten jälkeen	Toteuma 1-12 / 2021	Poikkeama	Tot-%
TOIMINTATUOTOT						
MYYNITUOTOT	1 084 140	0	1 084 140	1 815 753	731 613	167,5%
MAKSUTUOTOT	0	0	0	805	805	
TUET JA AVUSTUKSET	926 866	0	926 866	777 497	-149 369	83,9%
MUUT TOIMINTATUOTOT	305 240	0	305 240	125 473	-179 767	41,1%
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	2 316 246	0	2 316 246	2 719 527	403 281	117,4%
TOIMINTAKULUT						
HENKILÖSTÖKULUT	-3 890 140	0	-3 890 140	-3 717 546	172 594	95,6%
PALKAT JA PALKKIOT	-3 051 562	0	-3 051 562	-2 940 442	111 120	96,4%
HENKILÖSIVUKULUT	-838 578	0	-838 578	-777 104	61 474	92,7%
ELÄKEKULUT	-749 410	0	-749 410	-677 640	71 770	90,4%
MUUT HENKILÖSIVUKULUT	-89 168	0	-89 168	-99 464	-10 296	111,5%
PALVELUJEN OSTOT	-4 344 685	0	-4 344 685	-3 991 950	352 735	91,9%
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-382 376	0	-382 376	-401 697	-19 321	105,1%
AVUSTUKSET	-481 400	0	-481 400	-653 843	-172 443	135,8%
MUUT TOIMINTAKULUT	-18 196	0	-18 196	-52 393	-34 197	287,9%
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-9 116 797	0	-9 116 797	-8 817 429	299 368	96,7%
TOIMINTAKATE	-6 800 551	0	-6 800 551	-6 097 901	702 650	89,7%
KESKUSHALLINTOPALVELUT SISÄINEN LASKENTA						
TOIMINTATUOTOT						
MYYNITUOTOT	1 981 410	0	1 981 410	1 950 846	-30 564	98,5%
MUUT TOIMINTATUOTOT	0	0	0	170	170	
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	1 981 410	0	1 981 410	1 951 016	-30 394	98,5%
TOIMINTAKULUT						
PALVELUJEN OSTOT	-61 740	0	-61 740	-99 452	-37 712	161,1%
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	0	0	0	-446	-446	
MUUT TOIMINTAKULUT	-201 700	0	-201 700	-202 900	-1 200	100,6%
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-263 440	0	-263 440	-302 797	-39 357	114,9%
TOIMINTAKATE	1 717 970	0	1 717 970	1 648 218	-69 752	95,9%
KESKUSHALLINTOPALVELUT YHTEENSÄ						
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	4 297 656	0	4 297 656	4 670 543	372 887	108,7 %
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-9 380 237	0	-9 380 237	-9 120 226	260 011	97,2 %
TOIMINTAKATE	-5 082 581	0	-5 082 581	-4 449 683	632 898	87,5 %

9.2.3 Hyvinvointipalvelut

Lautakunta:	Sosiaali- ja terveyslautakunta
Toimiala	Hyvinvointipalvelut
Lautakunnan palvelualueet	Sosiaali- ja vammaispalvelut, terveysterveystoimet ja vanhus- ja hoivapalvelut
TOIMINNALLISET TAVOITTEET:	
Vetovoimainen rajakaupunki	<p>Terveysneuvontapiste toimi edelleen rajalla, rajavartiostolta saatiin virka-apua terveystodistusten tarkastamiseen rajanylittäjiltä. Covid testejä tehtiin noin 140 000 kpl vuoden aikana.</p> <p>Työllisyyskokeiluhanke käynnistyi toimintavuonna. Työllistämistuella on työllistetty 26 henkilöä. Toimintavuonna tiivistettiin yhteistyötä Lappian kanssa oppisopimuskoulutusten osalta.</p>
Toimivat ja uudistuvat palvelut	<p>Etäyhteyksiä hyödynnetty aiempaa enemmän kaikissa palveluissa. Chat on käytössä neuvolapalveluissa sekä koulu- ja opiskeluterveydenhuollossa. Kokonaisuutena etäasiointi on lisääntynyt pandemian myötä. Toimialan ja lautakunnan kokoukset on järjestetty hybridimallilla.</p> <p>Etäkotihoito on aloitettu. Ikäihmisten perhekoteja on Arpelassa ja Kourilehdossa.</p>
Onnellinen ja osallistuva torniolainen	<p>Koko Lapin kattava lastensuojelun monialainen arviointiryhmä on aloittanut toiminnan. Ennaltaehkäisevät palvelut on tuotettu valtakunnallisten suositusten mukaisesti. Asetusten mukaiset terveystarkastusten määräajat ovat toteutuneet. Kuntalaiset ovat saaneet palveluja hoitotakuun puitteissa huolimatta pandemiasta. Perhetyötä on painotettu ennaltaehkäisevänä työmuotona. Tukihenkilötoimintaa on vahvistettu.</p> <p><u>75 v. täyttäneistä:</u> 87,5 % asui kotona (v. 2020 90,5 %) 3,1 % asui tavallisessa palveluasumisessa (v. 2020 3 %) 19,5 % sai kotihoidon palveluja, (v. 2020 21,6 %) 5,2 % sai omaishoidon tukea (v. 2020 4,3 %) Perhehoidossa 0,4 %, 7,9 % asui ympärivuorokautisessa palveluasumisessa, (v. 2020 8 %) 1,5 % oli pitkäaikaisessa laitoshoidossa, (v. 2020 1,5 %)</p>
Toimiva kaupunkikonserni / Henkilöstö	<p>Pandemia aiheutti paljon henkilöstön poissaoloja karanteeni-asetusten takia, kriittisesti merkittävät palvelut turvattiin henkilöstösiirroilla ja palvelujen keskeytyksillä (esim. päiväkeskus). Henkilöstö jousti muuttuvissa tilanteissa.</p>

TALOUDELLISET TAVOITTEET:	
Toimiva kaupunkikonserni / Talous	<p>Toimintakulujen toteuma vuonna 2021 92,1 milj. eur (99,28 % vrt. muutettu talousarvio), toimintamenot sis. koronaan liittyviä välittömiä kustannuksia n. 4 milj. eur. Toimintatuottojen toteuma 16,3 milj. eur (vrt. muutettuun talousarvioon 127,41 %).</p> <p>Toimintakulujen ylitys vrt. alkuperäiseen talousarvioon on n. 8,8 milj. eur. Henkilöstökulujen ylitys n. 2,2 milj. eur johtuu pääosin Rajan koronatestauksen henkilöstömenoista.</p> <p>Palveluiden ostojen ylitys n. 5 milj. eur: suurin osa on erikoissairaanhoidon n. 2,7 milj. eur, lisäksi ylittyvät sos. ja terveystaloudet 1,3 milj. eur (laboratoriokulut, koronatestaus), palvelusetelissä ylitystä n. 0,34 milj. eur, lastensuojelun ostot ylittyvät n. 0,5 milj. eur, kehitysvammaisten tukipalvelut ylittyvät n. 0,1 milj. eur (mm. päiväkeskustoiminta), ostot muista kunnista ylittyvät 0,18 milj. eur (esim. koronaan liittyvää laskutusta).</p> <p>Aineissa ja tarvikkeet ylittyvät n. 1,4 milj. eur: Ylitystä hoitotarvikkeiden ilmaisjakelussa 0,6 milj. eur ja 0,8 milj. eur lääkkeissä ja hoitotarvikkeissa (Mehiläisen sopimusmuutoksen myötä).</p> <p>Ylityksestä n. 4,1 milj. eur on koronaan liittyviä välittömiä menoja.</p> <p>Koronakorvauksia on myönnetty 4,4 milj. eur hyvinvointipalveluille vuodelle 2021. Tilintarkastuksen yhteydessä tilintarkastajan suosituksesta tilikauden 2021 tuloihin lisättiin 3,2 milj. euroa korona-avustuksia, jotka maksetaan vuoden 2022 aikana. Korvauksista 1,2 milj. euroa kohdistuu Rajaturvaan ja 2 milj. euroa muihin koronakustannuksiin, kuten rokotuksiin. Rajaturvan korvauksien haku ei ole vielä auennut ja muiden koronakulujen hausta ei ole vielä saatu päätöstä.</p>
INVESTOINTIEN TOTEUTUMINEN:	Investointien toteuma vuonna 2021: 196 295 eur (talousarvio 264 000 eur)

Toteutuu

Toteutuu osittain

Ei toteudu

Sosiaali- ja terveyslautakunta						
Toiminnalliset tavoitteet						
Näkökulma	Valtuusto- kauden stra- teginen ta- voite	TA Tavoite	TA Toimenpide	Mittarit	Toteuma	Tila
Vetovoimainen rajakaupunki	2. Investoinnit lisääntyvät, työpaikamäärä kasvaa ja työttömyys vähenee	Pitkäaikais-työttömien määrä vähenee ja nuorten työllisyys paranee.	Aktiivinen osallistuminen työllisyyskokeilu hankkeeseen.	Toteutuneet investoinnit Työttömyysaste %	Työllisyyskokeiluhanke käynnistyi toimintavuonna. Työllistämistuella on työllistetty 26 henkilöä.	
	5. Myönteinen Tornio-kuva vahvistuu (brändi)	Kuntalaiset kokevat saavansa tasavertaiset, kustannustehokkaat ja laadukkaat palvelut.	Toimiala palvelut on mitoitettu asiakkaiden tarpeiden mukaisesti, esimerkiksi nuorten palveluja muutetaan yhä enemmän sähköisiksi.	Kuntaimagotutkimukset Mediaseuranta	Sähköistä asiointia lisätty mm. sähköinen ajanvaraus Covid-rokotuksiin. Chat käytössä neuvolapalveluissa sekä koulu- ja opiskeluterveydenhuollossa. Kokonaisuutena etäasiointi lisääntynyt pandemian myötä. Toimialan ja lautakunnan kokoukset järjestetty hybridimallilla.	
	6. Vetovoimaiset ja vaikuttavat koulutuspalvelut	Osaamiseen liittyviä tarpeita vastaava koulutustarjonta (oppisopimus-/täydennyskoulutus).	Tehdään tiivistä yhteistyötä oppilaitosten kanssa.	Kaupungissa toimivat oppilaitokset, koulutusalat-/ohjelmat ja niiden vetovoimaisuus Aloituspai- kat/hakijoiden määrä	Toimintavuonna tiivistettiin yhteistyötä Lappian kanssa oppisopimuskoulutusten osalta. Oppisopimuksella aloitti 9 henkilöä (hoiva-avustajia ja lähihoitajia).	
	7. Saavutettavuuden parantaminen	Palveluiden saatavuuden lisääminen digitaalisten ratkaisujen avulla.	Etäkotihoito aloittaminen. Perhetyön saatavuuden lisääminen. Nuorille suunnattujen palveluiden sähköistäminen.	Toimenpiteet	Etäyhteyksiä hyödynnetty aiempaa enemmän kaikissa palveluissa. Nuorilla käytössä chat-palvelu. Etäkotihoitoon laitteita lisätty, hankittu lääkeannosteluautomaatteja. Perhetyöhön palkattu sosiaalityöntekijä koordinoimaan perhetyötä.	
Toimivat ja uudistuvat palvelut	9. Sähköinen asiointi ja itsepalvelut lisääntyvät	Palveluiden saatavuuden lisääminen digitaalisten ratkaisujen avulla	Sähköisen ajanvarauksen käyttöönotto palveluissa, sähköi-	Sähköisten palvelujen käyttäjä- ja lukumäärä kasvaa	Koronan myötä positiivinen asenne ja tyytyväisyys sähköisten palveluiden käyttöön lisääntyi.	

			sen asioinnin lisääminen palveluissa. Lisätään sähköisten lomakkeiden valikoiduiksi.	Sähköisten palvelujen käyttäytyvyys		
	10. Asiakaslähtöinen palvelukulttuuri vahvistuu	Palveluiden asiakaslähtöinen kehittäminen.	Kehitetään palvelujen rajapintoja asiakaslähtöisesti yhteistyössä sairaanhoitopiiriin ja yhteisyrityksen kanssa. Kerätään asiakaskokemuksia. Parannetaan palveluiden laatua SHQS itsearviointimenetelmän avulla.	Tehdyt toimenpiteet (esim. toteutuneet koulutuspäivät) Asiakastytyvyys / -palaute Kuntapalvelututkimukset 2-4 vuoden välein Kehittäjäasiakaiden valmennus käynnissä sosiaalityössä.	Sosiaalipalveluissa järjestetty infotilaisuus kuntalaisille, mukana kehittäjäasiakkaita/kokemusasiantuntijoita Infotilaisuudet palvelusetelituottajille 2 kpl A-klinikka toteutti marraskuussa asiakas- ja kyselyn palvelun laadusta.	
	11. Julkisten palveluiden tuottavuus, tehokkuus ja vaikuttavuus paranevat	Kehitetään palveluvalikoiduiksi kustannustehokkaasti väestön tarpeiden ja lainsäädännön edellyttämällä tavalla	Aloitetaan etähoitohoidon palvelut. Lisätään ikäihmisten perhehoitoa. Otetaan käyttöön omaishoitajien vapaan järjestelyihin palveluseteli.	Tutkimukset ja selvitykset Palvelukustannukset Palveluiden optimointi Kaupungin omistamien tilojen käyttöaste	Etäkotihoito aloitettu. Ikäihmisten perhekoteja 2 kpl. Omaishoitajien palvelusetelin käyttöönotto valmisteltu toimintavuonna, aloitus 1.1.2022.	
	12. Vaihtoehtoiset palveluiden tuottamistavat yhteistyössä yritysten ja kolmannen sektorin kanssa	Palvelusetelillä tuotettavien palveluiden lisääminen. Vertaisryhmätoiminta toteutuu Torniossa eri ikäryhmille. Sähköisiä palveluja lisätään asiakasryhmäkohtaisesti.	Palvelusetelin laajentaminen omaishoitajien vapaan järjestämiseen. Vertaistukiryhmien tarpeiden selvittäminen.	Asiakassetelin piirissä olevat palvelut Selvitetyt ja toteutuneet monituottajamallit	Kotihoito oma toiminta 88 % palv.seteli 12 % Ympäri- ja vuorokautinen palveluasuminen oma toiminta 27,4 % ja palv.seteli 72,6 % Tavallinen tuettu palveluasuminen omatoiminta 87,3% ja palv.seteli 12,7% Lastensuojelu-, vammais- ja sosiaalihuoltolain mukainen tukihenkilötoiminta siirtynyt lähes kokonaan palvelusetelille. Yhteistyö palveluntuottajien kanssa, jotta hanki-	

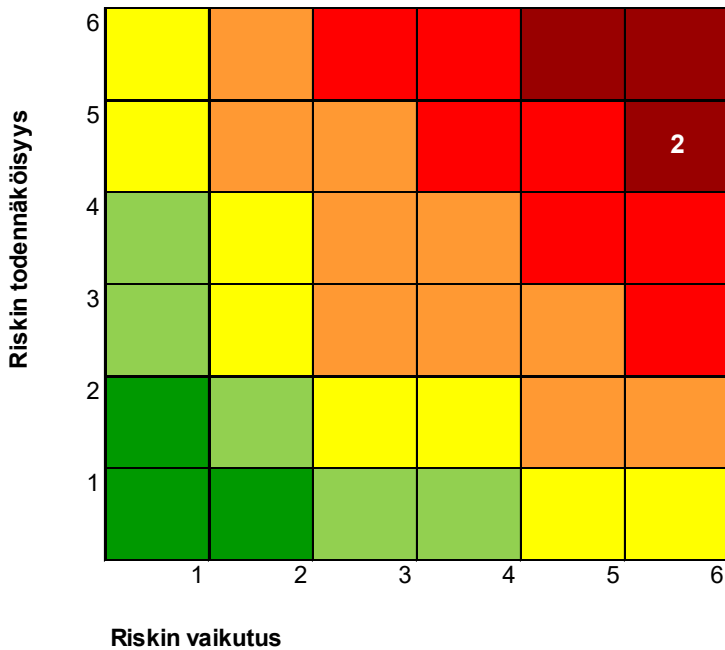
					tut palvelut olisivat mahdollisimman vaikuttavia ja oikeita.	
	13. Kuntarajat ylittävä yhteistyö ja verkostojen hyödyntäminen sekä kehittäminen palveluiden järjestämisessä ja tuotamisessa	Palveluja kehitetään yhteistyössä eri toimijoiden kanssa (seudullinen/kolmas sektori/srk).	Osallistutaan aktiivisesti kehittämistoimintaan.	Tehdyt selvitykset ja päätökset	Hankkeiden kautta kuntarajat ylittävä toiminta edistyy. Seudullinen päivystys. Lapin sosiaalityön johtajat tapaavat säännöllisesti kehittämään kuntarajat ylittävää toimintaa. Koko Lapin kattava lastensuojelun monialainen arviointiryhmä aloittanut syksyllä.	
	14. Maakunta- ja sote-rakennemuutosten ja uudistusten edellyttämien toimenpiteiden toteutus	Hyvinvointipalvelut vaikuttaa ja kehittää rakennemuutosta aktiivisesti torniolaisten hyväksi.	Toimiala vaikuttaa uudistusten kehittämisen ja toteuttamiseen aktiivisesti.	Tehdyt toimenpiteet	Toimiala on osallistunut aktiivisesti sote hankkeisiin.	
Onnellinen ja osallistuva torniolainen	15. Kuntalaisten hyvinvointi paranee ja vastuu sekä aktiivisuus omassa hyvinvoinnissa kasvavat - Koko väestö / työkäiset	Kuntalaisten aktiivisuus oman hyvinvointinsa parantamiseen lisääntyy. Tietoisuus ravinnon ja liikunnan merkityksestä hyvinvointiin lisääntyy. Ennaltaehkäisevät palvelut tukevat omaehtoista terveydentilan kohentamista.	Ravitsemus- ja liikuntanäkökulma ja sosiaalinen osallisuus huomioidaan systemaattisesti palvelukontakteissa. Palveluiden laadun arviointi ja palveluiden kehittäminen SHQS itsearvioinnin avulla. Osallistutaan poikkihallinnolliseen yhteistyöhön omaehtoista hyvinvoinnin tukemista lisäävissä toimissa. Turvataan ennaltaehkäisevät palvelut valtakunnallisten suositusten mukaisina.	Hyvinvointikertomus THL Ikävakioitu sairastavuusindeksi HYTETU -organisointi	Tehty poikkihallinnollista yhteistyötä hyvinvoinnin edistämiseksi HYTETU työryhmä Itsearviointit (SHQS) toteutuneet suunnitellusti. Ennaltaehkäisevät palvelut on tuotettu valtakunnallisten suositusten mukaisesti.	
	15. Kuntalaisten hyvinvointi paranee ja vastuu sekä aktiivisuus	Mahdollisimman varhainen tukeminen ja puuttuminen	Tiivis yhteistyö neuvolan, varhaiskasvatuksen ja koulun välillä.	Hyvinvointikertomus Kouluterveyskeskus	Asetusten mukaiset terveystarkastusten määrät ovat toteutuneet.	

	omassa hyvinvoinnissa kasvavat -Lapset ja lapsiperheet	<p>perheiden arkeen ongelmatilanteissa.</p> <p>Perheet uskaltautuvat yhteydenottoon mahdollisimman varhaisessa vaiheessa.</p> <p>Lain edellyttämät ennaltaehkäisevien palveluiden toteuttaminen tarpeen mukaisina ja hyvälaatuisina.</p> <p>Tietoisuus ravinnon ja liikunnan merkityksestä hyvinvointiin lisääntyy.</p>	<p>Perheille parasta ja Varhain vanhemmaksi hankkeissa kehitettyjen toimintatapojen käyttöönotto</p> <p>Perhesosiaalityöntekijän väkansi aikuisosiaalityöhön</p> <p>Tuetaan perheitä kasvatuksellisissa ongelmissa varhaisessa vaiheessa.</p>		<p>Kuntalaiset ovat saaneet palveluja hoitotakuun puitteissa huolimatta pandemiasta. Perhesosiaalityöntekijä on aloittanut työt perhekeskudessa.</p> <p>Perhetyötä edelleen tullaan painottamaan ennaltaehkäisevänä työmuotona. Palvelut vietään omaan kotiin.</p> <p>Tukihenkilötoiminnan vahvistaminen.</p>	
	15. Kuntalaisten hyvinvointi paranee ja vastuu sekä aktiivisuus omassa hyvinvoinnissa kasvavat -Nuoret	<p>Hyvinvoinnin lisääminen varhaisen puuttumisen toimintamallin moniammatillisen verkostotyön keinoin.</p> <p>Nuorten hyvinvointia ja yhteisöllisyyttä tukevat toiminnot ovat käytössä.</p> <p>Tietoisuus ravinnon ja liikunnan merkityksestä hyvinvointiin lisääntyy.</p>	<p>Stara ja Nuori Yhtymäpinnassa hankkeiden tavoitteiden mukainen toiminta. Tiivis yhteistyö nuorisotoimen ja koulujen kanssa.</p> <p>Tehdään yhteistyötä oppilas- huolto- ja opetushenkilökunnan kanssa oppilaitosten hyvinvoinnin edistämiseksi ja nuorten yksilöllisessä tukemisessa.</p> <p>Tuetaan vanhempia kasvatustyössä ja tunnustetaan erityisen tuen tarpeessa olevat mahdollisimman varhain mm. laajojen terveystarkastusten yhteydessä.</p>	<p>Hyvinvointiker-tomus</p> <p>Kouluterveyskysely</p>	<p>Kouluterveyskyselyssä 21,9 % kokee terveydentilansa keskinkertaiseksi tai huonoksi 8. ja 9.luokan oppilaista (2019: 17,7 %)</p> <p>Vähintään 2-viikkoa kestänyttä masennusoireilua 28,4 % 8. ja 9.luokan oppilaista. (2019: 17,3 %)</p> <p>Ylipaino 30,2 % ammatillisen oppilaitoksen 1. ja 2. vuoden opiskelijoista (Lappi 28,9 %)</p> <p>Asetusten mukaiset terveydentilan tarkastusten määräajat ovat toteutuneet.</p> <p>Nuorten syrjäytymisen ehkäisemiseksi tarvitaan lisää resursseja. Päihteiden käytön kasvu uhkaa, jos emme saa ennalta ehkäisevää toimintaa tehokkaaksi.</p>	
	15. Kuntalaisten hyvinvointi paranee ja vastuu sekä aktiivisuus	Aktiivinen yhteistyö kolmannen sektorin kanssa hyvinvointia	Sosiaalisen osallisuuden ja turvallisuuden ja yksinäisyyden vähentäminen	Hyvinvointiker-tomus	Yhteistyö tiivistä kolmannen sektorin kanssa	

	omassa hyvinvoinnissa kasvavat -ikäihmiset	edistävien ja ennaltaehkäisevien palvelujen järjestämisessä. Järjestö- ja yhdistystoiminnan sisältöjen tunnettavuuden lisääminen. Tietoisuus ravinnon, liikunnan ja sosiaalisen osallisuuden merkityksestä hyvinvointiin lisääntyy.	ohjaamalla osallistumaan järjestöjen toimintaan.		(Torniotupa, Senioripiste), Seniorineuvolan terveystarkastuksia 194. Kaatumisiin ja putoamisiin liittyvät hoitojaksot 65-vuotta täyttäneillä/10 000 vastaavan ikäisistä HYTE-indikaattori 46 (2019: 53) sijoittuu kuntakentän keskivaiheille. Ikäihmisten neuvostosta aktiivinen osallistuminen Ikäntyneiden hyvinvointi- ja turvallisuusohjelman 2021-2025 laadintaan.	
	17. Kuntalaisten yhteisöllisyys ja mehenki vahvistuvat	Kuntalaiset kokevat saavansa vaikutusta toimialan palvelujen sisältöön ja kehittämiseen.	Kuntalaisten vaikutusmahdollisuuksien lisääminen esim. infotilaisuudet, palautekanavat.	Yhdistyksiä / 1000 as.19,2 (2017) Yhdistysten aktiivisuus ja toiminta Kouluterveyskysely	Pandemia on vaikeuttanut yhteisen toiminnan toteutumista. Ikäihmisten neuvostolta 3 lausuntoa.	
	18. Kuntalaisten osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuudet kotikaupunkinsa asioihin paranevat	Eri ikäisten palvelunkäyttäjien osallistuminen palvelujen kehittämiseen lisääntyy.	Kehitetään kaikenikäisten palvelujen käyttäjien vaikuttamiskanavia (asiakasraati, palautekanavat, asiakaskokemuskyselyt) Ylläpidetään hyvää yhteistyötä kolmannen sektorin kanssa.	Osallistumis- ja vaikuttamiskanavat (tilaisuudet, osallistujat, kanavat) Kuntalais- ja asiakaspalautteiden määrä Äänestysaktiivisuus (Kuntavaalit 2017: 58 %)	Jatkuva palautteenanto on mahdollista. Palvelukohtaiset asiakaskokemuskyselyt kohdenneusti. Sähköinen asiakaskokemuskysely avoimena 24/7. Palaute ja kokemukset otettu huomioon strategiatyöskentelyssä.	
Toimiva kaupunkikonserni	19. Talouden tasapainottaminen	Palvelujen toteuttaminen kustannustehokkaasti talousarvion puitteissa. Kehittämistä tukevat henkilöstömuutokset ja investoinnit.	Seuranta ja toiminta talousarvion toteutumiseksi, pyritään vaikuttamaan erikoissairaanhoidon ja yhteisyrityksen toiminnan kustannuksiin. Ennalta ehkäisevien toimenpiteiden vahvistaminen nuorten	Kuukausiraportit, osavuositulos	Hyvinvointipalvelujen toimintakulujen toteuma vuonna 2021 92,1 M€ (99,28 % vrt. muutettu talousarvio), toimintamenot sis. koronaan liittyviä välittömiä kustannuksia n. 4 M€. Toimintatuottojen toteuma 16,3 M€ (vrt. muutettuun talousarvioon 127,41 %).	

			sekä lapsiperheiden palveluissa.			
	21. Strateginen henkilös- tojohtaminen	Henkilöstö tie- tää toimialan ja kaupungin strategiset ta- voitteet.	Säännölliset työ- hyvinvointikes- kustelut tukevat tavoitteiden saa- vuttamista ja työ- hyvinvointia. Henkilöstön am- mattitaito ja työ- kyky ovat vaadi- tun tehtävän ta- solla. Kehittäminen ta- pahtuu yhdessä henkilöstön kanssa. Henkilöstön tie- toisuus toimin- nan tavoitteista ja strategiasta li- sääntyy. Määräaikaisten toimien muutta- minen toistaisiksi voimassa ole- viksi.	Työyhteisö- ja esimiespalave- rit Kehityskeskus- telujen toteutu- minen Sairauspoissa- olot lkm. Koulutuspäivien lkm.	Kehityskeskustelut aloi- tettu. Vuoden kestäviä työmääräyksiä kirjattu si- jaisille. Pandemiavuosi on ollut haastava johtamisen nä- kökulmasta. Lähikontak- tit ovat vähentyneet.	
	22. Johtamis- järjestelmän kehittäminen	Kannustava, tiedottava ja joustava johta- minen ja pää- töksenteko.	Huolehditaan riit- tävistä tiedotta- misesta joka ta- solla. Pidetään yllä avointa ja kes- kustelevaa ilma- piiriä. Järjestetään työnohjausta tar- vittaessa.	Tehdyt toimen- piteet	Säännöllinen tiedottami- nen lisääntyi pandemi- asta johtuen. Työnoh- jausta on järjestetty yksi- löllisenä tai ryhmäoh- jauksena.	

Hyvinvointipalvelut					
Riskienhallinta					
Riskityyppi	Riski ja kuvaus	Riskiarvio	Toimenpiteet	Toteuma	Vastuuhenkilö
Toiminnallinen riski – Ulkoinen	Sijaisten (sairaanhoidajat, hoitajat) saatavuus heikko.	Todennäköisyys: 5 Vaikutus: 6 30	Muodostaa työntekijämyönteinen työnantajakuva.	Kotihoidon sijaistilanne huono, jatkuva sijaispula. Toimenpiteitä: Avoin ja keskusteleva johtaminen. Autonominen työvuorosunnittelu. Kutsurahan korotus. Rekrytointivideot sosiaalisessa mediassa. Oppilaitosyhteistyö Lappian kanssa oppisopimuspaikoista. Seudullinen hankeanomus henkilöstöpulan helpottamiseksi. Hanke käynnistyy keväällä 2022.	Maarit Alalahti
Taloudellinen riski – Ulkoinen	Taloussuunnitelma	Todennäköisyys: 5 Vaikutus: 6 30	Erikoissairaanhoidon palvelujen integrointi peruspalveluihin yhteistyössä yhteisyrityksen ja sairaanhoidopiirin kanssa, omistajaohjaus, palvelujen saatavuuden seuranta ja valvonta.	Erikoissairaanhoidon ylitys on 2,7 milj. eur. Koko vuoden osalta toimintakate alijäämäinen 1,2 milj. eur.	Leena Karjalainen

Tornion kaupunki toteuttaa riskien arvioinnissa Kuntaliiton mallia.

Lisätietoja: [Kuntaliiton riskienarviointilomake](#).

HYVINVOINTIPALVELUT ULKONAINEN LASKENTA	Alkuperäinen talousarvio	TA- muutokset	TA muutosten jälkeen	Toteuma 1-12 / 2021	Poikkeama	Tot-%
TOIMINTATUOTOT						
MYYNITUOTOT	3 338 575	4 085 748	7 424 323	4 261 237	-3 163 086	57,4%
MAKSUTUOTOT	3 961 110	0	3 961 110	3 668 887	-292 223	92,62%
TUET JA AVUSTUKSET	320 025	0	320 025	7 185 260	6 865 235	2 245,22%
MUUT TOIMINTATUOTOT	1 101 160	0	1 101 160	1 201 734	100 574	109,13%
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	8 720 870	4 085 748	12 806 618	16 317 118	3 510 500	127,41%
TOIMINTAKULUT						
HENKILÖSTÖKULUT	-18 688 262	-1 719 443	-20 407 705	-20 896 084	-488 379	102,39%
PALKAT JA PALKKIOT	-14 747 723	-1 551 285	-16 299 008	-16 487 408	-188 400	101,16%
HENKILÖSIVUKULUT	-3 940 539	-168 158	-4 108 697	-4 408 676	-299 979	107,3%
ELÄKEKULUT	-3 409 169	-150 000	-3 559 169	-3 789 305	-230 136	106,47%
MUUT HENKILÖSIVUKULUT	-531 370	-18 158	-549 528	-619 371	-69 843	112,71%
PALVELUJEN OSTOT	-56 293 170	-5 713 148	-62 006 318	-61 192 170	814 148	98,69%
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-2 027 174	-1 731 664	-3 758 838	-3 394 968	363 870	90,32%
AVUSTUKSET	-4 670 170	-292 560	-4 962 730	-5 022 597	-59 867	101,21%
MUUT TOIMINTAKULUT	-1 585 410	0	-1 585 410	-1 545 695	39 715	97,49%
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-83 264 186	-9 456 815	-92 721 001	-92 051 514	669 487	99,28%
TOIMINTAKATE	-74 543 316	-5 371 067	-79 914 383	-75 734 396	4 179 987	94,77%
HYVINVOINTIPALVELUT SISÄINEN LASKENTA						
TOIMINTATUOTOT						
MYYNITUOTOT	1 500 330	0	1 500 330	1 622 604	122 274	108,1%
MAKSUTUOTOT	0	0	0	195 952	195 952	
MUUT TOIMINTATUOTOT	0	0	0	2 999	2 999	
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	1 500 330	0	1 500 330	1 821 554	321 224	121,4%
TOIMINTAKULUT						
PALVELUJEN OSTOT	-2 446 220	0	-2 446 220	-2 742 221	-296 001	112,1%
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	0	0	0	-40 532	-40 532	
AVUSTUKSET	-115 000	0	-115 000	-322 970	-207 970	280,8%
MUUT TOIMINTAKULUT	-1 313 650	0	-1 313 650	-1 326 086	-12 436	100,9%
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-3 874 870	0	-3 874 870	-4 431 810	-556 940	114,4%
TOIMINTAKATE	-2 374 540	0	-2 374 540	-2 610 255	-235 715	109,9%
HYVINVOINTIPALVELUT YHTEENSÄ						
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	10 221 200	4 085 748	14 306 948	18 138 673	3 831 725	126,8 %
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-87 139 056	-9 456 815	-96 595 871	-96 483 324	112 547	99,9 %
TOIMINTAKATE	-76 917 856	-5 371 067	-82 288 923	-78 344 651	3 944 272	95,2 %

9.2.4 Sivistyspalvelut

Sivistyslautakunta

Lautakunta:	Sivistyslautakunta
Toimiala	Sivistyspalvelut
Lautakunnan palvelualueet	Varhaiskasvatuspalvelut, peruskoulutus sekä nuorten – ja aikuisten koulutus
TOIMINNALLISET TAVOITTEET:	
Vetovoimainen rajakaupunki	Yhteistyö muiden toimijoiden kanssa toteutunut suunnitellusti (PPO.n aikuisten perusopetus). Haaparanta-yhteistyötä vaikeuttanut pandemiatilanne.
Toimivat ja uudistuvat palvelut	Varhaiskasvatuksessa uusi toiminnanohjausjärjestelmä Daisy käyttöön elokuussa 2021. Näätsaaren koulun toiminnan siirtäminen Kokkokankaan koululle.
Onnellinen ja osallistuva torniolainen	Neljäs kuraattori. Varhaiskasvatussuunnitelmat kaikille lapsille. Koulujen oppilaslaitteiden päivitys. Perusopetuksessa uudet päättöarvioinnin kriteerit käyttöön elokuussa 2021. Oppivelvollisuuden pidentyminen. Metka-hanke: harrastus joka kouluun.
Toimiva kaupunkikonserni / Henkilöstö	Pandemia-aikana henkilöstön yhteisesti pidettävät koulutukset peruttu, yhteistoimintaa ei ole pystytty järjestämään. Sairauspoissaolot lisääntyneet sekä sijaistarve suuri.
TALOUDELLISET TAVOITTEET:	
Toimiva kaupunkikonserni / Talous	Sivistyslautakunnan alainen toiminta ylitti annetun talousraamin vuonna 2021. Ylitysennuste lautakunnalle tehtiin kokouksessa 18.11.2021 §127. Nettoylitykseksi arvioitiin 977 tEur. Johtuen pääasiassa henkilöstökuluista. Toteutunut nettoylitys oli 1 119 139 eur. Toteutuneet palkkajakso-otukset olivat loppuvuodesta arvioitua suuremmat. Ylitykset varhaiskasvatuksessa: <ul style="list-style-type: none"> - Omahoitajia 7 hlö +260 tEur - Putaan viikonloppu- ja yöhoidonjärjestelyt +100 tEur - Pidempiä sairauslomasijaisuuksia +88 tEur - Lisäresurssi lapsimäärän lisääntymiseen (Arpela ja Karunki) +55 tEur - Perhepäivähoitajien palkankorotus +36 tEur - Esiopetuksen 5-vuotiskokeilu elokuusta 2021 +97 tEur - Palkkaohjelman ongelmat, palkankorotukset +110 tEur

	<p>Henkilöstömitoituksesta poikkeaminen ei ole mahdollista henkilöstön poissaoloista johtuvista syistä. Kunnissa on varmistuttava siitä, että varhaiskasvatuksessa on käytössä riittävät ja toimivat sijais- tai muut varajärjestelyt myös henkilöstön äkillisiin ja yllättäviin poissaolotilanteisiin. Tästä johtuen varhaiskasvatuslain 1.8.2021 voimaan tulevat muutokset tiukensivat edelleen varhaiskasvatuksen mitoitusta ja sen valvontaa ja lisäsi henkilöstökuluja mm. Putaan vuoropäiväkodilla. Tämä lisäsi kustannuksia viikonlopun ja yöhoidon lisääntyvään tarpeeseen. Tilapäistä henkilöstöä on palkattu Putaan vuoropäiväkotiin em. syistä.</p> <p>Ylitykset perusopetuksessa:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Avustajien tarve (Seminaarin koulu) +165 tEur - Henkilökohtaiset avustajat +54 tEur - Sijoitettujen lasten avustajien palkkaustarve 5.lle +165 tEur - 4. kuraattori +49 tEur - Sairauslomansijaiset +82 tEur - Palkkaohjelman ongelmat, palkankorotukset +245 tEur <p>Seminaarin koulun avustajalisäykset johtuivat oppilasmäärän noususta kahdessa erityisryhmässä. Tällä toimenpiteellä pysytimme takaamaan lakisääteisen henkilökuntatarpeen. Lisäksi Seminaarin kouluun kesken vuotta tulleet tehostetun tuen oppilaat ovat tarvinneet henkilökohtaista tukea.</p> <p>Yleisesti ottaen henkilökohtaista tukea tarvitsevien oppilaiden määrä on noussut ja heille on avustajia palkattu todelliseen tarpeeseen.</p> <p>Yleisopetuksen ryhmiin palkatuilla henkilökohtaisilla avustajilla on vältetty rankemmat sijoitustoimenpiteet ja pyritty tukemaan oppilasta lähikoulun kautta. Näiden avustajien suhteen taustalla on lausunnot ja yhteistyö sosiaalitoimen kanssa.</p>
INVESTOINTIEN TOTEUTUMINEN:	<p>Investointiohjelma toteutui suunnitellusti. Pääpainoa investointien suhteen siirrettiin osittain koulujen kalusteisiin eikä pelkästään tietotekniikkaan.</p>

Toteutuu

Toteutuu osittain

Ei toteudu

Sivistyslautakunta						
Toiminnalliset tavoitteet						
Näkökulma	Valtuustokauden strateginen tavoite	TA Tavoite	TA Toimenpide	Mittarit	Toteuma	Tila
Vetovoimainen raja-kaupunki	6. Vetovoimaiset ja vaikuttavat koulutuspalvelut	Yhteistyö Lapin, Lapin ammattikorkeakoulun ja Peräpohjolan opiston kanssa.	Opiskelijoiden ohjaus päiväkodeissa sekä perhepäivähoidossa. Opin- näytetöiden aiheiden tarjoaminen opiskelijoille. Kumppanuussopimuksen mukainen yhteistyö kaikkien näiden toimijoiden kanssa. Sopimus tehty myös Peräpohjolan opiston kanssa. Lisäksi yhteistyö tilojen käytön suhteen. Peräpohjolan opiston kanssa sopimus aikuisten perusopetuksen järjestämisestä maahanmuuttajille luku- vuonna 2020-2021.	Kaupungissa toimivat oppilaitokset, koulutusalat/ohjelmat ja niiden vetovoimaisuus Aloituspaiikat. Tilojen käytön määrä. Aikuis- ten perusope- tukseen osallis- tuvien määrä.	Toteututuu suunnitellusti. Aikuis- ten perusopetus- sopimusta jat- kettu Peräpohjo- lan opiston kanssa.	
	8. Toimiva maan- käyttöpolitiikka	Varhaiskasvatuk- sen ja koulujen sijainti huomioi- daan maankäyttö- politiikassa.	Varhaiskasvatuk- sen tulevaisuuden tarpeen kartoitus ja tilojen uudelleen järjestelyjen aloit- taminen yhdessä teknisten palvelui- den kanssa.	Päiväkotien käyttöasteet ja koulujen oppi- lasmäärä.	Varhaiskasvatuk- sen tulevaisuu- den tarvekartoitus aloitettu. Uu- den päiväkodin paikan ja toteut- tamistavan kar- toittaminen.	
Toimivat ja uudistuvat palvelut	9. Sähköinen asi- ointi ja itsepalvelut lisääntyvät	Yhteistyö IT pal- veluiden kanssa.	Toimintaohjausjär- jestelmän uudista- minen (varhaiskas- vatus)	Kilpailutus ja uuteen järjestel- mään siirtymi- nen.	Uuteen järjestel- mään siirrytään kesäkuussa. Uusi järjestelmä otettu käyttöön elokuussa 2021.	
	10. Asiakslähtöi- nen palvelukult- tuuri vahvistuu	Huoltajien osalli- suuden vahvista- minen peruskou- lutuksessa.	Huoltajille tehdyn kyselyn tulosten arviointi ja koulu- kohtaiset toimenpi- teet. Erityisesti yh- teisöllisen oppilas- huollon kehittämi- nen.	Kyselyn tulos- ten hyödyntämi- nen ja kehittä- minen toiminta- vuosisuunnitel- man päivittämi- sessä 2021- 2022.	Erytisopetusjär- jestelyjen kartoitus aloitettu. Työ- ryhmä kokoontuu toukokuussa. Lu- kuvuoden aikana työryhmä tutkii eri vaihtoehtoja erityisopetuksen saavutettavuus- teen liittyen.	

	11. Julkisten palveluiden tuottavuus, tehokkuus ja vaikuttavuus paranevat	Perusopetuksessa suunnitellut alenevan oppilasmäärän vaikutuksista ryhmiin ja opettajavirkoihin.	Arpelassa yhdysluokkaopetukseen siirtyminen lukuvuonna 2020-2021. Aineenopettajavirkojen muuttaminen päätoimiseksi tuntiopettajiksi. (Esim. uskonto, liikunta) Näätisaaren koulun toiminnan siirtäminen Kokkokankaalle. Luokanopettajavirkojen suunnitelmallinen täyttämisen eläköitymisen jälkeen.	Ryhmäkoon seuranta ja yhdysluokkaopetuksen pedagoginen seuranta.	Lukuvuoden 2021-2022 tuntikehitys takaa asiallisen ryhmäkoon jokaisessa koulussa. (Alaluokilla keskimääräinen ryhmäkoko 18 oppilasta ja yläluokilla 20-22) Toteutunut suunnitellusti. Näätisaaren koulun toiminta siirretty Kokkokankaalle.	☒
	12. Vaihtoehtoiset palveluiden tuottamistavat yhteistyössä yritysten ja kolmannen sektorin kanssa	Kaupungin ja yksityisten palveluntuottajien yhteistyön kehittäminen, seuranta ja arviointi. Aikuisten maahanmuuttajien perusopetuksen järjestäminen tarpeen mukaan.	Yksityisten toimijoiden kanssa jatketaan yhteistyökäytänteitä; koulutukset, palaverit, kehittämispäivät. Valvontaa seurataan aktiivisesti ja kehitetään toimintaa. Ostopalvelu jatkuu kevääseen 2021 saakka Peräpohjolan opiston kanssa. Yhteistyön kartoittaminen myös muiden toimijoiden kanssa.	Valvonnan, koulutuksien ja palaverien seuranta. Toteutuneet kurssit ja opetukseen osallistujien määrä.	Yksityiset päiväkodit toimineet Torniossa suunnitellusti. Valvonta hoidettu AVI:n ohjeiden mukaisesti. Aikuisten perusopetus toteutunut sopimuksen mukaan. Uusi sopimus allekirjoitettu lukuvuodeksi 2021-2022 Peräpohjolan Opiston kannatusyhdistyksen kanssa.	☐
	13. Kuntarajat ylittävä yhteistyö ja verkostojen hyödyntäminen sekä kehittäminen palveluiden järjestämisessä ja tuottamisessa	Perus- ja lukio-koulutuksessa opettajien tiivistävä yhteistyö Haaparannan opettajien kanssa. Lukio-koulutuksessa yhteisopettajuus Kemin lukion kanssa. Yhteinen erityisopettaja seudun lukioiden (Kemi; Keminmaa, Tornio) kanssa. Seudullinen yhteistyö opettajien ja varhaiskasvatuksen koulutuksessa Merilapin muiden kuntien kanssa.	Tornion ja Haaparannan opettajat tutustuvat toistensa työhön ns. vaihtopäivinä. Yhteisopettajuuden kautta lukioissa jaetaan kustannuksia. Eri kunnissa järjestettävät opettajien koulutukset ovat myös lähikuntien opettajien ja varhaiskasvatuksen saatavilla. Mahdolliset yhteiset hankkeet.	Rajayhteistyön yleinen elvyttäminen koulu- puolella. Tutustumisiin osallistuvien opettajien määrä. Koulutusten ja osallistujien määrä.	Koronan takia toiminta siirtyy syksyyn. Koulutus järjestetty etäyhteyksin.	☐

<p>Onnellinen ja osallistuva torniolainen</p>	<p>15. Kuntalaisten hyvinvointi parane ja vastuu sekä aktiivisuus omassa hyvinvoinnissa kasvavat -Lapset ja lapsiperheet</p>	<p>Uusi varhaiskasvatussuunnitelma käytössä.</p> <p>Yhteistyö neuvolan, sosiaalitoimen ja muiden yhteistyökumppaneiden kanssa.</p> <p>Uusi opetussuunnitelma käytössä koko peruskoulussa ja tämän myötä uuden pedagogiikan vahvistaminen kouluissa. Oppilaasta aktiivinen toimija, tavoitteita itselleen asettava ja ongelmia ratkova koululainen.</p> <p>Ennaltaehkäisevä malli osittain käytössä Perheille parasta -hankkeen mukaisesti. Tuki suunnataan erityisesti esi - ja alkuopetukseen.</p> <p>Koronakevään aiheuttamien oppimisvajeiden kartoitus ja tuen oikein suuntaaminen sitä tarvitseville oppilaille.</p>	<p>Jokaisessa yksikössä tehdään varhaiskasvatussuunnitelma lapselle.</p> <p>Yhteistyö erityisesti sosiaalitoimen kanssa lapsen edun mukaisen palvelun tarjoamiseksi.</p> <p>Uusi opetussuunnitelma ja sähköisten oppimisvälineiden käyttö lisääntyy. Koulutus ja etäopetusviikot (keväällä 2020) tukevat tätä toimintaa.</p> <p>Varhaista tuemista lisätään ja valtion Covid-19 avustuksen suuntaaminen oppilashuollollisiin toimenpiteisiin</p>	<p>Varhaiskasvatussuunnitelmat tehty kaikille.</p> <p>Laitteiden hankinta ja koulujen valmiuden lisääminen sähköisten järjestelmien hyödyntämiseen.</p> <p>Oppilashuoltohenkilöstön toiminnan lisääminen ja tukeminen Covid-19 avustuksen kautta.</p>	<p>Opetuskäyttöön hankittu laitteita Covid-19 rahoituksen turvin.</p> <p>Covid-19 avustus käytössä erityisopetukseen ja oppilashuoltoon. (Tukiopetus, samanaikaisopetus, kuraattorituen lisääminen, avustajien lisääminen</p>	
	<p>15. Kuntalaisten hyvinvointi parane ja vastuu sekä aktiivisuus omassa hyvinvoinnissa kasvavat -Nuoret</p>	<p>Uusi opetussuunnitelma käytössä. Sähköisen oppimisympäristön käytön lisääminen</p> <p>Arvioinnin uudistaminen ja uuden kriteeristön käyttöönotto koskien päättöarviointia 2021-2022.</p> <p>Oppilashuoltoryhmät toimivat aktiivisesti kaikissa kouluissa kiusaamisen puuttumiseen ja</p>	<p>Uuden opetussuunnitelman tuomat muutokset, esim. teemat, valinnaisaineet ja arvioinnin muuttuminen juurtuvat kouluihin.</p> <p>Koulukiusaamisen vähenemiskehityksen jatkumisen takaaminen. Asia esille kouluissa oppilashuoltoryhmän toimesta koko lukuvuoden ajan. Mukaan myös koko henkilökunta, oppilaat, huoltajat ja oppilaskunnat.</p>	<p>Uusi arviointi käytössä</p> <p>Kouluterveyskyselyn tulokset koskien erityisesti koulukiusaamista ja koulussa viihtymistä.</p>	<p>Uudet peruskoulun päättöarvioinnin kriteerit käyttöön 1.8.2021 alkaen.</p> <p>Ns. Suomen malliin hankerahotusta saatu ja toiminta käynnistyy syyskuun aikana jokaisessa koulussa. Toimintaa johtaa koordinaattori. Tavoitteena tarjota harvastus jokaiselle torniolaiselle lapselle ja nuorelle</p>	

		koulupudokasuhan alla olevien oppilaiden auttamiseksi. Koronan aiheuttamien oppimisvaikeuksien korjaaminen.			yhdistettynä koulupäivään. Oppivelvollisuuden pidentäminen astui voimaan 1.8.2021. Tarvittavat hankinnat on tehty ja hallinnolliset muutokset hyväksytyt valtuustossa. Lisäksi peruskoulun yläluokkien ja lukion sekä viraston henkilökuntaa nimitetty lain vaatimiin seuranta tehtäviin.	
	16. Terveellinen, turvallinen ja viihtyisä asuin- ja elinympäristö tukee ja vahvistaa kunta-alaisten hyvinvointia	Varhaiskasvatuspalveluiden ja alakoulun opetus lähipalveluna. Tämä tukee alueiden ja palvelukylien statusta turvallisina ja viihtyisinä asuin ympäristöinä. Varhaiskasvatuspaikan tarjoaminen kahden viikon kuluessa, mikäli huoltaja työllistyy tai saa opiskelupaikan.	Varhaiskasvatuspaikat mitoitettu alueen tarpeen mukaan. Uusien varhaiskasvatushakemuksien seuranta ja kysynnän ennakointi.	Varhaiskasvatuspalveluiden kysyntä ja alueellinen sijoittuminen.	Seuranta ns. Tornio-lisän vaikutuksista varhaiskasvatuspaikkojen kysyntään jatkuu syksyllä. Merkittävää varhaiskasvatuspaikkojen vähenemistä ei ole tapahtunut.	
Toimiva kaupunkikonserni	19. Talouden tasapainottaminen	Käyttötalouden tasapainottaminen vuoden 2021 aikana.	Näätsaaren koulun toiminnan siirtäminen Kokkokankaalle. Eläköityvien opettajien virkojen täyttämisen suhteen erityistä tarkkuutta. Kouluissa, jossa oppilasmäärä laskee, vaikutus perusopetusryhmien määrään. Talouden seuranta ja säännöllinen raportointi. tuntikehyksen tehokas käyttö.	Kuukausi ja osavuosisat-saukset. Talouden seuranta ja siihen reagointi tarvittaessa.	Käyttötaloudessa ylitystä. Pyrkimyksenä tasapainottaa käyttötaloutta kolmen neljänneksen aikana. Käyttötaloudessa ylitystä johtuen varhaiskasvatuksen osalta sairauslomajaisuuksien lisääntymisestä, omahoitajien ja ryhmävastustajien palkkaamisesta (Juhannussaari pk, Isopalo, Hanula, Putaan vuoropäiväkoti). Lisäksi Putaan vuoropäiväkodin viikonloppu- ja yöhoito on aiheuttanut lisämenoja. Arpelaan,	

					<p>Karunkiin ja Kaakamoon on jouduttu lisäämään resurssia lapsimäärän lisääntyessä (lakisääteinen mitoitus). Palvelusetelin osalta menoläykset johtuvat alle 3-vuotiaiden sijoittamisesta Piikkeeseen ja Touhulaan. (Sijoittamisen taustalla yksiköiden muuntuvat tilat). Asiaksmaksut tulevat alenemaan asiakasmaksulain muutoksen takia, joka edelleen nostaa tuloarvoja.</p> <p>Perusopetuksessa myyntituotoissa kotikuntakorvaus toteuma 67 %. Palkkamenoissa ylitystä + 3 %. Syynä sijaiskulujen ja avustajatarpeen lisääntyminen. Kouluissa tapahtuneet altistumiset ja siitä seurauksena tulleet karanteenijaksot opettajille ovat omalta osaltaan lisänneet sijaistarvetta.</p>	
	21. Strateginen henkilöstöjohtaminen	Johtajuudessa korostetaan avoimuutta, kannustavuutta ja erityisen huomio kiinnitetään riittävästi ja nopeaan tiedottamiseen. Lisäksi esimiehille korostetaan talouden seurannan tärkeyttä.	Työhyvinvointikeskustelut, johtoryhmät ja tehtyjen linjauksien tiedottaminen ja niiden toteuttaminen.	Työhyvinvointikeskustelut käyty kattavasti kaikkien alaisien kanssa.		
	22. Johtamisjärjestelmän kehittäminen	Varhaiskasvatuksen aluejohtajamallin kehittäminen.	Selvitetään johtamisvaihtoehtoja mahdollisesti tulevan joustavan esi- ja alkuopetuksen myötä.	Tehdyt toimenpiteet koskien erityisesti aluejohtajamallia ja koulunjohtajien roolia mahdollisesti.	Tornio mukana esikoulun laajentamiskokeilussa. Kokeilu aloitetaan kolmessa koulussa (Hanula, Seminaari,	

				sessä yhteisessä alkuopetuksessa.	Kaakamo). Visakarilaiset valittu ministeriön ohjeistuksen mukaan.	
--	--	--	--	-----------------------------------	---	--

SIVISTYSLAUTAKUNTA ULKONINEN LASKENTA	Alkuperäinen talousarvio	TA- muutokset	TA muutosten jälkeen	Toteuma 1-12 / 2021	Poikkeama	Tot.-%
TOIMINTATUOTOT						
MYYNITUOTOT	516 115	119 256	635 371	642 065	6 694	101,05%
MAKSUTUOTOT	1 036 345	-112 130	924 215	940 720	16 505	101,79%
TUET JA AVUSTUKSET	407 670	303 831	711 501	750 263	38 762	105,45%
MUUT TOIMINTATUOTOT	3 150	29 285	32 435	16 671	-15 764	51,4%
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	1 963 280	340 242	2 303 522	2 349 719	46 197	102,01%
TOIMINTAKULUT						
HENKILÖSTÖKULUT	-22 479 853	-905 105	-23 384 958	-23 925 280	-540 322	102,31%
PALKAT JA PALKKIOT	-18 125 868	-691 424	-18 817 292	-19 292 984	-475 692	102,53%
HENKILÖSIVUKULUT	-4 353 985	-213 681	-4 567 666	-4 632 296	-64 630	101,41%
ELÄKEKULUT	-3 645 264	-213 681	-3 858 945	-3 894 157	-35 212	100,91%
MUUT HENKILÖSIVUKULUT	-708 721	0	-708 721	-738 139	-29 418	104,15%
PALVELUJEN OSTOT	-5 321 157	-180 000	-5 501 157	-5 367 044	134 113	97,56%
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-744 649	-65 317	-809 966	-778 523	31 443	96,12%
AVUSTUKSET	-1 368 000	-124 330	-1 492 330	-1 283 815	208 515	86,03%
MUUT TOIMINTAKULUT	-86 130	-42 659	-128 789	-150 705	-21 916	117,02%
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-29 999 789	-1 317 411	-31 317 200	-31 505 367	-188 167	100,6%
TOIMINTAKATE	-28 036 509	-977 169	-29 013 678	-29 155 648	-141 970	100,49%
SIVISTYSLAUTAKUNTA SISÄINEN LASKENTA						
TOIMINTATUOTOT						
MYYNITUOTOT	0	0	0	100 843	100 843	
MUUT TOIMINTATUOTOT	0	0	0	300	300	
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	0	0	0	101 143	101 143	
TOIMINTAKULUT						
PALVELUJEN OSTOT	-4 105 409	0	-4 105 409	-4 050 933	54 476	98,67%
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	0	0	0	-62 379	-62 379	
MUUT TOIMINTAKULUT	-3 686 260	0	-3 686 260	-4 058 464	-372 204	110,1%
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-7 791 669	0	-7 791 669	-8 171 777	-380 108	104,88%
TOIMINTAKATE	-7 791 669	0	-7 791 669	-8 070 634	-278 965	103,58%
SIVISTYSLAUTAKUNTA YHTEENSÄ						
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	1 963 280	340 242	2 303 522	2 450 862	147 340	106,4 %
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-37 791 458	-1 317 411	-39 108 869	-39 677 144	-568 275	101,5 %
TOIMINTAKATE	-35 828 178	-977 169	-36 805 347	-37 226 282	-420 935	101,1 %

Elämänlaatulautakunta

Lautakunta:	Elämänlaatulautakunta
Toimiala	Sivistys
Lautakunnan palvelualueet	Kirjasto, kulttuuritoimi, maakuntamuseo, liikuntatoimi, nuorisotoimi ja vapaa sivistystyö.
TOIMINNALLISET TAVOITTEET: Tarjota ja kehittää kulttuuri-, nuoris- ja vapaan sivistystyön palveluja sekä liikuntapalveluja ottaen huomioon kuntalaisten tarpeet ja toiveet.	
Vetovoimainen rajakaupunki	Tornio 400 juhlavuosi oli näkyvästi esillä, huolimatta pandemian aiheuttamista rajoituksista. Tornionlaakson museo toimi molempien rajakaupunkien museona ja vahvisti kaupunkien matkailun vetovoimaa. Torniolaakson museo on mukana siika-hankkeessa sekä Struven ketjuun liittyvässä Unescon maailmanperintöhankkeessa.
Toimivat ja uudistuvat palvelut	Pandemia vaikeutti tapahtumien järjestämistä. Juhlaviikon tapahtumat hoidettiin pääosin verkon kautta. Videototeutuksiin osallistui iso määrä torniolaisia. Kaupunkilaisten aloitteiden huomioiminen ja omat toteutukset. Kaupunkilaisten monipuolinen osallistaminen. Paljon juhluvooteen liittyviä tapahtumia kyettiin toteuttamaan, kuten Syöhään yhdessä!, lasten ja nuorten konsertit, kutsuvierastilaisuus, PIOT-valotapahtuma Tapahtumien suhteen siirryttiin ns. uuteen normaaliin.
Onnellinen ja osallistuva torniolainen	Torniolaiset osallistuivat elämänlaatulautakunnan alaiseen toimintaan seuraavasti: Kirjastolainauksia: pääkirjasto 193 027, kirjastoauto 32 481. Nuorisotoimi, käyntejä: 39 404 Kulttuuritoimi, käyntejä: 50.508 kävijää, joista 34 412 kävijää digitoteutuksissa ja 16 096 livenä. Maakuntamuseo: 5 166 kävijää Uimahalli: 40 697 käyntiä Kansalaisopisto: tunteja 7 016, opiskelijoita 2 215
Toimiva kaupunkikonserni / Henkilöstö	
TALOUDELLISET TAVOITTEET:	
Toimiva kaupunkikonserni / Talous	Elämänlaatulautakunnan alainen toiminta ylitti annetun talousraamin vuonna 2021. Ylitysennuste lautakunnalle tehtiin kokouksessa 23.11.2021 § 94. Nettoylitykseksi arvioitiin 232 tEur. Johtuen pääasiassa toimintatuottojen romahtamisesta koronan vuoksi. Toteutunut nettoylitys oli 57 tEur. Uimahallin pääsymaksutuotot olivat loppuvuodesta arvioitua suuremmat.
INVESTOINTIEN TOTEUTUMINEN:	Investointiohjelma toteutui suunnitellusti. Poikkeuksena kirjastoauton hankinta, joka siirtyi vuodelle 2022.

Toteutuu

Toteutuu osittain

Ei toteudu

Elämänlaatulautakunta						
Toiminnalliset tavoitteet						
Näkökulma	Valtuustokauden strateginen tavoite	TA Tavoite	TA Toimenpide	Mittarit	Toteuma	Tila
Vetovoimainen raja-kaupunki	3. Matkailuveto-voiman vahvistaminen	Tornionlaakson museo toimii molempien rajakaupunkien museona ja vahvistaa kaupunkien matkailun vetovoimaa.	Tornionlaakson museo tukee kaupunkien hake- musta Unescon aineettoman kulttuuriperinnön luetteloon.	Matkailutilastot ja tutkimukset Vetovoima-kohteiden ja tapahtumien kävijämäärät Matkailuinvestoinnit Matkailun tulo- ja työllisyysvaikutukset / selvitys	Toteutunut suunnitellusti. Torniolaakson museo on mukana siika hankkeessa sekä Struven ketjuun liittyvässä Unescon maailmanperintöhankkeessa.	
	5. Myönteinen Tornio-kuva vahvistuu (brändi)	Tornio 400 juhlatuosi näkyvästi esiin Tornionlaakson museon toiminta keskittyy Tornio 400 -juhlavuoteen.	Juhlavuoden ohjelma jakaantuu koko vuodelle. Tornionlaakson museo osallistuu juhlavuoteen tuottamalla kaksi näyttelyä, järjestää kaksi seminaaria ja neljä yleisöluentoa.	Tapahtumien kävijämäärät.	Koronan vaikutus tapahtumiin ja niiden toteutukseen merkittävä. Kesän osalta tapahtumat joko peruttu (Peräpohjan markkinat) tai järjestetty pienimuotoisempina (Kalotti jazz ja blues) Syyskuun loppuun mennessä tilaisuuksia järjestetty, mikäli kokoontumiset ovat olleet sallittuja. Pandemia heijastuu kävijämääriin. Loppuvuodesta voitiin toteuttaa 400-vuotisjuhlan kutsuvierastilaisuus ja PIOT-valojuhla, toisaalta uuden vuoden juhlinta jouduttiin peruuttamaan huonontuneen pandemian tilanteen takia.	

	6. Vetovoimaiset ja vaikuttavat koulutuspalvelut	Kansalaisopisto-opiskelussa saatavat opintojen hyväksilukumahdollisuudet (Koski-palvelu) sekä erilaiset yhteistyömahdollisuuden muiden paikallisten oppilaitosten kanssa.	Kansalaisopistojen opettajien ohjaaminen osaamisperusteisuuden ja arviointiin sekä oppilaitosyhteistyö.	Kursseille osallistujien määrä.	Kurssitoiminta on tarkoitettu palauttaa lähiopetukseen, mikäli pandemiailanne niin sallii. Kansalaisopistojen opettajien kouluttaminen osaamisperusteisuuden ja osaamisen arviointityöhön saatu hankeavustusta. Kansalaisopiston syyslukukausi alkanut ns. uuden normaalin ja hybridin mukaan.	
Toimivat ja uudistuvat palvelut	9. Sähköinen asiointi ja itsepalvelut lisääntyvät	Verkkokaupan kautta ilmoittautuminen ja maksaminen nuorisotoimen tapahtumiin ja toimintaan on sujuvaa ja käyttäjystävällistä. Nuorisotiedotuspiste Aaltonen valokuituverkon piiriin.	Verkkokaupan markkinointi ja järjestelmän käyttöön ohjaaminen tarjottavissa toiminnoissa. Valokuituverkkoon liittyminen.	Sähköisten palvelujen käyttäjä- ja lukumäärä kasvaa Sähköisten palvelujen käyttäjätyytyväisyys Valokuituverkon kattavuus	Verkkokauppailmoittautumiset tapahtumiin ja kerhoihin toimin hyvin. Tänä vuonna kerhoihin ilmoittautuminen otettu mukaan verkkokauppatoimintaan. Aaltosen verkko-ongelmat jatkuvat eikä tilanteeseen ole tullut parannusta. Ongelma on tietohallinnolle informoitu. Verkko-ongelman ja tilan toimimattomuuden vuoksi aloitettu uuden tilan etsiminen.	
	10. Asiakaslähtöinen palvelukulttuuri vahvistuu	Tornio 400 osallistaminen	Yhdistysten, yritysten ja yksittäisten ihmisten osallistaminen juhluvuoden sisältöön ja tuotantoon.	Osallistuneiden määrä ja tapahtumat.	Korona vaikeuttaa tapahtumien järjestämistä. Pääosin juhlavuoden tapahtumat hoidettiin verkon kautta. Videototeutuksiin osallistui iso määrä torniolaisia. Kaupunkilaisten aloitteiden huomiointi ja omat toteutukset. Monipuolinen osallistaminen. Paljon juhluvuoteen liittyviä tapah-	

					tumia kyettiin toteuttamaan, kuten Syöhään yhdessä!, lasten ja nuorten konsertit, kutsuvierastilaisuus, PIOT-valotapahtuma Tapahtumien suhteen siirrytty ns. uuteen normaaliin.	
	12. Vaihtoehtoiset palveluiden tuottamistavat yhteistyössä yritysten ja kolmannen sektorin kanssa	Kaupungin eri tapahtumissa kolmannen sektorin toimijoille enemmän roolia ja määrän lisääntymistä tapahtumissa.	Tapahtumien kehittämishanke käynnissä.	Yrittäjien ja kolmannen sektorin toimijoiden määrä. Tapahtumien kehittämishankkeen tavoitteiden toteutuminen 2021-2023	Hanke jatkuu suunnitellusti.	
	13. Kuntarajat ylittävä yhteistyö ja verkostojen hyödyntäminen sekä kehittäminen palveluiden järjestämisessä ja tuottamisessa	Vastuumuseon viranomais- ja yhteistyötä kehitetään Tornionlaakson kuntien kanssa.	Museo käy neuvottelut kaikkien Tornionlaakson kuntien kanssa.	Annetut lausunnot. Paikallismuseoille tehdyt kehittämissuunnitelmat.	Lausuntoja annetaan lain edellyttämällä tavalla. Museon rooli vastuumuseona on vahvistanut Tornion asemaa keskeisenä museokaupunkina.	
Onnellinen ja osallistuva torniolainen	15. Kuntalaisten hyvinvointi paranee ja vastuu sekä aktiivisuus omassa hyvinvoinnissa kasvavat - Koko väestö / työikäiset	Kansalaisopiston osallistujien määrän kasvattaminen, erityisesti torniolaisten työttömien. Työikäisten huomiointi tapahtumissa ja kulttuuritarjonnassa.	Tiedottaminen kaupungin henkilöstöjaoston myöntämästä työttömien opintotukset (50e) kurssimaksujen alennuksiin. Monipuolinen kulttuuritarjonta. Esitysten vieminen sinne, missä ihmisiä liikkuu.	Osallistujamäärät. Erityisesti uusien kurssilaisten ja työttömien (opintosetelin käyttö) määrän kasvu. Hyvinvointikerhotus THL Ikävakioitu sairastavuusindeksi HYTETU -organisointi Kävijöiden ja tapahtumien määrät	Koronan vuoksi osa kursseista peruuntui tai siirtyi etäopetukseen. Tämän seurauksena osa opiskelijoista joutui keskeyttämään opinnot/harrastuksen. Etäopiskelumahdollisuus toi jonkin verran uusia opiskelijoita. Korona vaikutti tapahtumien toteutukseen. Etä tapahtumat laajensivat tapahtumien kävijäkuntaa.	
	15. Kuntalaisten hyvinvointi paranee ja vastuu sekä aktiivisuus omassa hyvinvoinnissa kasvavat - Lapset ja lapsiperheet	Alakoulujen koulu- nuorisotyön hanke toimii lasten hyvinvoinnin tukena.	Käynnistetään alakoulujen 5. - 6. luokkalaisille suunnattu koulu- nuorisotyön hanke lasten sujuvan arjen vahvistamiseen ja korona-	Hyvinvointikerhotus Kouluterveyskysely	Alakouluja koskeva koulu- nuorisotyö käynnissä. Tapahtumien toteutukset koronan sallimissa rajoissa.	

		Lapsien huomioiminen tapahtumissa ja kulttuuritarjonnassa.	ajan negatiivisista vaikutuksista selviämiseen. Laitoksiin suoraan kohdennettu kulttuuritarjontaa sekä avoimet tapahtumat.	Tapahtumien sekä kävijöiden määrät		
	15. Kuntalaisten hyvinvointi parane ja vastuu sekä aktiivisuus omassa hyvinvoinnissa kasvavat - Nuoret	Perusnuorisotyöhön ja ennaltaehkäisevään nuorisotyöhön panostaminen.	Kehitetään laajaa ja monipuolista kerho- ja harrastustoimintaa nuorten toiveiden mukaisesti. Nuorisotilojen perusnuorisotyössä vahvistetaan nuoren kohtaamisen kulttuuria tuemalla nuorten osallisuutta ja vuorovaikutustaitoja. Kehitetään toimintamalleja jalkautuvan nuorisotyön menetelmiksi yhteistyössä nuorten monialaisen verkoston kanssa, mm. Pop up-nuorisotilat.	Hyvinvointikertomus Kouluterveyskysely	Ns. Suomen malli hakemus lähetty. Tavoitteena harrastustoiminnan yhdistäminen koulupäivään. Hankkeeseen saatu rahoitusta ja palkattu koordinaattori. Toiminta käynnistyy jokaisessa koulussa syyskuun aikana. Urheiluseuroilla, yhdistyksillä ja nuorisotoimella merkittävä rooli toiminnassa. Toiminta aloitettu lähes kaikissa kouluissa hanke- rahan turvin.	
	15. Kuntalaisten hyvinvointi parane ja vastuu sekä aktiivisuus omassa hyvinvoinnissa kasvavat - Ikäihmiset	Ikäihmisten huomioiminen kulttuuri- ja liikuntatoimen tapahtumissa ja kansalaisopiston kurssitarjonnassa.	Toiveiden kartoittaminen ja niiden toteuttaminen.	Kurssien ja aktiviteettien määrä ja osallistujien lukumäärä. Hyvinvointikertomus	Pandemia tilanne vaikeuttaa asiaa. Syyskaudella toimitettu normaalisti ja seurattu pandemiatyöryhmän ohjeistusta.	
	17. Kuntalaisten yhteisöllisyys ja mehenki vahvistuvat	Kuntalaisten aktiivinen osallistuminen juhluvuoden tapahtumiin.	Kuntalaiset mukana juhluvuoden ohjelmissa myös toimijoina eikä pelkästään yleisönä.	Yhdistysten aktiivisuus ja toiminta	Pandemian vaikutus merkittävästi estänyt suunnitelmien toteutumista. Syksyn aikaan siirrytty normaaliin toimintaan pandemian asettamissa rajoissa.	
	18. Kuntalaisten osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuudet kotikaupunkinsa asioihin paranevat	Ajankohtaisten yleisö- ja keskustelutilaisuuksien järjestäminen.	Tilaisuuksien lisääminen ja ajankohtaisten tapahtumien huomioiminen tiedottamisessa.	Osallistumis- ja vaikuttamiskanavat (tilaisuudet, osallistujat, kanavat)	Kts. edellinen kohta.	

				Kuntalais- ja asiakaspalautteiden määrä		
Toimiva kaupunki-konserni	19. Talouden tasapainottaminen	Palvelujen tuottaminen talouden kanssa tasapainossa. Käyttötalouden asettaminen talousarvion vaatimaan raamiin.	Talousarvion ja toimintasuunnitelman mukainen toiminta.	Kuukausittaiset joryt. Käytösuuunitelman läpikäyminen kuukausiraporttien ja osavuositarkastuksien avulla.	Tulopuolella joh-tuen sulkutoimenpiteistä merkittävä tulojen menetystä. Kesäkuun osavuositarkastuksen mukaan menetykset n. 500 000 euroa. Pandemiatilanteen ennakoinnattomuus ei anna mahdollisuutta arvioida loppuvuoden kertymää.	
	21. Strateginen henkilöstöjohtaminen	Avoimuus, kannustavuus ja huomio nopeaan tiedottamiseen. Esi-miehen rooli talousasioista vastaavana korostuu.	Työhyvinvointikeskustelut, joryn säännölliset ko-koontumiset ja lin-jauksista tiedotta-miset.	Työhyvinvoin-tikyselyt ja tu-loksien läpi-käyminen ja toimintasuun-nitelman luo-minen.	JORY kokoontu-nut säännöllisesti.	

460 ELÄMÄNLAATULAUTAKUNTA ULKOINEN LASKENTA	Alkuperäinen talousarvio	TA- muutokset	TA muutosten jälkeen	Toteuma 1-12 / 2021	Poikkeama	Tot-%
TOIMINTATUOTOT						
MYYNTITUOTOT	382 695	-230 098	152 597	218 597	66 000	143,3%
MAKSUTUOTOT	284 330	-168 458	115 872	155 303	39 431	134,0%
TUET JA AVUSTUKSET	399 600	-111 020	288 580	353 490	64 910	122,5%
MUUT TOIMINTATUOTOT	39 910	-19 017	20 893	22 479	1 586	107,6%
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	1 106 535	-528 593	577 942	749 869	171 927	129,7%
TOIMINTAKULUT						
HENKILÖSTÖKULUT	-2 928 155	152 347	-2 775 808	-2 757 066	18 742	99,3%
PALKAT JA PALKKIOT	-2 233 218	135 588	-2 097 630	-2 121 325	-23 695	101,1%
HENKILÖSIVUKULUT	-694 937	16 759	-678 178	-635 741	42 437	93,7%
ELÄKEKULUT	-607 621	16 759	-590 862	-559 547	31 315	94,7%
MUUT HENKILÖSIVUKULUT	-87 316	0	-87 316	-76 195	11 121	87,3%
PALVELUJEN OSTOT	-714 820	114 821	-599 999	-597 758	2 241	99,6%
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-235 540	13 479	-222 061	-230 705	-8 644	103,9%
AVUSTUKSET	-129 340	-4 690	-134 030	-134 130	-100	100,1%
MUUT TOIMINTAKULUT	-58 375	20 636	-37 739	-46 698	-8 959	123,7%
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-4 066 230	296 593	-3 769 637	-3 766 357	3 280	99,9%
TOIMINTAKATE	-2 959 695	-232 000	-3 191 695	-3 016 488	175 207	94,5%
460 ELÄMÄNLAATULAUTAKUNTA SISÄINEN LASKENTA						
TOIMINTATUOTOT						
MYYNTITUOTOT	37 650	0	37 650	27 632	-10 018	73,4%
MAKSUTUOTOT	0	0	0	200 599	200 599	
MUUT TOIMINTATUOTOT	0	0	0	8 025	8 025	
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	37 650	0	37 650	236 257	198 607	627,5%
TOIMINTAKULUT						
PALVELUJEN OSTOT	-406 170	0	-406 170	-370 686	35 484	91,3%
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	0	0	0	-5 302	-5 302	
MUUT TOIMINTAKULUT	-911 406	0	-911 406	-1 742 237	-830 831	191,2%
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-1 317 576	0	-1 317 576	-2 118 224	-800 648	160,8%
TOIMINTAKATE	-1 279 926	0	-1 279 926	-1 881 968	-602 042	147,0%
460 ELÄMÄNLAATULAUTAKUNTA YHTEENSÄ						
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	1 144 185	-528 593	615 592	986 125	370 533	160,2 %
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-5 383 806	296 593	-5 087 213	-5 884 581	-797 368	115,7 %
TOIMINTAKATE	-4 239 621	-232 000	-4 471 621	-4 898 456	-426 834	109,5 %

Aineen taidemuseon johtokunta

Lautakunta:	Aineen taidemuseon johtokunta
Toimiala	Sivistyspalvelut
Lautakunnan palvelualueet	Aineen taidemuseo
TOIMINNALLISET TAVOITTEET:	
Vetovoimainen rajakaupunki	Kävijämäärä 17 637. Museotoiminta näkyi kaupunkikuvassa pop-up-näyttelyin, tapahtumin ja opastetuilla kierroksilla. Juhlavuoden teema 13 näyttelyssä, joista yksi kaupungintalossa ja 5 liiketiloissa eri puolilla kaupunkia. Tornion historiaan sijoittuvat taidemuseon perusnäyttelyt kiinnostivat laajasti. Näyttelyiden oheistoiminta, yleisötyö ja tapahtumat toivat esille Torniota ja sen historiaa. Näyttelyt ja toiminta huomioitiin mediassa myönteisesti. Kokoelmateoksia lainassa eri puolilla maata merkittävässä näyttelyissä.
Toimivat ja uudistuvat palvelut	Asiakaslähtöisyys ja saavutettavuus palveluiden perusta. Palvelulähtöistä osaamista vahvistettiin henkilöstöä kouluttamalla. Vakiintuneita palvelunkäyttäjiä paikallisella ja kuntarajat ylittävällä tasolla, mutta myös uusia kumppaneita. Uusia palveluita mm. Taidetestaajat, Partion kulttuurimerkki, Tyhy-toiminta ja selkokielioipastus.
Onnellinen ja osallistuva torniolainen	Tuotettiin osallistavia ja aktivoivia palveluita, opastuksia, työpaikkoja ja tapahtumia kaiken ikäisille. Museossa ja sen piha-alueella monia juhluvuoden tapahtumia, jotka toivat museoon myös uusia kävijöitä. Työpajat ja tapahtumat tavoittivat myös loma-aikana mm. perheitä. Viestintä oli vastavuoroista, monikanavaista ja saavutettavaa.
Toimiva kaupunkikonserni / Henkilöstö	Työhyvinvointi työpaikan yhteisenä kehittämiskohteena, luotu työpaikan pelisäännöt. Henkilöstön osaamista kehitettiin koulutuksilla, jokainen työntekijä kävi koulutuksessa vähintään kerran vuoden aikana.
TALOUDELLISET TAVOITTEET:	
Toimiva kaupunkikonserni / Talous	Talouden osalta raportointi ja seuranta hoidettiin asianmukaisesti. Ulkoiset käyttötaloustulot olivat 173 156 € (131,69 %) ja ulkoiset käyttötalousmenot -371 667 € (94,54 %). Näin ollen toimielimen ulkoinen nettototeuma oli -198 511 € (75,87 %). Talous pysyi suunnitelluissa raameissa. Positiiviseen poikkeamaan toimintatuotoissa vaikuttivat saadut avustukset. Toimintatuotoissa hankerahoitusta on siirretty vuodelle 2022 yhteensä 4 936 euroa.
INVESTOINTIEN TOTEUTUMINEN:	Investointimenot olivat toimielimellä 50 000 €. Näillä hankittiin Aineen taidemuseon kokoelmaan taidetta 50 000 eurolla.

Toteutuu

Toteutuu osittain

Ei toteudu

Aineen taidemuseon johtokunta						
Toiminnalliset tavoitteet						
Näkökulma	Valtuustokauden strateginen tavoite	TA Tavoite	TA Toimenpide	Mittarit	Toteuma	Tila
Vetovoimainen raja-kaupunki	3. Matkailuveto-voiman vahvistaminen	Aineen taidemuseo kaupunkilaisten kohtaamispaikka ja matkailun vetonaula. Matkailupalvelut tuotetaan kestävä kehityksen periaatteiden mukaisesti. Seurataan ajan ilmiöitä.	Esillä korkealaatuiset kokoelmat ja kiinnostavat ja ajankohtaiset näyttelyt. Asian- tuntemusta, tietoa, ymmärrystä ja elämyksiä tuottavia palveluita. Kaupunki käyttää taidemuseon tiloja ja toimintoja aktiivisesti tuoden mm. kaupungin vieraat ja tärkeät tilaisuudet museoon. Toiminta on kansainvälisesti kiinnostavaa, henkilökunta kielitaitoista ja palvelevaa. Sitoudutaan kestävän matkailun periaatteisiin. Toimintaympäristön muutokset näkyvät konkreettisesti, esim. näyttelyiden sisällyksessä.	Kokonaiskävijämäärä. Tapahtumien ja tilaisuuksien lukumäärä. Ryhmien määrä ja osallistujien lukumäärä. Sosiaalisen median seuraajat, vierailut verkkosivuilla ja yhteydenotot eri medioiden kautta. Uudet palvelumuodot. Käännökset. Kansainvälinen näkyvyys.	31.3.2021 Kävijämäärä 2 474. Tapahtumia ja tilaisuuksia 75. Ryhmiä 28, osallistujia 369. Instagram 1 628, Twitter 550, Facebook 2 337 seuraajaa. 1.1.-31.3.2021 Tornio 400- teema näyttelyissä. Kansainvälistä kiinnostusta Terveet Kädet-näyttelyyn. Avajaiset verkossa 2, 100 osallistujaa. Tiedottamisessa kieliversiot ruotsi ja englanti. 30.6.2021 Kokonaispalveluiden (tilat, sisältö, oheispalvelut) kasvu. Kävijämäärä 4 947. Tapahtumia ja tilaisuuksia 188. Ryhmiä 87, osallistujia 1 003. lg 1 697, Twitter 575, Fb 2 373 seuraajaa. Lapin kullanmurut-julkaisu, myös engl. käännös. 30.9.2021 Kävijämäärä 10 780. Tapahtumia ja tilaisuuksia 261. Ryhmiä 261, osallistujia 1 764. lg 1 724, Twitter 583, Fb 2 411. 16.9. Tornio 400-	

					<p>juhluvuoden näyttely Revontulten maa – Norrkenets land- avajaisissa 100 hlö, avajaiset fi/se. Matkailijoita 82 hlö.</p> <p>31.12.2021 Kävijämäärä 17 637. Järjestetyt tapahtumat ja tilaisuudet yht. 384. Tuotetut tapahtumat 216, osallistujia 4 993. Matkailijoita 106 hlö. Instagram 1 768, Twitter 603, Facebook 2 455 seuraajaa. Viestintä vasta- vuoroista, monikanavaista ja saavutettavaa. Museo useiden juhluvuoden tapahtumien pito- paikka. Näyttelyissä Tornio- teema edistää kestävän matkailun periaatteita; paikallisuus, aitous, arvostus.</p>	
	4. TornioHaparandan yhteinen ydin- keskusta kasvaa ja kehittyy myönteisesti	<p>Taidemuseo keskeinen ja näkyvä osa kaupunkikeskusta. Taidemuseon ympäristö tuottaa elämyksiä myös museon seinien ulkopuolella.</p> <p>Taide levittyy katukuvaan ja yllättää myös taidemuseon ulkopuolella.</p>	<p>Uudistetaan taidemuseon julkisivun mainonta. Kehitetään taidemuseon ympäristöä virkistysalueena ja kehitetään siihen liittyviä palveluita, kuten veistoskierros. Lapin Kallanmu- rut-hanke esittelee pohjoissuomalaisia nuoria taiteilijoita näyttelytiloissa eri puolilla keskustaa.</p>	<p>Ympäristön turvallisuuden parantaminen ja ilkvallan väheneminen. Käyttöasteen nousuminen. Ulkoilmaopastusten määrä. Pop-up näyttelyiden määrä.</p>	<p>31.3.2021 Kävijät 2 474. Veistosreititopas- tus 20 kävijää. Lapin kullannurut 5.1.-27.1.: Mira Kankaanranta Avelassa, Ristomatti Myllylahti Rajalla-kauppa- keskuksessa. Milla Aska Rau- hankadulla. Näyteikkunaripus- tuksen uusinta. Tilojen turvalli- suuskatsaus ja palotarkastus. Pelastussuunnitel- man teko. Lukkojen ja häly- tysjärjestelmien uusinta teosvaras- toon.</p> <p>30.6.2021 Kävijät 4 947.</p>	

					<p>2 ulkoilmaopas- tusta, 15 osallistu- jaa. 2 pop-up näytte- lyä; Lapin kullan- murut 22.4.- 15.5.2021 Johan- nes Heikkilä Raa- tihuoneella, 1.- 31.5.2021 Noora Ylipieti Hallituska- dulla. Rajakartanon pe- lastussuunnitelma hyväksytty ja tur- vallisuusvastaavat nimetty. Teosvaraston ja työtilojen remontti- sekä piha-alueen kehittämissuunnit- telua teknisen pal- velun kanssa. Mukana Ole Eki! – sekä Kestävä kesä- kampan- jassa sekä suun- nitteluryhmässä Piot!-valotapahtu- maan.</p> <p>30.9.2021 Kävijät 10 780. Veistosreittiopas- tus 9 hlö. Näyteik- kunaripustus uu- sittiin ja 20.-21.8. pihakoristeluta- pahtuma sai so- menäkyvyyttä. 28.9. Koko henki- löstön turvallisuus- kävely Rajakarta- nossa Lapin pe- lastuslaitoksen kanssa.</p> <p>31.12.2021 Kävijät 17 637. Veistosreittiopas- tuksilla 70 osallis- tujaa. Ajan ja kulttuurin kerroksia-näyttely kaupungintalossa loppuvuoteen 2022 saakka. Piha-aluetta hyö- dynnetty tapahtu- missa ja yleisö- työssä (mm. Ur- baani syysleiri). Mukana PIOT-et- koilla ja päätäpah- tumassa. Kulttuurikartanon</p>	
--	--	--	--	--	---	--

					<p>yhteistä toimintaa mm. heijastinpuutempaus.</p> <p>Rajakartanon turvallisuutta vahvistaa defibrillaattori, henkilökunta koulutetaan käyttöön.</p>	
	5. Myönteinen Tornio-kuva vahvistuu (brändi)	Myönteinen Tornio-kuva vahvistuu.	Museolla vahva ja kehittyvä brändi, joka tukee Tornio-kuvaa.	Media- ja muu julkisuus ja sen tilastointi. Kävijämäärän muutokset Tilaisuuksien ja tapahtumien lukumäärän. Uudet yhteistyökumppanit.	<p>31.3.2021 Tornio-teema juhluvuden näyttelyissä: Keräilijän Tornio, Ennen yötä, Terveet Kädet / Heikki Kempainen, Takaisin Tornioon. Lapin Kullanmurut, Mira Kankaanranta, Ristomatti Myllylahti. Esillä mediassa: YLE (verkko) ja YLE Kemi (verkko ja radio), Lapin Kansa, Kaleva, Lounais-Lappi, Kotikulmilla, Pohjoinen Kulttuuri-lehti Kaltio, Taiteilija-lehti huomioineet näyttelyt ja toimintaa. Mukana Tornio 400 juhluvuden suunnittelussa ja tapahtumissa. Uusia kumppanuuksia Ateneum, Seinäjoen museot.</p> <p>30.6.2021 Tornio 400 juhla-lähetyksessä taiteilijahaastatteluja, mukana juhluvuden tapahtumissa. Lapin kullanmurut-lehdistötilaisuus, näyttelystä positiivista medianäkyvyyttä. 3 x Lapin kullanmurut- avajaiset, yht. 132 osallistujaa.</p> <p>30.9.2021 Museostrategia aloitettu. Tornion kaupungintalon taideohjelman suunnittelu. Tornio 400 Neule-</p>	

					<p>festarit 2 000 kävijää. Mediassa mm. Taidetestaajat YLEllä ja Kotikulmilla.</p> <p>31.12.2021 Näyttelyt ja toiminta myönteisesti esillä mediassa, mm. Lapin Kansa, Kotikulmilla, Lounais-Lappi. Ennen yötä-näyttely ja oheistoiminta (opastukset, työpajat, tyhytoiminta, animaatio) tuovat tutuksi Torniota ja sen historiaa. Kaupungintalon taidenäyttely vahvistaa kulttuurikaupungin imagoa. Taidebasaari 1 341 kävijää, 38 näytteilleasettajaa. Yhteistyö Tornion partion kanssa.</p>	
	6. Vetovoimaiset ja vaikuttavat koulutuspalvelut	Museo vuorovaikutteinen keskustelija ja oppimisympäristö, joka osaltaan vahvistaa ymmärrystä kulttuurista, ympäristöstä, historiasta ja yhteiskunnan moninaisuudesta sekä edistää toiminnallaan tasa-arvon ja demokratian toteutumista.	Vuoden 2021 näyttelyohjelmassa esiin Tornio 400-juhlavuoden teemat. Tuotetaan näyttelyiden rinnalla yleisötyötä tarjoten erilaisia näkökulmia ajankohtaisiin yhteiskunnallisiin kysymyksiin ja ilmiöihin.	Kokonaiskävijämäärä. Tapahtumien ja tilaisuuksien lukumäärä. Ryhmien ja osallistujien lukumäärä. Mediajulkisuus. Uudet palvelut.	<p>31.3.2021 Tornio-teemaisia näyttelyitä 5 kpl. Tapahtumia ja tilaisuuksia 75. Ryhmiä 28, osallistujia 369. Opastuksia 35, osallistujia 256. Työpajoja 16, osallistujia 82, hiihtolomaviikolla non-stop työpaja. Mukana Kaikuu - museoiden kehittämishankkeessa.</p> <p>30.6.2021 Kävijämäärä 4 947. Tapahtumia ja tilaisuuksia 188. Ryhmiä 87, osallistujia 1 003. 3 avajaiset, yleisöllä mahdollisuus tavata taitelijat paikan päällä. Mediahuomiota Kalevassa, Lapin Kansassa sekä Ylellä. Kotikaupunki-</p>	

					<p>työpajassa tutkitiin kaupunkia taiteen avulla, 41 ryhmää, 628 kävijää.</p> <p>Kaikuu-hankkeessa museo oppimisympäristönä, 6 ryhmää, osallistujia 56, 18 tapahtumaa.</p> <p>Kesätyöpajoja 2, 29 osallistujaa.</p> <p>30.9.2021 Tornio- teema kaikissa vuoden näytte- lyissä. Kävijämäärä 10 780. Tapahtumia ja ti- laisuuksia 261. Ryhmiä 261, osal- listujia 1 764. Opastuksia 136, osallistujia 1 764. Työpajoja 99, osallistujia 1 118. Kesätyöpajoja 7, osallistujia 72. Graafisten ohjel- mistojen käyttö- koulutus yhteis- työssä Lappian kanssa Tornion kaupungin henki- löstölle 4 kertaa, osallistujia 38. Aineen taidemu- seo siviilipalveluk- sen suoritus- paikka. Vuoden alusta 10 opiskeli- jaa työharjoitte- lussa.</p> <p>31.12.2021 Tuotettu 13 eri näyttelyä Tornio- teemalla Kävijämäärä 17 637. Järjestetyt tapah- tumet ja tilaisuu- det 384, tuotetut tapahtumat 216, joissa osallistujia 4 993. Opastuksia 216, 3 320 osall. 8 eri työpajaa, 169 työpajakertaa, 2 431 osall. 73 auditoriotilai- suutta, 1 448 osal- listujaa.</p>	
--	--	--	--	--	--	--

					Museotyöhön tutustui 17 määräaikaista työntekijää / opiskelijaa / harjoittelijaa	
	7. Saavutettavuuden parantaminen	Museo edistää taiteen ja kulttuurin saavutettavuutta ja huolehtii sen tallentamisesta ja säilyttämisestä. Sen tarjoaman yleisötyön tulee olla kaikkien saavutettavissa.	Kehitetään museopalveluiden saavutettavuutta liikkumisen, näkemisen, kuulemisen, vuorovaikutuksen ja ymmärtämisen helpottamiseksi. Etsitään uutta tietoa saavutettavuudesta ja sitoudutaan uusiin toimintatapoihin. "Ei mitään meistä ilman meitä".	Yhteistyökumppanit, jotka tuovat ajantasaista tietoa eri kävijäryhmien tarpeista. Uudet kävijät.	<p>31.3.2021 Henkilöstö osallistui kaupungin omaan sekä Ateneumin tarjoamaan selkokielikoulutukseen sekä Ateneumin VTS-koulutukseen. ENNEN YÖTÄ selkokieli- ja lukoversio. Mukana rasismivastaisella viikolla. Turvallisemman tilan periaate yhdessä kirjaston ja Tornionlaakson museon kanssa.</p> <p>30.6.2021 Kaikuu-hanke kehitti saavutettavuusosaamista ja tuotti uuden palvelukonseptin (Kaikuu). ENNEN YÖTÄ-lukukirjana YouTubessa. Yhteistyö Lapin Näkövammaiset ry:n kanssa.</p> <p>30.9.2021 Mukana BorderPride-yhdenvertaisuusviikolla. Koulutussuunnitelma Näkövammaliiton kanssa. Museolehtori Kirjastopäivillä puhumassa museopalveluiden saavutettavuudesta.</p> <p>31.12.2021 Tuotu esille saavutettavuutta parantavia ehdotuksia remontissa. Moninaisuus- ja kuvailutulkkaus-koulutus vahvistavat saavutettavuusosaamista. Selkokielikäännös näyttelyoppaasta.</p>	

					Uutena palveluna selkokieliopastukset ja tyhy-palvelut. Kaikukortti käytössä.	
Toimivat ja uudistuvat palvelut	9. Sähköinen asiointi ja itsepalvelut lisääntyvät	Digitaaliset ai- neistot ja eri kanavien kautta tarjotta- vat palvelut luovat merkittä- vää lisäarvoa sekä museolle että asiakkaille.	Viedään taideko- koelmat verkkoon. Tuotetaan digitaal- isia sisältöjä eri kanavien kautta.	Sähköisten palve- lujen käyttäjä- ja lukumäärä kas- vaa. Kokoelman saa- vutettavuus ja te- osten (digitaali- nen) käyttöaste kasvavat.	31.3.2021 Aineen Kuvatai- desäitiön koko- elma sekä ajan- kohtaiset kokoel- manäyttelyt verk- konäyttelyinä. Verkkoavajaiset. 30.6.2021 Tuotetaan sisäl- töjä ja tiedotetaan toiminnasta digi- taalisten kanavien kautta. Juhlavuoden näyt- telyt sekä veistos- reitti verkkonäytte- lyssä. Kotikaupunkini- työpajaan mahdol- lisuus osallistua etänä. 30.9.2021 Verkkonäyttely kasvattanut kiin- nostusta kokoel- miin. Museokoko- elmien digitalisaa- tio-hankesuunni- telma yhdessä Ke- min ja Rovanie- men taidemuseon kanssa. 31.12.2021 Sähköinen tiedot- taminen aktiivista, saavutettavaa ja monikanavaista. Digiagenda vuo- delle 2022. Verkkonäyttelyn aktiivinen päivittä- minen ja käyttö. Yhteistoimintaa sähköisen kokoel- matyön kehittä- miseksi Kemin ja Rovaniemen mu- seoiden kanssa.	
	10. Asiakaslähti- nen palvelukult- tuuri vahvistuu	Museo tarjoaa palveluita eri- laisten kohde- ryhmien tarpei- siin tavoittaen	Tuotetaan asia- kaslähtöisesti suunniteltuja mu- seopalveluita. Vahvistetaan mu- seohenkilöstön	Saadut palautteet. Uudet palvelut. Museohenkilöstön koulutus. Määräaikaisen	31.3.2021 Koulutusta; selko- kielikoulutus, VTS, Kaikukortti. Paljon palautetta näyttelyistä.	

		<p>mahdollisimman laajan yleisön. Asiakkaan arvostaminen ja asiakaslähtöisyys on henkilöstön yhteinen tavoite ja päämäärä.</p>	<p>palveluosaamista. Palautejärjestelmän käynnistäminen.</p>	<p>henkilöstön perehdytys.</p>	<p>Perehdytyskansion päivittäminen. Palautelomakkeen kehittäminen harjoittelijatyönä.</p> <p>30.6.2021 Työyhteisöstrategian kehittäminen käynnistetty.</p> <p>30.9.2021 Työyhteisön pelisäännöt valmiina, edistävät työn sujuvuutta ja asiakastytyvyyttä.</p> <p>31.12.2021 Asiakaspalveluosaamisen vahvistamista: moninaisuus-, kuvailutulkkaus- ja viestintäkoulutus. Uusia palveluita mm. selkokielipastus ja tyhytoiminta. Vakiintuneita palveluiden käyttäjiä paikallisella (kaupunki, koulut ja oppilaitokset, 3. sektori) ja kuntarajat ylittäväällä tasolla (LPSHP, Haaparanta).</p>	
	<p>11. Julkisten palveluiden tuottavuus, tehokkuus ja vaikuttavuus paranevat</p>	<p>Museotoiminta tuottaa kulttuurista ja sivistyksellistä pääomaa. Toiminnan synnyttämä veto-voima edistää toiminta-alueen kasvua ja kehitystä.</p>	<p>Museota käytetään aktiivisesti yhteisönsä yhteisenä oppimisympäristönä.</p>	<p>Toteutetut tapahtumat ja osallistujien lukumäärä. Uudet kävijät ja yhteistyökumppanit. Ulkomaisten kävijöiden kasvu (matkailu).</p>	<p>31.3.2021 Kävijät 2 474 Tapahtumia ja tilaisuuksia 75. Ryhmiä 28, osallistujia 369. Opastuksia 35, osallistujia 256. Työpajoja 16, osallistujia 82. Yli vaaran vuosien –hanke Lapin AMK kanssa, 3 opiskelijaa oppimassa. Työharjoittelijoita 7 hlö Lappialta Lapin AMK:sta, työvoimatoimistosta. Kielenkehityksen ryhmällä 3 museovierailua.</p> <p>30.6.2021 Kävijämäärä 4 947</p>	■

					<p>Ulkomaalaisia kävijöitä 22 Tapahtumia ja tilaisuuksia 188. Ryhmiä 87, osallistujia 1 003. Työpajoja 72, osallistujia 794. 2 työharjoittelijaa ja työhön tutustujaa sekä Suomea Suomessa-työharjoittelija. Kotikaupunkintyöpaja suunnattiin Tornion kouluille ja varhaiskasvatukselle.</p> <p>30.9.2021 Kävijämäärä 10 780. Tapahtumia ja tilaisuuksia 261. Ryhmiä 261, osallistujia 1 764. Ig 1 724, Twitter 583, Fb 2 411. Kesä-heinäkuussa 7 x kaikille avoin taidetyöpaja 72 kävijää. Happy Hour -keskiviikkoina vapaa pääsy. Koulujen ja oppilaitosten lisäksi ryhmiä opastuksissa ja työpaikoissa mm. Työvoimalasäätiöltä ja Luovilta.</p> <p>31.12.2021 Kävijämäärä 17 637. Yleisötyössä huomioitu moninaisuus; kohdennettuja palveluja ja kaikille avoimia tapahtumia. Tuotettuja tapahtumia 216, osallistujia 4 993. Opastuksilla 3 320 osallistujaa. 8 eri työpajaa, 169 työpajakertaa, 2 431 osallistujaa. Happy Hour 264, ulkolaisia 109 kävijää. Koulujen ja oppilaitosten lisäksi museon palveluita hyödynsivät mm.</p>	
--	--	--	--	--	---	--

					3. sektori sekä Tornion kaupunki.	
	13. Kuntarajat ylittävä yhteistyö ja verkostojen hyödyntäminen sekä kehittäminen palveluiden järjestämisessä ja tuottamisessa	Museo toimii kunta- ja valtionrajojen ylittävissä yhteistyöverkostoissa ja kehittää alueen tapahtumakulttuuria rajojen ylittävään suuntaan.	Yhteistyökumppanuuksien lisääminen. Tuotetaan itse ja osallistutaan kansallisiin ja kansainvälisiin hankkeisiin. Viestitään kohdentaen, aktiivisesti ja saavutettavasti.	Uudet yhteistyökumppanit ja verkostot. Medianäkyvyys.	<p>31.3.2021 Ateneumin Suomea museoissa-hankkeen pilottimuseona kehittämässä osallistavaa museotyötä. Lapin kullamurut mukana nykytieteen ja pohjois-suomalaisen taidementän kehityksen edistämässä. Lukiolaiset vierailulla Simosta. Lainatiedusteluja eri museoista, lainapyyntö Tampereen taidemuseosta, laina Kemian taidemuseosta.</p> <p>30.6.2021 Rovaniemen, Kemian ja Oulun taidemuseoiden kanssa keskustelu museoiden valtakunnallisen näkyvyyden edistämiseksi. Kaikuu-toiminnan kehittämistyö Seinäjoen museoiden ja Ateneumin kanssa. Lainapyyntö Vaasan ja Hämeenlinnan taidemuseoista.</p> <p>30.9.2021 Kouluvierailuja mm. Kemianmaan lukio. Uusia yhteistyökumppaneita mm. Rovaniemen kirjasto ja Konstfrämjandet Norrbotten. Lainapyyntö Tampereen, Helsingin ja Rovaniemen taidemuseoista sekä Villa Gyllenbergistä Helsingistä. Revontulien maanäyttelyssä Tornion Norrbottenin alue ja rajaseudun elämä keskiössä.</p>	

					<p>Lapin Kirjastopäivien pitopaikka 23.9</p> <p>31.12.2021 Koulutusta 2 krt. yhdessä Kemlin ja Rovaniemen taidemuseon kanssa. Teoslainat Ateneumin, Hämeenlinnan, Kuntsin modernin taiteen ja Tampereen taidemuseoissa. Museonjohtaja vs. puheenvuoro Ateneumin Kaikuu-seminaarissa 12. ja 13.10. Kansainvälinen taidematka, Muury:n Art Vehicles vierailulla, 24 osallistujaa.</p>	
<p>Onnellinen ja osallistuva torniolainen</p>	<p>15. Kuntalaisten hyvinvointi paranee ja vastuu sekä aktiivisuus omassa hyvinvoinnissa kasvavat - Koko väestö / työikäiset</p>	<p>Museo tarjoaa kokemuksia, kohtaamisia ja tietoa. Se on elinikäisen oppimisen ympäristö, jossa huomioidaan kohderyhmät ja heidän tarpeensa ja tuotetaan saavutettavia, korkealaatuisia museopalveluita kaikille.</p>	<p>Tuotetaan ajatuksia herättäviä näyttelyohjelmaoheisohjelmineen. Kehitetään aikuispedagogista osaamista ja palveluita työikäisille, kuten tyky-toimintaa. Järjestöyhteistyön lisääminen.</p>	<p>Osallistujamäärä. Yritys- ja järjestöyhteistyökumppanit ja uudet yhteistyön muodot.</p>	<p>31.3.2021 Näyttelyt houkuttelevat uutta yleisöä. Kaupungin tilaisuuksia 22 kpl (kh, lautakunnat, konsernijaosto, Tornio 400 juhlatoimikunta). Aineen taidemuseon ystävät-yhdistyksen kaikille avoimia ilmaisopastuksia 3 kpl. 30.6.2021 Kaupungin tilaisuuksia 26 kpl. Aineen taidemuseon ystävät-yhdistyksen kanssa avoimia yleisöopastuksia. 30.9.2021 Monipuolisesti taide- ja kulttuuri-tapahtumia, kuten Riverside Jazz, Pohjola-Nordenin juhlatilaisuus ja elokuvailat, Tornionlaakson museon juhlaseminaari, Naisliiton kesäpäivät, Tornio 400-tapahtumia mm. Neulefestarit ja Urheilugaala.</p>	■

					<p>Aineen taidemu- seon ystävien opastus.</p> <p>31.12.2021 Taidebasaarissa 20.-21.11. 1 341 kävijää ja 38 näytteilleaset- tajaa. Tyhy-toimintaa ENNEN YÖTÄ – elämyskierrokset 6 kertaa, 70 osal- listujaa. Kokoelmateoksia sijoitettu kaupun- gin yksiköihin ja niiden työhuonei- siin. Tilojen ja palvelui- den vakiintuneita käyttäjiä yhdistyk- set ja järjestöt.</p>	
	<p>15. Kuntalaisten hyvinvointi para- nee ja vastuu sekä aktiivisuus omassa hyvin- voinnissa kasva- vat -Lapset ja lapsiperheet</p>	<p>Kasvatetaan tulevaisuuden museokävijöitä ja korostetaan taidemuseon roolia perhei- den yhdessä- olopaikkana.</p>	<p>Järjestetään per- heelle suunnattuja tapahtumia, kuten esim. Kauhukar- tano ja Joulupolku ja kehitetään niitä koronatilanne huomioiden. Yh- teistyö päiväkotien ja oppilaitos- ten kanssa.</p>	<p>Osallistujamäärä. Mahdolliset pa- loutteet. Tapahtumien määrä.</p>	<p>31.3.2021 Hiihtolomaviikolla non-stop työpaja ti-pe, 24 osallistu- jaa. Kulttuurikarta- notyöryhmällä 2 suunnitteluko- koontumista.</p> <p>30.6.2021 Taidekasvatusoh- jelman opastetuilla kierroksilla 854 koululaista, 684 lasta ja nuorta työ- pajoissa, 70 työ- pajaa. Kulttuuri- kartanon kevätkir- maus kirjaston ja museon kanssa 41 osallistujaa. Taideperjantait ke- säkuussa 29 osal- listujaa.</p> <p>30.9.2021 Perhepäivähoitajat opastuksessa, 12 osallistujaa. Tai- deperjantait yht. 7 krt, osallistujia 72. Työpaja AINE NOIR – Valossa ja varjossa vuoden loppuun, osallistu- jia 141.</p> <p>31.12.2021 Taidekasvatus:</p>	

					<p>opastetuilla kieroksilla 2 107 lasta ja nuorta, 8 eri työpajaa, 169 työpajakertaa, yhteensä 2 431 osallistujaa.</p> <p>19.-22.10. Syysloma-taidekasvatuspaja, 20 osallistujaa.</p> <p>9.10. Partiolaisten syysleiri, 3 työpajaa, 90 osallistujaa.</p> <p>6.11. Kauhukartano, 240 osallistujaa.</p> <p>6.12. Aineen taidemuseon kulttuurisuoritusmerkki jaettiin Pohjan Työt ja Sissit-partiolaisille, 60 osallistujaa.</p> <p>11.12. Joulutapahuma, 40 osallistujaa.</p> <p>Museolehtori Lasten ja nuorten hyvinvointi- ja turvallisuusohjelma 2021-2025- työryhmässä.</p>	
	<p>15. Kuntalaisten hyvinvointi paranee ja vastuu sekä aktiivisuus omassa hyvinvoinnissa kasvavat -Nuoret</p>	<p>Monialainen yhteistyö koulujen ja nuorisotyön kanssa rohkaisee palveluntarjoajia museon käyttöön oppimisympäristönä, mutta myös nuorille avoimena ja suvaitsevana julkisena tilana.</p>	<p>Yhteistyö koulujen ja nuorisotoimen kanssa. Museon näyttelyitä ja koelmia mahdollista liittää eri oppiaineisiin. Kehitetään toimintaa nuoria osallistamaan suuntaan.</p>	<p>Osallistujamäärä. Mahdolliset palautteet. Uudet yhteistyökumppanit. Uudet nuoret kävijät.</p>	<p>31.3.2021 Lukiolaisia museovierailulla Torniossa ja Simosta. Nuoret aikuiset Luovilta, 3 vierailukertaa Kaikuu-hankkeessa.</p> <p>30.6.2021 Lukiolaiset, Luovin sekä Työvoimallasäätiön nuoret vierailivat kevään työpajoissa ja näyttelyopastuksissa 19 kertaa. TYLin elämäntaitoryhmä tutustumispäivä 12 hlö. Kuvataidestipendi TYLin opiskelijalle</p> <p>30.9.2021 2-asteen oppilaitosvierailuja Torniossa ja lähikunnista. Taidetestaajat-työpajat 8-luokkalaisille,</p>	

					<p>11 ryhmää, 214 kävijää.</p> <p>31.12.2021 Kouluvierailuja Kemistä, Keminmaasta, Simosta, Rovaniemeltä, 42 ryhmää. Vakiintunut oppilasyhteistyö Keminmaan ja Simon lukion kanssa. 21.9.-19.11.2021 705 8-luokkalaista Taidetestaajaa museovierailulla ja työpajassa. Vuoden aikana 9 nuorta työharjoittelussa, 1 siviilipalveluksen suorittaja.</p>	
	<p>15. Kuntalaisten hyvinvointi paranee ja vastuu sekä aktiivisuus omassa hyvinvoinnissa kasvavat -lkäihmiset</p>	<p>Tarjotaan virikkeellisiä ja ajatuksia herättäviä, helposti saavutettavia palveluita.</p>	<p>Erytisopastukset ja keskustelun mahdollistaminen museokäyntien yhteydessä. Olemassa olevien palveluiden kehittäminen sekä yhteistyö sote-toimijoiden kanssa. Yhteistyö senioriryhmien kanssa.</p>	<p>Osallistujamäärä. Mahdolliset palvelut. Uudet palvelut.</p>	<p>31.3.2021 Kaikille avoin opastus ystävänpäivänä 3 opastusta, 30 osallistujaa.</p> <p>30.6.2021 Kumppanuuskeskus työpajassa ja museovierailulla. 8 hlö.</p> <p>30.9.2021 2-asteen oppilaitosvierailuja Torniossa ja lähikunnista. Taidetestaajat-työpajat 8-luokkalaisille, 11 ryhmää, 214 kävijää.</p> <p>30.9.2021 Suensaaren palvelukeskuksesta ryhmä vierailulla 12 hlö.</p> <p>31.12.2021 Vanhustenviikolla 6.10. taidelukutapahtuma yhteistyössä kirjaston kanssa, 7.10. opastus Kojamolle, 20 osallistujaa yhteistyössä Aineen taidemuseon ystävien kanssa. Tapahtumat maksuttomia.</p>	

	16. Terveellinen, turvallinen ja viihtyisä asuin- ja elinympäristö tukee ja vahvistaa kuntalaisten hyvinvointia	Museo edistää toiminnallaan taiteen ja kulttuurin kautta saavutettavia hyvinvointivaihtokutuksia.	Museo on monenlaisen kulttuurin keskus ja esityspaikka.	Tapahtumien määrä. Osallistujien määrä.	<p>31.3.2021 Tapahtumia ja tilaisuuksia 75. Ryhmiä 28, osallistujia 369. Happy Hour 35 kävijää.</p> <p>30.6.2021 Tapahtuma- ja osallistujamäärät kasvussa. Tapahtumia ja tilaisuuksia 188, ryhmiä 87, osallistujia 1 003. Happy Hour 77 kävijää.</p> <p>30.9.2021 Kävijämäärä 10 780. Tapahtumia ja tilaisuuksia 261. Ryhmiä 261, osallistujia 1 764. Ig 1 724, Twitter 583, Fb 2 411. Happy Hour 97 kävijää.</p> <p>31.12.2021 Vuoden aikana 384 eri tapahtumaa ja tilaisuutta, osallistujia 4 993. Useita tapahtumia, joissa taiteen ja kulttuurin eri muodot kohtaavat. Kävijämäärä 17 637. Tapahtumia ja tilaisuuksia 384, Instagram 1 768, Twitter 603, Facebook 2 455 seuraajaa. Happy Hour 264 kävijää.</p>	
	17. Kuntalaisten yhteisöllisyys ja mehenki vahvistuvat	Museo vahvistaa rooliaan torniolaisten omana taidemuseona.	Alueellisuus huomioidaan kokoelmapolitiikassa. Aktiivinen tilojen käyttö.	Taiteilijayhteistyö. Kävijämäärä. Tapahtumien määrä.	<p>31.3.2021 Kokoelmahankinnoissa pohjoissuomalainen ja torniolainen painotus. Lapin kullannurut vahvistanut taiteilijoiden kiinnostusta.</p> <p>30.6.2021 Tilojen käyttö kaupungin päätöksenteossa ja tapahtumissa kasvattaa museon</p>	

					<p>merkitystä ja tukee kaupunkistrategiaa.</p> <p>30.9.2021 Animaatioprojekti kokoelmanäyttelystä taitelijayhteistyönä.</p> <p>30.12.2021 Kävijämäärä 17 637. Tapahtumia ja tilaisuuksia 384, osallistujia 4 993. Tapahtumien järjestämisessä keskeistä yhteistyö 3. sektorin kanssa. Juhlavuoden taitelijaprojektissa 3 torniolaistaiteilijaa.</p>	
	18. Kuntalaisten osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuudet kotikaupunkinsa asioihin paranevat	Museo on kuunteleva, vuorovaikutteinen ja osallistava toimija.	Tarjotaan osallistumisen mahdollisuuksia Tornio 400-juhlavuoden aikana.	Kävijämäärä. Saadut palautteet.	<p>31.3.2021 Myönteistä palautetta Tornio-temmaisista näyttelyistä. Vuorovaikutteista some-viestintää.</p> <p>30.6.2021 Mukana juhlavuoden tapahtumissa osallistujana ja toiminnan tuottajana; näyttelyt, työpajat, tapahtumat.</p> <p>30.9.2021 Museon tilat keskeinen ja monipuolisesti käytetty juhlavuoden tapahtumien pito- paikka.</p> <p>31.12.2021 Kävijämäärä kehittynyt myönteisesti. (vrt. 2020 / 10 018, 2019 / 20 969) Tuotettu kaikille avoimia sekä yhteisön kanssa yhdessä toteutettuja tapahtumia. Sähköisten kanavien kautta tai kasvokkain vastaanotettuihin palautteisiin vastaan nopeasti.</p>	

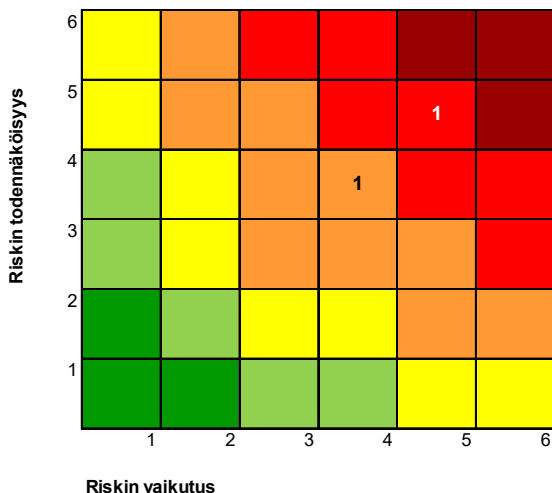
Toimiva kaupunki-konserni	21. Strateginen henkilöstöjohtaminen			<p>Työyhteisö- ja esimiespalaverit</p> <p>Kehityskeskustelujen toteutuminen</p> <p>Sairauspoissaolot lkm.</p> <p>Koulutuspäivien lkm.</p>	<p>31.3.2021 Viikoittaiset työyhteisöpalaverit. Esihenkilö osallistunut esimiespalaveriin. Tehtäväkuvat päivitetty. Koulutuspäiviä 4 kpl.</p> <p>30.6.2021 Vakiinnutetut viikopalaverit, esihenkilö mukana työhyvinvointihankkeessa, museolehtori valittu edunvalvontatehtävään.</p> <p>30.9. Koulutuspäiviä 5 kpl. Museomestari ja näyttelymestari Museotyön koulutusohjelmassa. Museolehtori, museoassistentti ja näyttelymestari Adobe-koulutuksissa 4 kertaa. Yhdessä laadittu Työyhteisön pelisäännöt. Museolehtori mukana valtuustokauden Lasten ja nuorten hyvinvointi- ja turvallisuusohjelmassa. Esihenkilö osallistunut esimiespalaveriin ja mukana työhyvinvointi-kehittäjäryhmässä. Museoassistentti opintovapaalla, jonka ajalle rekrytoitu viestintäosaaja.</p> <p>31.12.2021 Säännölliset henkilöstöpalaverit. Henkilökunta osallistui 7 erilliseen ja alakohtaiseen lisäkoulutukseen. Koulutuspäiviä yht. 10 kpl. Museoassistentti, museolehtori ja johtaja kuvailutalkauskoulutuksessa, Museoassistentti</p>	
---------------------------	--------------------------------------	--	--	---	---	---

					Museoliiton viestintäkoulutuksessa, museohenkilöstön koulutusmatka Helsinkiin ja Forssaan.	
--	--	--	--	--	--	--

AINEEN TAIDEMUSEON JOHTOKUNTA	Alkuperäinen talousarvio	TA-muutokset	TA muutosten jälkeen	Toteuma 1-12 / 2021	Poikkeama	Tot-%
ULKOINEN LASKENTA						
TOIMINTATUOTOT						
MYYNTITUOTOT	30 855	0	30 855	9 960	-20 895	32,3%
MAKSUTUOTOT	14 620	0	14 620	9 796	-4 824	67,0%
TUET JA AVUSTUKSET	85 000	0	85 000	153 399	68 399	180,5%
MUUT TOIMINTATUOTOT	1 015	0	1 015	1	-1 014	0,1%
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	131 490	0	131 490	173 156	41 666	131,7%
TOIMINTAKULUT						
HENKILÖSTÖKULUT	-303 281	0	-303 281	-264 853	38 428	87,3%
PALKAT JA PALKKIOT	-243 901	0	-243 901	-215 635	28 266	88,4%
HENKILÖSIVUKULUT	-59 380	0	-59 380	-49 217	10 163	82,9%
ELÄKEKULUT	-49 843	0	-49 843	-42 001	7 842	84,3%
MUUT HENKILÖSIVUKULUT	-9 537	0	-9 537	-7 217	2 320	75,7%
PALVELUJEN OSTOT	-44 185	0	-44 185	-57 452	-13 267	130,0%
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-42 642	0	-42 642	-44 738	-2 096	104,9%
MUUT TOIMINTAKULUT	-3 020	0	-3 020	-4 625	-1 605	153,1%
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-393 128	0	-393 128	-371 667	21 461	94,5%
TOIMINTAKATE	-261 638	0	-261 638	-198 511	63 127	75,9%
AINEEN TAIDEMUSEON JOHTOKUNTA						
SISÄINEN LASKENTA						
TOIMINTATUOTOT						
MYYNTITUOTOT	0	0	0	3 926	3 926	
MAKSUTUOTOT	0	0	0	7 105	7 105	
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	0	0	0	11 031	11 031	
TOIMINTAKULUT						
PALVELUJEN OSTOT	-52 450	0	-52 450	-47 067	5 383	89,7%
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	0	0	0	-1 105	-1 105	
MUUT TOIMINTAKULUT	-120 980	0	-120 980	-127 080	-6 100	105,0%
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-173 430	0	-173 430	-175 253	-1 823	101,1%
TOIMINTAKATE	-173 430	0	-173 430	-164 222	9 208	94,7%
AINEEN TAIDEMUSEON JOHTOKUNTA						
YHTEENSÄ						
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	131 490	0	131 490	184 187	52 697	140,1 %
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-566 558	0	-566 558	-546 920	19 638	96,5 %
TOIMINTAKATE	-435 068	0	-435 068	-362 733	72 335	83,4 %

Sivistyspalvelut

Sivistyspalvelut					
Riskienhallinta					
Riskityyppi	Riski ja kuvaus	Riskiarvio	Toimenpiteet	Toteuma	Vastuuhenkilöt
Taloudellinen riski - Ulkoinen	Koronan aiheuttaman avuntarpeen lisääntyminen erityisesti varhaiskasvatuksessa ja perusopetuksessa koskien lähinnä erityistä - ja tehostettua tukea. Lisääkö valtio tukea kunnille? Tausalla myös yleinen kuntatalouden heikkeneminen.	Todennäköisyys: 4 Vaikutus: 4 16	Seuranta ja raportointi niin kuntatalouden kuin lasten tuen tarpeen suhteen. Avun nopea ja oikea ajallinen kohdentaminen.	Henkilöstömenoissa ylityspainetta johtuen mm. avustajien tarpeen (niin varhaiskasvatus kuin peruskoulu) lisääntymisestä. Peruskouluun palkattu oppilashuollollisista syistä neljäs kuuraattori. COVID-avustusta saatiin vuodelle 2021.	Ilkka Halmkrona, Henna Kumpula, Riitta Keloneva
Toiminnallinen riski - Ulkoinen	Kulttuuri-, nuoriso- ja liikuntapalveluiden palaaminen korona-kevään jälkeen normaaliin toimintaan ja sitä kautta tulopuolen elpyminen. Kuinka pitkään tilanne jatkuu ja missä ajassa päästään ns. uuteen normaaliin. Vaikutukset sekä taloudellisia, henkisiä että fyysisiä harrastustoiminnan, nuorisotoiminnan, kulttuuritapahtumien ja liikuntamahdollisuuksien mahdollisesta vaillinaisuudesta johtuen.	Todennäköisyys: 5 Vaikutus: 5 25	Toiminnan elvyttäminen valtiiovallan ohjeituksen mukaan. Ns. uuteen normaaliin siirtymisen ja ihmisille harrastus- kulttuuri-, nuoriso- ja liikuntamahdollisuuksien palauttaminen.	Korona on luonut haasteensa myös vuoden 2021 toimintaan eikä elämänlaatulautakunnan alainen toiminta ole päässyt normalisoitumaan mikä heikentää talousarvion mukaista toteumaa toimintatuotoissa.	Ilkka Halmkrona, Henna Kumpula

Risikin vaikutus

Tornion kaupunki toteuttaa riskien arvioinnissa Kuntaliiton mallia.

Lisätietoja: [Kuntaliiton riskienarviointilomake](#).

SIVISTYSPALVELUT ULKONINEN LASKENTA	Alkuperäinen talousarvio	TA- muutokset	TA muutosten jälkeen	Toteuma 1-12 / 2021	Poikkeama	Tot-%
TOIMINTATUOTOT						
MYyntITUOTOT	929 665	-110 842	818 823	870 622	51 799	106,3%
MAKSUTUOTOT	1 335 295	-280 588	1 054 707	1 105 819	51 112	104,8%
TUET JA AVUSTUKSET	892 270	192 811	1 085 081	1 257 152	172 071	115,9%
MUUT TOIMINTATUOTOT	44 075	10 268	54 343	39 151	-15 192	72,0%
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	3 201 305	-188 351	3 012 954	3 272 744	259 790	108,6%
TOIMINTAKULUT						
HENKILÖSTÖKULUT	-25 711 289	-752 758	-26 464 047	-26 947 199	-483 152	101,8%
PALKAT JA PALKKIOT	-20 602 987	-555 836	-21 158 823	-21 629 944	-471 121	102,2%
HENKILÖSIVUKULUT	-5 108 302	-196 922	-5 305 224	-5 317 255	-12 031	100,2%
ELÄKEKULUT	-4 302 728	-196 922	-4 499 650	-4 495 704	3 946	99,9%
MUUT HENKILÖSIVUKULUT	-805 574	0	-805 574	-821 550	-15 976	102,0%
PALVELUJEN OSTOT	-6 080 162	-65 179	-6 145 341	-6 022 254	123 087	98,0%
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-1 022 831	-51 838	-1 074 669	-1 053 965	20 704	98,1%
AVUSTUKSET	-1 497 340	-129 020	-1 626 360	-1 417 945	208 415	87,2%
MUUT TOIMINTAKULUT	-147 525	-22 023	-169 548	-202 027	-32 479	119,2%
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-34 459 147	-1 020 818	-35 479 965	-35 643 391	-163 426	100,5%
TOIMINTAKATE	-31 257 842	-1 209 169	-32 467 011	-32 370 647	96 364	99,7%
SIVISTYSPALVELUT SISÄINEN LASKENTA						
TOIMINTATUOTOT						
MYyntITUOTOT	37 650	0	37 650	132 401	94 751	351,7%
MAKSUTUOTOT	0	0	0	207 704	207 704	
MUUT TOIMINTATUOTOT	0	0	0	8 325	8 325	
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	37 650	0	37 650	348 431	310 781	925,4%
TOIMINTAKULUT						
PALVELUJEN OSTOT	-4 564 029	0	-4 564 029	-4 468 687	95 343	97,9%
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	0	0	0	-68 786	-68 786	
MUUT TOIMINTAKULUT	-4 718 646	0	-4 718 646	-5 927 782	-1 209 135	125,6%
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-9 282 675	0	-9 282 675	-10 465 254	-1 182 579	112,7%
TOIMINTAKATE	-9 245 025	0	-9 245 025	-10 116 824	-871 798	109,4%
SIVISTYSPALVELUT YHTEENSÄ						
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	3 238 955	-188 351	3 050 604	3 621 175	570 571	118,7 %
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-43 741 822	-1 020 818	-44 762 640	-46 108 645	-1 346 005	103,0 %
TOIMINTAKATE	-40 502 867	-1 209 169	-41 712 036	-42 487 470	-775 434	101,9 %

9.2.5 Tekniset palvelut

Teknisten palvelujen lautakunta

Lautakunta:	Teknisten palvelujen lautakunta
Toimiala	Tekniset palvelut
Lautakunnan palvelualueet	Kunnallistekniikka, kaavoitus ja mittaus, tilapalvelut
TOIMINNALLISET TAVOITTEET:	
Vetovoimainen rajakaupunki	Lautakunnan osalta tavoitteet ovat toteutuneet hyvin ja talousarviotoimenpiteissä on edetty suunnitellulla tavalla. Arction osalta jatkosuunnittelu ei käynnistynyt toimintavuoden aikana.
Toimivat ja uudistuvat palvelut	Tavoitteita tukevat toimenpiteet on suoritettu pääosin suunnitellulla tavalla. Varhaiskasvatuksen palveluverkkoon liittyvään selvitykseen on tuotettu tilatietoja. Asian käsittely on vielä kesken, eikä tiloihin liittyvissä hankkeissa ole voitu edetä.
Onnellinen ja osallistuva torniolainen	Asetetut tavoitteet on toteutettu pääosin suunnitellulla tavalla. Pirkkiön veneväylän kunnostamisen käynnistäminen on siirtynyt lupaprosessin hitaudesta johtuen.
Toimiva kaupunkikonserni / Henkilöstö	Työyhteisöjen hyvinvointia on edistetty suunniteltujen toimenpiteiden mukaisesti.
TALOUDELLISET TAVOITTEET:	
Toimiva kaupunkikonserni / Talous	<p>Tavoitteena oli talouden toteutuminen talousarvion mukaisesti, kuten osavuosikatsauksen 2/2021 tilanteessa ennustettiin. Tämä tavoite ei toteutunut. Nettomeno ylittyi 448 tEur. Toimintatuotot ylittyivät +219 461 eur (106,59 %). Tämä pääasiassa satamatoiminnan myyntituotoista (+204 tEur) ja maanvuokratuloista (+147 tEur).</p> <p>Toimintakulut ylittyivät +667 538 Eur (104,19 %)</p> <ul style="list-style-type: none"> - henkilöstökuluista +286 tEur (104,64 %) <ul style="list-style-type: none"> o Sijaisuudet (korona) o Tuntipalkat (ei kohdistunut investointihankkeille, kuten budjetin laadinnan yhteydessä oletettiin) o Vuoden 2020 palkanosia (järjestelmämuutos) - palvelujen ostoista +96 tEur (101,88 %) <ul style="list-style-type: none"> o Puhtaanapitopalvelut (Miukin päiväkodin palon siivous, muuttojen jätteet) o Lumityöt (pidetty sopimuskausi) - aineet, tarvikkeet ja tavarat +217 tEur (105,15 %) <ul style="list-style-type: none"> o Lämmitys, sähkö o Varaston ostot (laskutetaan sisäisenä) - muut toimintakulut +204 tEur (203,59 %) <ul style="list-style-type: none"> o Kaupungintalon peruskorjaukseen liittyvät vuokratustannukset

INVESTOINTIEN TOTEUTUMINEN:	<p>Investoinnit ovat toteutuneet pääosin suunnitellulla tavalla ja valtuuston myöntämien (13.12.2021 § 182) muutosten mukaisesti.</p> <p>Investointimenot 8 399 144 eur (97,29 %).</p>
------------------------------------	--

Toteutuu

Toteutuu osittain

Ei toteudu

Teknisten palvelujen lautakunta						
Toiminnalliset tavoitteet						
Näkökulma	Valtuustokauden strateginen tavoite	TA Tavoite	TA Toimenpide	Mittarit	Toteuma	Tila
Vetovoimainen rajakaupunki	2. Investoinnit lisääntyvät, työpaikkamäärä kasvaa ja työttömyys vähenee	Teollisten toimijoiden investointien mahdollistaminen Tornioon.	Arction alueen markkinointi ja jatkosuunnittelu. Kromilaakson 2. vaiheen kaavoitus.	Työpaikat lkm. (2015: 8 603) Yrityspersuntanta, netto Toteutuneet investoinnit Luovutetut yritystontit kpl Rakentamisen volyyymi m2 (rakennusluvut) Yritysvaikutusten huomioiminen Elinkeinopoliittinen mittaristo (ELPO 2016: 6,9) Työttömyysaste %	Ei ole vielä käynnistynyt. Kaavoituksen luontoselvitys käynnissä, meluselvitys tilattu ja kaavaluonnoksia laadittu.	
	3. Matkailuveto voiman vahvistaminen	Matkailun kehittämistä edistävät hankkeet.	Matkailuboulevardin kehittämissuunnitelman mukaiset toimenpiteet. Kukkolaan siltaan liittyvät selvitykset ja päätökset.	Matkailutilastot ja tutkimukset Vetovoimakohteiden ja tapahtumien kävijämäärät Matkailuinvestoinnit	Matkailuboulevardin kehittämissuunnitelma on valmis. Varsinaiset toimenpiteet käynnistyvät v. 2022. Kukkolan sillan esiselvitys ja yleissuunnitelma on valmis.	

				Matkailun tuloja työllisyysvaikutukset / selvitys		
	4. TornioHaparandan yhteinen ydin-keskusta kasvaa ja kehittyy myönteisesti	E14 alueen kehittäminen. Keskusta-alueiden jalankulun ja pyöräilyn olosuhteiden kehittäminen.	E14 alueen 1. vaiheen asemakaavan loppuun saattaminen. Sillan toteutus EU-puistoon.	Tehdyt toimenpiteet Keskustan investoinnit Kaupunkikeskustan elinvoimamittaus (2017: 3,558)	Hankesuunnittelu käynnissä ja kaavoitus käynnistyy 2022. Haaparanta vastaa vuorostaan sillan kilpailuttamisesta. Hanketta on kilpailutettu ja työ käynnistyy 2022.	
	8. Toimiva maankäyttöpolitiikka	Maapoliittisen ohjelman päivittäminen yleiskaavan tarkistuslinjauksen mukaisesti.	Yleiskaavan ajantasaisuuden analyysi. Maapoliittisen ohjelman päivitys.	Yleiskaava 2021 Maapoliittinen ohjelma Tonttituotanto / vuosi (tavoite-taso 30 kpl / vuosi)	Yleiskaavan päivitystyö on käynnistetty liikennetarkastelun osalta. Maapoliittisen ohjelman päivitys seuraa perässä myöhemmin.	
	11. Julkisten palveluiden tuottavuus, tehokkuus ja vaikuttavuus paranevat	Toimistotilojen käyttöasteen nostaminen. Varhaiskasvatuksen palveluverkon kehittäminen toimistotilojen osalta.	Peruskorjatun kaupungintalon käyttöönotto ja käyttöasteen nosto. Päiväkotien peruskorjaus-/uudishankkeet.	Tutkimukset ja selvitykset Palvelukustannukset Palveluiden optimointi Kaupungin omistamien tilojen käyttöaste	Peruskorjaus valmistui aikataulun mukaisesti. Päiväkotien tarveselvitys päivitetty ja saatettu päätöksentekoprosessiin.	
	15. Kuntalaisten hyvinvointi paranee ja vastuu sekä aktiivisuus omassa hyvinvoinnissa kasvavat - Lapset ja lapsiperheet	Lasten omaehtoisen liikumisen edellytysten kehittäminen.	Leikkipuistojen suunnitelmallinen perusparannus.	Hyvinvointikertomus Kouluterveyskysely OPH / MOVE-mittaristo	Lautakunta on päättänyt vuonna 2021 kunnostettavat leikkipuistot ja kunnostukset on tehty.	
	16. Terveellinen, turvallinen ja viihtyisä asuin- ja elinympäristö tukee ja vahvistaa kuntalaisten hyvinvointia	Liikenneturvallisuuden edistäminen. Näränperän tulvapenkeen korottaminen.	Liikenneturvallisuus-suunnitelman mukaisen kohteiden toteuttaminen. Tulvapenkereen korottamiselle haetaan avustusta sekä Ruotsista	Liikenneturvallisuus-suunnitelman ja -työryhmän toimenpiteet Yleiskaava, maapoliitiikka	Seminaarinkaudun parantaminen on valmis.	

			että Suomesta. Korostustyö käynnistetään lupaehtojen ja rahoituksen sallimissa raameissa.	Luonto- ja viheralueet Tehdyt toimenpiteet		
	17. Kuntalaisten yhteisöllisyys ja mehenki vahvistuvat	Kylien yhteisen reitistön merkintähanke. Jokisuiston veneilymahdollisuuksien kehittäminen.	Hankkeen mukaisten reittimerkintöjen toteuttaminen yhteistyössä kyläyhdistysten kanssa. Pirkiön veneväylän 1. vaiheen toteutus yhteistyössä Pirkiön jakokunnan kanssa.	Yhdistyksiä / 1000 as.19,2 (2017) Yhdistysten aktiivisuus ja toiminta Kouluterveyskysely	Reittihankkeeseen liittyvät merkintätyöt on pääosin suoritettu kyläyhdistysten talkootyönä. Merkintätyöt jatkuvat vuoden 2022 aikana. Pirkiön veneväylän kunnostusruoppauksen vaatimat toimenpiteet ovat lupaharkinnassa.	
Toimiva kaupunkikonserni	19. Talouden tasapainottaminen	Talousarvion mukainen toiminta.	Talouden suunnittelu ja seuranta: - käyttösuunnitelma. - osavuosikatsaukset. - kuukausiraportit Esimiesten ajantasainen talousseuranta.	Kaupunkikonsernin taloudellisten raja-arvojen toteuttaminen (tavoite max.1 raja-arvo täytty 2021) Peruskunnan tilikauden tulos positiivinen (minimi 1,5 ME) Peruskunnan ja konsernin lainakanta e / asukas alle koko maan kuntien keskiarvon	Käyttösuunnitelma laadittu. Osavuosikatsaukset raportoitu erillisen aikataulun mukaan. Esimiehet suorittaneet jatkuvaa seurantaa Report Managerilla.	
	20. Omistajapolitiikan ja omistajaohjauksen vahvistaminen	Tilojen käytön optimointi.	Kiinteistö- ja toimitilalaskun päivittäminen.	Konserniohjeen ja omistajapolitiikan toteuttaminen (tavoitteet, toimenpiteet) Kiinteistö- ja toimitilalasku, toimenpiteiden toteuttaminen	Päivitystä käsitelty tilatyöryhmässä 17.6., hyväksytty lautakunnassa 12.1.2022 (§ 12) ja edelleen kaupunginhallituksessa 31.1.2022 (§ 46).	
	21. Strateginen henkilöstöjohtaminen	Hyvinvoivat työyhteisöt.	Säännölliset yksikköpalaverit, Avoin vuorovaikutus.	Työyhteisö- ja esimiespalaverit	Toteutettu suunnitelman mukaisesti.	

			Kehityskeskustelut. Pysyvät etätyöohjeis- tuksen käyttöönotto.	Kehityskeskus- telujen toteutu- minen Sairauspoissa- olot lkm. Koulutuspäi- vien lkm.		
--	--	--	--	---	--	--

TEKNISTEN PALVELUJEN LAUTAKUNTA	Alkuperäinen talousarvio	TA-muutokset	TA muutosten jälkeen	Toteuma 1-12 / 2021	Poikkeama	Tot-%
ULKOINEN LASKENTA						
TOIMINTATUOTOT						
MYYNTITUOTOT	588 360	0	588 360	671 701	83 341	114,2%
MAKSUTUOTOT	159 650	0	159 650	137 592	-22 058	86,2%
TUET JA AVUSTUKSET	0	0	0	28 418	28 418	
MUUT TOIMINTATUOTOT	2 580 660	0	2 580 660	2 710 420	129 760	105,0%
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	3 328 670	0	3 328 670	3 548 131	219 461	106,6%
TOIMINTAKULUT						
HENKILÖSTÖKULUT	-6 171 571	0	-6 171 571	-6 458 090	-286 519	104,6%
PALKAT JA PALKKIOT	-4 741 800	0	-4 741 800	-4 962 221	-220 421	104,6%
HENKILÖSIVUKULUT	-1 429 771	0	-1 429 771	-1 495 868	-66 097	104,6%
ELÄKEKULUT	-1 244 363	0	-1 244 363	-1 308 193	-63 830	105,1%
MUUT HENKILÖSIVUKULUT	-185 408	0	-185 408	-187 675	-2 267	101,2%
PALVELUJEN OSTOT	-5 156 347	0	-5 156 347	-5 253 262	-96 915	101,9%
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-4 229 555	0	-4 229 555	-4 447 347	-217 792	105,1%
AVUSTUKSET	-161 200	0	-161 200	-22 915	138 285	14,2%
MUUT TOIMINTAKULUT	-197 515	0	-197 515	-402 113	-204 598	203,6%
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-15 916 188	0	-15 916 188	-16 583 726	-667 538	104,2%
TOIMINTAKATE	-12 587 518	0	-12 587 518	-13 035 595	-448 077	103,6%
TEKNISTEN PALVELUJEN LAUTAKUNTA						
SISÄINEN LASKENTA						
TOIMINTATUOTOT						
MYYNTITUOTOT	3 897 769	0	3 897 769	3 928 492	30 723	100,8%
MAKSUTUOTOT	0	0	0	6 459	6 459	
MUUT TOIMINTATUOTOT	6 447 746	0	6 447 746	7 462 612	1 014 866	115,7%
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	10 345 515	0	10 345 515	11 397 563	1 052 048	110,2%
TOIMINTAKULUT						
PALVELUJEN OSTOT	-877 540	0	-877 540	-784 104	93 436	89,4%
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	0	0	0	103 795	103 795	
AVUSTUKSET	0	0	0	-17	-17	
MUUT TOIMINTAKULUT	-165 400	0	-165 400	-169 964	-4 564	102,8%
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-1 042 940	0	-1 042 940	-850 290	192 650	81,5%
TOIMINTAKATE	9 302 575	0	9 302 575	10 547 273	1 244 698	113,4%
TEKNISTEN PALVELUJEN LAUTAKUNTA						
YHTEENSÄ						
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	13 674 185	0	13 674 185	14 945 694	1 271 509	109,3 %
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-16 959 128	0	-16 959 128	-17 434 016	-474 888	102,8 %
TOIMINTAKATE	-3 284 943	0	-3 284 943	-2 488 322	796 621	75,7 %

Meri-Lapin ympäristölautakunta

Lautakunta:	Meri-Lapin ympäristölautakunta Meri-Lapin ympäristöterveys- ja joukkoliikennejaosto
Toimiala	Tekniset palvelut
Lautakunnan palvelualueet	Ympäristöpalvelut
TOIMINNALLISET TAVOITTEET:	
Vetovoimainen rajakaupunki	Toiminnalliset tavoitteet ovat toteutuneet pääosin suunnitellulla tavalla. Liikennepalvelujen kehittämistoimet ovat siirtyneet koronatilanteen vuoksi, mutta myös joukkoliikenneviranomaisen resurssipulasta johtuen.
Toimivat ja uudistuvat palvelut	Tavoitteet ovat toteutuneet muutoin suunnitellulla tavalla, mutta seutukunnan joukkoliikenteen järjestämistavan selvittäminen on siirtynyt.
Onnellinen ja osallistuva torniolainen	Toteutuneet.
Toimiva kaupunkikonserni / Henkilöstö	Tavoitteet ovat toteutuneet suunnitellulla tavalla.
TALOUDELLISET TAVOITTEET:	
Toimiva kaupunkikonserni / Talous	Talous on toteutunut laaditun talousarvion puitteissa.
INVESTOINTIEN TOTEUTUMINEN:	Ei investointeja.

Toteutuu

Toteutuu osittain

Ei toteudu

Meri-Lapin ympäristölautakunta						
Toiminnalliset tavoitteet						
Näkökulma	Valtuustokauden strateginen tavoite	TA Tavoite	TA Toimenpide	Mittarit	Toteuma	Tila
Vetovoimainen rajakaupunki	3. Matkailuveto-voiman vahvistaminen	Viihtyisyyden lisääminen Matkaketjujen vahvistaminen	Maisemahaittojen vähentäminen valvonnallisin keinoin Matkailun tarpeiden huomiointi liikennepalvelujen suunnittelussa ja hankinnassa	Matkailutilastot ja tutkimukset Vetovoimakohteiden ja tapahtumien kävijämäärät Matkailuinvestoinnit Matkailun tulo- ja työllisyysvaikutukset / selvitys	Katselmukset siirtyvät vuodelle 2022. Liikennepalvelujen kehittäminen matkailun näkökulmasta siirtyy joukkoliikenneviranomaisen resurssipulasta johtuen.	☐
	5. Myönteinen Tornio-kuva vahvistuu (brändi)	Lupaprosessien sujuvoittaminen esim. sähköisen asioinnin avulla	Rakennusvalvonnan sähköisen asioinnin käyttöönotto.	Kuntaimagotutkimukset Mediaseuranta	Trimblen seutukäytöstä on valmisteltu sopimus.	☒
	8. Toimiva maankäyttöpoliittikka	Ympäristöarvot huomioiva kaavasunnittelu ja toteutus	Tiivis yhteistyö maankäytön suunnitteluun	Yleiskaava 2021 Maapoliittinen ohjelma Tonttituotanto / vuosi (tavoitetaso 30 kpl / vuosi)	Osallistuttu kaavoituksen ohjausryhmätyöskentelyyn.	☒
Toimivat ja uudistuvat palvelut	9. Sähköinen asiointi ja itsepalvelut lisääntyvät	Rakennusvalvonnan sähköinen asiointi käyttöön	Suunniteltu hankinta toteutetaan	Sähköisten palvelujen käyttäjä- ja lukumäärä kasvaa Sähköisten palvelujen käyttäjätyytyväisyys Valokuituverkon kattavuus	Hankinta valmistettu	☒
	10. Asiakslähtöinen palvelukulttuuri vahvistuu	Asiakslähtöiset viranomaispalvelut.	Kannustetaan asiakslähtöisyyteen palveluissa	Tehdyt toimenpiteet (esim. toteutuneet koulutuspäivät) Asiakstyytyväisyys / -palaute Kuntapalvelututkimukset 2-4 vuoden välein	Toteutetaan jokapäiväisessä työssä.	☒

	11. Julkisten palveluiden tuottavuus, tehokkuus ja vaikuttavuus paranevat	Joukkoliikenteen kehittäminen	Selvitetään joukkoliikenteen järjestämistapa seudulla. Kehitetään kaupunkilinjaa edelleen	Tutkimukset ja selvitykset Palvelukustannukset Palveluiden optimointi Kaupungin omistamien tilojen käyttöaste	Siirtyy joukkoliikenneviranomaisen resurssitilanteesta johtuen.	☐
	13. Kuntarajat ylittävä yhteistyö ja verkostojen hyödyntäminen sekä kehittäminen palveluiden järjestämisessä ja tuottamisessa	Viranomaispalveluja kehitetään yli kuntarajojen Joukkoliikenneyhteistyötä jatketaan seudullisesti	Etsitään vaihtoehtoisia toimintamalleja Joukkoliikenteen palvelutavoitteiden määrittäminen Meri-Lapin muiden kuntien sekä Haaparannan kanssa	Tehdyt selvitykset ja päätökset	Noudatetaan voimassaolevaa yhteistoimintasopimusta. Mahdolliset uudet avaukset siirtyvät. Joukkoliikenteen palvelutavoitteiden määrittely siirtyy resurssipulasta johtuen.	☐
	14. Maakunta- ja sote-rakenne -uudistuksen sekä muiden hallinnon uudistusten edellyttämien toimenpiteiden toteutus	Pysytään ajan tasalla uudistusten mahdollisesti edetessä	Osallistutaan ja vaikutetaan uudistustyöhön	Tehdyt toimenpiteet	Ei toistaiseksi koske ympäristöterveydenhuoltoa ja ei vaadi toimenpiteitä.	☐
Onnellinen ja osallistuva torniolainen	16. Terveellinen, turvallinen ja viihtyisä asuin- ja elinympäristö tukee ja vahvistaa kuntalaisten hyvinvointia	Lisätään viranomaistoimin terveellisen, turvallisen ja viihtyisän asuinympäristön kehittymistä	Varataan viranomaistoimiin riittävät resurssit	Liikenneturvallisuus-suunnitelman ja -työryhmän toimenpiteet Yleiskaava, maapolitiikka Luonto- ja viheralueet Tehdyt toimenpiteet	Rekrytoinnit toteutuneet suunnitellulla tavalla.	☒
Toimiva kaupunkikonserni	19. Talouden tasapainottaminen	Vastuullinen taloudenpito	Hyvä budjettikuri.	Kaupunkikonsernin taloudellisten raja-arvojen toteutuminen (tavoite max.1 raja-arvo täyttyy 2021) Peruskunnan tilikauden tulos positiivinen (minimi 1,5 ME) Peruskunnan ja konsernin lainakanta e / asukas alle koko maan	Taloutta seurataan säännöllisesti.	☒

				kuntien keskiarvon		
	21. Strateginen henkilöstöjohtaminen	Hyvinvoivat työyhteisöt	Säännölliset yksikköpalaverit, Avoin vuorovai- kutetus. Kehityskeskus- telut. Pysyvät etätyö- ohjeistuksen käyttöönotto.	Työyhteisö- ja esi- miespalaverit Kehityskeskuste- lujen toteutuminen Sairauspoissaolot lkm. Koulutuspäivien lkm.	Toteutuu yksiköi- den omien aika- taulujen mukai- sesti.	

Perämeren jätelautakunta

Lautakunta:	Perämeren jätelautakunta
Toimiala	Tekniset palvelut
Lautakunnan palvelualueet	-
TOIMINNALLISET TAVOITTEET:	
Vetovoimainen rajakaupunki	-
Toimivat ja uudistuvat palvelut	Jätehuoltomääräyksien päivitystyö on käynnissä ja jatkuu vuonna 2022. Kuljetusrekisterin ns. Rake-osio on otettu käyttöön.
Onnellinen ja osallistuva torniolainen	-
Toimiva kaupunkikonserni / Henkilöstö	-
TALOUDELLISET TAVOITTEET:	
Toimiva kaupunkikonserni / Talous	Toiminta on ollut talousarvion mukaista. Toimintakulut ovat alittuneet 41 607 €.
INVESTOINTIEN TOTEUTUMINEN:	Ei investointeja.

 Toteutuu

 Toteutuu osittain

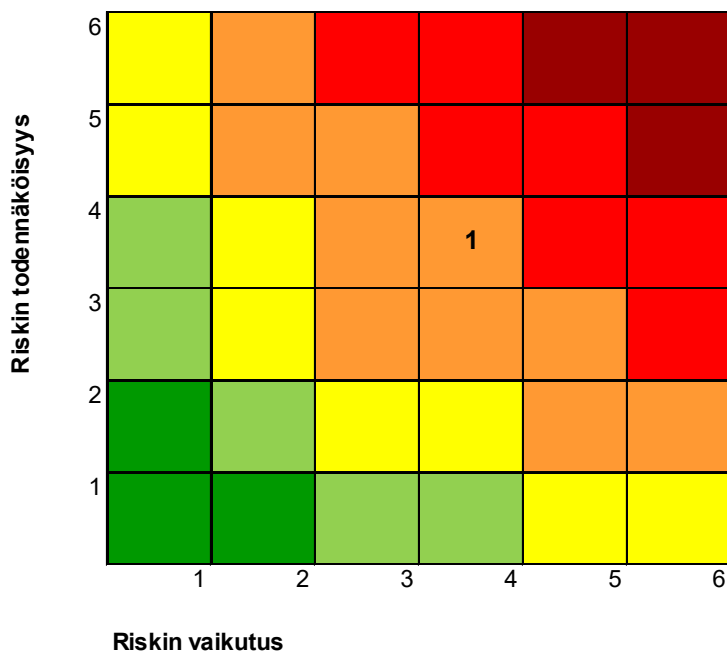
 Ei toteudu

Perämeren jätelautakunta						
Toiminnalliset tavoitteet						
Näkökulma	Valtuustokauden strateginen tavoite	TA Tavoite	TA Toimenpide	Mittarit	Toteuma	Tila
Toimivat ja uudistuvat palvelut	11. Julkisten palveluiden tuottavuus, tehokkuus ja vaikuttavuus paranevat	Nykyaikainen ja tarkoituksenmukainen jätehuolto toimialueella.	Jätehuollon palvelutason toimeenpano yhdessä toimialueen kuntien, valvovan viranomaisen ja jäteyhtiön kanssa. Kuljetusrekisterin uuden osion käyttöönotto. Jätelain uudistuksen seuraaminen ja mahdollisiin lain vaatimiin toimenpiteisiin valmistautuminen.	Jätehuoltomääräykset päivitetty palvelutason mukaisesti. Uusi osio käytössä rakennusten ja niiden omistajien ylläpidossa.	Toimeenpano käynnissä. Keskeisin toimenpide on jätehuoltomääräysten päivitys. Rake-osio on otettu käyttöön.	
	13. Kuntarajat ylittävä yhteistyö ja verkostojen hyödyntäminen sekä kehittäminen palveluiden järjestämisessä ja tuottamisessa	Viranomaisyhteistyö jätehuoltoa ohjauvan säännösten päivittämisessä.	Jätehuoltomääräysten päivittäminen.	Valmis päivitys.	Päivitystyö on käynnissä.	
Toimiva kaupunkikonserni	19. Talouden tasapainottaminen	Talousarvion mukainen toiminta.	Käyttösuunnitelman laatiminen ja toteuman seuranta.	Käyttösuunnitelma ja osavuosisat-saukset.	Toteutunut erillisen aikataulun mukaisesti.	

Tekniset palvelut

Tekniset palvelut					
Riskienhallinta					
Riskityyppi	Riski ja kuvaus	Riskiarvio	Toimenpiteet	Toteuma	Vastuhenkilöt
Omaisuus- riski – Sisäinen	Yleiset taloudelliset paineet aiheuttavat toimitilojen peruskorjaus hankkeiden viivästyksiä. Mikä aiheuttaa lisäkustannuksia ja ongelmia tilojen käytettävyydessä.	Todennäköisyys: 4 Vaikutus: 4 16	Peruskorjausinvestointien toteuttaminen laaditun investointien rahoitustarpeen ja pitkän aikavälin suunnitelman mukaan.	Vuoden 2021 peruskorjaukset on toteutettu laaditun investointisuunnitelman mukaisesti sekä valtuuston 13.12.2021 (§ 182) hyväksymien muutosten mukaisesti.	Markus Kannala, Ulla-Maija Koskenranta

Tornion kaupunki toteuttaa riskien arvioinnissa Kuntaliiton mallia.

Lisätietoja: [Kuntaliiton riskienarviointilomake](#).

TEKNISET PALVELUT ULKONEN LASKENTA	Alkuperäinen talousarvio	TA- muutokset	TA muutosten jälkeen	Toteuma 1-12 / 2021	Poikkeama	Tot-%
TOIMINTATUOTOT						
MYYNITUOTOT	1 647 878	0	1 647 878	1 557 106	-90 772	94,5%
MAKSUTUOTOT	496 750	0	496 750	465 932	-30 818	93,8%
TUET JA AVUSTUKSET	0	0	0	28 418	28 418	
MUUT TOIMINTATUOTOT	2 582 560	0	2 582 560	2 738 021	155 461	106,0%
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	4 727 188	0	4 727 188	4 789 476	62 288	101,3%
TOIMINTAKULUT						
HENKILÖSTÖKULUT	-7 693 591	0	-7 693 591	-7 956 366	-262 775	103,4%
PALKAT JA PALKKIOT	-6 002 389	0	-6 002 389	-6 158 911	-156 522	102,6%
HENKILÖSIVUKULUT	-1 691 202	0	-1 691 202	-1 797 455	-106 253	106,3%
ELÄKEKULUT	-1 456 507	0	-1 456 507	-1 565 783	-109 276	107,5%
MUUT HENKILÖSIVUKULUT	-234 695	0	-234 695	-231 671	3 024	98,7%
PALVELUJEN OSTOT	-5 478 998	0	-5 478 998	-5 420 518	58 480	98,9%
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-4 288 625	0	-4 288 625	-4 477 012	-188 387	104,4%
AVUSTUKSET	-189 500	0	-189 500	-42 681	146 819	22,5%
MUUT TOIMINTAKULUT	-266 572	0	-266 572	-466 106	-199 534	174,9%
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-17 917 286	0	-17 917 286	-18 362 683	-445 397	102,5%
TOIMINTAKATE	-13 190 098	0	-13 190 098	-13 573 207	-383 109	102,9%
TEKNISET PALVELUT SISÄINEN LASKENTA						
TOIMINTATUOTOT						
MYYNITUOTOT	4 602 969	0	4 602 969	4 551 001	-51 968	98,9%
MAKSUTUOTOT	0	0	0	10 392	10 392	
MUUT TOIMINTATUOTOT	6 447 746	0	6 447 746	7 462 612	1 014 866	115,7%
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	11 050 715	0	11 050 715	12 024 006	973 291	108,8%
TOIMINTAKULUT						
PALVELUJEN OSTOT	-932 680	0	-932 680	-824 091	108 589	88,4%
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	0	0	0	102 951	102 951	
AVUSTUKSET	0	0	0	-17	-17	
MUUT TOIMINTAKULUT	-212 880	0	-212 880	-217 964	-5 084	102,4%
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-1 145 560	0	-1 145 560	-939 121	206 439	82,0%
TOIMINTAKATE	9 905 155	0	9 905 155	11 084 885	1 179 730	111,9%
TEKNISET PALVELUT YHTEENSÄ						
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	15 777 903	0	15 777 903	16 813 482	1 035 579	106,6 %
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-19 062 846	0	-19 062 846	-19 301 804	-238 958	101,3 %
TOIMINTAKATE	-3 284 943	0	-3 284 943	-2 488 322	796 621	75,7 %

9.3 Tuloslaskelman toteutuminen

Tuloslaskelman toteutumisvertailu 1.1.–31.12.2021

ULKOINEN TULOSLASKELMA	TA 2021	TA MUUTOS	TA MUUTOS- TEN JÄLKEEN	TOTEUMA 12 / 2021	ERO TA 21 - TOT. 12/21*	TO- TEUMA 12 / 2021*	TP 2020
	€	€	€	€	€	%	€
TOIMINTATUOTOT							
MYYNITUOTOT	7 000 258	3 974 906	10 975 164	8 504 718	-2 470 446	77 %	6 539 382
MAKSUTUOTOT	5 793 155	-280 588	5 512 567	5 241 443	-271 124	95 %	5 076 265
TUET JA AVUSTUKSET	2 139 161	192 811	2 331 972	9 248 326	6 916 354	397 %	2 032 504
MUUT TOIMINTATUOTOT	4 033 035	10 268	4 043 303	4 104 379	61 076	102 %	4 003 369
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	18 965 609	3 897 397	22 863 006	27 098 866	4 235 860	119 %	17 651 520
TOIMINTAKULUT							
HENKILÖSTÖKULUT	-56 030 597	-2 472 201	-58 502 798	-59 553 116	-1 050 318	102 %	-53 923 356
PALKAT JA PALKKIOT	-44 443 914	-2 107 121	-46 551 035	-47 249 465	-698 430	102 %	-42 657 525
HENKILÖSIVUKULUT	-11 586 683	-365 080	-11 951 763	-12 303 651	-351 888	103 %	-11 265 831
PALVELUJEN OSTOT	-72 235 225	-5 778 327	-78 013 552	-76 654 768	1 358 784	98 %	-64 252 953
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-7 721 256	-1 783 502	-9 504 758	-9 327 642	177 116	98 %	-7 984 094
AVUSTUKSET	-6 838 410	-421 580	-7 259 990	-7 137 066	122 924	98 %	-13 110 180
MUUT TOIMINTAKULUT	-2 017 703	-22 023	-2 039 726	-2 266 221	-226 495	111 %	-2 232 394
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-144 843 191	-10 477 633	-155 320 824	-154 938 813	382 011	100 %	-141 502 977
TOIMINTAKATE	-125 877 582	-6 580 236	-132 457 818	-127 839 946	4 617 872	97 %	-123 851 457
SISÄINEN TULOSLASKELMA							
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	14 570 105	0	14 570 105	16 145 006	1 574 901	111 %	15 978 813
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-14 570 105	0	-14 570 105	-16 145 006	-1 574 901	111 %	-15 978 813
TOIMINTAKATE	0	0	0	0	0		0
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	33 535 714	3 897 397	37 433 111	43 243 872	5 810 761	116 %	33 630 333
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-159 413 296	-10 477 633	-169 890 929	-171 083 819	-1 192 890	101 %	-157 481 790
TOIMINTAKATE	-125 877 582	-6 580 236	-132 457 818	-127 839 946	4 617 872	97 %	-123 851 457
VEROTULOT	87 006 000	0	87 006 000	90 968 720	3 962 720	105 %	86 139 416
KUNNAN TULOVERO	76 080 000	0	76 080 000	79 245 950	3 165 950	104 %	76 536 766
KIINTEISTÖVERO	7 046 000	0	7 046 000	6 741 101	-304 899	96 %	6 313 516
OSUUS YHTEISÖVERON TUOTOSTA	3 880 000	0	3 880 000	4 981 669	1 101 669	128 %	3 289 134
VALTIONOSUUEDET	43 673 538	0	43 673 538	43 936 625	263 087	101 %	48 147 169
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT							
KORKOTUOTOT	390 760	0	390 760	357 760	-33 000	92 %	356 066
MUUT RAHOITUSTUOTOT	554 000	0	554 000	137 233	-416 767	25 %	1 988 565
KORKOKULUT	-458 000	0	-458 000	-282 210	175 790	62 %	-392 157
MUUT RAHOITUSKULUT	-1 000	0	-1 000	-791	209	79 %	-96 104
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT YHTEENSÄ	485 760	0	485 760	211 992	-273 768	44 %	1 856 370
VUOSIKATE	5 287 716	-6 580 236	-1 292 520	7 277 390	8 569 910	-563 %	12 291 498
POISTOT JA ARVONALENTUMISET							
SUUNNITELMAN MUKAISET POISTOT	-5 900 000	0	-5 900 000	-5 531 299	368 701	94 %	-5 671 518
POISTOT JA ARVONALENTUMISET YHTEENSÄ	-5 900 000	0	-5 900 000	-5 531 299	368 701	94 %	-5 692 541
TILIKAUDEN TULOS	-612 284	-6 580 236	-7 192 520	1 746 092	8 938 612	-24 %	6 598 957
VARAUSTEN LIS. - / -VÄHENNYS +							
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ / ALIJÄÄMÄ	-612 284	-6 580 236	-7 192 520	1 746 092	8 938 612	-24 %	6 598 957

* Verrattuna muutettuun talousarvioon

Tuloslaskelman erittelyt

Henkilöstökulut

Ulkoinen tuloslaskelma	TA 2021	TA muutos	TA muutosten jälkeen	Toteuma 12 / 2021	Ero Muutettu TA -Toteuma	Tot-%	TP 2020
Henkilöstökulut	-55 104 721	-2 472 201	-57 576 922	-58 856 359	-1 279 437	102 %	-53 154 183
Työllisyyden henkilöstökulut	-925 876	0	-925 876	-696 756	229 120	75 %	-769 173
Henkilöstökulut yhteensä	-56 030 597	-2 472 201	-58 502 798	-59 553 115	-1 050 317	102 %	-53 923 356

Erikoissairaanhoito

Ulkoinen tuloslaskelma	TA 2021	TA muutos	TA muutosten jälkeen	Toteuma 12 / 2021	Ero Muutettu TA -Toteuma	Tot-%	TP 2020
Länsi-Pohja erikoissairaanhoito tukipalvelut	-2 202 930	-980 000	-3 182 930	-3 099 486	83 444	97 %	-2 455 766
Länsi-Pohja erikoissairaanhoito	-11 434 880	-591 524	-12 026 404	-12 106 068	-79 664	101 %	-11 760 074
Länsi-Pohja erikoissairaanhoito yhteensä	-13 637 810	-1 571 524	-15 209 334	-15 205 554	3 780	100 %	-14 215 840
Mehiläinen L-P erikoissairaanhoito	-16 162 350	-1 332 740	-17 495 090	-17 341 931	153 159	99 %	-16 499 616
Erikoissairaanhoito yhteensä	-29 800 160	-2 904 264	-32 704 424	-32 547 485	156 939	100 %	-30 715 456

Perusterveydenhuolto

Ulkoinen tuloslaskelma	TA 2021	TA muutos	TA muutosten jälkeen	Toteuma 12 / 2021	Ero Muutettu TA -Toteuma	Tot-%	TP 2020
Länsi-Pohja perusterveydenhuolto	-110 000	0	-110 000	-129 552	-19 552	118 %	-108 715
Mehiläinen L-P perusterveydenhuolto	-6 700 000	0	-6 700 000	-6 229 320	470 680	93 %	-6 585 192
Perusterveydenhuolto yhteensä	-6 810 000	0	-6 810 000	-6 358 872	451 128	93 %	-6 693 907

Palvelusetelit

Ulkoinen tuloslaskelma	TA 2021	TA muutos	TA muutosten jälkeen	Toteuma 12 / 2021	Ero Muutettu TA -Toteuma	Tot-%	TP 2020
Kotihoidon palvelusetelit	-612 000	-30 000	-642 000	-647 916	-5 916	101 %	-569 374
Palveluasumisen palvelusetelit	-5 005 780	-70 000	-5 075 780	-5 296 383	-220 603	104 %	-4 769 381
Muut palvelusetelit	-310 000	0	-310 000	-370 274	-60 274	119 %	-188 293
Päivähoidon palvelusetelit	-1 213 800	-180 000	-1 393 800	-1 307 440	86 360	94 %	-1 149 481
Palvelusetelit yhteensä	-7 141 580	-280 000	-7 421 580	-7 622 013	-200 433	103 %	-6 676 529

9.4 Investointien toteutuminen

KESKUSHALLINTOPALVELUT INVESTOINTIOSA	TA 2021	TA- muutokset	Toteuma 2021	Poikkeama	Tot-%	TP 2020
101 Kiinteä omaisuus/ Kaupunginhallitus yhteensä	50 000	0	-29 872	-79 872	-60 %	182 522
Menot	-300 000	0	-137 482	162 518	46 %	-78 650
Tulot	350 000	0	107 610	-242 390	31 %	261 172
Rahoitusosuudet	0	0	0	0		0
Pysyvien vastaavien myynnit	350 000	0	107 610	-242 390	31 %	261 172
103 Aineeton kom/ Kaupunginhallitus yhteensä	-7 400	0	-7 377	23	100 %	13 647
Menot	-7 400	0	-7 377	23	100 %	-7 377
Tulot	0	0	0	0		21 023
Rahoitusosuudet	0	0	0	0		0
Pysyvien vastaavien myynnit	0	0	0	0		21 023
106 Irtain omaisuus/ Kaupunginhallitus yhteensä	-249 850	0	-237 690	12 160	95 %	-195 199
Menot	-249 850	0	-237 690	12 160	95 %	-195 199
Tulot	0	0	0	0		0
Rahoitusosuudet	0	0	0	0		0
Pysyvien vastaavien myynnit	0	0	0	0		0
109 Muu investointitoiminta/ Kaupunginhallitus yhteensä	-85 000	0	0	85 000	0 %	0
Menot	-170 000	0	0	170 000	0 %	0
Tulot	85 000	0	0	-85 000	0 %	0
Rahoitusosuudet	85 000	0	0	-85 000	0 %	0
Pysyvien vastaavien myynnit	0	0	0	0		0
KESKUSHALLINTOPALVELUT YHTEENSÄ	-292 250	0	-274 939	17 311	94 %	970
Menot	-727 250	0	-382 549	344 701	53 %	-281 226
Tulot	435 000	0	107 610	-327 390	25 %	282 196
Rahoitusosuudet	85 000	0	0	-85 000	0 %	0
Pysyvien vastaavien myynnit	350 000	0	107 610	-242 390	31 %	282 196

Perustelut:

Kiinteä omaisuus:

Tonttien osto 137 482 eur. tonttien myynti 107 610 eur

Aineeton käyttöomaisuus:

Tornion Golf Oy osakepääoman lisäys (KV 6.5.2010 § 40), 1 982 eur

Lapin Sähkövoima Oy osakepääoman lisäys (KV 2.5.2016 § 130), 5 395 eur

Irtain omaisuus:

IT-laitteet ja IT-ohjelmat. Hankittu uusi tallennus- ja varmennusratkaisu vuoden lopulla 2021.

Muu investointitoiminta:

Kaupunginhallituksen päättämä kehittämistoiminta (mm. EU-projektit). Ei toimenpiteitä v. 2021.

HYVINVOINTIPALVELUT	TA 2021	TA- muutokset	Toteuma 2021	Poikkeama	Tot-%	TP 2020
Irtain omaisuus/ Hyvinvointipalvelut yhteensä	-264 000	0	-196 295	67 705	74 %	-61 059
Menot	-264 000	0	-196 295	67 705	74 %	-61 059
Tulot	0	0	0	0		0
Rahoitusosuudet	0	0	0	0		0
Pysyvien vastaavien myynnit	0	0	0	0		0
HYVINVOINTIPALVELUT YHTEENSÄ	-264 000	0	-196 295	67 705	74 %	-61 059
Menot	-264 000	0	-196 295	67 705	74 %	-61 059
Tulot	0	0	0	0		0
Rahoitusosuudet	0	0	0	0		0
Pysyvien vastaavien myynnit	0	0	0	0		0

Perustelut:

Hoitokoneyksikkö suun terveydenhuoltoon	25 546
Patapesukone terveystakeskuksen keittiö	12 747
OMNI 360	33 685
Vastaanoton näytöt	8 020
Panoraamaröntgenlaite	40 025
Etäkotihoitolaitteiston hankintaan	22 847
Kotihoidon kalusteet	8 912
Neuvotteluhuoneen ja ruokasalin tuolit	12 904
Sosiaalityön kantapalveluun siirto	31 609

Yhteensä (eur) **196 295**

SIVISTYSPALVELUT	TA 2021	TA- muutokset	Toteuma 2021	Poik- keama	Tot-%	TP 2020
Irtain omaisuus/ Varh.kasv.palv yhteensä	-30 000	0	-21 949	8 051	73 %	-20 645
Menot	-30 000	0	-21 949	8 051	73 %	-20 645
Tulot	0	0	0	0		0
Rahoitusosuudet	0	0	0	0		0
Pysyvien vastaavien myynnit	0	0	0	0		0
Irtain omaisuus/ Peruskoulutus yhteensä	-150 000	0	-125 402	24 598	84 %	-139 490
Menot	-150 000	0	-125 402	24 598	84 %	-139 490
Tulot	0	0	0	0		0
Rahoitusosuudet	0	0	0	0		0
Pysyvien vastaavien myynnit	0	0	0	0		0
Irtain omaisuus/ Nuorten ja aik. koulutus yhteensä	-50 000	0	-31 480	18 520	63 %	0
Menot	-50 000	0	-31 480	18 520	63 %	0
Tulot	0	0	0	0		0
Rahoitusosuudet	0	0	0	0		0
Pysyvien vastaavien myynnit	0	0	0	0		0
Irtain omaisuus/ Kultt. ja nuor. yhteensä	-410 000	0	-78 428	331 572	19 %	-85 539
Menot	-410 000	0	-78 428	331 572	19 %	-85 539
Tulot	0	0	0	0		0
Rahoitusosuudet	0	0	0	0		0
Pysyvien vastaavien myynnit	0	0	0	0		0
Irtain omaisuus/ Aineen taidemuseo yhteensä	-50 000	0	-50 000	0	100 %	-40 000
Menot	-50 000	0	-50 000	0	100 %	-40 000
Tulot	0	0	0	0		0
Rahoitusosuudet	0	0	0	0		0
Pysyvien vastaavien myynnit	0	0	0	0		0
SIVISTYSPALVELUT YHTEENSÄ	-690 000	0	-307 258	382 742	45 %	-285 675
Menot	-690 000	0	-307 258	382 742	45 %	-285 675
Tulot	0	0	0	0		0
Rahoitusosuudet	0	0	0	0		0
Pysyvien vastaavien myynnit	0	0	0	0		0

Perustelut:

Sivistyslautakunta:

Varhaiskasvatus - päiväkotien kalustehankinnat.

Peruskoulutus - kalustehankinnat Kaakamo (II-osa), Putaan koulu (kädentaitopuoli I-osa), Kivirannan oppilaspisteet n. 90 oppilaalle.

Seminaarin, Kokkokankaan, Hannulan ja Raumon kalustohankinnat.

Opettajien laitehankinnat.

Lukio - juhlasalituolit.

Elämänlaatulautakunta:

Kirjastoauton hankinta vuodelle 2022.

Tornionlaakson museon kokoelmahallintajärjestelmä (I-osa)

Nuorisotoimen irtain- ja laiteinvestoinnit.

Kansalaisopiston irtain- ja laiteinvestoinnit.

Liikuntatoimen investoinnit.

Aineen taidemuseo:

Museon kokoelmahankinnat.

60 TEKNISET PALVELUT	TA 2021	TA- muutokset	TA muutosten jälkeen	Toteuma 1-12 / 2021	Poik- keama	Tot-%	TP 2020
500 Kiint.omaisuus/ Tekn.palv yhteensä	-5 000	0	-5 000	-289	4 711	5,77%	0
Menot	-15 000	0	-15 000	-289	14 711	1,92%	0
Tulot	10 000	0	10 000	0	-10 000	0,0%	0
Rahoitusosuudet	0	0	0	0	0		0
Pysyvien vastaavien myynnit	10 000	0	10 000	0	-10 000	0,0%	0
510 Irtain omaisuus/ Tekn.palv yhteensä	-1 090 000	0	-1 090 000	-1 086 937	3 063	99,72%	-77 993
Menot	-1 090 000	0	-1 090 000	-1 086 937	3 063	99,72%	-77 993
Tulot	0	0	0	0	0		0
Rahoitusosuudet	0	0	0	0	0		0
Pysyvien vastaavien myynnit	0	0	0	0	0		0
520 Julk. kom/ Tekniset palvelut yhteensä	-2 103 000	-223 000	-2 326 000	-2 424 278	-98 278	104,23%	-1 602 276
Menot	-2 121 000	-223 000	-2 344 000	-2 424 278	-80 278	103,42%	-1 802 277
Tulot	18 000	0	18 000	0	-18 000	0,0%	200 001
Rahoitusosuudet	18 000	0	18 000	0	-18 000	0,0%	200 001
Pysyvien vastaavien myynnit	0	0	0	0	0		0
530 Julk.kom/ Yhteistyöhankk. yhteensä	-33 000	0	-33 000	-7 015	25 985	21,26%	-60 518
Menot	-160 000	0	-160 000	-7 015	152 985	4,38%	-60 518
Tulot	127 000	0	127 000	0	-127 000	0,0%	0
Rahoitusosuudet	127 000	0	127 000	0	-127 000	0,0%	0
Pysyvien vastaavien myynnit	0	0	0	0	0		0
535 Julk.kom/ Liikenneturvallisuus yhteensä	-183 000	-60 000	-243 000	-242 468	532	99,78%	-51 873
Menot	-183 000	-60 000	-243 000	-242 468	532	99,78%	-51 873
Tulot	0	0	0	0	0		0
Rahoitusosuudet	0	0	0	0	0		0
Pysyvien vastaavien myynnit	0	0	0	0	0		0
540 Rajalla-På Gränsen yhteensä	-102 000	0	-102 000	13 168	115 168	-12,91%	-52 428
Menot	-204 000	0	-204 000	-1 832	202 168	0,9%	-52 428
Tulot	102 000	0	102 000	15 000	-87 000	14,71%	0
Rahoitusosuudet	102 000	0	102 000	15 000	-87 000	14,71%	0
Pysyvien vastaavien myynnit	0	0	0	0	0		0
545 Talonrakennus yhteensä	-390 000	0	-390 000	-309 914	80 086	79,47%	-190 163
Menot	-390 000	0	-390 000	-309 914	80 086	79,47%	-190 163
Tulot	0	0	0	0	0		0
Rahoitusosuudet	0	0	0	0	0		0
Pysyvien vastaavien myynnit	0	0	0	0	0		0
554 Seminaarin koulu yhteensä	0	0	0	0	0		-502 839
Menot	0	0	0	0	0		-502 839
Tulot	0	0	0	0	0		0
Rahoitusosuudet	0	0	0	0	0		0
Pysyvien vastaavien myynnit	0	0	0	0	0		0

558 Kivirannan koulu yhteensä	-49 000	0	-49 000	-41 449	7 551	84,59%	-149 843
Menot	-70 000	0	-70 000	-41 449	28 551	59,21%	-149 843
Tulot	21 000	0	21 000	0	-21 000	0,0%	0
Rahoitusosuudet	21 000	0	21 000	0	-21 000	0,0%	0
Pysyvien vastaavien myynnit	0	0	0	0	0		0
564 Uimahalli yhteensä	0	0	0	0	0		0
Menot	0	0	0	0	0		0
Tulot	0	0	0	0	0		0
Rahoitusosuudet	0	0	0	0	0		0
Pysyvien vastaavien myynnit	0	0	0	0	0		0
566 Putaan vuoropäiväkoti yhteensä	-100 000	0	-100 000	-5 606	94 394	5,61%	0
Menot	-100 000	0	-100 000	-5 606	94 394	5,61%	0
Tulot	0	0	0	0	0		0
Rahoitusosuudet	0	0	0	0	0		0
Pysyvien vastaavien myynnit	0	0	0	0	0		0
572 Kaupungintalo yhteensä	-3 900 000	-210 000	-4 110 000	-4 135 325	-25 325	100,62%	-3 968 060
Menot	-3 900 000	-210 000	-4 110 000	-4 135 325	-25 325	100,62%	-3 968 060
Tulot	0	0	0	0	0		0
Rahoitusosuudet	0	0	0	0	0		0
Pysyvien vastaavien myynnit	0	0	0	0	0		0
579 Monitoimitalo yhteensä	-150 000	0	-150 000	-141 088	8 912	94,06%	0
Menot	-150 000	0	-150 000	-141 088	8 912	94,06%	0
Tulot	0	0	0	0	0		0
Rahoitusosuudet	0	0	0	0	0		0
Pysyvien vastaavien myynnit	0	0	0	0	0		0
580 Paloasema yhteensä	0	0	0	0	0		51 590
Menot	0	0	0	0	0		0
Tulot	0	0	0	0	0		51 590
Rahoitusosuudet	0	0	0	0	0		51 590
Pysyvien vastaavien myynnit	0	0	0	0	0		0
581 Isopalon päiväkoti yhteensä	-50 000	0	-50 000	0	50 000	0,0%	0
Menot	-50 000	0	-50 000	0	50 000	0,0%	0
Tulot	0	0	0	0	0		0
Rahoitusosuudet	0	0	0	0	0		0
Pysyvien vastaavien myynnit	0	0	0	0	0		0
583 Rajakartano yhteensä	0	0	0	0	0		-71 702
Menot	0	0	0	0	0		-71 702
Tulot	0	0	0	0	0		0
Rahoitusosuudet	0	0	0	0	0		0
Pysyvien vastaavien myynnit	0	0	0	0	0		0

584 Raumon koulu yhteensä	-200 000	0	-200 000	-2 945	197 056	1,47%	-51 165
Menot	-200 000	0	-200 000	-2 945	197 056	1,47%	-96 165
Tulot	0	0	0	0	0		45 000
Rahoitusosuudet	0	0	0	0	0		45 000
Pysyvien vastaavien myynnit	0	0	0	0	0		0
TEKNISET PALVELUT YHTEENSÄ	-8 355 000	-493 000	-8 848 000	-8 384 144	463 856	94,76%	-6 727 269
Menot	-8 633 000	-493 000	-9 126 000	-8 399 144	726 856	92,04%	-7 023 860
Tulot	278 000	0	278 000	15 000	-263 000	5,4%	296 591
Rahoitusosuudet	268 000	0	268 000	15 000	-253 000	5,6%	296 591
Pysyvien vastaavien myynnit	10 000	0	10 000	0	-10 000	0,0%	0

Perustelut:**Kiinteä omaisuus**

Länsirannalta ostettu pieni ala katualuetta.

Irtain omaisuus

Puistojen ja yleisten alueiden varusteet (roska-astiat, penkit, bajamajat), hankittu

Väylänhoitovene, hankittu

Pakettiauto maastomittaukseen, hankittu

Taajamatractori väylien kunnossapitoon, hankittu

Ruokapalvelujen keittolaitteet, hankittu

Kaupungintalon kalusteet (toimistot, kokoushuoneet, yhteiset tilat, ict-kalusteet), hankittu

Julkinen käyttöomaisuus / Katujen ja teiden uudisrakentaminen

Pihlajasaaren asuinalueen 1. vaiheen aloittaminen, ei käynnistetty

Kehittämishankkeet (Arctio/E14), lautakunta päättää käyttökohteen, ei käynnistetty

Julkinen käyttöomaisuus / Päällystäminen

Lautakunnan nimeämien kohteiden päällystys on valmis

Julkinen käyttöomaisuus / Katujen ja teiden perusparannus

Hallituskadun suojatiekorokkeen kiveyksen uusiminen Länsirannalla, siirtyy

Keskikatu välillä Hallituskatu – Torikatu, valmistunut muuten, pintarakenteet siirtynyt vuodelle 2022

Puutarhakadun kiertoliittymä, jatkuu 2022

Katuvalaistuksen muutostyö (energiatehokkuus), valmis

Kaava-alueen avo-ojien perkaukset, valmis

Kunnallistekniikan viimeistelytyöt (syksyn 2020 kohteet), Sairaalankatu Kallioputaankatu ja Nivakatu valmiit

Saarenpäänkatu, Pellervontie ja Sammonkatu 1. vaihe, jatkuu 2022

Julkinen käyttöomaisuus / Ympäristötyöt

Tornio 400 v

- Moottoritien mainoskyltti, valmis

- Kojamo-teos, valmis

Leikkipuistojen kunnostus, lautakunta päättämien kohteiden työt valmiit

Kokkokankaan kuntoportaat (avustus 50 %), valmistunut heinäkuussa

Julkinen käyttöomaisuus / Liikenneturvallisuushankkeet

Seminaarinkatu, pysäköintialue ja kääntöpaikka, valmis

Julkinen käyttöomaisuus / PGR

EU puiston kevyen liikenteen toinen siltayhteys (Haaparanta 50 %), siirtynyt materiaalihintojen nousun vuoksi

Victoriantorin kunnostus (portaikko, altaiden valaistus, ym.), portaat korjattu, muut siirtyneet

Julkinen käyttöomaisuus / Yhteistyöhankkeet

Näränperän padon korotus, tulot 75 % (valtion avustus ja Haaparanta), ei käynnistynyt, lupaharkinta kesken
 Pirkkion venereitin kunnostamisen 1. vaihe aloitus, Tulot 75 % (valtio ja jakokunta), lupahakuvaiheessa
 Kylien yhteinen reitistöhanke, jatkuu vuodelta 2020 (kunnan omarahoitusosuus noin 9 %), jatkuu 2022

Talonrakennus

Kaakamon päiväkodin pihan leikkivälineet, valmis
 Kyläjoen koulun liikuntasalin lattian pinnoitteen uusiminen (Pulastic), valmis
 Kaakamon koulun liikuntasalin lattian pinnoitteen uusiminen (Pulastic), valmis
 Kulleronkatu 7, pesulan vesikatteen uusiminen ja lisälämmöneristys, valmis
 Alavoikkalan mantereen puoleinen koulun julkisivun ja vesikaton maalaus, siirtyy
 Putaan koulun kädentaidon iLoq-lukot, valmis
 Käyttäjien esittämät kiireelliset tilamuutokset, ei toteutunut toistaiseksi

Kivirannan koulu

Sisäpihan liikuntapaikka (avustus 30 %), valmis

Putaan nuorisotalo

Ilmanvaihdon uusiminen, valmis

Putaan vuoropäiväkoti

Keittiön IV, katon korotus ja lisälämmöneristys, suunnitelmat laadittu siten, ettei kattoa tarvitse korottaa

Raumon koulu

Viemärien saneeraus, sukityksestä tehty suunnitelma, toteutus 2022

Torpin monitoimitalo

Hallien A1, B1 ja C1 vesikaton uusiminen ja lisäeristys, valmis

TORNION KAUPUNKI INVESTOINNIT YHTEENSÄ	TA 2021	TA- muutokset	TA muutosten jälkeen	Toteuma 1–12/2021	Poikkeama	TP 2020
Tornion kaupunki yhteensä	-9 601 250	-493 000	-10 094 250	-9 162 637	931 613	-7 073 033
Menot	-10 314 250	-493 000	-10 807 250	-9 285 247	1 522 003	-7 651 820
Tulot	713 000	0	713 000	122 610	-590 390	578 787
Rahoitusosuudet	353 000	0	353 000	15 000	-338 000	296 591
Pysyvien vastaavien myynnit	360 000	0	360 000	107 610	-252 390	282 196

9.5 Rahoitusosan toteutuminen

	Alkuperäinen talousarvio	Toteutuma e	Poikkeama e
Toiminnan rahavirta			
Vuosikate +/-	5 287 716	7 277 390	-1 215 362
Satunnaiset erät +/-			
Tulorahoituksen korjauserät	-300 000	-105 777	194 224
Investointien rahavirta			
Investointimenot	-10 314 250	-9 285 247	1 029 003
Rahoitusos.inv.menoihin +	353 000	15 000	-338 000
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	360 000	107 610	-252 390
Investointien nettomeno	-9 601 250	-9 162 637	438 613
Toiminnan ja investointien rahavirta	-4 613 534	-1 991 023	-582 526
Rahoituksen rahavirta			
Antolainauksen muutokset			
Antolainasaamisten lisäykset -	-500 000		500 000
Antolainasaamisten vähennykset +	400 000	140 000	-260 000
Muiden pitkäaikaisten saamisten lisäys - / vähennys +			
Lainakannan muutokset			
Pitkäaikaisten lainojen lisäys +	15 000 000		-15 000 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys -	-8 800 000	-8 300 000	500 000
Lyhytaikaisten lainojen muutos - / +	3 500 000	8 000 000	4 500 000
Vaikutus maksuvalmiuteen	4 986 466	-2 151 023	-10 342 526

Tunnusluvut

Kassalainat	19 000 000	23 000 000	4 000 000
Pitkäaikainen lainakanta	55 050 000	41 050 000	-14 000 000
Lainakanta	74 050 000	64 050 000	-10 000 000
Talousarviolainat/asukas	2 560	1 925	-636
Lainat/asukas	3 444	3 003	-441
Asukasmäärä	21 500	21 326	-174

9.6 Yhteenvedo määrärahojen sekä talousarvion toteutumisesta

	Sito- vuus) B,N	Määrärahat 1 000 e					Tuloarviot 1 000 e				
		TA 2021	TA- muutos	Muutettu TA	Toteuma	Poik- keama	TA 2021	TA- muutos	Muutettu TA	Toteuma	Poik- keama
KÄYTTÖTALOUS		159 413	10 478	169 891	171 084	1 193	33 536	3 897	37 433	43 244	-5 811
Tarkastuslautakunta	B	89		89	70	-19					
Kaupunginhallitus	B	9 380		9 380	9 120	-260	4 298		4 298	4 671	-373
Sosiaali- ja terveystk	B	87 139	9 457	96 596	96 483	-113	10 221	4 086	14 307	18 139	-3 832
Sivistyspalvelut yht.		43 742	1 020	44 763	46 109	1 345	3 238	-189	3 051	3 621	-571
Sivistyslautakunta	B	37 791	1 317	39 109	39 677	568	1 963	340	2 304	2 451	-147
Elämälaatulaakunta	N	5 384	-297	5 087	5 885	797	1 144	-529	616	986	-371
Aineen taidemuseon johtokunta	N	567		567	547	-20	131		131	184	-53
Tekniset palvelut yht		19 063	0	19 063	19 301	239	15 778	0	15 778	16 813	-1 036
Teknopalv.lautakunta	B	16 959		16 959	17 434	475	13 674		13 674	14 946	-1 272
Perämeren jätelautakunta	N	119		119	77	-41	119		119	77	41
Meri-Lapin ympäristöltk	N	1 985		1 985	1 790	-195	1 985		1 985	1 790	195
TUOSLASKELMAT		459	0	459	283	-176	131 625	0	131 625	135 400	3 775
Verotulot yhteensä	B						87 006		87 006	90 968	3 962
Valtionosuudet	B						43 674		43 674	43 937	263
Korkotulot	B						391		391	358	-33
Muut rahoitustulot	B						554		554	137	-417
Korkomenot	B	458		458	282	-176					
Muut rahoitusmenot	B	1		1	1	0					
INVESTOINTIOSA		10 314	493	10 807	9 283	1 524	713	0	713	123	-590
Keskushallintopalvelut											
Kiinteä omaisuus	B	300		300	137	163	350		350	108	-242
Aineeton käyttöomaisuus	B	7		7	7	0					
Irtain omaisuus	B	250		250	238	12					
Muu investointitoiminta	B	170		170		170	85		85		-85
Hyvinvointipalvelut											
Irtain omaisuus	B	264		264	196	68					
Sivistyspalvelut											
Irtain omaisuus	B	690		690	307	383					
Tekniset palvelut											
Kiinteä omaisuus	B	15		15		15	10		10		-10
Irtain omaisuus	B	1 090		1 090	1 087	3					
Julkinen käyttöomaisuus	B	2 668	283	2 951	2 675	276	247		247	15	-232
Rakennus	B	4 860	210	5 070	4 636	434	21		21		-21
RAHOITUSOSA		9 600	0	9 600	-160	4 740	0	0	0	0	0
Antolainasaam.lis.	B	-500		-500		500					
Antolainasaam.väh.	B	400		400	140	-260					
Pitkäaik.lain.lis.	B	15 000		15 000							
Pitkäaik.lain.väh.	B	-8 800		-8 800	-8 300						
Lyhytaik.lain.muutos	B	3 500		3 500	8 000	4 500					
YHTEENSÄ		179 786	10 971	190 757	180 490	7 281	165 874	3 897	169 771	178 767	-2 626

Poikkeama-sarake: tulon alitus -, tulon ylitys +, menon alitus+, menon ylitys -

*) B=bruttomääräraha/-tuloarvio, N=nettomääräraha/-tuloarvio

**) Kaupunginhallitus sis. työllisyyspalkat

**)

10 Tilinpäätöslaskelmat

10.1 Tornion kaupunki

Tuloslaskelma

	1.1.–31.12.2021		1.1.–31.12.2020		Muutos e
Toimintatuotot					
Myyntituotot	8 504 718,03		6 539 382,43		1 965 335,60
Maksutuotot	5 241 443,32		5 076 264,68		165 178,64
Tuet ja avustukset	9 248 326,00		2 032 503,76		7 215 822,24
Muut toimintatuotot	4 104 379,14	27 098 866,49	4 003 368,99	17 651 519,86	101 010,15
					9 447 346,63
Toimintakulut					
Henkilöstökulut					
Palkat ja palkkiot	-47 249 464,76		-42 657 524,91		-4 591 939,85
Henkilösivukulut					
Eläkekulut	-10 531 096,10		-9 699 655,16		-831 440,94
Muut henkilösivukulut	-1 772 554,42		-1 566 175,54		-206 378,88
Palvelujen ostot	-76 654 767,85		-64 252 952,91		-12 401 814,94
Aineet tarvikkeet ja tav.	-9 327 642,17		-7 984 094,45		-1 343 547,72
Avustukset	-7 137 066,35		-13 110 179,53		5 973 113,18
Muut toimintakulut	-2 266 221,14	-154 938 812,79	-2 232 393,67	-141 502 976,17	-33 827,47
Toimintakate		-127 839 946,30		-123 851 456,31	-3 988 489,99
Verotulot		90 968 719,77		86 139 416,21	4 829 303,56
Valtionosuudet		43 936 625,00		48 147 169,00	-4 210 544,00
Rahoitustuotot ja -kulut					
Korkotuotot	357 759,60		356 065,67		1 693,93
Muut rahoitustuotot	137 232,51		1 988 564,84		-1 851 332,33
Korkokulut	-282 209,65		-392 156,65		109 947,00
Muut rahoituskulut	-790,52	211 991,94	-96 104,19	1 856 369,67	95 313,67
Vuosikate		7 277 390,41		12 291 498,57	-5 014 108,16
Poistot ja arvonalentumiset					
Suunnitelman muk. poistot		-5 531 298,78		-5 671 517,66	140 218,88
Arvonalentumiset				-21 023,49	21 023,49
Satunnaiset erät					
Satunnaiset tuotot					
Satunnaiset kulut					
Tilikauden tulos		1 746 091,63		6 598 957,42	-4 852 865,79
Varausten lis. (-) / väh. (+)					
- Työyhteisön kehittämisvaraus					
Rahastojen lis. (-) / väh. (+)					
- Vahinkorahasto					
Tilikauden yli- / alijäämä		1 746 091,63		6 598 957,42	-4 852 865,79

Rahoituslaskelma 31.12.**Toiminnan rahavirta**

Tulorahoitus		2021		2020
Vuosikate	+	7 277 390,41		12 291 498,57
Satunnaiset erät				
Tulorahoituksen korjauserät		-105 776,50	7 171 613,91	-272 109,42
				12 019 389,15
Investointien rahavirta				
Investointimenot	-	-9 285 247,39		-7 651 819,88
Rahoitusosuudet investointimenoihin	+	15 000,00		296 591,27
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	+	107 610,16	-9 162 637,23	282 195,76
Toiminnan ja investointien rahavirta			-1 991 023,32	4 946 356,30

Rahoituksen rahavirta

Antolainauksen muutokset				
Antolainasaamisten lisäykset	-			-368 300,00
Antolainasaamisten vähennykset	+	140 000,00		60 000,00
		140 000,00	140 000,00	-308 300,00
Lainakannan muutokset				
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	+			15 000 000,00
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-	-8 300 000,00		-8 350 000,00
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-/+	8 000 000,00	-300 000,00	-8 000 000,00
Oman pääoman muutokset				
Muut maksuvalmiuden muutokset				
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	-/+	167 527,54		42 216,00
Vaihto-omaisuuden muutos	-/+	10 982,93		1 931,71
Saamisten muutos	-/+	-1 770 821,30		-434 886,08
Korottomien velkojen muutos	-/+	1 348 360,24	-243 950,59	33 093,15
Rahoituksen rahavirta			-403 950,59	-2 015 945,22
Rahavarojen muutos	-/+		-2 394 973,91	2 930 411,08
Rahavarojen muutos				
Rahavarat 31.12.	+	3 185 420,32		5 580 394,23
Rahavarat 1.1.	-	5 580 394,23	-2 394 973,91	2 649 983,15
				2 930 411,08

TASE	31.12.2021	31.12.2020
	e	e
VASTAAVAA		
A PYSYVÄT VASTAAVAT		
I Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	110 884,46	68 130,81
Muut pitkävaikutteiset menot	480 375,42	520 950,07
Aineettomat hyödykkeet yht.	591 259,88	589 080,88
II Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	14 902 567,34	14 766 674,23
Rakennukset ja rakennelmat	55 368 508,96	49 488 816,08
Kiinteät rakenteet ja laitteet	17 736 693,40	17 692 645,19
Koneet ja kalusto	2 345 151,15	1 300 000,46
Muut aineelliset hyödykkeet	431 372,37	381 372,37
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	1 540 805,84	4 968 075,66
Aineelliset hyödykkeet yht.	92 325 099,06	88 597 583,99
III Sijoitukset		
Osakkeet ja osuudet	22 809 466,96	22 802 090,12
Muut lainasaamiset	9 457 737,10	9 597 737,10
Muut saamiset	142 219,00	142 219,00
Sijoitukset yht.	32 409 423,06	32 542 046,22
B TOIMEKSIANTOJEN VARAT		
Valtion toimeksiannot		
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	90 519,19	85 618,22
Toimeksiantojen varat yht.	90 519,19	85 618,22
C VAIHTUVAT VASTAAVAT		
I Vaihto-omaisuus		
Aineet ja tarvikkeet	23 080,55	34 513,84
Ennakkomaksut	11 341,67	10 891,31
Vaihto-omaisuus yht.	34 422,22	45 405,15
II Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset		
Lainasaamiset	54 837,70	78 885,42
Muut saamiset		
Siirtosaamiset		
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	2 901 640,13	2 641 308,77
Lainasaamiset	200 000,00	
Muut saamiset	1 097 155,65	868 293,01
Siirtosaamiset	5 528 756,25	4 423 081,23
Saamiset yht.	9 782 389,73	8 011 568,43
IV Rahat ja pankkisaamiset	3 185 420,32	5 580 394,23
	3 185 420,32	5 580 394,23
VASTAAVAA YHTEENSÄ	138 418 533,46	135 451 697,12

TASE	31.12.2021	31.12.2020
	e	e
VASTATTAVAA		
A OMA PÄÄOMA		
I Peruspääoma	40 133 879,73	40 133 879,73
IV Muut omat rahastot	900 000,00	900 000,00
V Edellisen tilikauden yli-/alijäämä	11 891 994,12	7 867 833,32
VI Tilikauden yli-/alijäämä	1 746 091,63	6 598 957,42
Oma pääoma yht.	<u>54 671 965,48</u>	<u>55 500 670,47</u>
B POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET		
Vapaaehtoiset varaukset		
Työyhteisöjen kehittämisvaraus	220 869,74	220 869,74
Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset yht.	<u>220 869,74</u>	<u>220 869,74</u>
C PAKOLLISET VARAUKSET		
Muut pakolliset varaukset	3 762 621,24	1 187 868,66
Pakolliset varaukset yht.	<u>3 762 621,24</u>	<u>1 187 868,66</u>
D TOIMEKSI ANTOJEN PÄÄOMAT		
Valtion toimeksiannot		
Lahjoitusrahastojen pääomat	171 616,96	183 168,63
Muut toimeksiantojen pääomat	439 224,78	255 244,60
Toimeksiantojen pääomat yht.	<u>610 841,74</u>	<u>438 413,23</u>
E VIERAS PÄÄOMA		
I Pitkäaikainen		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	33 150 000,00	41 050 000,00
Lainat julkisyhteisöiltä		
Muut velat		
Pitkäaikainen yht.	<u>33 150 000,00</u>	<u>41 050 000,00</u>
II Lyhytaikainen		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	30 900 000,00	23 300 000,00
Lainat julkisyhteisöiltä		
Saadut ennakot	1 496,05	1 496,05
Ostovelat	3 064 254,66	3 002 655,62
Muut velat	1 098 350,57	1 040 403,17
Siirtovelat	10 938 133,98	9 709 320,18
Lyhytaikainen yht.	<u>46 002 235,26</u>	<u>37 053 875,02</u>
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	<u><u>138 418 533,46</u></u>	<u><u>135 451 697,12</u></u>

10.2 Tornion kaupunkikonserni

Konsernituloslaskelma

	1.1. – 31.12.2021	1.1. – 31.12.2020
Toimintatuotot	80 312 595,62	72 748 884,33
Toimintakulut	-212 260 732,00	-198 682 081,93
Osuus osakkuusyhtiöiden tuloksesta	82 574,62	102 539,81
Toimintakate	-131 865 561,76	-125 830 657,79
Verotulot	90 577 072,70	85 895 991,46
Valtionosuudet	58 263 751,81	62 548 511,20
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	57 814,96	23 275,94
Muut rahoitustuotot	160 623,63	1 872 646,63
Korkokulut	-723 774,33	-813 724,29
Muut rahoituskulut	-18 808,72	-303 910,92
Vuosikate	16 451 118,29	23 392 132,23
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-11 832 148,08	-12 566 171,37
Arvonalentumiset	-341 898,98	-21 023,49
Satunnaiset erät	-13 132,41	-15 952,36
Tilikauden tulos	4 263 938,82	10 788 985,01
Tilinpäätössiirrot	162 903,44	85 652,19
Tilikauden verot	-168 523,61	-181 122,69
Laskennalliset verot	-71 261,81	-13 093,48
Vähemmistöosuus	-63 126,43	-118 975,03
Tilikauden yli/-alijäämä	4 123 930,40	10 561 445,99

Konsernin rahoituslaskelma

	31.12.2021		31.12.2020	
Toiminnan rahavirta				
Vuosikate	16 451 118,28		23 392 132,23	
Satunnaiset erät	-13 132,41		-15 952,36	
Tilikauden verot	-168 523,61		-181 122,69	
Tulorahoituksen korjauserät	-234 197,52	16 035 264,73	-1 233 175,40	21 961 881,78
Investointien rahavirta				
Investointimenot	-15 899 589,57		-10 961 207,19	
Rahoitusosuudet investointimenoihin	295 858,11		316 877,97	
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luov.tulot	127 078,62	-15 476 652,84	311 232,60	-10 333 096,62
Toiminnan ja investointien rahavirta		558 611,89		11 628 785,16
Rahoituksen rahavirta				
Antolainauksen muutokset				
Antolainasaamisten lisäys	-6 727,97		6 419,39	
Antolainasaamisten vähennys			-2 636,06	
	-6 727,97	-6 727,97	3 783,33	3 783,33
Lainakannan muutokset				
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	2 190 890,19		16 081 416,46	
Pitkäaikaisten lainojen muutos	-10 697 983,78		-11 568 822,69	
Lyhytaikaisten lainojen muutos netto	6 553 394,59	-1 953 699,00	-7 408 341,80	-2 895 748,03
Lainakannan muutokset				
Muut maksuvalmiuden muutokset				
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	-621 908,99		212 493,67	
Vaihto-omaisuuden muutos	-17 836,42		-124 500,48	
Saamisten muutos	-3 591 356,04		-2 075 381,13	
Korottomien velkojen muutos	1 603 234,66	-2 627 866,79	-138 732,94	-2 126 120,88
Rahoituksen rahavirta		-4 588 293,76		-5 018 085,58
Rahavarojen muutos		-4 029 681,87		6 610 699,58
Rahavarat 31.12.	18 184 311,44		22 213 993,31	
Rahavarat 1.1.	22 213 993,31	-4 029 681,87	-15 603 293,73	6 610 699,58

Konsernitase

	31.12.2021	31.12.2020
VASTAAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	587 076,53	498 315,40
Muut pitkävaikutteiset menot	711 884,55	775 801,17
Ennakkomaksut	10 051,11	907,68
Yhteensä	1 309 012,19	1 275 024,25
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	16 101 584,84	15 825 072,83
Rakennukset	124 712 785,57	120 167 678,79
Kiinteät rakenteet ja laitteet	40 141 727,18	35 445 579,83
Koneet ja kalusto	6 693 267,79	6 666 750,01
Muut aineelliset hyödykkeet	2 394 086,31	1 122 660,77
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	3 041 902,12	6 637 953,93
Yhteensä	193 085 353,81	185 865 696,16
Sijoitukset		
Muut osakkeet ja osuudet	13 547 679,41	13 250 933,95
Muut lainasaamiset		
Muut saamiset	40 242,33	40 242,33
Yhteensä	13 587 921,74	13 291 176,28
TOIMEKSIANTOJEN VARAT		
Valtion toimeksiannot	928 176,28	272 551,51
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	1 034 763,65	85 618,22
Muut toimeksiantojen varat	90 519,19	2 528 737,98
Yhteensä	2 053 459,12	2 886 907,71
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus		
Aineet ja tarvikkeet	968 576,75	940 400,71
Ennakkomaksut	11 341,67	21 681,28
Yhteensä	979 918,42	962 081,99
Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	115 744,96	
Lainasaamiset	65 765,97	89 813,69
Muut saamiset	42 250,48	-3 783,30
Siirtosaamiset		-7 911,00
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	8 853 295,51	8 076 146,72
Lainasaamiset	-16 183,92	-16 183,92
Muut saamiset	2 379 196,30	2 264 067,32
Siirtosaamiset	6 206 067,28	4 598 054,02
Yhteensä	17 646 136,58	15 000 203,53
Rahoitusarvopaperit		
Muut Arvopaperit	825 531,92	756 763,03
Yhteensä	825 531,92	756 763,03
Rahat ja pankkisaamiset	17 358 779,52	21 457 230,25
VASTAAVAA YHTEENSÄ	246 846 113,30	241 495 083,22

Konsernitase

VASTATTAVAA	31.12.2021	31.12.2020
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	40 133 879,73	40 133 879,73
Säätiöiden ja yhd. peruspääoma	237 586,32	237 586,32
Muut omat rahastot	2 507 934,37	2 461 698,64
Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	49 297 639,03	38 449 648,75
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	4 123 930,39	10 561 445,99
Yhteensä	96 300 969,84	91 844 259,43
VÄHEMMISTÖOSUUDET	728 032,94	680 066,56
PAKOLLISET VARAUKSET		
Eläkevaraukset	23 132,70	1 783,04
Muut pakolliset varaukset	2 700 175,16	2 818 000,48
Yhteensä	2 723 307,86	2 819 783,52
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
Valtion toimeksiannot	916 921,03	261 078,76
Lahjoitusrahastojen pääomat	185 584,48	211 557,42
Muut toimeksiantojen pääomat	1 487 244,23	3 002 216,82
Yhteensä	2 589 749,74	3 474 853,00
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	58 481 596,13	67 189 079,22
Lainat julkisyhteisöiltä	-55 982,42	-163 205,59
Laina muilta luotonantajilta	9 610 299,58	9 115 656,12
Saadut ennakot	317 427,19	341 448,78
Muut velat	8 594 856,53	8 489 057,36
Laskennalliset verovelat	0,00	0,00
Yhteensä	76 948 197,01	84 972 035,89
Lyhytaikainen		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	37 351 405,58	31 379 970,42
Lainat julkisyhteisöiltä		
Lainat muilta luotonantajilta	197 471,37	17 798,17
Saadut ennakot	499 989,35	267 463,86
Ostovelat	8 124 706,44	6 981 648,17
Muut velat	3 021 195,72	2 911 549,28
Siirtovelat	16 166 919,12	15 894 246,80
Laskennalliset verovelat	2 194 168,34	251 408,10
Yhteensä	67 555 855,92	57 704 084,80
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	246 846 113,30	241 495 083,22

Tilinpäätöksen liitetiedot

TILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISTA KOSKEVAT LIITETIEDOT

1. Arvostusperiaatteet ja -menetelmät sekä jaksotusperiaatteet ja -menetelmät

Jaksotusperiaatteet

Tulot ja menot on merkitty tuloslaskelmaan suoriteperusteiden mukaisesti. Suoriteperusteesta poiketen verotulot on kirjattu niiden tilitysjankohdan mukaisesti ao. tilikaudelle.

Pysyvät vastaavat

Pysyvien vastaavien aineelliset ja aineettomat hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenoon vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointimenoihin saaduilla rahoitusosuuksilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti.

Poistosuunnitelmaa on muutettu KV 26.11.2012 § 75. Uutta poistosuunnitelmaa on noudatettu vuodesta 2013 alkaen. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden hankintamenoista arvioidun taloudellisen käyttöiän mukaan.

Poistosuunnitelman mukaiset suunnitelmapoistojen laskentaperusteet on esitetty tuloslaskelman liitetiedoissa kohdassa suunnitelman mukaisten poistojen perusteet.

Sijoitukset

Pysyvien vastaavien käyttöomaisuusosakkeet on merkitty taseeseen hankintamenoon tai sitä alempaan arvoon. Arvostuksen perusteena on ollut hyödykkeen todennäköisesti tulevaisuudessa kerryttämä tulo tai sen arvo palvelutuotannossa.

Pysyvien vastaavien sijoitusluonteiset erät on merkitty taseeseen hankintamenoon tai sitä alempaan todennäköiseen luovutushintaan.

Vaihto-omaisuus

Vaihto-omaisuus on merkitty taseeseen keskihinnan mukaiseen arvoon.

Rahoitusomaisuus

Rahoitusomaisuuden arvostus

Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon tai sitä alempaan todennäköiseen arvoon.

Valuuttamääräiset erät

Ulkomaanrahan määräiset saamiset ja velat on muutettu Suomen rahan määräiseksi tilinpäätöspäivän kurssiin (SEK 10,2503).

Avustusten käsittely

Pysyvien vastaavien aineellisten hyödykkeiden hankintaan saadut rahoitusavustukset on merkitty ao. hyödykkeen hankintamenoa vähennykseksi.

2. Tuloslaskelman esittämistavan muutos

Ei ilmoitettavaa.

3. Oikaisut edellisen tilikauden tietoihin

Ei ilmoitettavaa.

4. Edellisen tilikauden tietojen vertailukelpoisuus

Ei ilmoitettavaa.

5. Aikaisempiin tilikausiin kohdistuvat tuotot ja kulut sekä virheiden korjaukset

Tilinpäätösperiaatteiden muutokset sekä aikaisempia tilikausia koskevien olennaisten virheiden oikaisut tehdään oman pääoman erää Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä) oikaisemalla. Tilinpäätöksen liitetietona on esitettävä aikaisempiin tilikausiin kohdistuvat tuotot ja kulut sekä virheiden korjaukset, jos ne eivät ole merkitykseltään vähäisiä.

Tornion kaupunki on kirjannut vuoden 2021 tilinpäätökseensä omistussosuuden mukaisen osuutensa Länsi-Pohjan sosiaali- ja terveystalvvelujen ja sairaanhoitopiirin kuntayhtymän kertyneestä alijäämästä taseen pakollisten varausten lisäyksenä ja edellisten tilikausien voittovarojen vähennyksenä yht. 2,5 miljoonaa euroa. Aiemmin Tornion kaupungin vastuun Länsi-Pohjan sairaanhoitopiirin kuntayhtymän kertyneestä alijäämästä ei katsottu täyttävän kaikkia kirjanpitolain 5:14 §:n mukaisia pakollisen varauksen tekemiä edellytyksiä, minkä vuoksi vastuu esitettiin tilinpäätöslaskelmien sijaan vastuusitoumuksia koskevissa liitetiedoissa. Kuntayhtymän alijäämät ovat kertyneet vuosien saatossa jäsenkuntien alilaskutuksen kautta, ja kuntien tilinpäätöksissä asiaan olisi voinut olla perusteltua varautua jo aikaisemmin muodostamalla sitä vastaava pakollinen varaus. Tästä syystä Tornion kaupungin osuus kuntayhtymän alijäämästä on kirjattu tilinpäätökseen aikaisempia tilikausia koskevana oikaisuna edellisten tilikausien voittovarojen kautta.

Tilikauden tapahtumat

Konsernitilinpäätöksen laatimisperiaatteet

Konsernitilinpäätöksen laajuus

Konsernitilinpäätökseen on yhdistetty kaikki tytäryhteisöt. Lisäksi kaikki kuntayhtymät sekä yhteis- ja omistusyhteisyhteisöt, joissa kunta on jäsenenä. Osakkuusyhtiöistä konsernitilinpäätökseen ei ole yhdistetty Kiinteistö Oy Tornion Matkailupysäkkiä, koska tilinpäätöstä ei ole toimitettu määräaikaan mennessä. Lisäksi osakkuusyhtiöistä konsernitilinpäätökseen ei ole yhdistetty Lounais-Lapin ajoharjoitteluratasäätiötä, Lapin ammattikorkeakoulu Oy:tä ja Mehiläinen Länsi-Pohja Oy:tä, koska omistusosuus on alle 20 %.

Keskinäisen omistuksen eliminointi

Kaupungin ja sen tytäryhteisöjen keskinäisen omistuksen eliminointi on tehty sovelletulla hankintamenomennelmällä, joka vastaa käytännössä Tornio-konsernissa aikaisemmin noudatettua pariarvomenetelmää. Eliminointierot on kirjattu muihin oman pääoman eriin.

Tilikauden tapahtumat

Tornion Oppilasasuntola Oy on fuusioitu Tornion Palveluasunnot Oy:öön 1.4.2021 alkaen.

Sisäiset liiketapahtumat ja sisäiset katteet

Konserniyhteisöjen keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty sekä konserniyhteisöjen ja kunnan omistamien kuntayhtymien keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty vähäisiä liiketapahtumia lukuun ottamatta. Olennaiset pysyviin vastaaviin sisältyvät sisäiset katteet on vähennetty.

Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset

Konsernitaseessa vapaaehtoiset ja verotusperusteiset varaukset sekä poistoero on jaettu vapaaseen omaan pääomaan ja laskennalliseen verovelkaan. Jako on otettu huomioon omistuksen eliminoinnissa, vähemmistö-osuuksien erottamisessa sekä osakkuusyhteisöjen yhdistelemissä.

Suunnitelmapoistojen oikaisu

Asunto-osakeyhtiöiden ja muiden keskinäisten kiinteistötytäryhteisöjen aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden poistot on oikaistu suunnitelman mukaisiksi. Jäännösarvojen ero on kirjattu konsernituloslaskelmassa tytäryhteisön poistojen oikaisuksi ja aikaisemmille tilikausille kertynyt ero konsernitaseessa edellisten tilikausien yli- tai alijäämään oikaisuksi.

Vähemmistöosuudet

Vähemmistölle kuuluva osuus on erotettu konsernin tuloksesta ja omasta pääomasta.

Kuntayhtymät

Kuntayhtymien tuloslaskelmat ja taseet on yhdistelty konsernitilinpäätökseen peruspääomaosuuden mukaisesti.

Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt

Ei ilmoitettavaa.

Osakkuusyhteisöt

Osakkuusyhteisöt on yhdistelty pääomaosuusmenetelmällä konsernitilinpäätökseen.

Vapaaehtoiset varaukset

Konsernitaseessa vapaaehtoiset varaukset on jaettu omaan pääomaan ja laskennalliseen verovelkaan.

Poikkeavat tilikaudet

As. Oy Tornion Uusikatu 5:n tilikausi on 1.7.2020–30.6.2021.

TULOSLASKELMAN LIITETIEDOT**6. Toimintatuotot tehtäväalueittain**

	Konserni		Kaupunki	
	2021	2020	2021	2020
Keskushallintopalvelut	2 719 527,48	1 597 805,96	2 719 527,48	1 597 805,96
Hyvinvointipalvelut	6 256 561,17	8 596 461,20	16 317 118,49	8 631 004,25
Sivistyspalvelut	3 202 316,49	2 838 377,31	3 272 744,15	2 923 711,34
Tekniset palvelut	2 990 719,95	4 146 322,74	4 789 476,37	4 498 998,31
Muut palvelut	65 143 470,53	55 569 917,12		
Toimintatuotot yhteensä	80 312 595,62	72 748 884,33	27 098 866,49	17 651 519,86

7. Verotulojen erittely

	Kaupunki	
	2021	2020
Kunnan tulovero	79 245 950,41	76 536 765,69
Kiinteistövero	6 741 100,72	6 313 516,05
Osuus yhteisöveron tuotosta	4 981 668,64	3 289 134,47
Verotulot yhteensä	90 968 719,77	86 139 416,21

8. Valtionosuuksien erittely

	Kaupunki	
	2021	2020
Peruspalvelujen valtionosuus	34 822 674,00	39 110 792,00
<i>Siitä: Verotulojen tasaus</i>	<i>8 572 305,00</i>	<i>8 333 585,00</i>
Opetus- ja kulttuurit. valtion os.	-211 858,00	-397 090,00
Verotulomenetyksen korvaus	9 325 809,00	9 433 467,00
Valtionosuudet yhteensä	43 936 625,00	48 147 169,00

9. Palvelujen ostojen erittely

	Kaupunki	
	2021	2020
Asiakaspalvelujen ostot	58 701 110,44	48 759 111,58
Muiden palvelujen ostot	17 953 657,41	15 493 841,33
Palvelujen ostot yhteensä	76 654 767,85	64 252 952,91

10. Valtuustoryhmille annetut tuet

Ei ilmoitettavaa.

11. Selvitys suunnitelman mukaisten poistojen perusteista

	Poistotapa	Poisto-aika
Aineettomat hyödykkeet		
Kehittämismenot	Tasapoisto	5 vuotta
Aineettomat oikeudet	Tasapoisto	5–20 vuotta
Liikearvo	Tasapoisto	5 vuotta
Konserniliikearvo	Tasapoisto	5 vuotta
Muut pitkävaikutteiset menot		
Tietokoneohjelmistot	Tasapoisto	5 vuotta
Muut	Tasapoisto	5 vuotta
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	ei poisteta	
Rakennukset ja rakennelmat		
Hallinto- ja laitosrakennukset		
- Kiviset	Tasapoisto	35–45 vuotta
- Puiset	Tasapoisto	25–35 vuotta
Tehdas- ja tuotantorakennukset		
Jätevedenpuhdistamot	Tasapoisto	30 vuotta
Jäteveden pumppaamot	Tasapoisto	30 vuotta
Vesilaitosrakennukset	Tasapoisto	30 vuotta
Energialaitoksen rakennukset	Tasapoisto	20–30 vuotta
Kaukolämpölaitokset	Tasapoisto	20–30 vuotta
Talousrakennukset	Tasapoisto	15–20 vuotta
Vapaa-ajan rakennukset	Tasapoisto	25–30 vuotta
Muut rakennukset	Tasapoisto	25–30 vuotta
Asuinrakennukset	Tasapoisto	30–45 vuotta
- Kiviset	Tasapoisto	35–45 vuotta
- Puiset	Tasapoisto	30–40 vuotta
Kiinteät rakenteet ja laitteet		
Kadut, tiet, torit ja puistot		
Liikenneväylät	Tasapoisto	20 vuotta
Puistot ja torit	Tasapoisto	15–20 vuotta
Leikkikentät	Tasapoisto	15–20 vuotta
Sillat, laiturit ja uimalat		
Laiturit ja venerannat	Tasapoisto	15–20 vuotta
Piensatamat	Tasapoisto	15–20 vuotta
Satama	Tasapoisto	15–20 vuotta
Muut maa- ja vesirakenteet		
Kaatopaikka	Tasapoisto	15–20 vuotta
Matonpesuasemat	Tasapoisto	15–20 vuotta
Urheilualueet	Tasapoisto	20–25 vuotta
Leirintäalue	Tasapoisto	15–20 vuotta
Muut maa- ja vesirakenteet	Tasapoisto	15–20 vuotta
Vedenjakeluverkko	Tasapoisto	30–40 vuotta
Viemäriverkko	Tasapoisto	30–40 vuotta
Kaukolämpöverkko	Tasapoisto	20–30 vuotta
Sähköjohdot, muuntoasemat, ulkoval.laitteet		
Sähköverkko	Tasapoisto	15–20 vuotta
Katuvalaistus	Tasapoisto	15–20 vuotta
Muut putki- ja kaapeliverkot	Tasapoisto	15–20 vuotta

Sähkö- ja vesi- ym. laitosten laitoskoneet ja laitteet

Viemärlaitoksen koneet	Tasapoisto	15–20 vuotta
Jätevesilaitosten puhdistamot	Tasapoisto	15–20 vuotta
Jätevesipumppaamot	Tasapoisto	15–20 vuotta
Kaukolämpömittarit	Tasapoisto	10–15 vuotta
Sähkölaitoksen mittarit	Tasapoisto	10–15 vuotta
Kiinteät nosto- ja siirtolaitteet	Tasapoisto	15–20 vuotta
Liikenteen ohjauslaitteet	Tasapoisto	15–20 vuotta
Muut kiinteät koneet, laitteet ja rakenteet	Tasapoisto	15–20 vuotta

Koneet ja Kalustot

Rautaiset alukset	Tasapoisto	15–20 vuotta
Puiset alukset ja muut uivat työkoneet	Tasapoisto	8–15 vuotta
Muut kuljetusvälineet	Tasapoisto	5–7 vuotta
Muut liikkuvat työkoneet	Tasapoisto	5–10 vuotta
Muut raskaat koneet	Tasapoisto	10–15 vuotta
Muut kevyet koneet	Tasapoisto	5–10 vuotta
Sairaala-, terveydenhuolto- yms. laitteet	Tasapoisto	5–10 vuotta
ICT-laitteet	Tasapoisto	3–5 vuotta
Viestintälaitteet	Tasapoisto	3–5 vuotta
Muut laitteet ja kalusteet	Tasapoisto	3–5 vuotta

Muut aineelliset hyödykkeet

Luonnonvarat	Käytön mukainen poisto
--------------	------------------------

Pienet pysyvien vastaavien hankinnat, joiden hankintahinta on alle 10 000 euroa, on kirjattu vuosikuluiksi.

12. Pakollisten varausten muutokset

	Konserni		Kaupunki	
	2021	2020	2021	2020
Eläkevastuu 1.1	1 783,04	2 989,90		
Lisäykset tilikaudella				
Vähennykset tilikaudella	-1024,78	-1 206,86		
Eläkevastuu 31.12.	758,26	1 783,04		
Potilasvahinkovakuutusmaksu 1.1.	1 699 458,04	2 469 675,68		
Lisäykset tilikaudella				
Vähennykset tilikaudella	-138 141,48	-770 217,64		
Potilasvahinkovakuutusmaksu 31.12.	1 561 316,56	1 699 458,04		
Muut Pakolliset varaukset 1.1.	1 154 166,62	1 387 173,08	1 187 868,66	1 197 604,23
Lisäykset tilikaudella	24 389,53		2 574 796,62	
Vähennykset tilikaudella		-233 006,46	-44,04	-9 735,57
Muut Pakolliset varaukset 31.12.	1 178 556,15	1 154 166,62	3 762 621,24	1 187 868,66

13. Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot ja -tappiot

	Konserni		Kaupunki	
	2021	2020	2021	2020
Muut toimintatuotot				
Maa ja vesialueiden myyntivoitot	105 968,46	247 064,24	105 968,46	247 064,24
Rakennusten myyntivoitot				
Muut myyntivoitot		20 168,39		
Myyntivoitot yhteensä	105 968,46	267 232,63	105 968,46	247 064,24
Muut toimintakulut				
Maa ja vesialueiden myyntitappiot	236,00		236,00	
Rakennusten myyntitappiot				
Muut myyntitappiot				
Myyntitappiot yhteensä	236,00	0,00	236,00	0,00

14. Satunnaiset tuotot ja kulut

Ei ilmoitettavaa.

15. Osinkotuottojen ja peruspääoman korkotuottojen erittely

	Kaupunki	
	2021	2020
Osinkotuotot muissa yhteisöissä	98 532,43	1 906 311,76
Peruspääoman korot kuntayhtymiltä		
Yhteensä	98 532,43	1 906 311,76

16. Poistoeron muutokset

Ei ilmoitettavaa.

TASEEN LIITETIEDOT**Taseen vastaavia koskevat liitetiedot****17. Kuluksi kirjaamattomat menot ja pääoma-alennukset**

Ei ilmoitettavaa.

18. Arvonkorotukset

Ei ilmoitettavaa.

19. Pysyvien vastaavien hyödykkeet ja sijoitukset

Tornion kaupunki, käyttöomaisuuden muutokset 2021

Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet

Aineettomat hyödykkeet	Aineettomat oikeudet	Muut pitkävaikutteiset menot	Ennakkomaksut	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.	68 130,81	520 950,07		589 080,88
Lisäykset tilikauden aikana	66 530,50			66 530,50
Rahoitusosuudet tilikaudella				
Vähennykset tilikauden aikana				
Siirrot erien välillä		13 000,00		13 000,00
Tilikauden poisto	-23 776,85	-53 574,65		-77 351,50
Arvonlennukset ja palautukset				
Poistamaton hankintameno 31.12.	110 884,46	480 375,42	0,00	591 259,88
Arvonkorotukset				
Kirjanpitoarvo 31.12.	110 884,46	480 375,42	0,00	591 259,88
Olellaiset lisäpoistot				

Aineelliset hyödykkeet	Maa- ja vesialueet	Rakennukset	Kiinteät rakenteet ja laitteet	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Enn.maksut ja kesk.er. hankinnat	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.	14 766 674,23	49 488 816,08	17 692 645,19	1 300 000,46	381 372,37	4 968 075,66	88 597 583,99
Lisäykset tilikauden aikana	137 770,81			1 711 649,98	50 000,00	7 311 919,26	9 211 340,05
Rahoitusosuudet tilikaudella			-15 000,00				-15 000,00
Vähennykset tilikauden aikana	-1 877,70						-1 877,70
Siirrot erien välillä		8 826 930,20	1 899 258,88			-10 739 189,08	-13 000,00
Tilikauden poisto		-2 947 237,32	-1 840 210,67	-666 499,29			-5 453 947,28
Arvonlennukset ja palautukset							0,00
Poistamaton hankintameno 31.12.	14 902 567,34	55 368 508,96	17 736 693,40	2 345 151,15	431 372,37	1 540 805,84	92 325 099,06
Arvonkorotukset							
Kirjanpitoarvo 31.12.	14 902 567,34	55 368 508,96	17 736 693,40	2 345 151,15	431 372,37	1 540 805,84	92 325 099,06
Olellaiset lisäpoistot							

Pysyvien vastaavien sijoitukset

Osakkeet ja Osuudet	Osakkeet konserniyhtiöt	Osakkeet omistusyht. yhteisöt	Kunta- yhtymä- osuudet	Muut osak- keet ja osuudet	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	5 574 153,59	1 263 182,77	7 637 794,96	8 326 958,80	22 802 090,12
Lisäykset				7 376,84	7 376,84
Vähennykset					0,00
Siirrot erien välillä					0,00
Hankintameno 31.12.	5 574 153,59	1 263 182,77	7 637 794,96	8 334 335,64	22 809 466,96
Arvonlennukset					
Arvonkorotukset					
Kirjanpitoarvo 31.12.	5 574 153,59	1 263 182,77	7 637 794,96	8 334 335,64	22 809 466,96

Jvk-, muut laina- ja muut saamiset	Jvk-laina- saamiset	Saamiset konserni- yhteisöt	Saamiset kuntayhty- mät	Saamiset muut yhtei- söt	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	0,00	9 597 737,10	0,00	142 219,00	9 739 956,10
Lisäykset					0,00
Vähennykset		-140 000,00			-140 000,00
Siirrot erien välillä					0,00
Hankintameno 31.12.	0,00	9 457 737,10	0,00	142 219,00	9 599 956,10
Arvonlennukset					
Arvonkorotukset					
Kirjanpitoarvo 31.12.	0,00	9 457 737,10	0,00	142 219,00	9 599 956,10

Kaupungin pysyvät vastaavat yhteensä 31.12.

122 827 685,95

20.–22. Omistukset muissa yhteisöissä

Tytäryhteisöt, kuntayhtymäosuudet sekä osakkuusyhteisöt						
	Y-tunnus	Kunnan omistus- osuus %	Konsernin omistus- osuus %	Kuntakonsernin osuus (1000 e)		
				omasta pää- omasta	vieraasta pää- omasta	tilikauden voitosta/ tappiosta
Tytäryhteisöt						
Tornion Vuokra-asunnot Oy	0781617-6	100	100	7 091	22 913	89
Tornion Krunni Oy	0220007-3	100	100	138	126	27
Tornion Oppilasasuntola Oy	0220032-1	85	92,8	106	1 592	
Länsi-Pohjan Hevosurheilukeskus Oy	0195422-8	90,5	90,5	255	52	
Tornion Keilahalli Oy	0587736-2	79,8	79,8	109	84	-1
Bottenvikens Reningsverk Ab	556533-5394	65	65	980	876	107
Team Botnia Oy	1508288-9	73,7	73,7	134	237	16
Tornion Energia Oy	1801477-7	100	100	8 340	14 519	637
Tornion Vesi Oy	1935914-4	100	100	3 173	15 986	47
Tornion Palveluasunnot oy	2046713-4	100	100	121	4 720	110
Tornion Työvoimalasäätiö	2034178-5	100	100	-175	404	185
Kuntayhtymät						
Kemi-Tornionlaakson koulutuskuntayhtymä Lappia	2109309-0	53,19	53,19	17 489	2 686	-502
Länsi-Pohjan sosiaali- ja terveystal- ojien ja sairaanhoitopiirin kuntayhtymä	0828618-9	27,167	27,2	1 958	8 066	298
Kolpeneen palvelukeskuksen kuntayhtymä	0210574-6	7,7	7,7	367	1 072	89
Lapin Liitto	0937073-7	12,31	12,31	198	455	-25
Osakkuusyhteisöt						
Kemin Digipolis Oy	0935441-1	23,8	23,8	71	126	2
As Oy Tornion Uusikatu 5	0564652-1	40	40	552	8	
Meri-Lapin Vesi Oy	1108245-1	45	45	849	1 332	52
Perämeren jätehuolto Oy	1520251-0	34,6	34,6	1 079	474	28
Yhdistelemättä:						
Lapin Ammattikorkeakoulu oy	2528792-5		17,1	8 793	1 905	366
Lounais-Lapin ajoharjoitteluratasäätiö	0875686-5	30,9	30,9	40		-8
Mehiläinen Länsi-Pohja Oy	2871405-6	7,6				
Kiint. Oy Tornion Matkailupysäkki	0876006-3	42,1	42,1			

23. Kunnan saamiset tytäryhteisöiltä, kuntayhtymiltä ja osakkuus- ja omistusyhteisöiltä

	Kaupunki			
	2021	2021	2020	2020
	pitkäaikaiset	lyhytaikaiset	pitkäaikaiset	lyhytaikaiset
Saamiset tytäryhteisöiltä				
Myyntisaamiset		225 367,25		352 825,30
Lainasaamiset yhteensä	9 597 737,10		9 457 737,10	
- joista				
Pääomalainat				
Tornion Energia Oy	3 000 000,00		3 000 000,00	
Tornion Vesi Oy	5 000 000,00		5 000 000,00	
Tornion Työvoimalasäätiö sr	152 000,00		152 000,00	
Länsi-Pohjan Hevosurheilukeskus Oy	16 300,00		16 300,00	
Pitkäaikainen antolaina				
Tornion Vuokra-asunnot Oy	1 208 579,07		1 208 579,07	
Tornion Oppilasasunnot Oy	80 858,03		80 858,03	
Team Botnia	140 000,00			
Muut lainasaamiset				
Tornion Vuokra-asunnot Oy		200 000,00		60 000,00
Muut saamiset				
Siirtosaamiset		536 833,75		387 560,28
Yhteensä	19 195 474,20	962 201,00	18 915 474,20	800 385,58
Saamiset kuntayhtymiltä, joissa kunta on jäsenenä				
Myyntisaamiset		25 274,41		25 092,58
Lainasaamiset				
Muut saamiset				
Siirtosaamiset				2 225 669,00
Yhteensä		25 274,41		2 250 761,58
Saamiset osakkuus- ja omistusyhteisöiltä				
Myyntisaamiset		38 595,07		42 232,79
Lainasaamiset				
Muut saamiset				
Siirtosaamiset				
Yhteensä		38 595,07		42 232,79
Saamiset yhteensä	19 195 474,20	1 026 070,48	18 915 474,20	3 093 379,95

24. Siirtosaamisiin siirtyvät olennaiset erät

	Konserni		Kaupunki	
	2021	2020	2021	2020
Lyhytaikaiset siirtosaamiset				
Tulojäämät				
Siirtyvät korot			305 000,00	305 000,00
Kelan korvaus työterv.huoltoon	50 822,96	50 831,03		
Eu-tuet ja avustukset	64 268,36	42 152,50	64 268,36	40 000,00
Valtion korvaukset käyttötalouden menoihin	411 770,96	339 192,25	411 770,96	339 192,25
Rahoitusosuudet investointiosan menoihin				
Myyntituottojen jaksotukset	588 144,92	469 748,53	280 104,12	161 707,73
Muut	1 262 576,53	3 696 129,71	1 262 576,53	3 577 181,25
Lyhytaikaiset siirtosaamiset yhteensä	2 377 583,73	4 598 054,02	2 323 719,97	4 423 081,23

Taseen vastattavia koskevat liitetiedot**25. Oman pääoman erittely**

	Konserni		Kaupunki	
	2021	2020	2021	2020
Peruspääoma 1.1.	40 133 879,73	40 133 879,73	40 133 879,73	40 133 879,73
Peruspääoma 31.12.	40 133 879,73	40 133 879,73	40 133 879,73	40 133 879,73
Yhdistysten ja säätiöiden peruspääoma 1.1.	237 586,32	237 586,32		
peruspääoma 31.12.	237 586,32	237 586,32		
Muut omat rahastot				
Vahinkorahaston pääoma 1.1.	900 000,00	900 000,00	900 000,00	900 000,00
Vahinkorahaston pääoma 31.12	900 000,00	900 000,00	900 000,00	900 000,00
Muut rahastot 1.1.	1 561 698,64	1 240 777,43		
Muut rahastot 31.12.	1 607 934,37	1 561 698,64		
Muut omat rahastot yhteensä 31.12.	2 507 934,37	2 461 698,64	900 000,00	900 000,00
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	49 297 639,03	38 449 648,75	14 466 790,74	7 867 833,32
Aikaisempien tilikausien oikaisu			-2 574 796,62	
Tilikauden yli-/alijäämä	4 123 930,39	10 561 445,99	1 746 091,63	6 598 957,42
Oma pääoma yhteensä	96 300 969,84	91 844 259,44	54 671 965,48	55 500 670,47

26. Erittely poistoeroista

Ei ilmoitettavaa.

27. Pitkäaikaiset velat, jotka erääntyvät myöhemmin kuin viiden vuoden kuluttua

	Kaupunki	
	2021	2020
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	9 250 000,00	12 750 000,00
Lainat julkisyhteisöiltä		
Pitkäaikaiset velat yhteensä	9 250 000,00	12 750 000,00

Vuoden 2020 luku oikaistu v. 2025 pääoman mukaiseksi.

28. Joukkovelkakirjalainat

Ei ilmoitettavaa.

29. Pakolliset varaukset

	Konserni		Kaupunki	
	2021	2020	2021	2020
Pakolliset varaukset				
Muut pakolliset varaukset	43 580,03	19 234,54		
Luottotappiovaraus			52 892,54	52 892,54
Eläkevastuu	758,26	1 783,04		
Ympäristövelvoitteet	1 134 976,12	1 134 932,08	1 134 976,12	1 134 932,08
Kuntayhtymän alijäämä			2 574 752,58	44,04
Potilasvahinkovaraus	1 561 316,56	1 699 458,04		
Pakollinen varaus 31.12.	2 740 630,97	2 855 407,70	3 762 621,24	1 187 868,66

30. Kunnan velat tytäryhteisöille, kuntayhtymille ja osakkuus- ja omistusyhteisöille

	Kaupunki			
	2021	2021	2020	2020
	pitkäaikaiset	lyhytaikaiset	pitkäaikaiset	lyhytaikaiset
Velat tytäryhteisöille				
Saadut ennakot				
Ostovelat		296 212,83		108 451,63
Siirtovelat				
Yhteensä		296 212,83		108 451,63
Velat kuntayhtymille, joissa kunta on jäsenenä				
Ostovelat		-382 368,32		-112 396,60
Siirtovelat				
Yhteensä		-382 368,32		-112 396,60
Velat osakkuus- ja omistusyhteisöille				
Ostovelat		61,45		2 488,99
Siirtovelat				
Yhteensä		61,45		2 488,99
Vieras pääoma yhteensä		-86 094,04		-1 455,98

31. Sekkilimiitti

Ei ilmoitettavaa.

32. Muiden velkojen erittely

	Konserni		Kaupunki	
	2021	2020	2021	2020
Liittymismaksut	8 594 856,53	8 488 936,71		
Muut velat	3 021 195,72	2 911 549,28	1 098 350,57	1 040 403,17
Yhteensä	11 616 052,25	11 400 485,99	1 098 350,57	1 040 403,17

33. Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät

	Konserni		Kaupunki	
	2021	2020	2021	2020
Lyhytaikaiset siirtovelat				
Tuloennakot				
Menojäämät				
Palkkojen ja henk.sivukulujen jaksotukset	7 137 443,89	2 477 595,13	6 642 256,81	5 974 015,42
Korkojaksotukset	220 370,31	225 757,65	42 534,01	33 521,44
Muut menojäämät	8 809 104,92	13 190 894,02	4 253 343,10	3 701 783,32
Lyhytaikaiset siirtovelat yhteensä	16 166 919,12	15 894 246,80	10 938 133,98	9 709 320,18
Siirtovelat yhteensä	16 166 919,12	15 894 246,80	10 938 133,98	9 709 320,18

VAKUUKSIA, VASTUUSITOUMUKSIA JA TASEEN ULKOPUOLISIA JÄRJESTELYJÄ KOSKEVAT LIITETIEDOT**34. Velat, joiden vakuudeksi on annettu kiinnityksiä kiinteistöihin tai osakkeita**

Ei ilmoitettavaa.

35.–37. Vakuudet

Ei ilmoitettavaa.

38. Vuokravastuut

	Konserni		Kaupunki	
	2021	2020	2021	2020
Vuokravastuut				
Vuokravastuut yhteensä	2 310 856,30	2 268 331,46	1 119 308,90	1 121 918,00
- Vanhus- ja hoitopalvelut	388 736,50	390 927,00	613 377,90	580 678,00
- Vammaispalvelut	0,00	0,00	267 811,32	267 811,00
- Sosiaalityö	0,00	0,00	238 119,68	240 941,00
- Muut	1 922 119,80	1 877 404,46	0,00	32 488,00
Leasingvastuut yhteensä	860 037,72	1 066 618,29	184 853,15	219 371,87
- Seuraavalla tilikaudella maksettavat	259 303,16	322 453,23	114 792,40	103 462,83
- Myöhemmin maksettavat	600 734,56	744 165,06	70 060,75	115 909,04
Yhteensä	3 170 894,02	3 334 949,75	1 304 162,05	1 341 289,87

Leasingvuokrasopimukseen ei sisälly olennaisia irtisanomis- ja lunastusehdon mukaisia vastuita. Oikaistu vuoden 2020 konsernin vuokravastuut, vähennetty konsernin sisäiset.

39.–40. Vastuusitoumukset

	Konserni		Kaupunki	
	2021	2020	2021	2020
Tytäryhteisöjen puolesta annetut takaukset				
Alkuperäinen pääoma			62 284 369,09	64 325 869,88
Jäljellä oleva pääoma			22 141 882,22	25 249 532,89
Osakkuusyhtiöiden puolesta annetut takaukset				
Alkuperäinen pääoma			3 770 810,61	11 746 929,80
Jäljellä oleva pääoma			1 370 763,09	2 088 361,74
Muut vastuusitoumukset				
Takaukset muiden puolesta				
Alkuperäinen pääoma	5 930 882,16	6 075 082,16	5 930 882,16	6 075 082,16
Jäljellä oleva pääoma	2 086 190,87	2 279 818,16	2 086 190,87	2 279 818,16
Yhteensä	2 086 190,87	2 279 818,16	25 598 836,18	29 617 712,79

Oikaistu vuoden 2020 summa. Bottenvikens Reningsverk Ab:n alkuperäinen pääoma ollut SEK-valuutassa.

Vastuu Kuntien takauskeskuksen takausvastuista

	Kaupunki	
	2021	2020
Tornion osuus takauskeskuksen takausvastuista 31.12.	151 776 399,00	144 098 705,00
Tornion mahdollista vastuuta kattava osuus takauskeskuksen rahastoista 31.12.	99 422,00	89 787,00

41. Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt

	Konserni		Kaupunki	
	2021	2020	2021	2020
Arvonlisäveron palautusvastuu	7 539 825,14	6 919 261,28	5 725 094,14	5 740 533,28
Vastuu konserniyhteisön alijäämästä			0,00	2 737 362,95

Korkojohdannaissopimukset

	Konserni		Kaupunki	
	2021	2020	2021	2020
Kaikki koron vaihtosopimukset on tehty suojaamistarkoituksella. Koronvaihtosopimuksella suojataan yksittäisen lainan korkoriskiä. Koronvaihtosopimuksella on muutettu vaihtuvat korot kiinteiksi.				
Nimellisarvo	652 500,00	1 171 588,80		
Käypä arvo	-13 353,93	-35 241,15		
Sopimuksia 3 kpl päättyy myöhemmin				

HENKILÖSTÖÄ JA TILINTARKASTAJAN PALKKIOTA KOSKEVAT LIITETIEDOT**42. Henkilöstön lukumäärä 31.12.**

Henkilöstön määrä toimialoittain ja palvelusuhteittain vuosina 2019–2021:

	Vakinaiset			Määräaikaiset			Työllistetyt			Yhteensä		
	2019	2020	2021	2019	2020	2021	2019	2020	2021	2019	2020	2021
Keskushallintopalvelut	37	40	38	4	7	11	4	2	3	45	49	52
Hyvinvointipalvelut	287	302	297	167	149	178	16	8	26	470	459	501
Sivistyspalvelut	441	445	451	199	195	191	15	15	13	655	655	655
Tekniset palvelut	155	152	157	18	18	19	12	6	6	185	176	182
Yhteensä	920	939	943	388	369	399	47	31	48	1355	1339	1390
Muutos ed. vuoteen	-23	19	4	85	-19	30	-5	-16	17	57	-16	51

Henkilötyövuosien kehitys 2017–2021:

	2017	2018	2019	2020	2021
Henkilötyövuodet	1281,4	1246	1217,5	1214,3	1261,3

43. Henkilöstökulut

	2021 e	2020 e	Muutos %
Henkilöstökulut			
Palkat ja palkkiot	46 363 188	43 345 306	6,96
- Henkilöstökorvaukset	-886 277	-687 781	28,86
Tuloslaskelman palkat	47 249 465	42 657 525	10,76
Henkilöstösivukulut	12 303 651	11 265 831	9,21
Eläkekulut	10 531 096	9 699 655	8,57
Muut henkilösivukulut	1 772 554	1 566 176	13,18
Yhteensä tuloslaskelman mukaan	59 553 115	53 923 356	10,44
Henkilöstömenoja aktivoitu käyttöomaisuuteen	38 391	86 867	-55,80
Yhteensä henkilöstökulut	59 591 506	54 010 223	10,33

Vuoden 2020 henkilöstökorvaukset on korjattu. Tilinpäätöksen 2020 liitetiedoissa ilmoitettu henkilöstökorvausten summa oli -698 050 eur.

44. Luottamushenkilön palkoista peritty ja tilitetyt luottamushenkilömaksut

	Kaupunki	
	2021	2020
Tornion Kokoomus ry	2 936,23	1 738,38
Keskustan Tornion kunnallisjärjestö ry	24 782,12	18 447,58
Tornion Vasemmistoliitto ry	7 530,05	5 480,52
Lounais-Lapin Vihreät ry	701,52	549,96
Tornion Perussuomalaiset ry	2 958,65	1 229,97
Tornion Sosiaalidemokraatit ry	3 601,98	2 564,83
Keminmaalaisten parhaaksi	85,56	59,52
Keskustan Keminmaan kunnallisjärjestö ry	71,30	68,20
Keminmaan Vasemmistoliitto ry	9,30	18,60
Suomen Kristillisdemokraatit		
KD Meri-Lapin paikallisosasto	649,70	
Vasemmistoliiton Tervolan kj.	24,80	9,30
Keskustan Tervolan kunnallisjärjestö ry	86,80	74,40
Kemin Sosiaalidemokraatit	148,80	111,60
Kemin Vasemmistoliitto ry	68,20	105,40
Keskustan Simon kunnallisjärjestö ry	60,45	65,10
Vasemmistoliiton Ylitornion kj.		
Keskustan Ylitornion kunnallisjärjestö ry	27,90	32,55
Keskustan Peräpohjolan piiri	9,30	12,40
Tilitetyt luottamushenkilömaksut yht.	43 752,66	30 568,31

45. Tilintarkastajien palkkiot

	Kaupunki	
	2021	2020
KPMG Oy		
Tilintarkastuspalkkiot	22 540,00	18 310,00
Tilintarkastajan lausunnot	1 240,00	2 480,00
Palkkiot yhteensä	23 780,00	20 790,00
Tilintarkastajien palkkiot yhteensä	23 780,00	20 790,00

Käytetyt kirjanpitokirjat

Käytetyt kirjanpitokirjat

Päiväkirja
Pääkirja
Ostoreskontra
Myyntireskontra
Palkkakirjanpito

Käytetyt tosittelajit / tositenumerot vuonna 2021

TOSITELAJI	TOSITENUMEROT	
ALKUSA	1 001 – 1 001	Avaava tase
BUD	2 001 – 2 002	Talousarvio
BUDL	3 001 – 3 009	Lisätalousarvio
MUIST1	10 001 – 10 552	Muistiotosite, ulk. Raindance
MUIRO2	15 001 – 15 277	Muistiotosite, ulk. Rondo
MUISIS	20 001 – 20 070	Muistiotosite, sis. Raindance
MUIRS2	25 001 – 25 027	Muistiotosite, Rondo sis.
KOMTOS	34 001 – 34 089	Käyttöomaisuus
SISROP	40 001 – 41 452	Sisäinen lasku, Rondo
MUIVTU	45 001 – 45 164	Välitilinpäätösosite, ulk. Raindance
MUIVTS	46 001 – 46 009	Välitilinpäätösosite, sis. Raindance
PANKKI	101 001 – 102 257	Pankin tiliotosite
PALKAT	100 001 – 100 148	Palkat
SOSTYO	111 001 – 111 257	ProConsona sosiaalityö
KASSA1	112 001 – 112 337	CPU-kassatosite
OSTOT	8 000 001 – 8 028 670	Ostolaskut Rondosta
OMAKSU	8 090 001 – 8 090 330	Ostomaksut
YMRMAN	5 110 001 – 5 111 189	Manuaalisuoritukset
YMRVII	5 210 001 – 5 211 596	Viitesuoritukset
YMRHYV	5 310 001 – 5 310 506	Hyvityslaskujen kuittaus
YMR10	10 000 001 – 10 010 712	Laskulaji 10 Terveyskeskusmaksu
YMR12	12 000 001 – 12 000 315	Laskulaji 12 Terveyskeskus muut palv.
YMR13	13 000 001 – 13 000 214	Laskulaji 13 Kuntoutushoito
YMR14	14 000 001 – 14 000 548	Laskulaji 14 Kuntalaskutus
YMR15	15 000 001 – 15 001 812	Laskulaji 15 Vuodeosasto
YMR16	16 000 001 – 16 000 603	Laskulaji 16 Vanhainkoti
YMR17	17 000 001 – 17 006 765	Laskulaji 17 Kotihoitopalvelut
YMR18	18 000 001 – 18 000 016	Laskulaji 18 Terveyskeskus yleislaskutus
YMR26	26 000 001 – 26 010 331	Laskulaji 25 Effica-hammashuolto
YMR32	32 000 001 – 32 001 757	Laskulaji 32 Iltapäiväkerho
YMR33	33 000 001 – 33 000 531	Laskulaji 33 Timmi-tilavuokrat
YMR34	34 000 001 – 34 000 111	Laskulaji 34 CPU-uimahallin laskut
YMR51	51 000 001 – 51 000 107	Laskulaji 51 Kirjaston laskut
YMR52	52 000 001 – 52 000 428	Laskulaji 52 Kouluviraston laskut
YMR53	53 000 001 – 53 001 046	Laskulaji 53 Kansalaisopisto
YMR54	54 000 001 – 54 004 433	Laskulaji 54 Päivähoito
YMR55	55 000 001 – 55 000 040	Laskulaji 55 Aineen taidemuseo
YMR59	59 000 001 – 59 000 046	Laskulaji 59 Tekninen keskus/JULK

YMR60	60 000 001 – 60 000 671	Laskulaji 60 Ympäristötoimi/JULK
YMR70	70 000 001 – 70 000 488	Laskulaji 70 Asuntojen vuokrat
YMR71	71 000 001 – 71 000 378	Laskulaji 71 Toimitilavuokrat
YMR73	73 000 001 – 73 000 066	Laskulaji 73 Keskusvarston Sonet-laskut
YMR74	74 000 001 – 74 000 005	Laskulaji 74 Ympäristötoimi
YMR75	75 000 001 – 75 000 479	Laskulaji 75 Tekninen keskus
YMR77	77 000 001 – 77 001 803	Laskulaji 77 Tontinvuokrat
YMR78	78 000 001 – 78 000 327	Laskulaji 78 X-city rakennusvalvonta
YMR80	80 000 001 – 80 000 560	Laskulaji 80 Muut saatavat
YMR81	81 000 001 – 81 000 014	Laskulaji 81 Antolainat
YMR81	82 000 001 – 82 000 030	Laskulaji 82
9991	99 910 001 – 99 910 043	Konsernin alkusaldot
9992	99 920 001 – 99 920 024	Konsernin tytär/ky
9993	99 930 001 – 99 930 014	Konsernikirjaukset
LIITETIETO	1 – 45	Liitetieto

Tilinpäätöksen allekirjoitukset ja merkinnät

Torniossa 13. kesäkuuta 2022

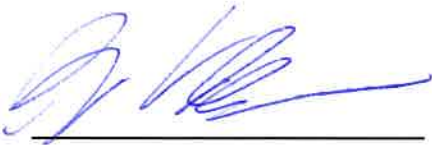
TORNION KAUPUNGINHALLITUS

Olli Rainio
puheenjohtaja

Jari Sainmaa
I varapuheenjohtaja

Risto Välimaa
II varapuheenjohtaja

Merja Aalto

Jari Hast

Marja-Liisa Husa

Kaisa Juuso

Antti Kaarlela

Päivi Pukero

Outi Rämö

Ismo Säily

Jukka Kujala
kaupunginjohtaja

TILINTARKASTAJAN TILINPÄÄTÖSMERKINTÄ

Suoritetusta tilintarkastuksesta on tänään annettu tarkastuskertomus.

Torniossa 14. päivänä kesäkuuta 2022

KPMG Oy Ab

Tapio Raappana
JHT, KHT